

कर्णाली प्रदेश सरकार

मध्यमकालीन खर्च संरचना

(आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

कर्णाली प्रदेश सरकार

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत
नेपाल

कर्णाली प्रदेश सरकार

मध्यमकालीन खर्च संरचना

(आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

कर्णाली प्रदेश सरकार

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

२०८३

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

माननीय मुख्यमन्त्री, श्री यामलाल कंडेल	अध्यक्ष
माननीय सूर्यनाथ योगी, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	उपाध्यक्ष
माननीय अशोकनाथ योगी, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य
माननीय डम्बर बहादुर रावल, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य
श्री वीरेन्द्र कुमार यादव, प्रमुख सचिव, कर्णाली प्रदेश सरकार	सदस्य
श्री लीला प्रसाद शर्मा, सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	सदस्य-सचिव

कर्णाली प्रदेश योजना आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि. नं.	नाम थर	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह/ उपसमूह	कैफियत
१	श्री गोपाल के.सी.	प्रशासकीय प्रमुख	अधिकृत नवौं	प्रशासन	सा.प्र.	
२	श्री हरि बहादुर घर्ती	तथ्याङ्क अधिकृत	अधिकृत सातौं	आ.यो.त.त	तथ्याङ्क	
३	श्री सुर्य नेपाली	शाखा अधिकृत	अधिकृत सातौं	प्रशासन	सा.प्र.	
४	श्री तिलकप्रसाद सापकोटा	लेखा अधिकृत	अधिकृत छैठौं	प्रशासन	लेखा	
५	श्री समिला थापा	प्रशासकीय अधिकृत	अधिकृत छैठौं	प्रशासन	सा. प्र.	
६	श्री भुवन कँडेल	कम्प्युटर अधिकृत	अधिकृत छैठौं	विविध		
७	श्री फणिन्द्रप्रसाद शर्मा पौडेल	प्रशासकीय अधिकृत	अधिकृत छैठौं	प्रशासन	सा. प्र.	
८	श्री चक्र बहादुर जि.सी.	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन			
९	श्री मोहन कुमार थापा	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन			
१०	श्री राकेश कुमार चौधरी	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन			
११	श्री निर्मल अधिकारी	का.स.	श्रेणी विहिन			
१२	श्री उस बहादुर सिंह	का.स.	श्रेणी विहिन			
१३	श्री दिपक बुढा	माली	श्रेणी विहिन			ज्यालादारी

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत
नेपाल

भूमिका

सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारीताका साथ उपयोग र व्यवस्थापनका लागि मध्यमकालीन खर्च संरचनाको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यस परिप्रेक्षलाई दृष्टिगत गरी नेपालको संविधान र अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार प्रदेश सरकारले प्रदेश सभामा वार्षिक विनियोजन विधेयकसँगै आगामी तीन वर्षको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी पेश गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ ।

कर्णाली प्रदेशले प्रथम पञ्चवर्षीय योजना २०७६/०७७-२०८०/०८१ कार्यान्वयन गरी सकेको छ । हाल आ.व. २०८१/०८२ देखि २०८५/०८६ सम्मका लागि सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्ध कर्णालीको सोच अनुसार दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ । कर्णाली प्रदेश सरकारले तर्जुमा गरेको उक्त आवधिक योजनाको सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्ध कर्णालीको सोच भए अनुसार कर्णाली सोच २१००, नेपाल अतिक्रम विकसित मुलुकबाट मध्यम आय भएको विकासशील मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य र सन् २०३० सम्म दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न प्रदेश सरकारले पूरा गर्नुपर्ने जिम्मेवारी प्रदेश नीति तथा कार्यक्रम, प्रदेशको कार्यसूची र जनताको आवश्यकता तथा विकासका लागि नागरिकबाट गरिएका अपेक्षा समेतलाई आत्मसाथ गरी प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

कर्णाली प्रदेश सरकारले लिएको दीर्घकालिन सोच, समृद्ध कर्णाली: सुखारी कर्णालीवासी र दोस्रो आवधिक योजनाको सोच सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्ध कर्णालीको सोचलाई सार्थक बनाउन मध्यमकालीन खर्च संरचनाले आगामी त्रिवर्षीय आर्थिक अवस्थालाई चित्रण गर्दछ । प्रदेश स्रोत परिचालनको सम्भावना, आयोजना कार्यान्वयन तथा प्रगतिको अवस्था र तिनबाट प्राप्त भएका उपलब्धिको आधारमा हरेक आर्थिक वर्षको शुरुमा यसको पुनरावलोकन गर्दै जानुपर्ने हुन्छ । कार्यान्वयन अवस्थाको आधारमा साविकका कार्यक्रम तथा आयोजनालाई निरन्तरता दिनुका साथै प्रदेश महत्वका नयाँ आयोजना अर्थात् कार्यक्रम समावेश गर्दै जानुपर्ने हुन्छ । यस मध्यमकालीन खर्च संरचना २०८३/२०८४-२०८५/०८६ सम्मका उल्लेखित विवरणहरू कर्णाली प्रदेशका आवश्यकता र प्राथमिकताका साथै विभिन्न अध्ययनको आधारमा सम्पन्न गर्न सकिने भनी निर्धारण गरिएका क्षेत्रगत क्रियाकलापहरू हुन् । प्रदेशको वार्षिक योजना, दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना, नेपाल सरकारको सोही पञ्चवर्षीय योजना, दिगो विकासको लक्ष्य २०३०, नेपालको विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुने लक्ष्य, मन्त्रालयगत गुरुयोजनाहरू, दीर्घकालीन योजनालाई आत्मसाथ गर्दै दिगो, फराकिलो र उच्च आर्थिक विकासमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको तर्जुमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने विश्वास लिइएको छ । मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने क्रममा कर्णाली प्रदेश योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७५ लाई आधार लिइएको छ । यस मार्गदर्शन अनुसार गठित मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा निर्देशक समितिको निर्देशनमा रही मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समिति र विषयगत मन्त्रालय वा निकायगत मध्यमकालीन खर्च संरचना कार्यदल विज्ञ समूहबाट आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रमा पर्ने प्राविधिक कामहरू सम्पन्न भएका छन् । कर्णाली प्रदेश योजना आयोगले प्राविधिक समिति मार्फत आवश्यक विवरण सहितको दस्तावेजलाई आवश्यक सम्पादन गरी अन्तिम रूप दिइएको छ ।

अन्तमा, मेहेनतका साथ महत्वपूर्ण दस्तावेज तयार गर्ने कार्यमा संलग्न आयोगका माननीय सदस्य अशोकनाथ योगीज्यू, माननीय सदस्य डम्बर बहादुर रावलज्यू, विषयगत मन्त्रालयका सचिवज्यूहरू, मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा समितिका सदस्यज्यूहरू, प्राविधिक समिति तथा विज्ञ महानुभावहरू र कर्णाली प्रदेश योजना आयोगका प्रशासकीय प्रमुख गोपाल के.सी.ज्यू लगायत आयोगका कर्मचारीहरू, विशेषगतर सबै मन्त्रालय र निकायमा रहेका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

२०८३ असार १

सूर्यनाथ योगी
उपाध्यक्ष

परिच्छेद १: परिचय.....	१
१.१ पृष्ठभूमि.....	१
१.२ सोच, लक्ष्य र उद्देश्य:.....	२
१.३ उपादेयता.....	३
१.४ कानूनी आधार.....	३
१.५ कर्णाली प्रदेशमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अभ्यास	४
१.६ संस्थागत व्यवस्था	४
१.७ मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा प्रक्रिया.....	५
१.८ अपेक्षित उपलब्धी	६
१.९ मध्यमकालीन खर्च संरचना र योजनाबीच सम्बन्ध	७
परिच्छेद २: मध्यमकालीन खर्च संरचना संक्षिप्त प्रारूप.....	८
२.१ पृष्ठभूमि.....	८
२.२ चुनौती तथा अवसर.....	९
२.३ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति.....	१०
२.३.१ सोच	१०
२.३.२ लक्ष्य.....	१०
२.३.३ उद्देश्य.....	१०
२.३.४ रणनीति.....	१०
२.४ मध्यमकालीन वित्त र नतिजा खाका.....	११
२.५ मध्यमकालीन बजेट खाका.....	१३
२.६ आयोजना प्राथमिकताक्रमका आधारमा त्रिवर्षीय बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	१४
२.७ लैंगिकता, जलवायु परिवर्तन र दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी त्रिवर्षीय बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	१५
२.७.१ लैंगिक सङ्केतको आधारमा.....	१५
२.७.२ जलवायु सङ्केतका आधारमा.....	१५
२.७.३ दिगो विकास लक्ष्यका आधारमा	१६
२.८ वित्तीय हस्तान्तरण	१७
२.९ वैदेशिक सहयोग व्यवस्थापन.....	१७
२.१० आन्तरिक ऋण	१७
२.११ स्थानीय तहमा हुने वित्तीय हस्तान्तरण	१८
२.१२ आगामी तीन वर्षको लागि सुनिश्चित गरिएका प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू	१८
परिच्छेद ३: मन्त्रालय/निकायगत मध्यमकालीन खर्च संरचना.....	२०
३.१ उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय.....	२०

३.१.१ पृष्ठभूमि.....	२०
३.१.२ विद्यमान अवस्था	२०
३.१.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती.....	२१
३.१.४ उद्देश्य.....	२१
३.१.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	२२
३.१.६ प्रमुख कार्यक्रम	२३
३.१.७ परिमाणात्मक लक्ष्य.....	३४
३.१.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	३७
३.१.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान.....	३८
३.२ भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३९
३.२.१ पृष्ठभूमि.....	३९
३.२.२ विद्यमान अवस्था.....	४०
३.२.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती.....	४१
३.२.४ उद्देश्य	४२
३.२.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	४२
३.२.६ प्रमुख कार्यक्रम	४३
३.२.७ परिमाणात्मक लक्ष्य.....	७०
३.२.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	७३
३.२.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान.....	७३
३.३ भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	७४
३.३.१ पृष्ठभूमि.....	७४
३.३.२ विद्यमान अवस्था.....	७४
३.३.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती.....	७५
३.३.४ उद्देश्य	७६
३.३.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	७६
३.३.६ प्रमुख कार्यक्रम	७७
३.३.७ परिमाणात्मक लक्ष्य.....	१२७
३.३.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	१२८
३.३.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान.....	१२८
३.४ जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	१३०
३.४.१ पृष्ठभूमि.....	१३०
३.४.२ विद्यमान अवस्था.....	१३१
३.४.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती.....	१३२
३.४.४ उद्देश्य.....	१३५
३.४.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	१३५

३.४.६ प्रमुख कार्यक्रम	१३८
३.४.७ परिमाणात्मक लक्ष्य	१५३
३.४.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	१५४
३.४.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान	१५४
३.५ सामाजिक विकास मन्त्रालय	१५५
३.५.१ पृष्ठभूमि	१५५
३.५.२ विद्यमान अवस्था	१५५
३.५.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती	१५६
३.५.४ उद्देश्य	१५७
३.५.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	१५७
३.५.६ प्रमुख कार्यक्रम	१५९
३.५.७ परिमाणात्मक लक्ष्य	१७३
३.५.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	१७४
३.५.१० सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान	१७४
३.६ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	१७५
३.६.१ पृष्ठभूमि	१७५
३.६.२ विद्यमान अवस्था	१७५
३.६.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती	१७५
३.६.४ उद्देश्य	१७५
३.६.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	१७७
३.६.६ प्रमुख कार्यक्रम	१७८
३.६.७ परिमाणात्मक लक्ष्य	१८०
३.६.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	१८१
३.६.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान	१८१
३.७ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	१८२
३.७.१ पृष्ठभूमि	१८२
३.७.२ विद्यमान अवस्था	१८३
३.७.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती	१८४
३.७.४ उद्देश्य	१८६
३.७.५ रुपान्तरणकारी रणनीति	१८७
३.७.६ प्रमुख कार्यक्रम	१९०
३.७.७ परिमाणात्मक लक्ष्य	१९४
३.७.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान	१९५
३.७.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान	१९५
३.८ प्रादेशिक आयोग तथा निकाय	१९६

३.८.१ कर्णाली प्रदेश सभा सचिवालय.....	१९६
३.८.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग	२००
३.८.३ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय.....	२०६
३.८.४ कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	२०९
अनुसूचीहरू.....	२१५
अनुसूची १ : मन्त्रालय/निकायगत त्रिवर्षीय खर्चको अनुमान तथा प्रक्षेपण	२१५
अनुसूची २ : मन्त्रालय/निकायगत त्रिवर्षीय स्रोतको अनुमान तथा प्रक्षेपण	२१७
अनुसूची ३ : मन्त्रालयको त्रिवर्षीय खर्चको अनुमान तथा प्रक्षेपण एवम् कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण तथा सांकेतिकरण	२१९
अनुसूची ४ : मन्त्रालयको कार्यक्रमगत त्रिवर्षीय स्रोतको अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	२३४
अनुसूची ५ : बहुवर्षीय आयोजनाहरूको विवरण	२४३
अनुसूची ६ : विकास बजेटका आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू	२६२
अनुसूची ७ : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको वर्गीकरण र मापनका प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू.....	२६४
अनुसूची ८ : जलवायु परिवर्तन बजेट कोड	२६९
अनुसूची ९ : असर र प्रभाव तहका सूचकहरूको विवरण.....	२७१

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संघीय शासन प्रणाली कार्यान्वयनसँगै प्रदेश सरकारहरूलाई संविधानद्वारा निर्दिष्ट अधिकार तथा जिम्मेवारीहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्न वित्तीय स्रोतको योजनाबद्ध परिचालन आवश्यक हुन्छ। सीमित स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रदेशको विकास आवश्यकता, जनअपेक्षा तथा दीर्घकालीन विकास लक्ष्यहरू हासिल गर्न योजनाबद्ध बजेट प्रणालीको अवलम्बन अपरिहार्य बनेको छ। यही प्रयोजनका लागि मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिनुपर्दछ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माण गर्दा त्यसमा समावेश गरिने योजना, कार्यक्रम तथा आयोजना/परियोजनाको उद्देश्य, प्रस्तावित खर्चको औचित्य, आगामी आर्थिक वर्ष तथा त्यसपछिका दुई आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुने अनुमानित प्रतिफल र उपलब्धिहरू स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको हुनुपर्छ। यसरी तयार गरिएको संरचनाले सरकारले परिचालन गर्न सक्ने स्रोतसाधनको यथार्थपरक तथा वैज्ञानिक अनुमान गरी ती स्रोतहरूलाई आवधिक योजनाले प्राथमिकता दिएका क्षेत्रहरूमा मध्यम अवधिका लागि बाँडफाँड गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ। परिणामस्वरूप स्रोतसाधनको उपयोग अझ प्रभावकारी र परिणाममुखी बन्न मद्दत मिल्छ।

नेपालको संविधान, २०७२ कार्यान्वयनमा आएपछि निर्माण भई लागू भएको अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारहरूले आफ्नो व्यवस्थापकीय निकाय (प्रदेशको सन्दर्भमा प्रदेश सभा) समक्ष संविधानअनुसार वार्षिक बजेट तथा अनुमान प्रस्तुत गर्दा मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत तयार गरी पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। कर्णाली प्रदेशको हकमा कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०८१ र नियमावली, २०८२ ले कानूनी व्यवस्था गरेको छ।

यस सन्दर्भमा नेपालको संविधान, प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, प्रदेश सरकारको दोस्रो आवधिक पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/०८२-२०८५/०८६), विगतका नीति तथा कार्यक्रमहरू तथा वार्षिक बजेटहरूले अवलम्बन गरेका सोच, उद्देश्य, नीति र प्राथमिकताहरूलाई आधार मानी यो मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गरिएको हो।

नेपालको संविधानलेआत्मसात गरेको लोक कल्याणकारी राज्य, सुशासन, विकास र समृद्धिको परिकल्पना पूरा गर्न सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारी परिचालन अनिवार्य हुन्छ। हरेक सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी, पारदर्शी, औचित्यपूर्ण लक्ष्योन्मुख र उपलब्धीमूलक बनाउन नितान्त आवश्यक हुन्छ। नेपालको दीर्घकालीन राष्ट्रिय सोच **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"**, कर्णाली प्रदेशको दीर्घकालीन सोच **"समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीवासी"**, दिगो विकास लक्ष्य र सामाजिक न्यायमा आधारित समावेशी तथा सन्तुलित विकासको लक्ष्य हासिल गर्न सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको अहम् भूमिका रहन्छ। वि.सं. २०८७ सम्म दिगो विकास लक्ष्यहरू हासिल गर्दै मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति हुने राष्ट्रिय अठोट पुरा गर्न **"कर्णाली सोच २१००"**को योजनाबद्ध कार्यान्वयन गर्न, **"शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगार: त्यसका लागि सुशासन र पूर्वाधार"** भन्ने कर्णाली प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमको उद्देश्य पूरा गर्न सार्वजनिक स्रोतको कुशल र प्रभावकारी परिचालन अपरिहार्य हुन्छ। यसका लागि स्रोत-साधनको विनियोजन कुशलता, कार्यान्वयन दक्षता तथा वित्तीय अनुशासन लगायत सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापनको महत्त्वपूर्ण औजारको रूपमा मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई प्रयोग गर्न सकिन्छ।

आवधिक योजना र वार्षिक बजेटबीच तादात्म्यता र सामञ्जस्यता कायम गरी निर्दिष्ट लक्ष्य प्राप्त गर्ने औजारको रूपमा मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई प्रयोग गरिन्छ। यसले सरकारसँग उपलब्ध सीमित स्रोत साधनको आँकलन गर्ने र त्यसलाई योजनाको प्राथमिकता क्षेत्रमा न्योयोचित वितरण र परिचालन गर्ने, सार्वजनिक खर्च प्रणालीलाई मितव्ययी र पारदर्शी बनाउने, वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउँदछ।

कर्णाली प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/०८२-२०८५/०८६)ले निर्धारण गरेका प्राथमिकता एवम् प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम (२०८३-०८४) अनुरूप बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई यथार्थपरक र वस्तुनिष्ठ बनाउन

मध्यमकालिन खर्च संरचना (२०८३/०८४-२०८५/०८६) तर्जुमा गरिएको छ। यसमा आगामी त्रिवर्षीय अवधिको खर्च तथा स्रोतको अनुमान गरिएको छ। सो अवधिमा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोतको प्रक्षेपण, स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँड, योजना तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, दिगो विकास तथा लैङ्गिक सांकेतिकरण सहितको मध्यमकालीन खर्च अनुमानको खाका तयार गरिएको छ।

१.२ सोच, लक्ष्य र उद्देश्य:

मध्यमकालीन खर्च संरचना (Medium Term Expenditure Framework-MTEF) एउटा यस्तो औजार हो जुन सरकारको बजेट निर्माण, नीति निर्माण र खर्च व्यवस्थापनलाई मध्यम अवधिको समयसीमा (सामान्यतः ३ वर्ष) भित्र योजना बनाउन र कार्यान्वयन गर्न मद्दत गर्दछ। यसको उद्देश्य वित्तीय अनुशासन कायम राख्दै सार्वजनिक स्रोतहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा खर्च गर्न सक्षम बनाउनु हो।

(क) सोच :

- स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोग गर्दै पारदर्शी र उत्तरदायी खर्च प्रणाली विकास गर्ने,
- राष्ट्रिय प्राथमिकता र विकास लक्ष्यसँग मिल्दोजुल्दो बजेट निर्माण गर्ने,
- समावेशी विकास र सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउने सोच राख्ने,
- अनुकूलनशील (flexible) तर प्रभावकारी खर्च योजना बनाउने।

(ख) लक्ष्य :

मध्यमकालीन खर्च संरचनाको प्रमुख लक्ष्य भनेको स्रोतको तार्किक विनियोजनमार्फत बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई बढी यथार्थपरक र वस्तुनिष्ठ बनाउनु हो। प्रस्तुत मध्यमकालीन खर्च संरचनाका प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:-

- दिगो आर्थिक विकास सुनिश्चित गर्ने,
- बजेट र आवधिक योजना बीच प्रभावकारी तादम्यता राख्ने,
- दिगो आर्थिक विकास सुनिश्चित गर्ने,
- सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर र पहुँच सुधार गर्ने,
- वित्तीय अनुशासन र उत्तरदायित्व बढाउने,
- नीतिगत प्राथमिकतासँग मिल्दोजुल्दो बजेट प्रणाली विकास गर्ने,
- खर्चको पूर्वानुमान र कार्यसम्पादनको अनुगमन गर्ने प्रणाली मजबुत पार्ने,
- विकास बजेटको कार्यान्वयन क्षमता सुधार गर्ने,
- न्यायोचित र समावेशी सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्ने,
- स्थानीय, प्रदेश र संघीय तहबीचको समन्वय मजबुत बनाउने,
- उपलब्ध स्रोत-साधनलाई प्राथमिकता अनुसार रणनीतिक रूपमा विनियोजन गर्ने,
- नीतिगत निर्णयहरूमा तथ्य र डाटामा आधारित योजना निर्माण सुनिश्चित गर्ने,
- SDG (Sustainable Development Goals) लक्ष्यहरू हासिल गर्न अनुकूल बजेट प्रणाली निर्माण गर्ने,
- सार्वजनिक खर्चमा पारदर्शिता, प्रतिस्पर्धा र प्रभावकारिता बढाउने।

(ग) उद्देश्य :

- मध्यमकालीन खर्च संरचनाको प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:-

- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा प्रतिफलदायी क्षेत्रमा योजना तथा कार्यक्रमलाई निर्देशित गर्ने,
- सार्वजनिक खर्च प्रणालीमा वित्तीय अनुशासन कायम गरी समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व प्राप्त गर्नका लागि मध्यम अवधिको आन्तरिक र बाह्य स्रोतको वास्तविक अनुमान गरी आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक कार्यक्रम र बजेट अनुमान तथा आगामी दुई आर्थिक वर्षको बजेट खाका तर्जुमा गर्ने,
- आवधिक योजनाको प्राथमिकताका क्षेत्रमा लगानीको सुनिश्चितता प्रदान गर्न साधन स्रोतको विनियोजन प्रक्रियाको पुनर्संरचना गरी प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्रमा बजेट बाँडफाँड गर्ने,
- सार्वजनिक खर्चलाई बढी प्रभावकारी र कुशल बनाई लक्षित प्रतिफल सुनिश्चित गर्ने,
- सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायको बजेट अनुमानलाई यथार्थपरक र प्रभावकारी बनाउने,
- कार्यसम्पादनमा आधारित वित्तीय हस्तान्तरण प्रणालीको अवलम्बन गरी खर्चको आवश्यकताको उत्पादकत्व वृद्धि गरी वित्तीय सुशासन कायम गर्ने,
- प्रदेशको श्रोत सीमिततालाई मध्यनजर गरी संघीय सरकारको समन्वयमा वैदेशिक र स्वदेशी लगानीबाट श्रोत न्यूनता परिपूरण गर्ने।

१.३ उपादेयता

मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अवधारणा, यसको प्रयोगको पृष्ठभूमि तथा विस्तार, संरचनाको कानूनी मान्यता तथा यसका प्रमुख उद्देश्यहरूलाई दृष्टिगत गर्दा यसको महत्त्व तथा उपादेयता निम्नानुसार हुने अपेक्षा गरिएको छः

- (क) चालु खर्चलाई मितव्ययी बनाउने आधार प्रदान गर्ने,
- (ख) पुँजीगत खर्चलाई नतिजामुखी बनाउन आधार तयार गर्ने,
- (ग) सालवसाली रूपमा सामान्य वृद्धिको आधारमा बजेट निर्माण गर्ने प्रक्रिया र परम्पराको अन्त्य गरी बजेट निर्माण प्रक्रियालाई शून्यमा आधारित र कार्यक्रममा आधारित बनाउने,
- (घ) प्रदेशगौरव, प्रदेश महत्त्व तथा प्रदेश प्राथमिकतामा परेका परियोजनाहरूको लागि स्रोतको अभाव हुन नदिने,
- (ङ) पुँजीगत खर्चको गुणस्तरीयता र प्रभावकारीता बढाउन वर्षको प्रारम्भमा नै निर्माणसम्बन्धी कार्यको ठेक्का बन्दोबस्त गरिसक्ने गरी कार्यक्रमको स्रोतको सुनिश्चितताको लागि उपयुक्त आधार सृजना गर्ने,
- (च) परियोजना निर्माणको लागि बहुवर्षीय ठेक्का लगाउँदा मध्यमकालीन खर्चसंरचनाको सीमाभित्र रहेर प्राथमिकता किटान भएका र स्रोत सुनिश्चित भएका योजनामा मात्र बजेट समावेश गर्ने र गराउने,
- (छ) गैरबजेटरी रकम माग गर्ने र जथाभावी रकमान्तर गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने र विनियोजित रकम मासिक रूपमा कार्य अनुपात निर्धारण गरी सोही अनुपात तथा समय सीमाभित्र रहेर खर्च गर्ने गराउने तथा वर्षका पछिल्ला महिनामा हचुवाका भरमा खर्च गर्ने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्ने,
- (ज) दिगो विकास लक्ष्य, लैंगिक समानता, समावेशिता तथा प्राथमिकताका आधारमा योजना छनौट र बजेट विनियोजन गर्ने पद्धतिको विकास गर्ने,
- (झ) सार्वजनिक खर्चलाई उत्पादन, रोजगारी र सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा परिचालन गर्ने।

१.४ कानूनी आधार

नेपालको संविधानको धारा ५९ मा तीनै तहका सरकारलाई आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने अधिकार रहेको छ। यसैगरी, धारा २०७ ले प्रदेश सरकारको अर्थमन्त्रीले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा प्रदेश सभा समक्ष राजश्वको

अनुमान, प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने रकमहरू र प्रदेश विनियोजन ऐन बमोजिम व्यय हुने आवश्यक रकमहरू समेत खुलाई वार्षिक अनुमान पेश गर्ने व्यवस्था गरेको छ।

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहले मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। सो ऐनको दफा १७ अनुसार प्रदेश सरकारले आगामी तीन आर्थिक वर्षमा हुने खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ।

कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०८१ को दफा ६ मा प्रत्येक आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्नुअघि आयोगले मन्त्रालय संग समन्वय गरी आगामी तीन आर्थिक वर्षको आम्दानी र खर्च प्रक्षेपणसहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।

१.५ कर्णाली प्रदेशमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अभ्यास

कर्णाली प्रदेशको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना (२०७६/७७-८०/८१) निर्माणको कार्य आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ देखि प्रारम्भ भएको हो। आवधिक योजना र बजेट तथा कार्यक्रमबीच तादात्म्यता नरहने, कुनै कार्यक्रम/ आयोजनामा आवश्यकताभन्दा बढी बजेट विनियोजन हुने र कुनैमा कम विनियोजन हुने जस्ता समस्याहरू हटाउन कर्णाली प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा पहिलो पटक त्रिवर्षीय मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी प्रकाशन गरेको हो। पहिलो पटक आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले तयारी गरी प्रकाशन गरेको थियो भने त्यसपछिका ६ वटा मध्यमकालीन खर्च संरचना प्रदेश योजना आयोगबाट तयारी गरी प्रकाशन गरिएको थियो भने यो सातौं मध्यमकालीन खर्च संरचनासमेत प्रदेश योजना आयोगबाट तयारी गरी प्रकाशन गरिएको छ।

१.६ संस्थागत व्यवस्था

मध्यमकालीन खर्च संरचना आवधिक योजना र वार्षिक बजेटबीच तादात्म्यता कायम गर्ने संयन्त्र भएकाले वार्षिक बजेट तर्जुमामा यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। कर्णाली प्रदेश योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७५ भाग ४ मा मध्यमकालीन खर्च संरचनासम्बन्धी कार्यका लागि निम्नानुसारका संस्थागत संयन्त्र रहने व्यवस्था छ।

४.४.२ (क) मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा निर्देशक समिति:

१. उपाध्यक्ष, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	संयोजक
२. सदस्यहरू, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य
३. प्रमुख सचिव, प्रदेश सरकार	सदस्य
४. सचिवहरू, विषयगत मन्त्रालय	सदस्य
५. सदस्य-सचिव वा निजले तोकेको आयोगको वरिष्ठ अधिकृत, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य सचिव

यस समितिले मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा कार्यको समग्र निर्देशन दिई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि पहल कदमी गर्दछ।

(ख) बजेट तथा स्रोत अनुमान समिति

१. उपाध्यक्ष, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	संयोजक
२. सदस्यहरू, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य
३. सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	सदस्य
४. प्रमुख, प्रदेश कार्यालय, नेपाल राष्ट्र बैंक	सदस्य
५. प्रदेश लेखा नियन्त्रक, प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	सदस्य
६. सदस्य-सचिव वा निजले तोकेको आयोगको वरिष्ठ अधिकृत, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य सचिव

यस समितिले प्रदेशको आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आय, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलित वितरणको खाका तयार गरी आगामी तीन वर्षको लागि बजेट सीमा निर्धारण गर्ने कार्य गर्दछ।

(ग) मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समिति

१. सदस्य सचिव वा निजले तोकेको आयोगको वरिष्ठ अधिकृत, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	संयोजक
२. महाशाखा प्रमुख, बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	सदस्य
३. महाशाखा प्रमुख, योजना तथा अनुगमन महाशाखा, सबै मन्त्रालय वा निकाय	सदस्य
४. योजना अनुगमन शाखा प्रमुख, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	सदस्य-सचिव

मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने प्रयोजनका लागि बजेट कार्यान्वयन तहको यो एक महत्त्वपूर्ण समिति हो। समितिका कार्यहरू निम्नानुसार छन्:

- (क) सम्पूर्ण मन्त्रालय र निकायहरूसँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने,
- (ख) निर्देशक मार्गदर्शन तथा ढाँचा बनाउने, डाटावेश व्यवस्थापन गर्ने, कम्प्युटराइज्ड गर्ने तथा सञ्चालन विकास गर्ने,
- (ग) मध्यमकालीन खर्च संरचनाको कार्य सम्पादन सम्बन्धी आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(घ) मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने।

(घ) मन्त्रालय वा निकायगत मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी कार्यका लागि निम्न बमोजिमको मध्यमकालीन खर्च संरचना कार्यदल रहने व्यवस्था छ:

१. योजना तथा बजेट महाशाखा प्रमुख, सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकाय	संयोजक
२. आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख, सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकाय	सदस्य
३. सम्बन्धित निकाय अन्तर्गतको विभागीय स्तरको कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
४. योजना शाखा प्रमुख, सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकाय	सदस्य सचिव

यो कार्यदल मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी सम्बन्धी कार्य गर्ने संरचनागत श्रृङ्खलामा सबभन्दा तल्लो संरचना हो। यस कार्यदलले सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायहरूमा आ-आफ्नो मन्त्रालयको मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी प्रत्येक क्रियाकलापको एकाईगत लागत आङ्कलन र परिमार्जन गर्दछ। यसले आफ्नो मन्त्रालय र निकाय अन्तर्गतको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा सम्बन्धी विषय समेटी बजेटको मस्यौदा तयार गर्नुका अतिरिक्त आवश्यकता अनुसार मातहत निकायहरूका लागि समन्वयात्मक भूमिका पनि निर्वाह गर्दछ। प्रत्येक कार्यक्रम तथा आयोजनाको एकाईगत लागत आँकलन एवम् परिमार्जन पश्चात मन्त्रालयगत खर्च संरचना तयार गरी कर्णाली प्रदेश योजना आयोग वा सम्बन्धित मन्त्रालयमा पेश गर्ने दायित्व समेत यसै कार्यदलमा रहेको छ।

१.७ मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा प्रक्रिया

(क) बजेटको तयारीको आधार:

यस चरणमा बजेट सम्बन्धी नीतिगत विषयको प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गर्ने र त्यसको आधारमा नीतिगत अवधारणा बनाउने समेत गरी दुई विषय पर्दछन्। त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहित कूल बजेटको आकार तयारीका लागि गत आर्थिक वर्षको यथार्थ स्थिति, चालु आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित अवस्था र मध्यमकालीन खर्च संरचनाको आधारमा सम्बन्धित निकाय वा मन्त्रालय, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय र कर्णाली प्रदेश योजना आयोगले नीतिगत छलफल गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट प्रक्षेपणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ। यो कार्य गर्दा सम्बन्धित मन्त्रालयहरूले आफ्नो मन्त्रालयको खर्च संरचना कार्यदलको संलग्नतामा कार्यगत रूपमा कर्णाली प्रदेश योजना आयोग र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले समग्र रूपमा पुनरावलोकन गरी नीतिगत अवधारणापत्र तयार गर्नु पर्दछ।

(ख) बजेटको आकार र सीमा निर्धारण :

नीतिगत अवधारणा तय भएपछि स्रोत समितिले, प्रदेशको समष्टिगत अर्थतन्त्रको वर्तमान स्थिति, चालु आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना, कूल ग्राहस्थ उत्पादनको प्रक्षेपण, वित्तीय स्थिति, वित्तीय साधन परिचालनको सम्भावना, करको लचकता, राजस्व प्रक्षेपण तथा कार्यगत नीति र प्राथमिकताको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षको कुल बजेटको आकार र सीमा निर्धारण गर्दछ।

(ग) बजेट सीमा र मार्गदर्शन :

स्रोत समितिले तयार गरेको बजेटको सीमाभित्र रहेर कर्णाली प्रदेश योजना आयोग र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट मन्त्रालयगत र खर्च प्रकृति वा कार्यगत रूपमा चालु, पुँजीगत र वित्तीय व्यवस्थासहितको बजेटको सीमा र मार्गदर्शन तयार हुन्छ। यसअनुसार तयार भएको मन्त्रालयगत बजेट सीमा र मार्गदर्शन आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले प्रदेश स्तरीय मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS) मा प्रविष्टी गरी सम्बन्धित मन्त्रालयहरूमा पठाउनु पर्दछ। सम्बन्धित मन्त्रालयहरूले आफू अन्तर्गतका निर्देशनालय, कार्यालय र आयोजनाहरूको मार्गदर्शनसहित बजेटको सीमा प्रदेशस्तरको मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS) मा प्रविष्टि गर्नुपर्दछ। बजेट तथा कार्यक्रमले देहायका वृहत मार्गदर्शनलाई आधार मानेको छ।

- संस्थागत सुशासन
- सामाजिक सशक्तीकरण
- आर्थिक सशक्तीकरण (उद्यमशीलता र स्वरोजगार)
- करिडोर तथा टेरिटोरियल विकासको अवधारणाको कार्यान्वयन

(घ) त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण :

प्रदेश सरकार अन्तर्गतका विभिन्न मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट प्रस्तावित आयोजना एवम् कार्यक्रमहरूको त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेटमाथि सम्बन्धित विषयगत प्राविधिक समितिमा छलफल गर्नुपर्दछ। यस्तो छलफल गर्दा नेपालको संविधान (मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, राज्यका नीतिहरू र सम्बन्धित तहको कार्यक्षेत्र) राष्ट्रिय दीर्घकालीन सोच, राष्ट्रिय आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य, प्रदेशको आवधिक योजना, प्रदेशको आवश्यकता र सम्भावना एवम् आयोजना बैङ्क तयार भएको भए त्यस बैङ्कबाट छनौट गरिएका आयोजना समेतलाई प्राथमिकीकरणको आधार बनाउनुपर्दछ।

(ङ) संरचनाको तयारी :

विषयगत प्राविधिक समितिमा छलफल पश्चात प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रम आयोजनाहरूको त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपणसहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्दछ। यसरी तयार गरिएको मस्यौदा प्रस्ताव कर्णाली प्रदेश योजना आयोगमा स्वीकृतिका लागि पेश गर्नुपर्छ।

(च) संरचनाको प्रस्तुति :

मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक विकास कार्यक्रम कर्णाली प्रदेश योजना आयोगबाट स्वीकृत भएपछि बजेटको अन्तिम मस्यौदामा उल्लेखित आगामी आर्थिक वर्षको समग्र बजेटको स्वरूप प्रदेश मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत गरिन्छ। यसरी स्वीकृत गरिएको मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा राजस्व प्रक्षेपणसहित बजेटको उद्देश्य, नीति, प्राथमिकता, दीर्घकालीन सोच एवम् योजनाले निर्धारित गरेको आगामी वर्ष सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूलाई समेत समेटी आगामी आर्थिक वर्षको आय-व्यय विवरण बजेट वक्तव्यमार्फत असार १ गतेभित्र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रीबाट प्रदेश सभामा पेश हुन्छ।

१.८ अपेक्षित उपलब्धी

- (क) उपलब्ध स्रोत अनुमानित खर्चबीच सन्तुलन कायम भएको हुने,
- (ख) गैरबजेटरी माग रकमान्तरमा न्यूनीकरण हुँदै नियन्त्रण भएको हुने,
- (ग) वित्तीय अनुशासन कायम गर्न सहयोग पुगेको हुने,
- (घ) प्रदेश गौरवका आयोजना, प्रदेशको प्राथमिकतामा परेका अन्य आयोजना र चालु कार्यक्रम तथा आयोजनाको लागि साधन र स्रोतको सुनिश्चितता भएको हुने,
- (ङ) बजेट तर्जुमा प्रक्रिया वैज्ञानिक तथा भरपर्दो एवम् विश्वसनीय भएको हुने,
- (च) प्रदेश सरकारको बजेट विनियोजन कुशलता अभिवृद्धि भएको हुने,
- (छ) दिगो विकास लक्ष्य र लैङ्गिक समानता हासिल गर्न सघाउ पुऱ्याएको हुने,
- (ज) दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनाले तय गरेका लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न सघाउ पुऱ्याएको हुने।

१.९ मध्यमकालीन खर्च संरचना र योजनाबीच सम्बन्ध

मध्यमकालीन खर्च संरचना (Medium Term Expenditure Framework-MTEF) र योजना बीचको सम्बन्ध रणनीतिक, वित्तीय, र कार्यान्वयन दृष्टिकोणबाट अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ। यी दुई बीचको सम्बन्ध निम्न बुँदाहरूमा प्रष्ट पार्न सकिन्छः

(क) रणनीतिक बजेट निर्धारणः

मध्यकालीन खर्च संरचना योजना निर्माणको रणनीतिक आधार हो। यसले सरकारका प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम र योजना पहिचान गरी तिनका लागि आवश्यक बजेट सुनिश्चित गर्छ। यसरी योजना र बजेटबीच समन्वय हुन्छ।

(ख) स्रोतको यथोचित विनियोजन :

MTEF ले उपलब्ध स्रोतहरूको मूल्याङ्कन गर्दै योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक वित्तीय प्रतिबद्धता सुनिश्चित गर्छ। यसले योजनाहरू कार्यान्वयनमा यथार्थपरक दृष्टिकोण ल्याउँछ।

(ग) बहुवर्षीय योजना र खर्चको तालमेल :

योजना प्रायः बहुवर्षीय हुन्छन्, तर बजेट वार्षिक बनाइन्छ। MTEF ले आगामी ३ देखि ५ वर्षको खर्च प्रक्षेपण गरेर योजना र बजेट बीचको असन्तुलन घटाउँछ।

(घ) नतिजामुखी योजनाको प्रवर्द्धन :

MTEF ले योजनालाई नतिजामा आधारित कार्यान्वयनमा जोड दिन्छ। यसले खर्च प्रभावकारीता, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र सार्वजनिक सेवा सुधारमा सहयोग गर्छ।

(ङ) मन्त्रालय/संस्थागतस्तरको योजना-बजेट समन्वय :

MTEF प्रक्रिया अन्तर्गत हरेक मन्त्रालयले आफ्ना लक्ष्य अनुसार योजना र खर्च प्रस्ताव तयार गर्छ। यसले योजनाको स्वामित्व बढाउँछ र उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्छ। मध्यकालीन खर्च संरचना योजनाहरूको व्यावहारिक कार्यान्वयनका लागि आधारशिला हो। यो बिना योजना केवल दस्तावेजमै सीमित हुनसक्छ। MTEF ले नीति, योजना र बजेटलाई एउटै ढाँचामा समेट्ने पुलको काम गर्छ।

परिच्छेद २: मध्यमकालीन खर्च संरचना संक्षिप्त प्रारूप

(आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

२.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारले अङ्गीकार गरेको "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को दीर्घकालीन सोच र यसैको समयज्यतामा कर्णाली प्रदेश सरकारले अघि सारेको "समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीवासी" को दीर्घकालीन मार्गचित्रलाई मूर्तरूप दिन प्रदेश सरकार निरन्तर क्रियाशील रहँदै आएको छ। यस दीर्घकालीन सोचलाई व्यवस्थित रूपमा हासिल गर्ने प्रमुख आधार योजनाको रूपमा कर्णाली प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ – २०८५/०८६) हाल कार्यान्वयनको मध्य-चरणमा सफलतापूर्वक अगाडि बढिरहेको छ। आवधिक योजनाले निर्धारण गरेका समष्टिगत सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति र सूचकहरूलाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग आबद्ध गरी स्रोत साधनको कुशल विनियोजन सुनिश्चित गर्न आगामी तीन आर्थिक वर्षको मध्यमकालीन खर्च संरचना (MTEF) (आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ – २०८५/०८६) तर्जुमा गरिएको छ।

भौगोलिक रूपमा देशकै सबैभन्दा ठूलो हिस्सा ओगटेको कर्णाली प्रदेशको भू-बनोट जटिल, विकट र चुनौतीपूर्ण रहेको छ। ऐतिहासिक तथा संरचनागत कारणहरूले गर्दा आर्थिक-सामाजिक विकासको मूल प्रवाहमा पछाडि पारिएको यस प्रदेशका मानव विकास तथा आर्थिक सूचकहरू अन्य प्रदेशहरूको तुलनामा अझै पनि कमजोर अवस्थामा रहनु स्वाभाविकै देखिन्छ। विगतका वर्षहरूमा सडक तथा भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उत्पादन र नागरिकको औसत आमदानीका सूचकहरूमा केही सकारात्मक र उत्साहजनक सुधारहरू देखा परेका छन्। तथापि, दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनाले परिकल्पना गरेको "समृद्ध कर्णाली: सुखारी कर्णालीवासी" को बृहत् र महत्वाकांक्षी लक्ष्य प्राप्तिका लागि हालसम्मका प्रयास र उपलब्धिहरू मात्र पर्याप्त छैनन्।

यसै यथार्थलाई आत्मसात् गर्दै, आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेट तथा यस मध्यमकालीन खर्च संरचनाको तर्जुमा गर्दा द्रुत र दिगो पूर्वाधार विकास, गुणस्तरीय सामाजिक विकास, उत्पादन र उद्योग क्षेत्रको आधुनिकीकरण, पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पर्यावरणीय सन्तुलन, र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुशासन अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिइएको छ। यसका साथै, लक्षित वर्ग र क्षेत्रको आर्थिक सम्पन्नता, सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति, बहुआयामिक गरिबी निवारण, आन्तरिक उत्पादनमा वृद्धि, रोजगारीका अवसरहरूको सिर्जना र स्थानीय तहमा उद्यमशीलता विकास गर्ने रणनीतिक योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ।

प्रस्तुत मध्यमकालीन खर्च संरचना (MTEF) तर्जुमा गर्दा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको दिगो विकास लक्ष्य (SDGs), २०३० को मार्गचित्र, नेपाल सरकारको सोहीँ पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/०८२–२०८५/०८६), कर्णाली प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/०८२–२०८५/०८६) र कर्णाली प्रदेश सरकारको **आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम**लाई मुख्य आधार तथा मार्गनिर्देशक सिद्धान्तको रूपमा लिइएको छ। यस संरचनाले सीमित स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रदेशको विकासको गतितालाई तीव्रता दिने र योजनाबद्ध विकास प्रणालीलाई थप सुदृढ बनाउने अपेक्षा गरिएको छ।

२.२ चुनौती तथा अवसर

कर्णाली प्रदेशको समग्र रूपान्तरण र नागरिकको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार ल्याउन प्रदेश सरकार प्रतिवद्ध रहेको छ। यसै सन्दर्भमा, दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (आर्थिक वर्ष २०८१/०८२-२०८५/०८६) ले परिकल्पना गरेका सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरूलाई मूर्त रूप दिँदै "समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीवासी" को दीर्घकालीन गन्तव्य हासिल गर्ने क्रममा प्रदेश सरकारका सामु निम्न अनुसारका चुनौती र अवसरहरू विद्यमान रहेका छन्:

क) चुनौतीहरू

१. भौगोलिक विकटता र एकीकृत पूर्वाधारको अभाव: विशाल भूगोल, जटिल भू-बनोट र छरिएका बस्तीका कारण सडक तथा यातायात सञ्जालको विस्तारमा उच्च लागत (High Cost Economy) लाग्नु र कर्णालीका विकट हिमाली तथा पहाडी जिल्लाहरूमा आधुनिक पूर्वाधारको समतामूलक पहुँच पुर्‍याउनु प्रमुख चुनौतीको रूपमा रहेको छ।
२. ऐतिहासिक पछोटेपन र गरिबी निवारण: ऐतिहासिक रूपमा राज्यको मूल प्रवाहबाट टाढा पारिएको ऐतिहासिक सास्तीका कारण सिर्जित उच्च निरपेक्ष तथा बहुआयामिक गरिबीको चक्रलाई तोड्नु, रैथाने सीप र साधनको अभावमा हुने खाद्य असुरक्षाको अन्त्य गर्नु र दुर्गमका बस्तीसम्म गुणस्तरीय शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवा पुर्‍याउनु चुनौतीपूर्ण छ।
३. जलवायु परिवर्तन र प्राकृतिक विपद्को जोखिम: हिमालयन क्षेत्रको संवेदनशीलताका कारण परिरहेको जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल असर (खडेरी, बेमौसमी वर्षा, हिमताल फुट्ने जोखिम) लाई न्यूनीकरण गर्नु र कर्णालीले भोग्दै आएको भूकम्प, पहिरो जस्ता प्राकृतिक विपद्बाट जनधन र पूर्वाधारको रक्षा गर्दै उत्थानशील समाज निर्माण गर्नु।
४. डिजिटल विभेदको अन्त्य र प्रविधिको सुरक्षित प्रयोग: राष्ट्रिय सञ्चार सञ्जालको पहुँचमा अझै पनि पछाडि परेका कर्णालीका कुना-कन्दरासम्म सूचना प्रविधिको विस्तार गरी 'डिजिटल कर्णाली' को अवधारणा साकार पार्नु र यससँगै बढ्दो साइबर अपराधको जोखिमलाई स्थानीय स्तरमै न्यूनीकरण गर्नु।
५. बसाइँसराइ र पुँजीगत खर्च क्षमता: विकास र रोजगारीको खोजीमा पहाडी र हिमाली क्षेत्रबाट भइरहेको तीव्र आन्तरिक बसाइँसराइलाई रोकी ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउनु। साथै, विनियोजन दक्षता र पुँजीगत खर्च गर्ने क्षमतामा सुधार गरी सीमित बजेटको उच्चतम प्रतिफल सुनिश्चित गर्नु।

ख) अवसरहरू

१. स्वायत्त शासकीय अधिकार र मौलिक नीति तर्जुमा: सङ्घीयताको आगमनसँगै सिंहदरबारको अधिकार कर्णालीको दैलोमा आइपुग्दा, प्रदेश सरकारले यहाँको माटो, संस्कृति र आवश्यकता सुहाउँदो कानून, नीति, योजना र बजेट आफैं तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ऐतिहासिक अवसर प्राप्त भएको छ।
२. अपूर्व प्राकृतिक स्रोत र रैथाने अर्थतन्त्र: कर्णालीका अटल हिमाल, बहुमूल्य जडीबुटी (यासागुम्बा, पाँचऔंले आदि), रैथाने उत्पादन (मासी चामल, कोदो, फापर, स्याउ), बहुआयामिक खनिज पदार्थ र कर्णाली तथा भेरी जस्ता प्रचुर जलस्रोतको व्यावसायिक उपयोग गरी प्रदेशलाई आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बनाउने बलियो आधार उपलब्ध छ।
३. सांस्कृतिक वैभव र पर्यटकीय प्रवर्द्धन: खस सभ्यताको उद्गम थलो (सिञ्जा उपत्यका), ऐतिहासिक काँक्रेविहार, प्रकृतिका अनुपम उपहार रारा तथा शे-फोक्सुण्डो ताल, धार्मिक धरोहर (त्रिपुरासुन्दरी, चन्दननाथ) र कर्णालीको

मौलिक लोकसंस्कृति (देउडा, हुड्केली) लाई विश्व बजारमा प्रवर्द्धन गरी पर्यटनलाई प्रदेश आयको मुख्य खम्बा बनाउने प्रचुर अवसर छ।

४. जनसाङ्ख्यिक लाभ र युवा ऊर्जा: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार प्रदेशमा उपलब्ध क्रियाशील र ऊर्जावान् युवा जनशक्ति (जनसाङ्ख्यिक लाभ) लाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक सीप प्रदान गरी कर्णालीको विकास र नवप्रवर्तनमा परिचालन गर्न सकिने अनुकूलता छ।

५. तहगत सहकार्य र लगानीको आकर्षण: सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको संवैधानिक अन्तरसम्बन्ध सुदृढ बन्दै जाँदा, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदार र निजी क्षेत्रको ध्यान 'सम्भावनाको खानी' कर्णालीतर्फ आकर्षित हुनु र यसलाई दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) सँग जोडेर विकासको गतिलाई तीव्रता दिने सुवर्ण अवसर प्राप्त हुनु।

२.३ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति

२.३.१ सोच

नेपालको दीर्घकालीन सोच “समृद्ध नेपाल:सुखी नेपाली”, प्रदेशको दीर्घकालीन सोच “समृद्धकर्णाली : सुखारी कर्णालीवासी” र सोही योजनाको सोचलाई समेत दृष्टिगत गरी दोस्रो पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाको सोच “सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्ध कर्णाली” राखिएको छ।

२.३.२ लक्ष्य

नवप्रवर्तन, सीपयुक्त मानव पूँजी र रैथाने उत्पादनको दिगो व्यावसायीकरण मार्फत समावेशी, उत्थानशील र समुन्नत कर्णालीको आधार निर्माण गर्ने।

२.३.३ उद्देश्य

- (क) उत्पादन, रोजगारी र आय वृद्धि तथा गरिबी न्यूनीकरण गर्नु,
- (ख) सहज तथा सर्वसुलभ पहुँच र सघन आवद्धता कायम गर्नु,
- (ग) सिर्जनशील, सम्मानित तथा न्यायपूर्ण प्रवर्द्धन गर्नु,
- (घ) सुशासन प्रवर्द्धन तथा विकासको प्रतिफल जनतासामु पुऱ्याउनु।

२.३.४ रणनीति

दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनाले लिएका रणनीतिहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- प्रदेशका तुलानात्मक तथा प्रतिष्पर्धी लाभका जल, जङ्गल, जमीन र जडीबुटीको व्यावसायीकरण, उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि, उद्यमशीलता विकास, रोजगारी सिर्जना तथा लगानी वृद्धि गर्ने,
- प्रदेशका तुलानात्मक तथा प्रतिष्पर्धी लाभका जल, जङ्गल, जमीन र जडीबुटीको व्यावसायीकरण, उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि, उद्यमशीलता विकास, रोजगारी सिर्जना तथा लगानी वृद्धि गर्ने,
- धार्मिक तथा पर्यापर्यटन, प्राङ्गारिक र रैथाने तथा उच्च मूल्यका कृषिजन्यबाली, पशुपन्छी तथा मत्स्य, खनिज तथा उद्योग,पूर्वाधार तथा अन्तर-आबद्धता लगायत प्रदेश विकास रणनीतिक महत्त्वका क्षेत्र एवम् सडक करिडोर, विमानस्थल, ऊर्जा, रत्न पत्थर, खनिज र खानी उद्योग सम्बन्धी आयोजनामा लगानी र कार्यान्वयनको वातावरण निर्माण गर्ने,
- धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पर्यापर्यटनको अवधारणा अनुरूप कर्णाली प्रदेशको अथाह पर्यटकीय संभावनालाई उपयोग गर्ने,

- भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा सार्वजनिक संरचना निर्माण, एकीकृत बस्ती विकास, जीविकोपार्जन, उद्यम व्यवसाय र रोजगारी सिर्जनाको शीघ्र प्रक्रियाद्वारा जाजरकोट र रुकुम पश्चिम जिल्लामा भूकम्प पश्चातको पुनःनिर्माण, पुनर्स्थापना र पुनर्लाभ प्राप्त गर्ने,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको आन्तरिक राजस्व वृद्धिका लागि प्राकृतिक स्रोतसाधनको परिचालन, उत्पादन तथा रोजगारमूलक व्यावसायिक क्षेत्रको प्रबर्द्धन गर्ने,
- डिजिटल कर्णालीको अभियानलाई सकारात्मक रूपान्तरण, उत्पादन वृद्धि र सुशासन, शिक्षा र स्वास्थ्य लगायत सेवा प्रवाहसँग आबद्ध गर्ने,
- सामाजिक, राजनीतिक, प्रशासनिक र न्याय सम्पादनका साथै आर्थिक गतिविधिमा हुने भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता, सार्वजनिक जवाफदेहिता, पारदर्शीता र सुशासनलाई अभियानका रूपमा अघि बढाउने,
- नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, सेवा प्रवाह तथा विकास प्रक्रियामा महिला, बालबालिका, किशोर किशोरी, युवायुवती, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, विपन्न, आदिवासी जनजाति, लोपोन्मुख समुदाय, धार्मिक र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक लगायत सीमान्तकृत वर्ग, जाति तथा समुदायको सहभागिता र अपनत्व सुनिश्चित गर्ने,
- प्रदेशको समग्र विकासका लागि तहगत सरकार, विकास साझेदार, सहकारी, नीजि क्षेत्र, समुदायबिच समन्वय, साझेदारी तथा सहकार्य सुदृढ बनाउने।

२.४ मध्यमकालीन वित्त र नतिजा खाका

दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनामा उल्लिखित समृद्धि र सुखारीका आर्थिक सामाजिक सूचक एवम् परिमाणात्मक लक्ष्यका आधारमा मध्यमकालीन आर्थिक खाका निर्धारण गरिएको छ। आर्थिक वृद्धिदरको लक्ष्य र अर्थतन्त्रको पछिल्लो अवस्थाका आधारमा आ.व. २०८३-०८४ सहित आगामी तीन वर्षको समष्टिगत आर्थिक खाका तयार गरिएको छ। आर्थिक खाका तर्जुमा गर्दा सार्वजनिक वित्तको कुशल, समन्वयायिक र नतिजामूलक व्यवस्थापन, निजी तथा सहकारी क्षेत्रको लगानी, उत्पादन र रोजगारीमा प्रोत्साहन सहित समष्टिगत आर्थिक स्थायीत्व कायम गर्न जोड दिइएको छ। प्रदेशको विद्यमान अवस्था, उपलब्ध स्रोत, भविष्यका सम्भाव्यता र जनआकांक्षा तथा दोस्रो आवधिक योजनाले लिएको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीतिहरूको आधार समेतलाई दृष्टिगत गरी यस मध्यमकालीन अवधिमा हाँसिल गर्नुपर्ने लक्ष्यहरू तालिका २.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.१: प्रदेशको मध्यमकालीन वित्त र नतिजा खाका

प्रदेशको मध्यमकालीन वित्त र नतिजा खाकाका सूचकहरू क्र.सं.	सूचक/ लक्ष्य	एकाई	२०८१/८२ को उपलब्धि	२०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/ ८४	२०८४/ ८५	२०८५/ ८६
समृद्धिका सूचकहरू							
१	वार्षिक औषत आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	प्रतिशत	५.२५	२.९४	३६.६	७.५	८.६
१.१	कृषि	प्रतिशत	५.१	३.३	५	६	६.५
१.२	उद्योग	प्रतिशत	२.५	२.९	४	५	६
१.३	सेवा	प्रतिशत	४.१	२.३	४	५	६
२	अर्थतन्त्रमा क्षेत्रगत योगदान (प्रतिशत)	प्रतिशत	०	०	०	०	०
२.१	कृषि	प्रतिशत	३१.५	३१.७	३०	२९	२८

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

२.२	उद्योग	प्रतिशत	९.५	९.९	१२	१४	१५
२.३	सेवा	प्रतिशत	५९	५८.४	५८	५७	५७
३	प्रतिव्यक्ति आय	अमेरिकी डलर	११,२१	११,०८	११,३०	१२,००	१३,००
४	निरपेक्ष गरिबीको रेखामनि रहेको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	२६.७	२२.३	२२	२१.५	२१
५	बहुआयमिक गरिबीमा रहेको जनसङ्ख्या	प्रतिशत	३९.५	३९.५	३७	३५	३३
७	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.५४	०.५९	०.५९	०.५९	०.५९
८	लैङ्गिक समानता सूचकाङ्क	अनुपात	०.९	०.९१	०.९१	०.९२	०.९२
९	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.५६	०.६	०.६४	०.६८	०.७३
११	आधारभूत खानेपानीको सुविधा पुगेको परिवार	प्रतिशत	९०	९०.५	९१	९२	९५
१२	सडक यातायातले जोडिएको स्थानीय तहको संख्या	संख्या	७६	७७	७९	७९	७९
१३	जलविद्युत उत्पादन	मेगावाट	१६	२०	२५	३०	५०
१४	विद्युतमा पहुँच प्राप्त परिवार	प्रतिशत	७१	७१	७२	७३	७५
१५	सिँचाई पुगेको खेती गरिएको जमिन	प्रतिशत	३१	३२	३५	४०	४५
१६	इन्टरनेटमा पहुँच जनसङ्ख्या	प्रतिशत	७४	७५	७७	८०	८२
१८	प्रदेशको कालोपत्रे सडक	कि.मी.	१२,६५	१३,३७	२०,७५	२८,६५	३०,००
सुखारी सूचकहरू							
१	औसत आयु	वर्ष	७२.५	७२.६	७२.७	७२.८	७२.९
२	५ वर्ष मुनिका बाल मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्मा)	प्रतिहजार	३८	३८	३२	३०	२५
३	५ वर्ष मुनिका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२०	२०	१९	१८	१७
३	३० मिनेटको दूरीमा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएको परिवार	प्रतिशत	४८	५०	५५	६०	७०
५	स्वास्थ्य बीमामा आवद्ध जनसङ्ख्या	प्रतिशत	३५	४०	४५	५०	६५
६	साक्षरता दर	प्रतिशत	७७	७९	८२	८५	९०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

७	युवा साक्षरता दर	प्रतिशत	९४	९४.५	९४.७	९५	९५.५
८	आधारभूत तह (१-८) मा खुद भर्नादर	प्रतिशत	१,००	१,००	१,००	१,००	१,००
९	माध्यमिक तह (९-१२) मा खुद भर्ना दर	प्रतिशत	६१	६२	६३	६४	६५
१०	उच्च शिक्षामा कूल भर्ना दर	प्रतिशत	१९	२०	२१	२२	२३
११	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	७.५	६.८	६.३	६	५.५
१२	सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या (कुनै न कुनै रुपमा)	प्रतिशत	६०.८	६०.८	६०.९	६१	६१.५
१३	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितिमा रहको परिवार	प्रतिशत	३५	३७	४०	४५	५३
१४	आपत्तै स्वामित्वको आवासमा बसोवास गर्ने परिवार	प्रतिशत	९४	९५	९५.५	९५.७	९६
१५	सुधारिएको सरसफाई सुविधा प्राप्त गर्ने परिवार	प्रतिशत	९८	९८	९८.२	९८.५	९९
१६	बालबालिकाको पुड्कोपना	प्रतिशत	३६.६	३६	३५	३४	३३
१७	बालबालिकाको ख्याउटेपना	प्रतिशत	५	५	४	४	३.५
१८	बालबालिकाको मोटोपना	प्रतिशत	३.९	३.९	३.८	३.७	३.६

२.५ मध्यमकालीन बजेट खाका

आगामी तीन आर्थिक वर्षको मध्यमकालीन बजेट विनियोजन तथा प्रक्षेपण गर्दा कार्यान्वयनको मध्य-चरणमा रहेको कर्णाली प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ – २०८५/०८६) मा उल्लिखित सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र प्राथमिकताहरूलाई मुख्य मार्गदर्शनको रूपमा लिइएको छ। यसका साथै, प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरू, संयुक्त राष्ट्रसङ्घको दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) को मार्गचित्र एवं विनियोजन कुशलता (Allocation Efficiency) लाई बजेट तर्जुमाको मुख्य आधार बनाइएको छ। माथि उल्लिखित समष्टिगत वित्त र नतिजा खाकाका साथै विषय क्षेत्रगत (Sectoral) नतिजाहरू हासिल हुने गरी स्रोत तथा खर्चको वस्तुपरक प्रक्षेपण गरिएको छ।

मध्यमकालीन बजेट खाका निर्माण गर्दा निम्नानुसारका रणनीतिक एवं प्राविधिक आधारहरू तय गरिएका छन्:

- **रणनीतिक आयोजनाहरूको निरन्तरता र सुनिश्चितता:** प्रदेश गौरवका आयोजना, रूपान्तरणकारी आयोजना तथा बहुवर्षीय ठेक्का सम्झौता भई कार्यान्वयनको विभिन्न चरणमा रहेका आयोजनाहरूको लागि आवश्यक बजेट विनियोजनलाई सुनिश्चित गरिएको छ। क्रमागत कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको कार्यान्वयन कार्ययोजना, सम्बन्धित

निकायको खर्च गर्न सक्ने क्षमता (Absorptive Capacity) र स्रोतको उपलब्धताका आधारमा बजेट विनियोजनमा प्राथमिकीकरण गरिएको छ।

- **सबल स्रोत अनुमान र राजस्व परिचालन:** मध्यमकालीन स्रोतको अनुमान गर्दा प्रदेश सरकारको विगतको आन्तरिक राजस्व परिचालनको प्रवृत्ति, सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँडको हिस्सा, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदानको उपयोगिता एवं प्राप्तिको सम्भावनालाई वस्तुगत विश्लेषण गरी स्रोतको प्रक्षेपण गरिएको छ।
- **अनिवार्य दायित्वको सम्बोधन:** खर्चको अनुमान तथा प्रक्षेपण गर्दा सर्वप्रथम प्रदेश सरकारले ब्यहोर्नुपर्ने कानुनी एवं अनिवार्य भुक्तानीका दायित्वहरू जस्तै: प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने रकम, कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक तथा सुविधा र स्थानीय तहहरूमा हस्तान्तरण हुने वित्तीय हस्तान्तरण (समानीकरण, सशर्त, समपूरक र विशेष अनुदान) का लागि आवश्यक रकम प्राथमिकताका साथ सुरक्षित गरिएको छ।
- **चालु खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता:** चालु खर्चतर्फ प्रशासनिक तथा व्यवस्थापन कार्यको सघनता, नागरिकलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर र प्रदेशको आफ्नै राजस्व क्षमतालाई दृष्टिगत गरी बजेट प्रस्ताव गरिएको छ। चालू प्रकृतिका अनुत्पादक खर्चहरूलाई निरुत्साहित गर्दै बजेट कार्यान्वयनमा मितव्ययिता र कार्यक्षमता कायम गर्ने विषयलाई विशेष ध्यान दिइएको छ।
- **पूँजीगत खर्च र नतिजामुखी लगानी:** पूँजीगत खर्चतर्फ विकास कार्यक्रम तथा परियोजनाहरूको प्राथमिकता, उत्पादन र रोजगारीमा पुऱ्याउने योगदान, आयोजनाको कुल लागत र सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा सम्पादन हुने कार्य प्रगतिको भौतिक लक्ष्यका आधारमा स्रोतको विनियोजन गरिएको छ।

तालिका २.२: त्रिवर्षीय बजेट विनियोजन तथा प्रक्षेपण (रु हजारमा, प्रचालित मूल्यमा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०८१/८२ को यथार्थ	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	मध्यमकालीन लक्ष्य			
				२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६	तीन बर्षको कुल
बजेट अनुमान							
१	चालु खर्च	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	१४,१५१,८३६	१४,८५९,४२८	५५१,२५०	२९,५६२,५१४
२	पूँजीगत खर्च	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	२०,७४६,७१२	२१,७८९,७२३	२२,८८५,४३४	६५,४२१,८६८
३	वित्तीय व्यवस्था	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	५००,०००	२२,८८५,४३४	५५१,२५०	२३,९३६,६८४
४	जम्मा	३०,८१०,३३०	७२,३१९,५७५	३५,३९८,५४८	५९,५३४,५८४	२३,९८७,९३४	११८,९२१,०६६
स्रोत अनुमान							
१	वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त रकम	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	१७,१०१,६८६	१७,९६२,४४५	१८,८६६,७९३	५३,९३०,९२४
२	प्रदेश सरकार	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	१८,२९६,८६२	१९,२११,७०५	२०,१७२,२९०	५७,६८०,८५७
३	राजस्व बाँडफाँड	१०,२७०,११०	२४,१०६,५२५	०	०	०	०
४	जम्मा	३०,८१०,३३०	७२,३१९,५७५	३५,३९८,५४८	३७,१७४,१५०	३९,०३९,०८३	१११,६११,७८१

२.६. आयोजना प्राथमिकताक्रमका आधारमा त्रिवर्षीय बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

आयोजना प्राथमिकताक्रमका आधार र मापदण्ड अनुसूची-४ अनुसार हुने भएकाले सो अनुसार प्रदेशका आयोजनाको प्राथमिकताक्रम गर्दा आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा तलको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम प्राथमिकता क्रमानुसार रकम र प्रतिशतको प्रक्षेपण गरिएको छ।

तालिका २.४: प्राथमिकताक्रमको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको व्यय अनुमान तथा प्रक्षेपण

क्र.सं.	विवरण	आव. २०८१/८२को यथार्थ		आव. २०८२/८३को संशोधित अनुमान		आव. २०८३/८४को व्यय अनुमान		आव. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण		आव. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	P1	७७४२९२३	३२.१२	२१९१३८७	२१.३४	१२५८८५७०	३५.५६	१३२१७९९८	३५.५६	१३८७८८९८	३५.५५
२	P2	९९३३	०.०४	९९३३	०.१०	१२२३८	०.०३	१२८५०	०.०३	१३४९२	०.०३
३	प्राथमिकीकरण नगरिएको	१६३५३६६९	६७.८४	८०६८७९०	७८.५७	२२७९७७४०	६४.४०	२३९४३३०२	६४.४१	२५१४६६९२	६४.४१
४	जम्मा	२४१०६५२५	१००.००	१०२७०११०	१००.००	३५३९८५४८	१००.००	३७१७४१५०	१००.००	३९०३९०८३	१००.००

२.७ लैंगिकता, जलवायु परिवर्तन र दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी त्रिवर्षीय बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

२.७.१ लैंगिक सङ्केतको आधारमा

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमाका लागि निर्धारण गरिएका सूचकहरूका आधारमा पहिचान गरिएका लैङ्गिक आवश्यकता र सरोकारहरूको सम्बोधन गर्ने, लैङ्गिक अन्तर कम गर्ने र महिला सशक्तिकरणमा सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रमहरूको छनौट गर्नुपर्दछ। यस कार्यका लागि सूचक तथा उपसूचकहरू अनुसूची-५ अनुसार हुनेछन्।

लैंगिक संकेतको आधारमा विकास बजेटको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजारमा)

क्र.सं.	विवरण	आव. २०८१/८२को यथार्थ		आव. २०८२/८३को संशोधित अनुमान		आव. २०८३/८४को व्यय अनुमान		आव. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण		आव. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	प्रत्यक्ष लाभ	२४४०६८७	२३.७६	२३३०२७७	९.६७	५८३३९५४	१६.४८	६१२५६५२	१६.४८	६४३१९३४	१६.४८
२	अप्रत्यक्ष लाभ	१२०२७१४	११.७१	५७६७६४५	२३.९३	३१५२७३७	८.९१	३३१०३७४	८.९१	३४७५८९३	८.९०
३	तटस्थ	६६२६७०९	६४.५२	१६००८६०३	६६.४१	२६४११८५७	७४.६१	२७७३८१२५	७४.६२	२९१३१२५६	७४.६२
४	जम्मा	१०२७०११०	१००.००	२४१०६५२५	१००.००	३५३९८५४८	१००.००	३७१७४१५०	१००.००	३९०३९०८३	१००.००

२.७.२ जलवायु सङ्केतका आधारमा

नेपालमा जलवायु परिवर्तन र त्यसका चुनौतीहरू देखा पर्न थालेको र यसबाट जलस्रोत, कृषि तथा खाद्यान्न, वन तथा जैविक विविधता, भौतिक पूर्वाधार, जनस्वास्थ्य र पर्यटन लगायत जीविकोपार्जनका स्रोत साधनहरू अत्याधिक मात्रामा प्रभावित हुँदै गइरहेकोले जलवायु परिवर्तनको विषय महत्त्वपूर्ण र चिन्ताको विषय बनेको छ। जलवायु परिवर्तनका दृष्टिकोणले कर्णाली प्रदेश अति नै संवेदनशील प्रदेश रहेकाले जलवायु परिवर्तन नीति, २०६७ ले समेटेका विषयहरूलाई अगाडि बढाउन आवश्यक संस्थागत संरचना र बजेट कार्यान्वयन पक्षलाई विशेष ध्यान दिनुपर्नेछ।

जलवायु परिवर्तनको आधारमा विकास बजेटको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजारमा)

क्र.सं.	विवरण	आव. २०८१/८२को यथार्थ		आव. २०८२/८३को संशोधित अनुमान		आव. २०८३/८४को व्यय अनुमान		आव. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण		आव. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	प्रत्यक्ष	२,३७९,६४१	९.८७	२,६८८,५१२	२६.१८	५,७३३,६१५	१६.२०	६,०२०,२९६	१६.१९	६,३२१,३११	१६.१९
२	अप्रत्यक्ष	५११,४४२	२.१२	५३०,२६८	५.१६	१,६१४,५९०	४.५६	१,६९५,३२०	४.५६	१,७८०,०८५	४.५६
३	तटस्थ	२१,२१५,४४२	८८.०१	७,७५१,३३०	६८.६६	२८,०५०,३४३	७९.२४	२९,४५८,५३५	७९.२४	३०,९३७,६८७	७९.२५
४	जम्मा	२४,१०६,५२५	१००.००	१०,२७०,११०	१००.००	३५,३९८,५४८	१००.००	३७,१७४,१५०	१००.००	३९,०३९,०८३	१००.००

२.७.३ दिगो विकास लक्ष्यका आधारमा

प्रदेश सरकारमार्फत सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरूमध्ये दिगो विकास लक्ष्यमा उल्लेख गरिएका १७ वटा सूचकहरूमध्ये कुन सूचक कार्यक्रम वा आयोजनासँग सम्बन्धित छ सो सूचक उल्लेख गर्नुपर्दछ। कुनै कार्यक्रम वा आयोजनाका लागि १ भन्दा बढी सूचक सम्बन्धित हुने देखिएमा सम्बन्धित सबै सूचकहरू उल्लेख गरी वर्गीकरण गर्दा आर्थिक वर्ष २०८२-८३ मा तलको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम निम्नानुसार रकम र प्रतिशतको प्रक्षेपण गरिएको छ। यस सम्बन्धी प्रदेशसँग सम्बन्धित सूचकहरू कर्णाली प्रदेश अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०७५ को अनुसूची-६ अनुसार हुनेछन्।

दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा विकास बजेटको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजारमा)

क्र.सं.	विवरण	आव. २०८१/८२को यथार्थ		आव. २०८२/८३को संशोधित अनुमान		आव. २०८३/८४को व्यय अनुमान		आव. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण		आव. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	गरिवीको अन्त्य	७३१७४४	३.०४	५५९३१७	५.४५	२४१९२७१	६.८३	२५४०२३५	६.८३	२६६७२४६	६.८३
२	शून्य भोकमरी	७८४१०४४	३२.५३	५४२९७९	५.२९	१८७७१७७	५.३०	१९७१०३६	५.३०	२०६९५८८	५.३०
३	स्वस्थ जीवन	२९३६०३१	१२.१८	३२३७९८९	३१.५३	३१३९२०१	८.८७	३२९६१६१	८.८७	३४६०९६९	८.८७
४	गुणस्तरीय शिक्षा	१७६८७	०.०७	१७४६७	०.१७	६८९४०८	१.९५	७२३८७८	१.९५	७६००७२	१.९५
५	लैङ्गिक समानता	०	०.००	०	०.००	५४३५०	०.१५	५७०६८	०.१५	५९९२१	०.१५
६	स्वच्छ पानी तथा सरसफाई	११००३१४	४.५६	१०२०२४०	९.९३	१६१२०२४	४.५५	१६९२६२५	४.५५	१७७७२५६	४.५५
७	आधुनिक उर्जामा पहुँच	०	०.००	५२९६०	०.५२	१०४०००	०.२९	१०९२००	०.२९	११४६६०	०.२९
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा मर्यादित काम	१५९९१०९	६.६३	७३२६८६	७.१३	१०८९६४३७	३०.७८	११४४१२५९	३०.७८	१२०१३३२२	३०.७७
९	उद्योग नवीन खोज र पूर्वाधार	३१६४२५०	१३.१३	१९१०४००	१८.६०	९१०४२८८	२५.७२	९५६५१७७	२५.७३	१००४९६६१	२५.७४
१०	असामन्यता न्यूनीकरण	०	०.००	०	०.००	२६३००	०.०७	२७६१५	०.०७	२८९९६	०.०७
११	दिगो शहर र वस्ती	३६१४९७	१.५०	२००४२२	१.९५	३५८६९६	१.०१	३७६६३१	१.०१	३९५४६२	१.०१
१२	दिगो उपभोग तथा उत्पादन	०	०.००	०	०.००	४८३७१०	१.३७	५०७८९६	१.३७	५३३२९०	१.३७
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	३१४०४०	१.३०	४९४६८४	४.८२	२१७३२८०	६.१४	२२८१९४४	६.१४	२३९६०४१	६.१४
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग	०	०.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००	०	०.००

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०८१/८२को यथार्थ		आ.व. २०८२/८३को संशोधित अनुमान		आ.व. २०८३/८४को व्यय अनुमान		आ.व. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१५	भू-सतह स्रोतको उपयोग	८१४८३०	३.३८	१०७९०११	१०.५१	१३४८६९१	३.८१	१४१६१२६	३.८१	१४८६९३२	३.८१
१६	शान्ति न्यायर सबल संस्था	५१४४९३३	२१.३४	३५०२००	३.४१	९६५४७१	२.७३	१०१३७४५	२.७३	१०६४४३२	२.७३
१७	दिगो विकासका लागि साझेदारी	८१०४६	०.३४	७१७५५	०.७०	१४६२४४	०.४१	१५३५५६	०.४१	१६१२३४	०.४१
१८	जम्मा	२४१०६५२५	१००.००	१०२७०११०	१००.००	३५३९८५४८	१००.००	३७१७४१५०	१००.००	३९०३९०८३	१००.००

२.८ वित्तीय हस्तान्तरण

तालिका २.९ अनुदान प्राप्ति सम्बन्धी त्रिवर्षीय अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु. हजारमा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०८१/८२ को यथार्थ	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को व्यय अनुमान	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण	आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण
१	सशर्त अनुदान चालु	१,९२२,३२२	१,३५८,३२०	५,६७२,५००	५,९५६,१२५	६,२५३,९३१
२	समपुरक अनुदान चालु	४०९,८२१	३०३,६०५	६६७,८००	७०१,१९०	७३६,२५०
३	बिशेष अनुदान चालु	४७७,६६१	३०८,८९६	४८५,६००	५०९,८८०	५३५,३७४
४	समानिकरण अनुदान	९,५१२,११७	९,६५७,४८६	१०,६३२,३००	११,१६३,९१५	११,७२२,१११
जम्मा		१२,३२१,९२१	११,६२८,३०७	१७,४५८,२००	१८,३३१,११०	१९,२४७,६६६

२.९ वैदेशिक सहयोग व्यवस्थापन

नेपालको संविधान, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार प्रदेश सरकारले नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई वैदेशिक सहयोग लिन सक्नेछ । चालु आ.व. को हालसम्म कर्णाली प्रदेश सरकारले वैदेशिक सहयोग लिएको नदेखिएको भए तापनि आगामी तीन वर्षभित्र प्रदेशको विभिन्न योजना कार्यान्वयन गर्न आन्तरिक राजस्व, राजस्व बाँडफाँड र सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकमले समेत अपुग हुन जाने देखिँदा आगामी आर्थिक वर्षहरूमा वैदेशिक सहयोग परिचालन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ तर प्रस्तुत त्रि-वर्षीय अवधिमा वैदेशिक सहयोगको प्रक्षेपण गरिएको छैन ।

२.१० आन्तरिक ऋण

नेपालको संविधान, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार प्रदेश सरकारले नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति र प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले तोकेको सीमाभित्र रहेर आन्तरिक ऋण परिचालन गर्न सक्दछ। चालु आ.व. को हालसम्म कर्णाली प्रदेशले आन्तरिक ऋण लिएको नदेखिएको भए तापनि आगामी तीन वर्षभित्र प्रदेशको विभिन्न योजना

कार्यान्वयनका लागि आगामी आर्थिक वर्षहरूमा निम्नानुसारको आन्तरिक ऋण परिचालन गर्नुपर्ने गरी प्रक्षेपण गरिएको छ। यस्तो ऋण प्रदेशको आन्तरिक राजस्व तथा राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त भएको तथा हुने रकमको १० प्रतिशतको सीमामा राख्नु पर्दछ। प्रस्तुत मध्यम अवधिको लागि निम्नानुसार आन्तरिक ऋण परिचालन गर्ने गरी प्रक्षेपण गरिएको छ।

२.११ स्थानीय तहमा हुने वित्तीय हस्तान्तरण

प्रदेश सरकारले पनि नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान तथा आफ्नो स्रोतबाट उठ्ने राजस्वमध्येबाट खर्च आवश्यकता तथा राजस्व क्षमताको आधारमा स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ (नेपालको संविधान, धारा ६०, उपधारा ५)। प्रदेशले स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमको प्रकृति तथा क्षमता एवम् प्रदेशको स्रोत र प्राथमिकताको आधारमा सशर्त अनुदान समेत प्रदान गर्न सक्दछ। यस व्यवस्था अनुसार आगामी तीन वर्षमा प्रदान गरिने वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान तथा सवारी साधन कर वापतको राजस्व हस्तान्तरण गरिएको छ।

२.१२ आगामी तीन वर्षको लागि सुनिश्चित गरिएका प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू

माथिका लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्न निम्न कार्यक्रम तथा आयोजनालाई कम्तिमा पनि आगामी तीन वर्षसम्मलाई निरन्तरता दिने गरी मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको छ।

१. मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
२. महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता तथा सीमान्तकृत समुदाय लक्षित कार्यक्रम
३. व्यावसायिक फलफूल बगैँचा स्थापना तथा विकास कार्यक्रम
४. प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन, रैथाने बाली तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम
५. साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम
६. गरिव तथा विपन्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम
७. महिला आयआर्जनका लागि स्थानीय आर्थिक विकास कार्यक्रम
८. कर्णाली प्रदेश पर्यटन गुरुयोजना कार्यान्वयन
९. जडिबुटी विकास कार्यक्रम, लेक तथा पाटन संरक्षण कार्यक्रम
१०. उत्तरी जलाधार गुरुयोजना कार्यक्रम
११. दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम
१२. बजार मागमा आधारिक सीप विकास कार्यक्रम
१३. उद्योग प्रवर्द्धन तथा विकास कार्यक्रम
१४. मुख्यमन्त्री दलित आय आर्जन कार्यक्रम
१५. स्याउ तथा ओखर विकास कार्यक्रम
१६. सुन्तलाजात फलफूल बगैँचा स्थापना तथा सुदृढिकरण कार्यक्रम
१७. स्वस्थ र सिर्जनशील जीवनयापनका लागि खेलकुद, योग, व्यायाम, ध्यान लगायतका कार्यक्रम
१८. कर्णाली प्रदेशमा रहेका मुर्त र अमुर्त सम्पदाहरूको अभिलेखिकरण स्थानीय तहको साझेदारीमा संरक्षण विकास र प्रवर्द्धनका कार्यक्रम
१९. स्थानीय मौलिक सस्कृतिको विकास, विस्तार र पुस्तान्तरणका लागि नवप्रवर्द्धन कार्यक्रम
२०. खेलकुदको ५ प (पूर्वाधार, प्रशिक्षण, प्रतियोगिता, पुरस्कार, प्रोत्साहन) को नीति अबलम्बन गरि खेलाडीको बिमा
२१. अपाङ्गता भएका नागरिकको शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका अवसरमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न अन्तरक्षेत्र समन्वय गरी लक्षित कार्यक्रम

२२. दलित, पछाडि परेका वर्ग, लोपोन्मुख तथा सीमान्तकृत वर्ग र समुदायको लागि सशक्तीकरण तथा सामुदायिक सचेतनाका कार्यक्रम
२३. प्रदेशबाट सञ्चालित राजधानी पूर्वाधार विकास कार्यक्रमलाई पूर्णता दिदै राजधानी स्थानगत योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने
२४. प्रदेश मन्त्रालयहरुको एकीकृत प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यक्रम
२५. एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम
२६. जनता आवास कार्यक्रम
२७. विपन्नको घर कार्यक्रम
२८. एक घर एक धारा कार्यक्रम
२९. जनता सिचाई तथा तटबन्धन कार्यक्रम
३०. आपत्कालिन बाढीपहिरो व्यवस्थापन कार्यक्रम
३१. खानेपानी तथा सिचाई आयोजनाहरुको आपत्कालिन मर्मत सम्भार कार्यक्रम
३२. स्वस्थ माटो, दिगो उत्पादन कार्यक्रम
३३. एक स्थानीय तह, एक कृषि पाठशाला कार्यक्रम
३४. बाली विशेष उत्पादन मिसन अभियान
३५. एक गाउँ, एक व्यावसायिक फलफूल बगैँचा कार्यक्रम
३६. कर्णालीमा उत्पादित स्याउको विशिष्ट जैविक र पौष्टिक गुणमा जोड दिदै राष्ट्रव्यापी ब्रान्डिङ अभियान
३७. रैथाने बाली, आत्मनिर्भर कर्णालीको अभियान
३८. सीमान्तकृत, भूमिहीन, हलियामुक्त तथा विपन्न वर्गका लागि खाद्य तथा पोषण सुरक्षामूलक जीविकोपार्जन कार्यक्रम
३९. आफ्नै गोठ, आफ्नै स्रोत अभियान
४०. विद्यालयस्तरका विद्यार्थीहरुलाई हेल्थ एम्बेसडरका रूपमा विकास गर्न लिटिल डाक्टर कार्यक्रम
४१. कर्णाली समग्र आरोग्यता अभियान
४२. एक जिल्ला एक नमूना स्वास्थ्य स्थानीय तह अभियान
४३. लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरणका लागि सामाजिक सचेतीकरणका कार्यक्रम
४४. उत्पादन प्रशिक्षार्थी कार्यक्रम
४५. कर्णालीको पानी-जनताको लगानी अभियान
४६. वन संवर्द्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम
४७. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको सहकारीकरण
४८. कर्णाली पर्यटन दशक (२०८३/०८४-२०९३/०९४)
४९. संसारको गन्तव्य नेपाल: नेपालको गन्तव्य कर्णाली
५०. स्टार्टअप कर्जा कार्यक्रम
५१. एक स्थानीय तह-एक सर्वयाम सडक कार्यक्रम
५२. तुइनलाई विस्थापन गरी सुरक्षित आवागमन
५३. घर बीमा कार्यक्रमलाई
५४. मुख्यमन्त्रीसँग नागरिक संवाद कार्यक्रम
५५. प्रदेश सभा सदस्यहरुको विधायिकी क्षमता विकास कार्यक्रम
५६. सरकारी एकीकृत कार्यालय व्यवस्थापन प्रणाली लागु

परिच्छेद ३: मन्त्रालय/निकायगत मध्यमकालीन खर्च संरचना

३.१ उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

३.१.१ पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेशको समृद्धिको लागि उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण क्षेत्रको विकास हुनु अपरिहार्य छ। प्रदेशको आर्थिक विकास र समृद्धिको प्रमुख सम्वाहकको रूपमा रहेको उद्योग क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य लगानी आकर्षित गर्न औद्योगिक पूर्वाधारको विकास गर्नुपर्ने अवस्था छ। प्रदेशमा ठूला, मझौला, साना, लघु तथा घरेलु उद्योगहरूको प्रवर्द्धन एवं खानी तथा खनिज सम्पदाको उत्खनन र उपयोग गर्दै रोजगारी र आयआर्जन सृजना गरी निरपेक्ष गरिबी तथा भोकमरीको अन्त्य गर्न आवश्यक छ। यस मध्यमकालीन अवधिमा प्रदेशको औद्योगिकरणको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास एवम् कच्चा पदार्थको उत्पादन तथा निर्यात लघु, घरेलु तथा साना उद्योग मार्फत गरिबी एवम् बेरोजगारी न्यूनीकरण गर्ने गरी योजना, वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटबीच सामञ्जस्यस्ता कायम गरिएको छ। उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण क्षेत्रको विकास मार्फत प्रादेशिक अर्थतन्त्रलाई सबल बनाउने, औद्योगिक विकास एवम् प्रादेशिक तथा वाह्य व्यापार अभिवृद्धि गर्ने, कर्णाली प्रदेशका धार्मिक, सांस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदा एवम् वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण मार्फत दिगो विकास हासिल गर्ने गरी यस क्षेत्रको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गरिएको छ।

३.२.२ विद्यमान अवस्था

१. नीतिगत तथा कानुनी निर्माण:

- मन्त्रालयले वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन एकीकृत कार्यविधि २०८२, कर्णाली प्रदेश बिजनेस इन्क्युबेसन सेन्टर स्थापना तथा सञ्चालन कार्यविधि २०८२ र ब्याज अनुदान कार्यक्रम कार्यविधि २०८२ स्वीकृत गरी लागू गरेको छ।
- साथै, वन सेवाका कर्मचारीहरूको ड्रेसकोड कार्यविधि र वन संरक्षण सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन दिग्दर्शन पनि स्वीकृत भएका छन्।

२. वन, वनस्पति र जलाधार संरक्षण:

- प्रदेशमा २,८३७ वटा सामुदायिक वन, १६ वटा धार्मिक वन र ७७५ वटा कबुलियती वनहरू रहेका छन्।
- वनतर्फ ५ वटा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) स्वीकृत भएका छन्।
- हाल १४.८३ हेक्टर वन क्षेत्रमा भएको अतिक्रमण नियन्त्रण गरिएको छ। तथ्याङ्क अनुसार प्रदेशमा कुल अतिक्रमण भएको वन क्षेत्र २९.१ हेक्टर रहेको छ।
- ४४,०३४ क्यू.फिट काठ भर्खरै उत्पादन भई बिक्री वितरण भएको छ भने, डिभिजन वन कार्यालयहरू मार्फत कुल काठ उत्पादन २,२४,१७३.८ क्यू.फिट रहेको छ। यसका साथै ६४,९९,८२०.५६ के.जी. खोटो र ३५,९३,७०६.३५ के.जी. जडीबुटी उत्पादन भएको छ।
- नर्सरीहरूमा ६,३६,९१४ बिरुवा उत्पादन भएका छन्। कुल वृक्षारोपण प्रगति ४.९३ हेक्टरमा भएको छ।
- जलाधार तथा भू-संरक्षणतर्फ ९५ वटा खोला/खहरे किनारा संरक्षण, ८८ वटा गल्छी/पहिरो नियन्त्रण र ९ वटा पानी स्रोत संरक्षणका कार्यहरू संचालन भएका छन्।

३. उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्र:

- प्रदेशमा १,५५४ वटा नयाँ उद्योग र ७०२ वटा वाणिज्य फर्म दर्ता भएका छन्। त्यसैगरी ३,२३४ उद्योग र १,०९५ वाणिज्य फर्मको नवीकरण गरिएको छ।
- दर्ता भएका उद्योगहरूको प्रकृति हेर्दा सबैभन्दा बढी सेवामूलक (१,२३७) र पर्यटन (३०५) रहेका छन् भने कृषि तथा वनमा १७१ र उत्पादनमूलकमा १५८ उद्योग दर्ता भएका छन्।

- सबै जिल्लाहरूमा सीप प्रतियोगिता र उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन गरिनुका साथै मेसिनरी औजार वितरण र बजार अनुगमन तीव्र रूपमा भइरहेको छ। लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरी उद्यमीहरूलाई मेला महोत्सवमा वस्तु प्रदर्शन गर्न सहयोग गरिएको छ।
४. पर्यटन प्रवर्द्धन तथा बहुवर्षीय आयोजनाहरू:
- पर्यटन क्षेत्रतर्फ हालसम्म १ वटा फनपार्क, १५ वटा रिभर गाइड (जसमध्ये २ वटा यसै आ.व.मा) र ५ वटा ट्राभल एजेन्सीलाई सञ्चालन अनुमति प्रदान गरिएको छ।
 - काँक्रेविहारको वरिपरि कम्पाउण्ड वाल निर्माण कार्यको म्याद थप गरी बाँकी निर्माण अगाडि बढाइएको छ।
 - मन्त्रालय अन्तर्गत रारा पर्यटकीय पूर्वाधार, खारा जनयुद्ध सङ्ग्रहालय, पचाल झरना, पिली युद्ध सङ्ग्रहालय र त्रिवेणी बडिमालिका जस्ता कुल ७ वटा बहुवर्षीय आयोजनाहरू सञ्चालित छन्।

३.१.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

उद्यमशीलता र औद्योगिक पूर्वाधारको कमी, घरेलु उद्योगबाट गुणस्तरीय र लागत प्रतिस्पर्धी उत्पादनको अभाव, निर्यातजन्य तुलनात्मक लाभका वस्तु तथा सेवाको उत्पादनमा कमी र कच्चा पदार्थको सोझै निकासी आदि यस क्षेत्रका प्रमुख समस्याका रूपमा रहेका छन्। त्यसैगरी पर्यटकिय पूर्वाधारको अभाव एवं पर्यटन गन्तव्यहरूको प्रचारप्रसारको अभावले यस क्षेत्रको उल्लेख्य विकास हुन सकेको छैन। पूर्वाधार विकास र पर्यावरणीय प्रणालीबीच योजनावद्ध सन्तुलन कायम गर्न नसक्नु, जडीबुटीको अव्यवस्थित सङ्कलन तथा कच्चा पदार्थको रूपमा निकासी हुनु, जलवायू परिवर्तनका सम्भावित प्रभाव र असर न्यूनीकरण गर्न नसक्नु, वन अतिक्रमण, आगजनी, भू-क्षय जस्ता समस्याहरूले वन, जैविक विविधता तथा वातावरणको संरक्षण र व्यवस्थापनमा बाधा पुगेको छ। औद्योगिक विकासका लागि पर्याप्त पूर्वाधारको विकास, स्वदेशी तथा वैदेशिक लगानी परिचालन, पर्यटकिय पूर्वाधारको विकास एवं विस्तार र उपलब्ध वन तथा जैविक विविधताको पूर्ण क्षमतामा सदुपयोग, जलवायू परिवर्तन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको आन्तरिकीकरण, दिगो विकास, खानी तथा खनिज पदार्थको उत्खनन, जडीबुटीको प्रशोधन तथा निर्यात जस्ता चुनौतीहरू विद्यमान रहेका छन्।

३.१.४ उद्देश्य

❖ पर्यटन विकास

- कर्णालीका पर्यटकीय गन्तव्य/सर्किटहरूको विकास गर्नु।
- कर्णालीलाई साहसिक पर्यटनको आकर्षकको केन्द्रका रूपमा विकास गर्नु।

❖ वाणिज्य तथा आपूर्ति

- आधारभूत उपभोगका प्रतिस्पर्धी र तुलनात्मक लाभका निर्यातजन्य वस्तु तथा सेवाको उत्पादन वृद्धि गरी व्यापार बढाउनु।
- आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज, सरल र सुदृढ बनाई सर्वसुलभ आपूर्ति सुनिश्चित गर्नु।

❖ उद्योग

- प्रदेशको कुलगार्हस्थ्य उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउनु।
- रोजगारमूलक र उच्च प्रतिफलयुक्त दिगो औद्योगिक विकास गर्नु।
- लघु, घरेलु, मझौला तथा ठूला उद्योगहरूको विकास तथा विस्तारबाट कर्णाली प्रदेशको अर्थतन्त्र सुदृढ गरी निरपेक्ष गरिबीको अन्त्य गर्नु।

❖ खानी तथा खनिज सम्पदा

- प्रदेशमा रहेका खानीहरूको अन्वेषण गरी त्यसको उत्खनन कार्य प्रारम्भ गर्नु।
- खनिज उद्योगको विकासका लागि निजी क्षेत्रको पुँजीलाई प्राथमिकता दिई वैदेशिक लगानी समेत भित्र्याउनु।

❖ जडीबुटी

- प्राकृतिक अवस्थामा रहेका दुर्लभ तथा लोपोन्मुख जडीबुटीहरूको खोज, अनुसन्धान गरी संरक्षणगर्नु।
- जडीबुटी खेतीलाई अभियानकै रूपमा अघि बढाई स्थानीय रोजगारीको सङ्ख्या र आयआर्जनमावृद्धि गर्नु।
- आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी मूल्य शृङ्खला अभिवृद्धि गर्नु।
- जडीबुटी प्रशोधन उद्योग सञ्चालन गरी कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा योगदान दिनु।

❖ वन तथा जैविक विविधता

- वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गरी सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय लाभ हासिल गर्नु।
- जडीबुटी लगायत वन पैदावारमा आधारित उद्यमहरूको विकास गर्नुका साथै वन सम्पदाबाट प्राप्त लाभको न्यायोचित वितरण गर्नु।

❖ श्रम रोजगार

- मर्यादित र उत्पादनशील रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्नु,
- मर्यादित र उत्पादनशील रोजगारीका लागि नागरिकलाई सक्षम र सीपयुक्त बनाउनु,
- आन्तरिक रोजगारी र श्रम बजारलाई सम्मानित तथा व्यवस्थित बनाउनु।

३.१.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

❖ पर्यटन विकास

- कर्णाली प्रदेशलाई सुरक्षित र आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने।
- गुणस्तरीय पर्यटकीय सेवा सुविधाको बिस्तार गरी पर्यटकको बसाइ लम्ब्याउने।
- सुनौलो त्रिभुज र सुनौलो सिक्कीको अवधारणा अनुरूप पर्यटन पूर्वाधारको विकास र बिस्तार गर्ने।
- धार्मिक पर्यटनको बिस्तार गर्ने।

❖ वाणिज्य तथा आपूर्ति

- तुलनात्मक लाभका निर्यातजन्य वस्तु तथा सेवाको उत्पादन वृद्धि गरी ब्यापार बढाउने।
- आवश्यक पूर्वाधार विकास गरी उत्पादित वस्तुहरू बजारसम्म पुर्याउने।
- नीतिगत सुधार गर्ने।
- आपूर्ति प्रणाली सुदृढ गर्ने।

❖ उद्योग

- उद्योग सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा गरी लगानीमैत्री वातावरण तयार गर्ने।
- तुलनात्मक लाभका उद्योग व्यवसायहरूको प्रवर्द्धन गर्ने।
- उद्योगलाई आवश्यक पर्ने पूर्वाधारको विकास गर्ने।

❖ खानी तथा खनिज सम्पदा

- खानी तथा खनिज पदार्थहरूको अन्वेषण, संरक्षण तथा उत्खनन गर्ने।
- खानीमा लगानी गर्न लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने।
- खनिज प्रशोधन उद्योग स्थापना गर्ने।

❖ जडीबुटी

- जडीबुटीको पहिचान, सर्वेक्षण, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने।
- जडीबुटी खेती बिस्तार गर्ने।
- जडीबुटी प्रशोधन तथा बजारीकरण गर्ने।

❖ वन तथा जैविक विविधता

- वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने।
- दिगो वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने।
- वनक्षेत्रको माध्यमबाट उद्यम विकास तथा रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने।

❖ श्रम रोजगार

- रोजगार प्रबर्द्धन नीति, कानून, संरचना निर्माण तथा आन्तरिक श्रम बजार व्यवस्थापन गर्ने।
- बजारको माग अनुसारका सीप विकास गर्ने।
- वैदेशिक रोजगारीलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउने।

३.१.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३०७०००११	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय		उद्योग पर्यटन वन वाणिज्य आपूर्ति लगायतका क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्ने		१००,०००	नितिगत तर्जुमा तथा नियमित कामाज
३०७०१०११	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय		प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउनु		२१,५९०	तलब भत्ता तथा कार्यालय खर्च व्यवस्थापन
३०७०१०१२	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरू		कर्मचारी व्यवस्थापन तथा कार्यालयको चालु खर्च		९८,०५४	कर्मचारी व्यवस्थापन तथा कार्यालयको चालु खर्च हुनेछ।
३०७०११०१	सीप विकास तथा रोजगारमुलक तालिम		सीप विकासका लागि तालिम उपलब्ध गराउने।		३७,९५०	• बेरोजगार जनशक्तिलाई रोजगार वा स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउन वा थप क्षमतावान बनाई व्यवसायिकरण तर्फ उन्मुख गराउन आवश्यकतामा आधारित उद्यमशिता विकास एंव सीप विकास तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन भई बेरोजगार जनशक्ति रोजगार भएका हुनेछन्।
३०७०११०२	उद्यम विकास तथा		प्रविधि हस्तान्तरण अनुदान		२५,७००	• बेरोजगार

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	प्रवर्द्धन कार्यक्रम		गरिने			जनशक्तिलाई रोजगार वा स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउन वा थप क्षमतावान बनाई व्यवसायिकरण तर्फ उन्मुख गराउन उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइ बेरोजगार जनशक्ति रोजगार भएका हुनेछन्।
३०७०२०११	प्रदेश वन निर्देशनालय		वन संरक्षण तथा अनुगमन		३४,१२४	मुद्दा अभियोजन तथा वन अनुसन्धान तथा वन संरक्षण सम्बन्धि डिभिजन वन कार्यालय तथा भु तथा जलाधार कार्यालयहरुलाई निर्देशन दिने ।
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरु		कार्यालयको चालु खर्च		५४६,३८३	- वन क्षेत्रको संरक्षण र विकासका लागि वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका हुनेछन्। - निजी, सार्वजनिक स्थल तथा वन क्षेत्रमा समेत सामुदायिक फलफूल बगैँचाको विकास गरी समुदायको आमदानी बढाइएको हुनेछ। - महिला, दलित, आदिवासी तथा स्थानीय समुदायको सक्रियतामा वन

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						व्यवस्थापन, अतिक्रमण नियन्त्रण, डढेलो, चोरी निकासी, मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको हुनेछ । ●वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराउनुका साथै सहुलियत प्रदान गरिएको हुनेछ। -सव डिभिजन वन कार्यालयहरूको संस्थागत विकास भएको हुनेछ।
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालय भेरी भवन निर्माण	-	-		०	-
३०७०२९०१	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू		जलाधार संरक्षण सम्बन्धी कार्य तथा कार्यालयको चालु खर्च		४०,८०४	जलाधार संरक्षण सम्बन्धी कार्य तथा कार्यालयको चालु खर्च सम्पन्न हुने ।
३०७०२९०२	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम		नदि प्रणालीमा आधारित जलाधार व्यवस्थापन गर्ने		२०६,०००	नदि प्रणालीमा आधारित जलाधार व्यवस्थापन गर्ने
३०७०२९०२	बुलबुले गुर्योजना कार्यान्वयन	-	-		०	-
३०७०२९०३	रारा पर्यटकिय पर्यटकिय पुर्वाधार निर्माण		-		०	-
३०७०२९०३	खारा जनयुद्ध संग्रहालय		-		०	-
३०७०२९०३	कुपिण्डे जलाधार संरक्षण विशेष आयोजना		-		०	-
३०७०२९०३	चौहान पार्क निर्माण		-		०	-
३०७०२९०३	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम/पर्यापर्यटन		स्वीकृत बहुवर्षिय आयोजनाहरू सम्पन्न तथा		३६९,०००	कर्णालीका पर्यटकीय सर्किटहरूको विकास गर्नु।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	विकास		अल्ट्रा म्याराथन जस्ता साहसिक पर्यटकिय गतिविधिहरु संचालन गर्ने			कर्णालीलाई शाहसीक पर्यटकीय प्रदेशको रूपमा विकास गर्नु। कर्णाली प्रदेश पर्यटन गुरुयोजना कार्यन्वयन गर्ने
३०७०२९०३	काक्रेविहार वरीपरि कम्पाउन्ड वाल निर्माण	-	-		०	-
३०७०२९०४	दिगो वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		- कर्णालीको समृद्धिका लागि वन तथा जैविक विविधता क्षेत्रको दिगो व्यवस्थापना वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय लाभ हासिल गर्नु। - जडीबुटी लगायत वन पैदावारमा आधारित उद्यमहरुको विकास गर्नुका साथै वन सम्पदाबाट प्राप्त लाभको न्यायोचित वितरण गर्नु - वन क्षेत्रको संरक्षण र विकासका लागि वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका हुनेछन्। - निजी, सार्वजनिक स्थल तथा वन क्षेत्रमा समेत सामुदायिक फलफूल बगैँचाको विकास गरी समुदायको आमदानी बढाइएको हुनेछ। महिला, दलित, आदिवासी तथा स्थानीय समुदायको सक्रियतामा वन		५९,२१६	व्यवस्थापन तर्फ उन्मुख भइ वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण कार्यलाई समन्वित ढङ्गले सञ्चालन हुने/समुदायमा आधारित वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरु लागु भएका हुने। वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थ उत्पादनमा जोड दिनुका उद्यम संचालनमा सहयोग गरिनेछ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			व्यवस्थापन, अतिक्रमण नियन्त्रण, डढेलो, चोरी निकासी, मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको हुनेछ। - सरोकारवालासँग सहकार्य गरी सामुदायिक, निजी तथा कृषि वनको विकास र बिस्तारका साथै प्रदेशको नगर क्षेत्र तथा शहरी क्षेत्रमा वृक्षारोपण मार्फत हरियाली कायम भएको हुनेछ। -वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराउनुका साथै सहुलियत प्रदान गरिएको हुनेछ। -सव डिभिजन वन कार्यालयहरूको संस्थागत विकास भएको हुनेछ।			
३०७०३०११	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र		कर्णाली प्रदेशमा वन तथा वनस्पति, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, कार्वन उत्सर्जन, वन भूउपयोग क्षेत्रमा असर तथा परिवर्तन, वन व्यवस्थापन प्रणाली, कृषी वन प्रणाली जस्ता विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने र तालिम तथा प्रचार प्रसारका कार्यक्रमहरू सन्चालन गर्ने		२०,००९	वन सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सेवाकालिन तालिम, प्राविधिक तालिम लगाएत अध्ययन अनुसन्धान गरिएको।
३०७८१९०१	पर्यटन प्रबर्द्धन समिति	०	-		०	-
३०७९१०११	जलवायु उत्थानशिल भुपरिधि तथा जिपिकोपार्जन आयोजना (संधिय ससर्त अनुदान)	०	-		०	-
३०७९११२०	जलाधार संरक्षण तथा सिम्सार	०	-		०	-

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय ससर्त अनुदान)					
३०७९११२१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय ससर्त अनुदान)	०	-		०	-
३०७९११२२	वातावरण विभाग (संघिय ससर्त अनुदान)	०	-		०	-
३०७९११२९	डिभिजन वन कार्यालयहरू वन सुरक्षा सैनिक समेत (संघिय ससर्त अनुदान)	०	-		०	०
ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरू		कार्यालयको चालु खर्च		५४,६३,८३	- वन क्षेत्रको संरक्षण र विकासका लागि वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका हुनेछन्। - निजी, सार्वजनिक स्थल तथा वन क्षेत्रमा समेत सामुदायिक फलफूल बगैँचाको विकास गरी समुदायको आमदानी बढाइएको हुनेछ। - महिला, दलित, आदिवासी तथा स्थानीय समुदायको सक्रियतामा वन व्यवस्थापन, अतिक्रमण नियन्त्रण,

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						डढेलो, चोरी निकासी, मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको हुनेछ । • सरोकारवालासँग सहकार्य गरी सामुदायिक, निजी तथा कृषि वनको विकास र बिस्तारका साथै प्रदेशको नगर क्षेत्र तथा शहरी क्षेत्रमा वृक्षारोपण मार्फत हरियाली कायम भएको हुनेछ । • वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराउनुका साथै सहुलियत प्रदान गरिएको हुनेछ । • सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको संस्थागत विकास भएको हुनेछ ।
३०७०१०११	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय		प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउनु		२,१५,९०	तलब भत्ता तथा कार्यालय खर्च व्यवस्थापन
३०७०१०१२	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरू		कर्मचारी व्यवस्थापन तथा कार्यालयको चालु खर्च		९,८०,५४	कर्मचारी व्यवस्थापन तथा कार्यालयको चालु खर्च हुनेछ ।
३०७०२९०१	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू		जलाधार संरक्षण सम्बन्धी कार्य तथा कार्यालयको चालु खर्च		४,०८,०४	जलाधार संरक्षण सम्बन्धी कार्य तथा कार्यालयको चालु खर्च सम्पन्न हुने ।
३०७०२०११	प्रदेश वन निर्देशनालय		वन संरक्षण तथा अनुगमन		३,४१,२४	मुद्दा अभियोजन तथा वन अनुसन्धान तथा वन संरक्षण सम्बन्धि डिभिजन वन कार्यालय तथा भु तथा जलाधार

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						कार्यालयहरूलाई निर्देशन दिने ।
३०७०२९०३	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम/ पर्यापर्यटन विकास		स्वीकृत बहुवर्षीय आयोजनाहरू सम्पन्न तथा अल्ट्रा म्याराथन जस्ता साहसिक पर्यटकिय गतिविधिहरू संचालन गर्ने		३६,९०,००	कर्णालीका पर्यटकीय सर्किटहरूको विकास गर्नु। कर्णालीलाई शाहसीक पर्यटकीय प्रदेशको रूपमा विकास गर्नु। कर्णाली प्रदेश पर्यटन गुरुयोजना कार्यन्वयन गर्ने
३०७०२९०२	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम		नदि प्रणालीमा आधारित जलाधार व्यवस्थापन गर्ने		२०,६०,००	नदि प्रणालीमा आधारित जलाधार व्यवस्थापन गर्ने
३०७०२९०४	दिगो वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		- कर्णालीको समृद्धिका लागि वन तथा जैविक विविधता क्षेत्रको दिगो व्यवस्थापन। वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय लाभ हासिल गर्नु । - जडीबुटी लगायत वन पैदावारमा आधारित उद्यमहरूको विकास गर्नुका साथै वन सम्पदाबाट प्राप्त लाभको न्यायोचित वितरण गर्नु । - वन क्षेत्रको संरक्षण र विकासका लागि वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका हुनेछन्। - निजी, सार्वजनिक स्थल तथा वन क्षेत्रमा समेत सामुदायिक फलफूल बगैँचाको विकास गरी समुदायको आमदानी बढाइएको हुनेछ। - महिला, दलित, आदिवासी		५,९२,१६	- व्यवस्थापन तर्फ उन्मुख भइ वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण कार्यलाई समन्वित ढङ्गले सञ्चालन हुने - समुदायमा आधारित वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू लागु भएका हुने। - वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थ उत्पादनमा जोड दिइनुका उद्यम संचालनमा सहयोग गरिनेछ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			तथा स्थानीय समुदायको सक्रियतामा वन व्यवस्थापन, अतिक्रमण नियन्त्रण, डढेलो, चोरी निकासी, मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएको हुनेछ। ● सरोकारवालासँग सहकार्य गरी सामुदायिक, निजी तथा कृषि वनको विकास र बिस्तारका साथै प्रदेशको नगर क्षेत्र तथा शहरी क्षेत्रमा वृक्षारोपण मार्फत हरियाली कायम भएको हुनेछ। ● वनमा आधारित उद्यम सञ्चालनका लागि कच्चा पदार्थ उपलब्ध गराउनुका साथै सहुलियत प्रदान गरिएको हुनेछ। ● सव डिभिजन वन कार्यालयहरूको संस्थागत विकास भएको हुनेछ।			
३०७०३०११	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र		कर्णाली प्रदेशमा वन तथा वनस्पति, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, कार्वन उत्सर्जन, वन भूउपयोग क्षेत्रमा असर तथा परिवर्तन, वन व्यवस्थापन प्रणाली, कृषि वन प्रणाली जस्ता विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने र तालिम तथा प्रचार प्रसारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने		२,००,०९	वन सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सेवाकालिन तालिम, प्राविधिक तालिम लगाएत अध्ययन अनुसन्धान गरिएको।
३०७०००११	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय		उद्योग पर्यटन वन वाणिज्य आपूर्ति लगायतका क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्ने		१०,००,००	नितिगत तर्जुमा तथा नियमित कामाज
३०७०१९०१	सिप विकास तथा रोजगारमुलक तालिम		सिप विकासका लागि तालिम उपलब्ध गराउने।		३,७९,५०	बेरोजगार जनशक्तिलाई रोजगार वा स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउन वा थप क्षमतावान बनाई

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अबधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						व्यवसायिकरण तर्फ उन्मुख गराउन आवश्यकतामा आधारित उद्यमशिता विकास एंव सीप विकास तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइ बेरोजगार जनशक्ति रोजगार भएका हुनेछन्।
३०७०१९०२	उद्यम विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम		प्रविधि हस्तान्तरण अनुदान गरिने		२,५७,००	बेरोजगार जनशक्तिलाई रोजगार वा स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउन वा थप क्षमतावान बनाई व्यवसायिकरण तर्फ उन्मुख गराउन उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइ बेरोजगार जनशक्ति रोजगार भएका हुनेछन्।
३०७०२९०३	काक्रेविहार वरीपरि कम्पाउन्ड वाल निर्माण	-	-		०	-
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यलय भेरी भवन निर्माण	-	-		०	-
३०७०२९०२	बुलबुले गुर्योजना कार्यान्वयन	-	-		०	-
३०७०२९०३	रारा पर्यटकिय पर्यटकिय पुर्वाधार निर्माण		-		०	-
३०७०२९०३	खारा जनयुद्ध संग्रहालय		-		०	-
३०७०२९०३	कुपिण्डे जलाधार संरक्षण विशेष आयोजना		-		०	-
३०७०२९०३	चौहान पार्क निर्माण		-		०	-

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०७०००११	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	६२.८३ प्रतिशत	८० प्रतिशत	चालु खर्च तथा नियमित कामकाजहरु
३०७०१०११	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	६५ प्रतिशत	७५ प्रतिशत	चालु खर्च तथा कार्यालयको नियमित कामकाज
३०७०१०१२	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरु	७३.६५ प्रतिशत प्रगति	८५ प्रतिशत	चालु खर्च तथा बजार अनुगमन कार्यक्रम
३०७०१९०१	सिप विकास तथा रोजगारमुलक तालिम	८६.२१ प्रतिशत	९५ प्रतिशत	सिपविकास तथा मागमा आधारित तालिमहरु
३०७०१९०२	उद्यम विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६४ प्रतिशत	७५ प्रतिशत	प्रविधि हस्थान्तरण कार्यक्रम
३०७०२०११	प्रदेश वन निर्देशनालय	७५.३ प्रतिशत	९५ प्रतिशत	चालु खर्च तथा अनुगमन नियमन कार्यहरु
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरु	६८ प्रतिशत प्रगती	१०० प्रतिशत प्रगति	चालु खर्च
३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालय भेरी भवन निर्माण	-	-	
३०७०२९०१	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरु	७५.९६	९०	कार्यालय संचालन तथा चालु खर्च
३०७०२९०२	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	९१.९३ प्रतिशत	१०० प्रतिशत	तटबन्धन, पहिरो नियन्त्रण र पानि मुहान संरक्षण कार्यक्रमहरु
३०७०२९०२	बुलबुले गुरुयोजना कार्यान्वयन	-	-	-
३०७०२९०३	रारा पर्यटकिय पर्यटकिय पुर्वाधार निर्माण	-	-	-
३०७०२९०३	खारा जनयुद्ध संग्रहालय	-	-	-
३०७०२९०३	कुपिण्डे जलाधार संरक्षण विशेष आयोजना	-	-	-
३०७०२९०३	चौहान पार्क निर्माण	-	-	-
३०७०२९०३	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम/पर्यापर्यटन विकास	५४.६८ प्रतिशत	८५ प्रतिशत	पर्सायटन तर्फका सालबसाली आयोजनाहरु तथा बहुवर्षिय आयोजनाहरु

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३०७०२९०३	काक्रेविहार वरीपरि कम्पाउन्ड वाल निर्माण	-	-	-
३०७०२९०४	दिगो वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	६३.४३ प्रतिशत	वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रमहरु	दिगो वन व्यवस्थापन, महत्वपूर्ण जैविक विविधताको संरक्षण, दुर्लभ वन्यजन्तुको संरक्षण कार्यक्रमहरु
३०७०३०११	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	१०० प्रतिशत	चालु खर्च तथा तालिमहरु	
३०७८१९०१	पर्यटन प्रबर्द्धन समिति	-	-	-
३०७९१०११	जलवायु उत्थानशिल भुपरिधि तथा जिपिकोपार्जन आयोजना (संघिय ससर्त अनुदान)	-	-	-
३०७९११२०	जलाधार संरक्षण तथा सिम्सार व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय ससर्त अनुदान)	-	-	-
३०७९११२१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय ससर्त अनुदान)	-	-	-
३०७९११२२	वातावरण विभाग (संघिय ससर्त अनुदान)	-	-	-
३०७९११२९	डिभिजन वन कार्यालयहरु वन सुरक्षा सैनिक समेत (संघिय ससर्त अनुदान)	०	०	०

३.१.७ परिमाणान्तरक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	वनले ढाकेको क्षेत्रफल	प्रतिशत	३८.५७	२७.९३	४०	४१	४२
२	वनजन्य उत्पादनको वृद्धि दर	प्रतिशत	१.४०	१.४०	१.५०	१.६०	१.६०
३	वन क्षेत्रबाट प्राप्त राजस्व रकम	रु लाखमा	१,०९१	१,२५८	१,३१५	१,४२०	१,५००
४	सामुदायिक वनको संख्या	सङ्ख्या	२,८३७	२,८४३	३,०५०	३,०७०	३,१००
५	सामुदायिक वनको क्षेत्रफल	हेक्टर	३६३,८६४	३७३,४५०	४२,५००	४२,६००	४२,७००
६	संरक्षित भू-परिधि	सङ्ख्या	०	०	१	१	१
७	निजी वनको संख्या	सङ्ख्या	१७०	१७४	१८०	१८५	१९०
८	निजी वन क्षेत्रफल	हेक्टर	१०४	१०५	१०७	१०८	११०
९	वन नर्सरी	सङ्ख्या	१२	१२	१५	१७	२०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१०	कवुलियती वनको संख्या	सङ्ख्या	७७५	७८०	७८५	७९०	८००
११	कवुलियती वन क्षेत्रफल	हेक्टर	८,२२७	८,८४३.८०	८,२२७.५०	८,२२८	८,२२९
१२	धार्मिक वनको संख्या	सङ्ख्या	१६	१८	२०	२२	२४
१३	धार्मिक वन क्षेत्रफल	हेक्टर	८१	८३	८९.४०	८९.८०	९०.५०
१४	वन संरक्षण क्षेत्र संख्या	सङ्ख्या	१	१	१	१	१
१५	वन संरक्षण क्षेत्र क्षेत्रफल	हेक्टर	१७५.५०	१७५.५०	१७५.५०	१७५.५०	१७५.५०
१६	चरन क्षेत्र	हेक्टर	७१८,२४४	७१८,२४४	७१८,२४४	७१८,२४४	७१८,२४४
१७	दाउरा उत्पादन	मे टन	०	०	२५०	३५०	५००
१८	काठ उत्पादन	घनफिट	२३३,५९६	२३१,९०३.२५	३५०,०००	४९५,०००	५०५,०००
१९	वन उद्यमको विकास तथा प्रवर्द्धन	सङ्ख्या	१,५००	४९५	१,८००	१,८५०	१,८५०
२०	वृक्षारोपण गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	२७०	१२७.९३	५००	७००	१,०००
२१	विर्वा उत्पादन (लाखमा)	सङ्ख्या	९	६.३६	१०	१२	१५
२२	प्राकृतिक बहुमूल्य जडीबुटीहरूको उत्पादन वृद्धि दर	प्रतिशत	७	०	१०	१५	१५
२३	व्यावसायिक बहुमूल्य जडीबुटीहरूको उत्पादन वृद्धि दर	प्रतिशत	११	११	१५	२०	२०
२४	प्रशोधित जडीबुटीहरूको निर्यात वृद्धि दर	प्रतिशत	०	०	५	५	१०
२५	जडीबुटीहरूको व्यावसायिक उत्पादन क्षेत्रफल	हेक्टर	१,०००	१,०००	१,२००	१,५००	२,०००
२६	जडीबुटीहरूको नर्सरी	सङ्ख्या	१५	१५	५०	७०	१००
२७	जडीबुटीबाट प्राप्त कूल राजस्व	रु करोडमा	२	५.७२	५	७	१०
२८	प्राकृतिक रूपमा उत्पादित जडीबुटी सङ्कलन(यासागुम्वा)	के जी	१,०००	१९१.९०	२,०००	५,०००	७,०००
२९	प्राकृतिक रूपमा उत्पादित जडीबुटी सङ्कलन(जटामसी)	के जी	१५०,०००	३२४,०६०	३००,०००	४३७,६२०	४३७,८२०
३०	प्राकृतिक रूपमा उत्पादित जडीबुटी सङ्कलन(टिमु)	के जी	७५,०००	२३७,२८८	२००,०००	२५०,०००	३००,०००
३१	जडीबुटीबाट प्रदेशमा भएको कुल आम्दानी	रु करोडमा	६	५.७२	१५	२५	३५
३२	गैरकाष्ठ वन पैदवार उत्पादन(खोटो)	केजी	५,५००,०००	६,४९९,८२०.५६	६,०५०,०००	६,०५०,०००	७०,५००,०००

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
३३	गैरकाष्ठ वन पैदवार उत्पादन(गिट्टी)	घनमिटर	०	०	०	०	०
३४	जडीबुटी प्रशोधन उद्योग(ठूला)	सङ्ख्या	०	०	१	१	१
३५	जडीबुटी प्रशोधन उद्योग(मझौला)	सङ्ख्या	१	१	२	२	५
३६	जडीबुटी प्रशोधन उद्योग(लघु उद्योग)	सङ्ख्या	८	०	७००	९००	१,०००
३७	रत्नपत्थर प्रशोधन उद्योग	सङ्ख्या	२	०	३	३	४
३८	चुन ढुङ्गा उद्योग	सङ्ख्या	१	३	१	१	१
३९	वालुवा गिट्टी	प्रतिशत	०	०	५	७	१०
४०	नयाँ खानीहरूको अन्वेषण	सङ्ख्या	२	०	१	२	२
४१	खानीहरूको उत्खनन् क्षेत्रबो वृद्धिदर	सङ्ख्या	१०	०	११	१२	१३
४२	खानीबाट उत्पादित रत्न पत्थर	मे टन	७	०	१०	११	१२
४३	खानी प्रशोधन उद्योग(ठूला)	सङ्ख्या	०	१६	०	१	१
४४	खानी प्रशोधन उद्योग(मझौला)	सङ्ख्या	०	०	०	१	१
४५	खानी प्रशोधन उद्योग(लघु उद्योग)	सङ्ख्या	५०	०	२०	२५	२५
४६	औद्योगिक उत्पादनको वृद्धि दर	प्रतिशत	०.३०	०	५	७	१०
४७	आयात प्रतिष्ठापन दर	प्रतिशत	०	०	१	१	५
४८	निर्यात वृद्धि दर	प्रतिशत	०	०	२	५	७
४९	ठूला उद्योगहरू	सङ्ख्या	२०	२०	०	१	२
५०	मझौला उद्योगहरू	सङ्ख्या	४	४	४	७	१०
५१	साना तथा घरेलु उद्योगहरू	सङ्ख्या	३८,०००	४१,८८५	३८,०००	३८,०००	४०,०००
५२	खाद्य सञ्चय डिपो	सङ्ख्या	३	१	१	२	५
५३	तोकिएको दुर्गम जिल्लामा खाद्य ढुवानी	मे टन	५,०००	०	५,०००	५,०००	१,०००
५४	औद्योगिक क्षेत्र	सङ्ख्या	१	१	२	३	५
५५	औद्योगिक ग्राम	सङ्ख्या	१	१	५	७	१०
५६	घरेलु तथा लघु उद्यमी	सङ्ख्या	१०,६४७	१३,८६५	१०,६४७	११,०००	१५,०००
५७	प्रदेशमा हुने कूल व्यापार(आयात)	रु करोडमा	०	०	०	०	०
५८	प्रदेशमा हुने कूल व्यापार(निर्यात)	रु करोडमा	०	०	०	०	०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
५९	पर्यटन आयको वृद्धि दर	प्रतिशत	५	५	१०	१०	१५
६०	पर्यटकीय केन्द्रहरूको विकास र बिस्तार कार्यक्रम	सङ्ख्या	५०	५०	८३	१०८	१५०
६१	पर्यटकीय मार्गको बिस्तार	कि मि	२००	२०५	५००	६००	६००
६२	पर्यटकीयस्तरका होटलहरू	सङ्ख्या	१२५	१५०	१५०	२००	२००
६३	होमस्टे	सङ्ख्या	३५	३५	३५	४०	४५
६४	पर्यटक आवागमन स्वदेशी (लाख)	सङ्ख्या प्रतिवर्ष	५	५	६	७	१०
६५	पर्यटक आवागमन विदेशी (हजार)	सङ्ख्या प्रतिवर्ष	१२	१०	१३	१७	५
६६	पर्यटक आवागमन मानसरोवर लक्षित (हजार)	सङ्ख्या प्रतिवर्ष	३	४	८	९	१०
६७	लघुउद्यम सञ्चालन गर्ने घरपरिवार	संख्या	०	०	१,०००	२,०००	५,०००
६८	लघुउद्यम बाट भएको स्वरोजगार संख्या	संख्या	२१,०००	२१,०००	३५,०००	४५,०००	५५,०००
६९	लघुउद्यम सम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्ति	संख्या	२१,०००	२१,०००	३५,०००	४५,०००	५५,०००
७०	वातावरण संरक्षणका कार्यक्रम	संख्या	५	२०	१,०००	१,५००	२,०००
७१	फोहोर मैला प्रशोधन केन्द्र	संख्या	०	०	५	७	१०
७२	वायु गुणस्तर मापन केन्द्र	संख्या	०	०	५	७	१०
७३	संरक्षित जलाधार क्षेत्र	संख्या	०	०	२	२	२
७४	जलाधार संरक्षणका लागि भएको वृक्षरोपण	हेक्टर	०	०	५०	६०	७०
७५	अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी कार्यक्रम	संख्या	२	१	१०	१५	२०
७६	अनुसन्धान तथा विकास संलग्न निकाय	संख्या	२	२	५	१५	२०
७७	प्रदेशमा स्थापना भएका अनुसन्धान केन्द्रहरू	संख्या	१	१	२	३	४
७८	बार्षिक स्वरोजगार सिर्जना	संख्या	०	०	१,०००,०००	१,५००,०००	२,०००,०००
७९	बार्षिक रोजगार सिर्जना	संख्या	९३४,०९०	१,१५७,३७३	१,०००,०००	१,५००,०००	२,०००,०००
८०	वार्षिक दक्ष जनशक्तिको उत्पादन	संख्या	८,३००	८,५३४	१०,०००	१२,०००	१५,०००
८१	वैदेशिक रोजगारमा जाने संख्या	संख्या	३०,३४३	०	५०,०००	७०,०००	१००,०००

३.१.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
२०८३/८४	२,४६४,७७४	९३९,४७८	१,५२५,२९६	०	१,९००,४८७	५६४,२८७	०
२०८४/८५	२,५८८,०१३	९८६,४५२	१,६०१,५६१	०	१,९९५,५११	५९२,५०१	०
२०८५/८६	२,७१७,४१३	१,०३५,७७४	१,६८१,६३९	०	२,०९५,२८७	६२२,१२६	०

३.१.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

औद्योगिकरण एवं उद्यमशिलताको अभाव, जलवायु परिवर्तन, पर्यटकिय पूर्वाधारको अभाव, प्रतिकुल भौगोलिक भू-वनोट, विकास र वातावरणबीचको असन्तुलन, दिगो विकासको आन्तरिकीकरण जस्ता जोखिम पक्ष रहेको छन्। अध्ययन अनुसन्धानबाट निकर्ग भएका कार्यक्रमहरु स्थानीय समाजीक दबाबका कारण प्रभावित पर्ने जोखिम उच्च रहेको छ। अन्तरमन्त्रालय समन्वयको अभावले कार्यक्रमहरु Duplication भइ राज्यको स्रोतको सहि सदुपयोग नहुन सक्छ। उक्त कार्यहरु नभएमा अपेक्षित उपलब्धी हाँसिल नहुने जोखिम रहन्छ।

३.२ भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

३.२.१ पृष्ठभूमि

(क) कृषि

नेपालको कृषि क्षेत्र देशको आर्थिक विकासको मेरुदण्ड तथा समृद्धिको मुख्य आधार पनि हो। यस क्षेत्रले ग्रामीण क्षेत्रमा जनजीविकाको मुख्य स्रोतको रूपमा योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ। कृषि क्षेत्रले देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा २३.९ प्रतिशत र रोजगारीमा ६२ प्रतिशत योगदान गरीरहेको छ। नेपालमा दीर्घकालीन कृषि योजना (सन् १९९५-२०१५) कार्यान्वयन पश्चात हाल २० वर्षे कृषि विकास रणनीति (सन् २०१५-२०३५) कार्यान्वयन रहेको छ। हालसम्मका महत्त्वपूर्ण उपलब्धि, सिकाइ र वर्तमान आवश्यकतालाई आत्मसात गरेर कर्णाली प्रदेशले व्यावसायिक तथा प्राङ्गारिक कृषिलाई प्रदेश विकासको रुपान्तरणकारी क्षेत्रका रूपमा पहिचान गरी नीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीरहेको छ।

प्राङ्गारिक कृषिमा मूल्य अभिवृद्धि, बाली विविधीकरण, व्यवसायीकरण र औद्योगिकीकरण मार्फत कृषि पेसामा आवद्ध जनसङ्ख्याको आत्मसम्मान र जीवनस्तर सुधार गर्न आवश्यक छ। प्राङ्गारिक कृषिको विस्तारबाट स्वच्छ, पोषणयुक्त र बहुउपयोगी खाद्यवस्तुको उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, आयआर्जन र निर्यात प्रबर्द्धन प्रचुर संभावना रहेको छ। नेपाल सरकार र राजनैतिक दलको प्रतिबद्धता रहनु, उत्पादित प्राङ्गारिक कृषि उपजको माग विश्व बजारमा समेत बढ्दै जानु र प्राङ्गारिक उत्पादनमा निजी क्षेत्रलगायत बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको लगानी बढ्नु, तीनवटै तहका सरकारको तर्फबाट व्याज अनुदान तथा अन्य सहूलियतका कार्यक्रम उपलब्ध हुनु, प्रमुख कृषि पकेट क्षेत्र सडक सञ्जाल र पर्यटन बजारसँग जोडिनु आदिले प्राङ्गारिक कृषिको अभियानमा थप अवसर सिर्जना भएको छ। भुटान र भारतको सिक्किम राज्यले प्राङ्गारिक कृषि अभियानसँग पर्यटन जोडेर आम्दानीको प्रमुख स्रोतको रूपमा स्थापित गरीरहेको सन्दर्भमा कर्णाली प्रदेशमा पनि यसै प्रकारले कृषि पर्यटन विकासको संभावना रहेको छ। भूगोल र जलवायुको आधारमा क्षेत्रगत वर्गीकरण गरी अनुसन्धान तथा अन्य बाली विविधिकरण, व्यवसायीकरण र आधुनिकीकरण गरिनेछ।

(ख) भू-उपयोग तथा भूमि व्यवस्था

कुल ३० हजार २ सय ११ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको देशकै सवैभन्दा ठूलो प्रदेशको रूपमा रहेको यस प्रदेशको भूचित्र विशिष्ट छ। उपलब्ध भूमिको विशिष्टताको आधारमा भू-उपयोग योजना बनाएर कार्यान्वयन गरी तुलनात्मक लाभ हासिल गर्न सक्ने अवसर प्रदेशलाई प्राप्त छ। प्रदेशको कुल भूमिको करिब ९.५२ प्रतिशत (२,८७,७६१ हेक्टर) भूमि खेती योग्य रहेको छ। सो मध्ये कुल खेतीयोग्य जमिनको २,००,६०२ हेक्टर भूमिमा मात्र खेती भईरहेको छ। प्रदेशको खेतीयोग्य भूमिको करिब ३०.२९ प्रतिशत जमिन बाँझो रहेको अनुमान छ। यसले उक्त खाली जमिलाई नेपाल सरकारको भू-उपयोग नीतिअनुसार वर्गीकरण गरी उत्पादनमूलक एवम् आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणका क्षेत्रमा लगाउन सकिने संभावना रहेको छ।

प्रदेशको कुल क्षेत्रफललाई आधार मान्दा प्रति घरपरिवार औसत ८.२५ हेक्टर रहेको देखिन्छ। यद्यपि, कृषियोग्य भूमिको मात्र विश्लेषण गर्दा प्रति घरपरिवार कृषियोग्य भूमि औसत ०.८२ हेक्टर हुन आउँदछ। डाँडाकाँडा, खर्क र हिमाली पाटन जस्ता बाँझो भूमिको समेत जडिबुटी र पशुपालनजस्ता क्षेत्रमा कुशल उपयोग गर्न सके जैविक विविधता संरक्षण प्रदेशको विशाल भूगोललाई समृद्धिको आधार बनाउन सकिने प्रवल संभावना रहेको छ।

(ग) पशुपन्छी तथा मत्स्य

पशुपन्छी पालनको क्षेत्रमा यस प्रदेशको विशिष्ट पहिचान र योगदान रही आएको छ। यस क्षेत्रलाई कृषि विकासको महत्त्वपूर्ण अङ्गको रूपमा अपनाइएको छ। प्रदेशमा पछिल्लो समय पशुपन्छी तथा मत्स्यपालन व्यवसायमा निजी क्षेत्रबाट ठूला लगानी पनि भित्रिनु थालेको सन्दर्भमा व्यावसायिक संभावना उच्च रहेको आंकलन गर्न सकिन्छ। पशुपन्छी तथा मत्स्य क्षेत्रको प्रबर्द्धन गरेर प्रदेशलाई दुध, दही, घिउ, माछा, मासु, अण्डा आदिको उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन नेपाल सरकारको दीर्घकालीन लक्ष्य हासिल गर्न प्रदेशको योगदान महत्त्वपूर्ण हुने देखिन्छ।

(घ) खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता

खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुताका दृष्टिले प्रदेशको अवस्था अन्य प्रदेशको तुलनामा कमजोर रहेको छ। खाद्य सम्प्रभुताको सुनिश्चितता गर्दै खाद्य सुरक्षामा सुधार ल्याउन सके मानव विकासमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ। नेपाल जनसाङ्ख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण, २०७८ अनुसार यस प्रदेशमा २८ प्रतिशत घरपरिवारले पर्याप्त आहार उपभोग गर्न नपाएको अवस्था रहेको छ भने ३२ प्रतिशत घरपरिवार खाद्य असुरक्षामा रहेको अवस्था छ। यस प्रदेशमा खाद्य सुरक्षाका साथसाथै खाद्य सम्प्रभुताको सुनिश्चितताको आवश्यकता रहेको छ।

३.२.२ विद्यमान अवस्था

(क) कृषि

प्रदेशको भूगोल, जलवायु तथा वातावरण प्राङ्गारिक कृषिका लागि अत्यन्तै उपयुक्त रहेको छ। यस प्रदेशको जीवनशैली, खेती प्रणाली र ग्रामीण अर्थतन्त्र पूर्ण रूपमा प्राकृतिक स्रोत र अर्थतन्त्रको प्राथमिक क्षेत्रमा आधारित छ। यस्तो प्रकृतिमा आधारित अर्थतन्त्र र स्रोतसाधनको विविधतामा टेकेर हरित अर्थतन्त्र निर्माणको दिशामा अग्रसर हुनु अहिलेको आवश्यकता हो। भौगोलिक तथा जैविक विविधता प्रशस्त रहेको यस प्रदेशको हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्र तुलनात्मक रूपमा प्राङ्गारिक अवस्थामा नै रहेका र प्रदेशका अन्य भागहरूमा समेत रासायनिक मल र विषादीको प्रयोग न्यून रहेको कारण व्यावसायिक रूपमा प्राङ्गारिक खेती प्रबर्द्धन गर्न सहज रहेको अवस्था छ। प्रदेश सरकारले कृषि भूमिको उर्वराशक्ति तथा उत्पादन क्षमतालाई दिगो र पर्यावरणीय रूपमा सन्तुलित राख्दै स्वस्थकर र गुणस्तरीय प्राङ्गारिक कृषिजन्य उत्पादनको उपभोग तथा बजारीकरणमा टेवा पुऱ्याउन कर्णाली प्रदेश प्राङ्गारिक कृषि ऐन, २०७६ कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।

(ख) खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता

- खाद्य अधिकार, सम्प्रभुता र सुरक्षाको सुनिश्चितता
- खाद्य उत्पादनमा बृद्धि
- लक्षित वर्ग उत्पादन कार्यक्रमको प्रभावकारिता
- कुपोषण र जनचेतना

विगतदेखि नै खाद्य असुरक्षित रहेको यस प्रदेशमा पछिल्ला केही वर्ष यता खाद्य सुरक्षा तथा पोषणको अवस्था सुधरोउन्मुख रहेको छ। संविधानले खाद्य अधिकार र सम्प्रभुताको प्रत्याभूत गर्दै खाद्य असुरक्षाबाट मुक्त हुन पाउने अधिकार सुनिश्चित गरेको छ। नेपाल सरकारले खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुता सम्बन्धी ऐन, २०७५ र खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुता सम्बन्धी नियमावली, २०८० तर्जुमा गरेको छ र कृषि विकास रणनीति (सन् २०१५-२०३५) कार्यान्वयनमा रहेको छ। प्रदेशको खाद्य अधिकार तथा सम्प्रभुता ऐन, २०७७ र नियमावली, २०८० जारी भएका छन्। प्रदेश सरकारले खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य प्राप्तिका साथ विभिन्न कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीरहेको छ।

(ग) पशुपन्छी तथा मत्स्य

प्रदेशमा गाई, भैँसी, चोरी, भेडा, बाख्रा, च्याङ्ग्रा, बंगुर, कुखुरा, हाँस लगायतका विभिन्न किसिमका पशुपन्छीपालन हुने गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को तथ्याङ्क अनुसार सबैभन्दा बढी बाख्राको सङ्ख्या १८ लाख ५५ हजार ५७२ छ भने गाईको सङ्ख्या ५ लाख ९८ हजार ८१०, भेडाको सङ्ख्या २ लाख ६० हजार ३९३ र भैँसीको सङ्ख्या १ लाख ९५ हजार ५६० रहेको छ। प्रदेशका सबै जिल्लामा पशुपन्छी तथा मत्स्य स्रोतकेन्द्रहरू स्थापना भएका छन्। सुर्खेत र दैलेखमा बाख्रा, रुकुम पश्चिममा भैँसी, डोल्पा र हुम्लामा चोरी तथा जुम्लामा भेडाको स्रोतकेन्द्र स्थापना भई सञ्चालित छन्। च्याङ्ग्रा र माछाको अध्ययन अनुसन्धान गर्न र प्राविधिक तथा परामर्श सेवा सहजरूपमा उपलब्ध गराउन स्रोतकेन्द्र

निर्माण गरी सञ्चालनको तयारीमा छन्। रुकुम पश्चिम, सल्यान, दैलेख र सुर्खेतमा गरी १३ वटा दुग्ध सङ्कलन तथा चिस्यानकेन्द्र स्थापना भएका छन्।

(घ) सहकारी तथा वित्तीय सेवा

प्रदेशमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा ६७६ रहेको र प्रतिशाखा औसतमा करिब २ हजार ४ सय ९७ जनतालाई वित्तीय सेवा दिइरहेको अवस्था छ। यस प्रदेशको औपचारिक वित्तीय सेवाको पहुँच नेपालको राष्ट्रिय औसतभन्दा न्यून रहेको छ। प्रदेशमा सञ्चालित सहकारी संस्थाको कुल पूँजी रु. १४ अर्ब २१ लाख ३६ हजार ८१३ पुगेको र शेयर पूँजी रु. १ अर्ब ७५ करोड ३८ लाख ३३ हजार १४२ रहेको छ। सहकारी संस्थामा कुल रु. ७ अर्ब ९६ करोड १० लाख ४९ हजार ९२६ बचत सङ्कलन हुँदा रु. ४ अर्ब ३७ करोड २१ लाख ७० हजार ४९४ कर्जा लगानी भएको छ। यस प्रदेशमा सहकारी क्षेत्रको कुल १ हजार ५०० जनालाई रोजगारी प्रदान गरेको, उद्यमशीलता तथा व्यावसायिकता विकास र सर्वसाधारणको बचतको सुरक्षा तथा सेवाको गुणस्तर सुधारमा प्रदेश सरकारले पहल गरीरहेको छ। प्रदेश सरकारले प्रदेश सहकारी ऐन, २०७५ जारी गरेर सहकारीको कारोबारलाई व्यावसायिक, प्रतिस्पर्धी र सुरक्षित बनाउन प्रविधिको उपयोग तथा सूचकमा आधारित नियमनलाई जोड दिएको छ। उत्पादनमूलक तथा बहुउद्देशीय सहकारी संस्थाको प्रभावकारी परिचालन मार्फत सीमान्तकृत समुदायको आर्थिक सशक्तीकरण, वित्तीय पहुँचमा वृद्धि, उद्यमशीलता विकास र गरिबी निवारणमा प्रदेश प्रतिबद्ध रहेको छ।

(ङ) भू उपयोग तथा भूमि व्यवस्था

दिगो र वैज्ञानिक भूमि व्यवस्थापनको लागि प्रदेश सरकारले भू-उपयोग नीति, जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग गुर्योजना र कृषि विकास रणनीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन प्रयास गरीरहेको छ। प्रदेशमा गुठी प्रथा र हलिया प्रथा जस्ता भू-स्वामित्वका दृष्टिले परम्परागत भूमि व्यवस्थापन अभ्यासको अवशेष अझै केही मात्रामा बाँकी छ। नेपालको भू-उपयोग ऐन, २०७६ तथा नियमावली, २०७९ ले भू-उपयोगका आधारमा भूमिको वर्गीकरण र व्यवस्थापन गर्ने अधिकार स्थानीय तहको भू-उपयोग परिषद्लाई हस्तान्तरण गरेको छ। प्रदेशका स्थानीय तहबाट भू-उपयोग परिषद् गठन गरी भूमिको वर्गीकरण भईरहेको छ।

३.२.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

(क) सहकारी तथा वित्तीय सेवा

- सहकारी सिद्धान्त र मूल्य मान्यताको पालना
- सहकारी संस्थाको सेवा विस्तार
- वित्तीय साक्षरता र सहज पहुँच
- लक्षित वर्ग कार्यक्रमको प्रभावकारिता

(ख) कृषि

- रैथाने बाली संरक्षण र प्राङ्गारिक कृषि अभ्यास
- सुशासन, वन्यजन्तु व्यवस्थापन तथा विषादी नियमन
- कृषि उत्पादनको व्यावसायीकरण, विविधीकरण तथा बजारीकरण
- कृषि उद्यम तथा पूर्वाधारको विकास तथा विस्तार
- महिला निर्भर कृषि
- सम्मानित र व्यावसायिक कृषि

(ग) खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता

- खाद्य अधिकार, सम्प्रभुता र सुरक्षाको सुनिश्चितता
- खाद्य उत्पादनमा बृद्धि
- लक्षित वर्ग उत्पादन कार्यक्रमको प्रभावकारिता
- कुपोषण र जनचेतना

(घ) पशुपन्छी तथा मत्स्य

- उन्नत नश्ल पशु स्वास्थ्य र गुणस्तरीय आहार
- रैथाने पशुपन्छी संरक्षण र प्राङ्गारिक अभ्यास
- पशुपन्छी र मत्स्यपालनमा व्यावसायीकरण
- अव्यवस्थित पशु बजार
- निर्वाहमुखी उत्पादन तथा न्यून उत्पादकत्व
- पशुपन्छी सेवा तथा महामारी रोग नियन्त्रण

(ङ) भू उपयोग तथा भूमि व्यवस्था

- भूमिको वर्गीकरण तथा भूउपयोग योजना
- अतिक्रमण नियन्त्रण तथा जोखिम न्यूनीकरण
- भूमिको स्वामित्व तथा उत्पादनशील उपयोग
- भूमिको खण्डिकरण तथा अव्यवस्थित सहरीकरण

३.२.४ उद्देश्य

(क) सहकारी तथा वित्तीय सेवा

- सहकारीको माध्यमबाट छरिएर रहेको श्रम, सीप, स्रोत र पुँजीको उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्नु,
- सर्वसुलभ वित्तीय सेवाको विस्तार मार्फत उद्यमशीलता विकास र रोजगारी सिर्जना गर्नु।

(ख) भू उपयोग तथा भूमि व्यवस्था

- कृषियोग्य भूमिको दिगो व्यवस्थापन मार्फत उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु,
- जोखिम संवेदनशील र भू-उपयोग योजना कार्यान्वयन तथा नियमन गर्नु,
- भू-स्वामित्वमा रहेका जटिलताको समाधान र अतिक्रमण नियन्त्रण गर्नु।

(ग) कृषि

- प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु,
- कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायीकरण मार्फत प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु,
- कृषि उपजको सङ्कलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रबर्द्धन गर्नु।

(घ) पशुपन्छी तथा मत्स्य

- पशुपन्छी तथा मत्स्यजन्य उपजको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु,
- रैथाने पशुपन्छी तथा मत्स्य संरक्षण तथा सम्बर्धन र बजारीकरण प्रबर्द्धन गर्नु।

(ङ) खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता

- गुणस्तरीय र पोषणयुक्त खाद्यवस्तुको आपूर्ति व्यवस्थापन सर्वसुलभ बनाउनु,
- जोखिममा रहेका क्षेत्र र समूहमा खाद्य अधिकार प्रत्याभूत गर्नु,
- खाद्य उत्पादन तथा आयमा आधारित खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित गर्नु।

३.२.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

(क) भूमि उपयोग तथा भूमि व्यवस्था

- वैज्ञानिक भू-उपयोग योजना लागू गर्ने।
- भूमि अतिक्रमण नियन्त्रण तथा जोखिम न्यूनीकरण गर्ने।
- भू-स्वामित्व रहेका जटिलताको निराकरण गर्ने।

- भूमिको उत्पादनशील उपयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने।

(ख) खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुता

- खाद्य अधिकार, सम्प्रभुता र सुरक्षाको सुनिश्चितता
- खाद्य तथा पोषण असुरक्षित घरपरिवारलाई आवश्यक खाद्यको व्यवस्था मिलाउने
- स्थानीय स्रोतसाधनको संरक्षण, प्रवर्द्धन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।
- सुरक्षित तथा पोषणयुक्त खाद्यवस्तुको उपलब्धता तथा पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- कृषिको विविधीकरण, आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण मार्फत खाद्य असुरक्षाको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने।

(ग) कृषि

- रैथाने बाली तथा कृषि ज्ञान तथा प्रविधिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने।
- स्थानीय उत्पादनको ग्रेडिङ, प्याकेजिङ, ब्राण्डिङ र गुणस्तर कायम गर्ने।
- जमिनको चक्काबन्दी गरी सामुहिक खेती प्रणाली विकास गर्ने।
- उच्च मूल्य कृषि उत्पादन मूल्य शृङ्खला सुदृढीकरण गर्ने।
- विशेष कृषि उत्पादन पकेट क्षेत्र विकास गर्ने।
- प्राङ्गारिक कृषि अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रको स्तरोन्नति गर्ने।
- प्राङ्गारिक कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने।
- कृषि बाली संरक्षणलाई व्यवस्थित गर्ने।
- कर्णालीका विशिष्ट कृषि उत्पादनको बजार तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने।
- महिला कृषकको क्षमता विकास गर्ने।

(घ) सहकारी तथा वित्तीय सेवा

- सहकारीको संस्थागत क्षमता विकास र प्रभावकारी नियमन गर्ने।
- वित्तीय साक्षरता विस्तार गर्ने।
- लघु घरेलु तथा साना व्यवसायीको क्षमता विकास गर्ने।
- स्थानीय सकार, बैंक तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने।

(ङ) पशुपन्छी तथा मत्स्य

- पशु नश्ल सुधार, गुणस्तरीय आहार तथा स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने।
- रैथाने जात संरक्षण र प्राङ्गारिक अभ्यास प्रवर्द्धन गर्ने।
- पशुपन्छी र मत्स्यपालन व्यावसायिक आयोजनाको विकास र संचालन गर्ने।
- सामुदायिक पशुपालन व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा सामूहिक उत्पादन प्रणालीको विकास गर्ने।

३.२.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३१२०००११	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी		• कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व		८५,५९९	नयाँ कृषि स्रोत केन्द्र, प्रयोगशाला, संकलन तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	मन्त्रालय		वृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा योगदान र टेवा पुऱ्याउने। • तुलनात्मक लाभका कृषि तथा पशुपन्छी जन्य उपज प्रवर्द्धन गरी कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने। • रैथाने बाली र जैविक विविधताको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी वातावरण मैत्री कृषिको प्रवर्द्धन गर्ने।			भएको हुने। प्रमुख नाकाहरुमा कृषि प्रयोगशाला स्थापना भइ विषादी परीक्षण तथा नियमन प्रभावकारी भएको हुने/ स्थानीय तह, गैर सरकारी क्षेत्र तथा समुदायसँझको सहकार्यमा साना, मझौला तथा वैकल्पिक प्रविधिमा आधारित सिँचाई आयोजना सञ्चालनमा आएको हुने कृषि सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति मार्फत कृषि उत्पादनको बजारमा पहुँच भएको हुने कृषकहरुको रैथाने बाली संकलन, प्रशोधन तथा कर्णालीको पहिचान दिने "मूल्यवान कर्णाली किसानको सम्पदा" लोगो तयार गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय बजारमा बिक्रि सुनिश्चितता गदै कृषकको आयआर्जन र प्राङ्गारिक कृषिजन्य बस्तु प्रवर्द्धन भएको हुने।
३१२०००१२	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला		माटो, बीउ, बाली संरक्षण, पशु तथा मत्स्य क्षेत्रका नमुनाहरुको परीक्षण तथा विश्लेषण गरी गुणस्तरीय कृषि उत्पादनमा सहयोग गर्ने। वैज्ञानिक परीक्षण र प्रमाणमा आधारित कृषि सेवा प्रवाह सुदृढ गर्ने। कृषकलाई गुणस्तरीय इनपुट (बीउ, मल, माटो सुधार आदि) सम्बन्धी प्राविधिक सिफारिस उपलब्ध गराउने। कृषि उत्पादनको परीक्षणसँग सम्बन्धित विभिन्न विकास तथा प्रवर्द्धनात्मक		२६,६३६	विउ उत्पादक समूह तथा सहकारी एवं कम्पनीहरुलाई गुणस्तर सम्बन्धी स्थलगत तालिम बिउ विजन परीक्षणको लागि आवश्यक ग्लासवेयर, केमिकल तथा सामग्री खरिद, रोग, कीरा तथा पोषण समस्या पहिचान र व्यवस्थापनमा सुधार आउने। रेफ्री नमुना परीक्षण कार्यक्रम क्रस चेक नमुना परीक्षण कार्यक्रम

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको क्षमता विकास तथा नीति योजना तर्जुमा भएको, कृषि उत्पादनको परीक्षण सम्बन्धमा विभिन्न नवीनतम प्रविधिलाई आन्तरिकीकरण गरिएको।			
३१२०००१३	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालय		- सहकारीको माध्यमबाट छरिएर रहेको श्रम, सीप, श्रोत र पूँजीको उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्नु, - सर्वसुलभ वित्तीय सेवाको विस्तार मार्फत उद्यमशीलता विकास र रोजगारी सिर्जना गर्नु।		१२,७४८	- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सहकारी सूचना प्रणालीको स्थापना भएको हुने, - व्यवसाय सुरु गर्न, उत्पादन बढाउन र बजारीकरण गर्न सहकारी, निजी र सार्वजनिक निजी साझेदारीमा व्यवसाय विकासका नमूना कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, - सहकारी मार्फत उद्यम व्यवसाय सिर्जना, विकास तथा प्रवर्द्धन भएको हुने।
३१२००१०२	कृषि यन्त्रीकरण कार्यक्रम		कृषि कार्यमा आधुनिक यन्त्र तथा उपकरणको प्रयोग विस्तार गरी श्रम, समय र लागत घटाउने। कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै व्यवसायीकरण र आधुनिकीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्ने। कृषकको कार्यक्षमता वृद्धि गरी प्रतिस्पर्धात्मक कृषि प्रणाली विकास गर्ने।		१९,६००	कृषि कार्यमा यान्त्रीकरणको उपयोगमा उल्लेख्य वृद्धि। उत्पादन लागत घटेर कृषकको नाफा वृद्धि। कृषि कार्य समयमै सम्पन्न भई उत्पादन दक्षता सुधारा। कृषकको श्रमभार कम भई कृषि आकर्षक पेशा बन्ने। आधुनिक कृषि प्रविधिको अपनत्व वृद्धि।
३१२००१०३	ब्याज अनुदान कार्यक्रम		कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायमा सहज वित्तीय पहुँच विस्तार गरी लगानी प्रवर्द्धन गर्ने। कृषक तथा उद्यमीलाई कम ब्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराई उत्पादन, उत्पादकत्व र व्यवसाय विस्तार		५६,९९०	सहकारीका सदस्यले सहुलियत ब्याज अनुदान प्राप्त गरी पेसा व्यवसाय सञ्चालन गरेका हुनेछन्।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			गर्ने। कृषि क्षेत्रलाई व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र रोजगारीमुखी बनाउने। कृषि विषय पढेका, कृषि व्यवसाय सञ्चालनमा सफल हुन्छन भन्ने मान्यता अनुसार कृषि प्राविधिक स्वरोजगार भएका हुनेछन। तरकारी तथा खाद्यान्न बालीको वीउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, सहकारीको माध्यमबाट छरिएर रहेको श्रम, सीप, श्रोत र पुँजीको उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्नु,			
३१२००९०४	गरिव तथा विपन्न लक्षित विशेष कार्यक्रम		- पशुपन्छी, मत्स्य, तथा मौरिपालक किसानको सम्मान, मर्यादा, विपद् राहत र विमामा आधारित जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रोत्साहन उपलब्ध गराउनु, - सहकारीको माध्यमबाट छरिएर रहेको श्रम, सीप, श्रोत र पुँजीको उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गर्नु,		४८,०००	- सहकारी मार्फत उद्यम व्यवसाय सिर्जना, विकास तथा प्रवर्द्धन भएको हुने। - जोखिममा रहेको क्षेत्र र समूहमा खाद्य अधिकार प्रत्याभूत गर्नु,
३१२००९०८	सहकारी विकास कार्यक्रम		- विभिन्न विषयगत सहकारी संघ, संस्थाका सञ्चालक, व्यवस्थापक, सदस्य एवं कर्मचारीहरूलाई व्यवस्थापन तथा नेतृत्व विकास तालिम प्रदान गरिएको। - सहकारी सचेतना तालिम सञ्चालन गरिएको। - स्थानीय तहका सहकारी हेर्ने		११,०८४	सहकारी सचेतना तालिम सञ्चालन सहकारी संघ, संस्थालाई व्यवस्थापन तथा नेतृत्व विकास तालिम सहकारी संघ, संस्थालाई लेखा व्यवस्थापन तालिम संघ, संस्था एवं स्थानीय तहका कर्मचारीलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (TOT) सहकारीको संस्थागत क्षमता विकास र प्रभावकारी नियमन गर्ने वित्तिय साक्षरता विस्तार गर्ने

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			कर्मचारीलाई विभिन्न क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको।			स्थानिय सरकार, बैङ्क तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने
३१२००९०९	प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन, रैथाने बाली तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम		- प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, - कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यश्रृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु। - पशुपन्छी तथा मत्स्यजन्य उपजको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु,		६७,०४९	- तरकारी तथा खाद्यान्न बालीको वीउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, - स्याउ, ओखर किवी जस्ता उच्च मूल्यका फलफुल, सुन्तला तथा अमिलो जातबो फलफुल र आँप, लिचिको उत्पादन वृद्धि भई अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात भएको हुने, - विमा प्रकृत्यालाई समसामयिक, व्यवहारिक र सहज बनाई कृषि विमा कृषक तथा कृषि व्यवसायी आकर्षित तथा लाभान्वित भएका हुने, - निजी क्षेत्रको साझेदारी र लगानीमा दुग्ध पदार्थ तथा मासु उत्पादन संकलन चिस्यान/प्रशोधन उद्योग स्थापना भई पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा वृद्धि भएको हुने,
३१२००९१०	कृषि प्रविधि प्रवर्द्धन, कृषि प्रसार तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम		- गुणस्तरीय र पोषणयूक्त खाद्यवस्तुको आपूर्ति व्यवस्थापन सर्वसुलभ बनाउनु, - जोखिममा रहेको क्षेत्र र समूहमा खाद्य अधिकार प्रत्याभूत गर्नु,		१०५,१२३	प्रदेश स्तरीय खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना तयार भई प्रदेशका सबै स्थानीय तहमा कृषि उत्पादनको संकलन, भण्डारण र आपतकालीन वितरण गर्न व्यवस्था भएको हुने, स्थानीय तहसँग समन्वय गरी खाद्य तथा पोषण असुरक्षित घर

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			खाद्य उत्पादन तथा आयमा आधारित खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित गर्नु ।			परिवारको पहिचान सहित परिचयपत्र जारी भई खाद्य व्यवस्थापन भएको हुने, खाद्य असुरक्षा रहेका स्थानमा खाद्य उत्पादन वृद्धि तथा भण्डारणको व्यवस्था भई खाद्य असुरक्षाका सूचकमा सुधार हुनेछ।
३१२००९११	भूमि व्यवस्थापन तथा भू-उपयोग कार्यक्रम		- प्रदेश भूमि व्यवस्था परिषद गठनको तयारी भएको, - कर्णाली प्रदेशको भू-उपयोग प्रकाशन तथा वितरण		३,१९६	- प्रदेश भू-उपयोग परिषदको गठन - प्रदेश भू-उपयोग नीतिको तर्जुमा - प्रदेशभित्र रहेका मालपोत कार्यालयहरू तथा नापी कार्यालयहरूलाई प्रविधि सहयोग ।
३१२००९१२	उत्थानशील उच्च मूल्य कृषि कार्यक्रम (R-HVAP)		- विभिन्न सीप विकास तथा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको, - कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन समितिको गठन - विषयगत क्षेत्रका सम्बन्धमा योजना तर्जुमा भएको ।		२१,७९३	- प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु,
३१२००९१३	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम		गुणस्तरीय कृषि तथा पशुपन्छीजन्य स्रोत (बीउ, बिरुवा, नश्रु, आदि) को उत्पादन, संरक्षण र वितरण प्रणाली सुदृढ गर्ने। कृषकलाई स्थानीय स्तरमै गुणस्तरीय स्रोत सामग्री उपलब्ध गराई कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादन र उत्पादकत्व		५१,०४३	गुणस्तरीय कृषि तथा पशुपन्छी स्रोत सामग्रीको उपलब्धतामा वृद्धि। कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा सुधार। कृषकको उत्पादन लागतमा कमी तथा आमदानीमा वृद्धि। स्थानीय स्तरमा आत्मनिर्भर

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अबधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			वृद्धि गर्ने। कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रको व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण तथा दिगो विकासमा टेवा पुऱ्याउने			स्रोत उत्पादन प्रणालीको विकास। कृषि तथा पशुपन्छी उद्यमहरूको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि।
३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय		प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।		३५,५०५	डिजिटल बजार तथा मोबाइल एप तयार भई रैथाने प्राङ्गारिक उत्पादन, बहुमूल्य कृषि उत्पादन, फलफुल तथा अन्य नगदेबालीको बजार विस्तार भएको हुने, स्थानीय तह, गैरसरकारी क्षेत्रसँग सहकार्यमा साना, मझौला तथा वैकल्पिक प्रविधिमा आधारित सिँचाई आयोजना सञ्चालन भएको हुने, कृषि विषय पढेका, कृषि व्यवसाय सञ्चालनमा सफल हुन्छन भन्ने मान्यता अनुसार कृषि प्राविधिक स्वरोजगार भएका हुनेछन। तरकारी तथा खाद्यान्न बालीको वीउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, स्याउ, ओखर किवी जस्ता उच्च मूल्यका फलफुल, सुन्तला तथा अमिलो जातबो फलफुल र आँप, लिचिको उत्पादन वृद्धि भई अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात भएको हुने।
३१२०१०१६	कृषि विकास कार्यालयहरु		- प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण		१९९,७२९	- विभिन्न क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको हुने, - प्रदेश सरकारले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्यहरु प्राप्त गर्ने

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			मार्फत प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, • कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु ।			सम्बन्धमा विभिन्न क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने ।
३१२०१०१७	वागवानी विकास केन्द्रहरु		• शितोष्ण फलफूल नर्सरीहरुको लागि माउबोट तयार गरी कलमी बिरुवा उत्पादन गर्ने • गुणस्तरीय फलफूल बेर्ना तथा बिउ उत्पादन गर्ने • प्रदेश भरी फलफूल बिरुवा उपलब्ध गराई राजस्व संकलनमा योगदान दिने		२०,१४१	• शितोष्ण तरकारी तथा फलफूल को बिउ तथा बेर्ना उत्पादन गर्ने • कर्णाली प्रदेश मा प्रयाप्त मात्रामा बिउ तथा बेर्नाको आपूर्ति उपलब्ध गराउने • तरकारी तथा फलफूल उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, • स्याउ, ओखर जस्ता उच्च मूल्यका फलफुलको उत्पादन वृद्धि भई अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात भएको हुने,
३१२०१०१८	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र		कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रको व्यावसायीकरण, आधुनिकीकरण तथा प्रतिस्पर्धात्मक विकासमा टेवा पुऱ्याउने। कृषक, पशुपालक, कृषि तथा पशु प्राविधिक, उद्यमी र सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने। उत्पादन, उत्पादकत्व तथा गुणस्तर वृद्धि गर्न आवश्यक सीप, प्रविधि र ज्ञानको हस्तान्तरण गर्ने। कृषि तथा पशुपन्छी उद्यम विकास, मूल्य शृङ्खला सुदृढीकरण तथा		२०,०८५	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने कृषक तथा उद्यमीहरुको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि हुने। आधुनिक कृषि तथा पशुपालन प्राविधिको प्रयोगमा वृद्धि हुने। कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने। कृषि तथा पशुपन्छी उद्यमको स्थापना तथा विस्तार भई रोजगारीका अवसर सिर्जना हुने। उत्पादनको गुणस्तर

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			बजारीकरण प्रवर्द्धन गर्ने।			सुधार तथा बजारीकरणमा सहजता आउने।
३१२०१९०१	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम		• प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, • कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, • कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।		१०७,६१७	• डिजिटल बजार तथा मोबाइल एप तयार भई रैथाने प्राङ्गारिक उत्पादन, बहुमूल्य कृषि उत्पादन, फलफुल तथा अन्य नगदेबालीको बजार विस्तार भएको हुने, • स्थानीय तह, गैरसरकारी क्षेत्रसँग सहकार्यमा साना, मझौला तथा वैकल्पिक प्रविधिमा आधारित सिँचाई आयोजना सञ्चालन भएको हुने, • कृषि विषय पढेका, कृषि व्यवसाय सञ्चालनमा सफल हुन्छन भन्ने मान्यता अनुसार कृषि प्राविधिक स्वरोजगार भएका हुनेछन। • तरकारी तथा खाद्यान्न बालीको वीउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, • स्याउ, ओखर किवी जस्ता उच्च मूल्यका फलफुल, सुन्तला तथा अमिलो जातबो फलफुल र आँप, लिचिको उत्पादन वृद्धि भई अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात भएको हुने,
३१२०१९०२	साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार		• कृषियोग्य जमिनमा वर्षभरि		३४५,२३०	• साना तथा मझौला सिँचाई

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	कार्यक्रम		भरपर्दो सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु। • परम्परागत तथा जीर्ण सिँचाइ प्रणालीको मर्मत-सम्भार गरी पानीको उपयोग दक्षता बढाउनु। • साना कृषकहरूको कृषि उत्पादन लागत घटाई आयस्तर सुधार गर्नु।			तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम सञ्चालन। • मागमा आधारित साना सिँचाइ तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम मार्फत कृषकका सिँचाइ सम्बन्धी स-साना आवश्यकता पूर्ति भएको हुने
३१२०१९०४	कृषि पूर्वाधार विकास कार्यक्रम		• प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, • कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, • कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।		७७,६५०	• कृषियोग्य जमिनको वर्षेभरी सिँचाइ सुविधा। • प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल। • डेरी तथा दुग्ध संकलन केन्द्र। • दुग्ध प्रशोधन केन्द्र ।
३१२०१९०४	प्रादेशिक रिफरल भेटेरीनरी अस्पताल निर्माण				१२९,८६५	...
३१२०१९०५	व्यवसायिक फलफुल बगैचा स्थापना तथा विकास कार्यक्रम		उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि आर्थिक तथा रोजगार प्रवर्द्धन आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन औद्योगिकीकरण र बजार व्यवस्थापन वातावरण संरक्षण र दिगो विकास		५२,२५२	उत्पादन र प्राविधिक विकासमा गुणात्मक सुधार फलफूल उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि: आर्थिक समृद्धि र उद्यमशीलताकृषकको आयस्तरमा वृद्धि बजार व्यवस्थापन र आत्मनिर्भरता

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						/आयातमा कमी र आत्मनिर्भरता वातावरणीय र दिगोपनको प्रतिफल भू- क्षय र पहिरो नियन्त्रण हरियाली प्रवर्द्धन र कार्बन सञ्चिति
३१२०२०११	पशुपन्थी विकास निर्देशनालय		- गरिव तथा विपन्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको, - विभिन्न सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया तथा गोष्ठि सञ्चालन भएको, - विभिन्न सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठि सञ्चालन भएको,		२५,५९९	- जिल्लास्तरमा सहकारी, निजी, स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा श्रोतकेन्द्र स्थापना भई सञ्चालन भएको हुने, - संभाव्य स्थानमा प्राङ्गारिक पशुपन्थीजन्य तथा मत्स्य उत्पादन वृद्धि भएको हुने, - पशुपन्थी जैविक विविधता विस्तार भई पोषणयुक्त रैथाने आहारको उपलब्धता मार्फत स्थानीय पशुपन्थीको उत्पादकत्व वृद्धि भएको हुने।
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु		- पशुपन्थी तथा मत्स्यजन्य उपजको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - रैथाने पशुपन्थी तथा मत्स्य संरक्षण तथा सम्बर्द्धन र बजारीकरण प्रवर्द्धन गर्नु।		१९१,११६	१३ वटा पशुपन्थी श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको हुने। माछा उत्पादन (वार्षिक) २९९ मेट्रिक टन पुगेको हुने। अण्डा उत्पादन (वार्षिक) ७८६५० गोटा पुगेको हुने।
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय भवन निर्माण कालिकोट				५६,३३६	
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय भवन निर्माण , जाजरकोट				५०,००९	

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३१२०२९०१	पशुपन्छी व्यवसाय प्रवर्द्धन, पशु स्वास्थ्य सेवा तथा प्रसार कार्यक्रम		- पशुपन्छी तथा मत्स्यजन्य उपजको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - रैथाने पशुपन्छी तथा मत्स्य संरक्षण तथा सम्बर्द्धन र बजारीकरण प्रवर्द्धन गर्नु।		१२१,७१६	- संभाव्य स्थानमा प्राङ्गारिक पशुपन्छीजन्य तथा मत्स्य उत्पादन वृद्धि भएको हुने, - पशुपन्छी, मत्स्य, तथा मौरिपालक किसानको सम्मान, मर्यादा, विपद् राहत र विमामा आधारित जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रोत्साहन उपलब्ध भएको हुने, - पशुपन्छीको व्यवस्थित पालनबाट उत्पादकत्व वृद्धि भएको हुने साथै पशु मूत्र र मलबाट प्राङ्गारिक खेतीको खाद्यतत्व व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने।
३१२०२९०२	दुग्ध प्रवर्द्धन तथा पशुपन्छी आहारा विकास कार्यक्रम		- विभिन्न व्यावसायिक दुग्ध प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको, - विभिन्न सरोकारवालाबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन भएको, - अन्य प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको।		२७,९५०	- व्यावसायिक दुग्ध प्रवर्द्धन कार्यक्रम - दुग्ध पकेट क्षेत्र पहिचान र प्रवर्द्धन कार्यक्रम - दुग्ध कृषकहरुलाई उत्पादनमा अनुदान कार्यक्रम
३१२०२९०३	मत्स्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम		मत्स्य उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी आन्तरिक माछा माग पूरा गर्न सहयोग गर्ने। मत्स्य व्यवसायलाई व्यावसायिक, प्रतिस्पर्धी र लाभकारी बनाउने। कृषक तथा उद्यमीको आय वृद्धि गर्दै रोजगार सिर्जना गर्ने।		१०,२००	माछा उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि भई आयातमा निर्भरता घट्ने। मत्स्य पालन व्यवसाय विस्तार भई कृषकको आमदानी वृद्धि हुने। आधुनिक प्रविधि र सुधारिएको व्यवस्थापन

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						अभ्यासको अपनत्व वृद्धि। ग्रामीण क्षेत्रमा रोजगारी र उद्यमशीलता विकास।
३१२९११२०	पशु सेवा विभाग (संघीय सशर्त)		- पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासका सम्बन्धमा विभिन्न नीति योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग - आपतकालीन पशुजन्य रोग निदानमा जनशक्ति, बजेट तथा प्रविधि सहयोग भएको,		७६,२००	- पशुपन्छीका रोग नियन्त्रणका लागि खोप अभियान कार्यक्रम - मेटेरेनरी परीक्षण कार्यक्रम - खोरेत रोग नियन्त्रणका लागि जोनिङ्ग तथा कम्पार्टमेन्टलाइजेसन कार्यक्रम - विभिन्न जनशक्ति सहायता कार्यक्रम
३१२९११२१	कृषि विभाग (संघ सशर्त अनुदान)		- प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, - कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, - कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।		३९,३००	- तरकारी तथा खाद्यान्न बालीको वीउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको हुने, - स्याउ, ओखर किवी जस्ता उच्च मूल्यका फलफुल, सुन्तला तथा अमिलो जातबो फलफुल र आँप, लिचिको उत्पादन वृद्धि भई अन्तराष्ट्रिय बजारमा निर्यात भएको हुने, - विमा प्रक्यालाई समसामयिक, व्यवहारिक र सहज बनाई कृषि विमा कृषक तथा कृषि व्यवसायी आकर्षित तथा लाभान्वित भएका हुने,
३१२९११२३	प्रधानमन्त्री कृषि		प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि		१२,९००	प्राङ्गारिक कृषि अनुसन्धान

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	आधुनिकीकरण परियोजना (संघ सशर्त अनुदान)		उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।			केन्द्रको स्थापना, प्राङ्गारिक क्षेत्रको वर्गीकरण, नमूना प्राङ्गारिक गाउँ प्रमाणिकरण सहित उत्पादनको बजारीकरण भएको हुने, व्यवसायिक कृषि उत्पादनको लागि संभाव्य स्थानमा पकेट क्षेत्र (ब्लक), जोन तथा सुपर जोनको विकास गरी सहकारी तथा निजी क्षेत्र मार्फत अदुवा, वेसार, सिमि, स्याउ ओखर जस्ता कृषि उत्पादनको विविधिकरण, यान्त्रिकीकरण, व्यवसायिकरण तथा प्रशोधन, ब्राण्डिङ्ग, प्याकेजिङ्ग लगायतका सुविधा भएको पार्क निर्माण भई बाजारीकरणमा सहज भएको हुने।
३१२९११२४	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफुल विकास आयोजना (संघ सशर्त अनुदान)		• प्राङ्गारिक र व्यावसायिक कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु, • कृषिमा आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायिकरण मार्फत प्रतिस्प्रधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नु, • कृषि उपजको संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, मूल्यशृङ्खला र बजारीकरणको प्रवर्द्धन गर्नु।		२८३,३००	• काष्ठफल तथा फलफुल उत्पादन सम्बन्धी विभिन्न कृषक समूहहरूको गठन भएको हुने। • फलफुल उत्पादन, बजारीकरण तथा प्रवर्द्धनमा सम्बन्धित उत्पादक सहकारी संस्थाहरूलाई आवद्ध गराउने। • लक्षित बालीहरूको उत्पादनका लागि सामूहिक बगैचा निर्माण भएको हुने। • लिड फार्महरूको क्षमता

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अबधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						विकास भएको हुने ।
३१२९११२५	उच्च मूल्य कृषिवस्तु उत्थाथशील कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)		साना किसानहरूको कृषि प्रणालीलाई लाभकारी, समावेशी र पर्यावरणमैत्री बनाई दिगो खाद्य प्रणालीमा रूपान्तरण गर्न सहयोग गर्ने।		४०७,०००	गरिबी निवारण गर्ने र साना किसान परिवारको उत्थानशीलता अभिवृद्धि गर्ने।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३१२०००११	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी सम्बन्धी ऐन, नियवाली, निर्देशिका, मापदण्ड सम्बन्धी कार्यप्रकृयाको तयारी र प्रकाशन । भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारीसँग सम्बन्धित विभिन्न नीतिगत संरचनाको निर्माण तथा तयारी कृषि सरोकार बहुपक्षीय समन्वय र सहकार्य वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा गोष्ठि सञ्चालन कर्णाली प्रदेशको भू-उपयोग नीति तथा योजना सम्बन्धी छलफल	२६% कृषियोग्य जमिनमा वर्षेभरी सिँचाई उपलब्धता भएको हुने ४८९ मेट्रिक टन मह उत्पादन भएको हुने । १०० टन भन्दा बढी क्षमता भएका करिब ९ वटा शीत भण्डार स्थापना भएको हुने। वार्षिक रुपमा प्रतिव्यक्ति खाद्य उपलब्धता १९७ केजि भएको हुने।	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि कार्यक्रम पशुपन्छी विकास कार्यक्रम प्राङ्गारिक तथा रैथाने कृषि प्रवर्द्धन कृषि यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम
३१२०००१२	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	आईपिएम एप्रोच कार्यक्रम संचालन मार्फत अधिकांस कृषकहरूले वाली विरुवामा देखा पर्ने शत्रुजीवहरू पहिचान गर्न सक्ने अवस्थामा रहेका । कृषकहरूले समस्या भोकदा सिधै एग्रोभेटवाट परामर्श लिने प्रवृत्ति हटेको र वाली नालीमा केही समस्या देख्दा प्रयोगशालामा विरुवाको नमुना ल्याउने वानी वसेको	वार्षिक कम्तीमा १५,००० भन्दा बढी माटो नमुना परीक्षण भएको हुने । परीक्षण सेवाबाट लाभान्वित कृषक संख्या ५०% ले वृद्धि भएको हुने । सिफारिस अनुसार कृषि अभ्यास अपनाउने कृषक ६०% सम्म पुगे। बीउ तथा मल गुणस्तर प्रमाणीकरण दरमा	माटोको गुणस्तर सुधार लागि अभियान कार्यक्रम माटोको नमूना नतिजा कार्ड (Soil Health card) छपाई तथा वितरण माटो नमुना संकलन तथा परीक्षण कार्यक्रम जैविक मल तथा कम्पोष्ट गुणस्तर परीक्षण कार्यक्रम घुम्ती माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		। कृषकहरु रसायनिक खेतिवाट विस्तारै आईपिएम र प्रांगारिक खेति तर्फ उन्मुख भएको । माटो परिक्षण पश्चात कृषकहरुले व्यवसायीक रुपमा खेति गर्ने प्रचलन बढेको । वीउ उत्पादक कृषक समूह/सहकारी/निजी फर्महरु नियमित रुपमा वीउ प्रमाणिकरण प्रकृत्यामा आवद्ध भएको अवस्था वीउ प्रमाणिकरण प्रकृत्यालाई बढावा दिई कृषक स्तरमा गुणस्तरिय वीउमा पहुँच बढेको ।	३०% वृद्धि हुने ।	
३१२०००१३	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालय	-	• बैंक तथा वित्तीय संस्थाको संख्या ५८० पुगेको हुने • करिब ७०% सहकारी कोपोमिसमा आवद्ध भएको हुने,	-
३१२००९०२	कृषि यन्त्रीकरण कार्यक्रम	-कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व तथा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्न विभिन्न प्रकारका कृषि यन्त्र तथा उपकरणको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिएको - कृषि उत्पादन लागत घटाई उत्पादन प्रक्रियालाई छिटो, सरल र प्रभावकारी बनाइएको -कृषि उत्पादनसँगै भण्डारण, प्रशोधन तथा बजार व्यवस्थापनमा समेत यान्त्रिक प्रविधिको प्रयोग विस्तार गर्ने आधार निर्माण भएको -कृषि यन्त्रको प्रयोगसँगै व्यावसायिक खेती, चक्लाबन्दी खेती तथा बजारमुखी उत्पादन	कृषि यन्त्र तथा उपकरणको प्रयोग गर्ने कृषक संख्या कम्तीमा ४०% ले वृद्धि कृषि उत्पादन लागतमा १५-२०% कमी। कृषि यान्त्रीकरणबाट लाभान्वित कृषक संख्या ५०% ले वृद्धि। यान्त्रिक खेती गरिएको क्षेत्रफलमा ३०% विस्तार।	कृषि यन्त्र तथा उपकरण (ट्र्याक्टर, पावर टिलर, थ्रेसर, रिपर आदि) वितरण तथा अनुदान सहयोग। कृषक तथा प्राविधिकका लागि यान्त्रीकरण सम्बन्धी तालिम तथा क्षमता विकास। आधुनिक कृषि प्रविधि प्रदर्शन तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम। साना, मझौला तथा ठूला कृषि यन्त्रको प्रयोग प्रवर्द्धन।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		प्रणालीलाई थप प्रोत्साहन		
३१२००९०३	ब्याज अनुदान कार्यक्रम	व्याज अनुदान सम्बन्धमा कार्यविधि तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको, समय सापेक्ष कार्यविधि परिमार्जन सम्बन्धमा सरोकारवाला निजी, सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँग अन्तरक्रिया गरिएको। ढवटा बैंक मार्फत ५३५ जना कृषि व्यवसायी लाभान्वित भएको र स्थलगत अनुगमन गर्दा ५३ जनाको ब्याज अनुदान रोक्का भएको त्यसैगरी १० ओटा सहकारी मार्फत ३५० जना ब्याज अनुदानग्राही लाभान्वित भएको।	• प्रदेशमा प्रवाहित सहुलीयतपूर्ण कर्जा प्रवाह रु. ५ करोड पुगेको हुने • ब्याज अनुदान कार्यक्रमबाट लाभान्वित सहकारी सदस्य संख्या २००० पुगेको हुने।	• ब्याज अनुदानग्राहीको प्रोफाइल तयारी र प्रकाशन, • बैंक मार्फत ब्याज अनुदान सहयोग कार्यक्रम • सहकारीमार्फत ब्याज अनुदान सहयोग कार्यक्रम • ब्याज अनुदान कार्यक्रमको प्रभाव मूल्याङ्कन।
३१२००९०४	गरिव तथा विपन्न लक्षित विशेष कार्यक्रम	• सहकारी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको, • सहकारीका संघ, संस्थाका व्यवस्थापक, पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको विषयक्षेत्रगत क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, • विभिन्न नियमन तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको।	• उच्च खाद्य असुरक्षामा रहेको परिवार ५% मा झरेको हुने, • आपतकालीन खाद्यान्न भण्डारणको व्यवस्था भएका स्थानीय तहको संख्या १९ पुगेको हुने।	• गरिब तथा विपन्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम सञ्चालन
३१२००९०८	सहकारी विकास कार्यक्रम	-कुल सहकारीको संख्या ३११ -शेयर सदस्य २,६२,३२३ (महिला १,८२,५०३ र पुरुष ७९,८२०) - कुल ऋण लगानी ८ अर्ब ३७ करोड २१ लाख ७० हजार	• सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) मा आवद्ध सहकारी संघ, संस्थाको	-PEARLS अनुगमन तालिम ३ दिने तालिम (प्रदेश तथा स्थानिय तहका कर्मचारीहरूका लागि) -सहकारी तथा गरिबी निवारण सूचना प्रणाली ४ दिने (कोपोमिस) तालिम (प्रदेश तथा स्थानिय तहका कर्मचारीहरूका लागि) - सहकारी

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		४९४ प्रत्यक्ष रोजगारी १०९८ (महिला-५७६ र पुरुष ५२२) COPOMIS आवद्धता कुल सहकारीको संख्या १९७ (६९%)	संख्या ७० पुगेको हुने। • ब्याज अनुदान कार्यक्रमबाट लाभान्वित सहकारी सदस्य संख्या २००० पुगेको हुने। • सूचकमा आधारित अनुगमन भएको संस्था ४० पुगेको हुने।	संस्थाका संचालक, व्यवस्थापक र कर्मचारीहरूका लागि सहकारी प्रशिक्षक प्रशिक्षण (TOT) तालिम - सहकारी संस्थाका लेखा सुपरीवेक्षण समिति, संचालक समिति व्यवस्थापक/कर्मचारीका लागि लेखा व्यवस्थापन तालिम - राष्ट्रिय सहकारी दिवस संचालन (जिल्ला सहकारी संघको सहभागितामा समेत)
३१२००९०९	प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन, रैथाने बाली तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम	• प्रदेश स्तरीय खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको गठनको तयारी रहेको, • खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुताका सम्बन्धमा सरोकारवालासँग अन्तरकृया भएको।	• उच्च खाद्य असुरक्षामा रहेको परिवार ५% मा झर्ने, • आपतकालिन खाद्यान्न भण्डारणको व्यवस्था भएका स्थानीय तहको संख्या १९ पुगेको हुने, • पोषणयुक्त स्थानीय खाद्य वस्तु उत्पादन गर्ने किसान/समूह ६० पुगेको हुने, • पोषणयुक्त स्थानीय खाद्यवस्तु जनचेतना कार्यक्रमबाट ६५% जनता लाभान्वित भएको हुने, • खाद्य सम्प्रभुता तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम समावेश गरी वार्षिक योजना बनाउने स्थानीय तह ६०% पुगेको हुने।	• प्रदेशस्तरीय खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको गठन, • प्रदेश खाद्य परिषदको गठन र सञ्चालन • खाद्यसुरक्षाका सम्बन्धमा सरोकारवालासँग अन्तरकृया
३१२००९१०	कृषि प्रविधि प्रवर्द्धन, कृषि			प्रदेशस्तरीय खाद्य सुरक्षा खाद्य सुरक्षा

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	प्रसार तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम	• प्रदेश खाद्य सुरक्षा सूचना केन्द्र संचालक समिति गठन भएको • खाद्य सुरक्षा तथा सम्प्रभुताका सम्बन्धमा सरोकारवालासँग अन्तरकृया भएको।	• उच्च खाद्य असुरक्षामा रहेको परिवार ५% मा झर्ने, • आपतकालिन खाद्यान्न भण्डारणको व्यवस्था भएका स्थानीय तहको संख्या १९ पुगेको हुने, • पोषणयुक्त स्थानीय खाद्य वस्तु उत्पादन गर्ने किसान/समूह ६० पुगेको हुने, • पोषणयुक्त स्थानीय खाद्यवस्तु जनचेतना कार्यक्रमबाट ६५% जनता लाभान्वित भएको हुने, • खाद्य सम्प्रभुता तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम समावेश गरी वार्षिक योजना बनाउने स्थानीय तह ६०% पुगेको हुने।	सूचना केन्द्र संचालक समिति गठन भएको खाद्यसुरक्षाका सम्बन्धमा सरोकारवालासँग अन्तरकृया प्रदर्शनी फार्म विकास कार्यक्रम कृषि मेला/महोत्सव/दिवस कार्यक्रममा सहयोग/आयोजना प्राकृतिक प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा बाली/पशुपन्छी विशेष सहयोग कार्यक्रम स्थानीय तह तथा सरोकारवालाहरूसँग प्रगति समिक्षा तथा तथ्याङ्क भ्यालिडेशन गोष्ठी आधुनिक कृषि प्रविधि प्रवर्द्धन कार्यक्रम खाद्य सुरक्षा तथा पोषण सुधार कार्यक्रम
३१२००९११	भूमि व्यवस्थापन तथा भू-उपयोग कार्यक्रम	• प्रदेश भूमि व्यवस्था परिषद गठनको तयारी भएको, • कर्णाली प्रदेशको भू-उपयोग प्रकाशन तथा वितरण	• कृषि कार्यमा प्रयोग भएको खेतीयोग्य भूमि ७५% पुगेको हुने, • कृषियोग्य जमिनको चक्काबन्दी ५० हेक्टर पुगेको हुने, • कृषियोग्य जग्गामध्य बाँझो जग्गा २०% का झरेको हुने,	-गुठी व्यवस्थापन सम्बन्धमा अन्तरक्रिया गोष्ठी कर्णाली प्रदेश भू-उपयोग नीति तर्जुमा गुठी जग्गाको तथ्याँक अध्यावधिक तथा प्रकाशन प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा कार्यरत भूमि प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने जनशक्तिको क्षमता विकास तालिम (भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्रसंगको समन्वयमा) कर्णाली प्रदेश भित्रका सरकारी जग्गाको तथ्याँक संकलन प्रोफाइल तयारी तथा प्रकाशन

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
			• भूमिको प्रतिहेक्टर उत्पादकत्व रु.४८०४६० भएको हुने ।	
३१२००९१२	उत्थानशील उच्च मूल्य कृषि कार्यक्रम (R-HVAP)	विभिन्न सीप विकास तथा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन समितिको गठन विषयगत क्षेत्रका सम्बन्धमा योजना तर्जुमा भएको ।	• सुन्तला जातका फलफुल १५ मेट्रिक टन उत्पादन भएको हुने • हिउदे फलफुल ८.५ मेट्रिक टन उत्पादन भएको हुने,	बगैचा व्यवस्थापन कार्यक्रम सामूहिक अनुदान व्यवस्थापन कार्यक्रम । उच्च मूल्य कृषि उत्पादन प्रवर्द्धन कृषि मूल्य शृंखला (Value Chain) विकास जलवायु-उत्थानशील कृषि प्रविधि प्रवर्द्धन किसान तथा संस्थागत क्षमता विकास
३१२००९१३	कृषि तथा पशुपन्छी स्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम	फलफुल/ नर्सरी/ खाद्यन बिउ उत्पादन स्रोत केन्द्र स्थापना भएको १२ वटा पशुपन्छी स्रोतकेन्द्र स्थापना भएको	कम्तीमा १५ वटा कृषि तथा पशुपन्छी स्रोत केन्द्र स्थापना वा स्तरोन्नति। गुणस्तरीय बीउ, बिरुवा तथा पशुजन्य स्रोत सामग्री उत्पादनमा ३०% वृद्धि। स्रोत केन्द्रबाट लाभान्वित कृषक संख्या ५०% ले वृद्धि। उन्नत जात/नशुको प्रयोग गर्ने कृषकको संख्या २५% ले वृद्धि। लक्षित क्षेत्रको कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादकत्वमा कम्तीमा १५% वृद्धि।	कृषि तथा पशुपन्छी स्रोत केन्द्र स्थापना, सुदृढीकरण तथा स्तरोन्नति। स्रोत केन्द्रका लागि आवश्यक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामग्री व्यवस्थापन। गुणस्तरीय बीउ, बिरुवा, बेर्ना, भुरा, चल्ला तथा उन्नत नशु उत्पादन र वितरण। स्रोत केन्द्र व्यवस्थापन तथा प्राविधिक क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम। नशु सुधार, बीउ उत्पादन तथा स्रोत संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन। स्रोत केन्द्र र कृषकबीच समन्वय तथा प्राविधिक सेवा विस्तार।
३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय	• कृषि क्षेत्रको विकासका लागि नीति, योजना तथा कानून तर्जुमामा समन्वय र सहकार्य गरिएको, • विभिन्न क्षमता विकासका तालिमहरु सञ्चालन	• प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३२७९९२ मेट्रिक टन पुगेको हुने • अन्न बालीको उत्पादन (धान, मकै, गहुँ,	• ब्याज अनुदान लाभग्राहीको प्रोफाइल तयारी र प्रकाशन • गरिब तथा विपन्न लक्षित विशेष कार्यक्रम • रैथाने बालीको बिउ वितरण कार्यक्रम

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		गरीएको	कोदो र फापर) ७४१४५१ मेट्रिक टन पुगेको हुने • नगदे बाली उत्पादन(तेलहन, आलु र उखु) २१४४८२ मेट्रिक टन पुगेको हुने।	• जिल्लास्तर अगुवा कृषक तालिम
३१२०१०१६	कृषि विकास कार्यालयहरु	• विभिन्न क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको। • प्रदेश सरकारले तर्जुमा गरेका नीति योजना तथा कार्यक्रम बमोजिम क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गरेको।	• प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३१२०१० हेक्टर पुगेको हुने • अन्न बालीको उत्पादन (धान, मकै, गहुँ, कोदो र फापर) ६९४७७८ मेट्रिक टन पुगेको हुने • नगदे बाली उत्पादन (तेलहन, आलु र उखु) २४०३३१ मेट्रिक टन पुगेको हुने।	• ब्याज अनुदान कार्यक्रम • विपन्न लक्षित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन • विभिन्न क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन • उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन सहयोग कार्यक्रम • व्यवसायिक फलफूल, तरकारी, खाद्यान्न वाली प्रवर्द्धन
३१२०१०१७	वागवानी विकास केन्द्रहरु	• वागवानी विकास केन्द्र सञ्चालनका लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माण भएको, • ६५०० ओखर र १०५०० स्याउका गुणस्तरीय कलमी बेर्ना उत्पादन भएको। • तरकारी वीउ उत्पादन भएको। • करिब १४ लाख राजश्व सङ्कलन भएको।	-	• स्याउ तथा ओखरका बेर्ना उत्पादनका लागि बिउ संकलन तथा खरिद • वागवानी विकास केन्द्र भित्र फलफूल स्टस्टक विरुवा उत्पादन कार्यक्रम

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३१२०१०१८	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धी विभिन्न विषयगत तालिम, गोष्ठी तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालना कृषक, कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिकहरूको क्षमता विकास तथा दक्षता अभिवृद्धि उन्नत कृषि प्रविधि, पशुपालन प्रविधि तथा व्यवसाय व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण सञ्चालना कृषक समूह, सहकारी तथा कृषि उद्यमीहरूसँग समन्वय गरी व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालना कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रका सफल नमूना अभ्यासहरूको प्रदर्शन तथा प्रविधि विस्तार।	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायमा संलग्न कृषकहरूको आयमा न्यूनतम १५-२० प्रतिशत वृद्धि। व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्छी उद्यमको संख्या वृद्धि। आधुनिक तथा जलवायु अनुकूल प्रविधिको प्रयोग गर्ने कृषकको संख्या वृद्धि। कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन र स्वरोजगारका अवसर विस्तार।	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम। कृषक प्रशिक्षक (Training of Trainers - ToT) कार्यक्रम सञ्चालना। कृषि तथा पशुपन्छी उद्यमशीलता विकास तालिम। कृषि /पशुपन्छी /मत्स्य सम्बन्धी व्यावसायिक तालिम। जलवायु अनुकूल कृषि तथा पशुपालन प्रविधि सम्बन्धी प्रशिक्षण।
३१२०११०१	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	• कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धनका सम्बन्धमा आवश्यक कानून तथा नीति तर्जुमा गर्ने तयारीमा रहेको, • मौजुदा कानूनमा विद्यमान संरचनाहरू स्थापना गर्ने तयारीमा रहेको।	• करिब ९ वटा शीत भण्डार (१०० टन क्षमताभन्दा बढी) स्थापना भएको हुने, • कृषि मजदुरको उत्पादकत्व रु. १७०३६५ पुगेको हुने।	उत्पादनमा आधारित विभिन्न बालीको प्रोत्साहन कार्यक्रम (खाद्यन्न/दलहन/ तेलहन/रैथाने/स्थानीय बाली, तरकारी, च्याउ, मौरी, फलफूल, मसलावाली, आदि) बीउ उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम मिसन कार्यक्रम(कोदो/ प्याज/ लसुन/ अकबरे खुर्सानी/ अदुवा/ बेसार/आलु) व्यावसायिक बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम(तरकारी/फलफूल/आलु /कफी/मौरी /दलहन/अन्य) रोड करिडोर (तरकारी/फलफूल) उत्पादन कार्यक्रम
३१२०११०२	साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	- कृषि सिँचाई तथा मर्मत सम्भारका सम्बन्धमा विभिन्न मापदण्ड तथा कार्यविधि तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेको। - पूर्वाधार निर्माणका सम्बन्धमा विभिन्न	• वर्षेभरी सिँचाई उपलब्धता ३०% पुगेको हुने।	मागमा आधारित साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम संचालन साना सिँचाई योजना (कुलो, नहर, पाइपलाइन आदि) निर्माण गर्ने। जीर्ण सिँचाई संरचनाको मर्मत तथा पुनःस्थापना गर्ने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		मन्त्रालयहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरेको। - ७४७ वटा साना सिँचाई योजना मार्फत थप २१४२ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाई सुधार तथा थप ९०० हेक्टरमा सिँचाई सुविधा विस्तार भएको - करिब १६२०० घरधुरी लाभान्वित भै १२५००० दिन रोजगारी सिर्जना भएको		
३१२०१९०४	कृषि पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	-खेती गरिएको जमिन २००६०२ हेक्टर। -कूल खेती भईरहेको क्षेत्रफल मध्य ३८३४० हेक्टर (१९.११%) मा वर्षैभरी सिँचाई सुविधा उपलब्ध हुने। -१२ वटा पशुपन्छी श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको। - कृषि पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत २ वटा कृषि उपज संकलन केन्द्र (ठाटिकाँध गाउँपालिका १ र दुल्लु नगरपालिका ११)	• प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३०१८७९ हेक्टर पुगेको हुने। • कूल खेती भईरहेको क्षेत्रफल मध्य ५०००० हेक्टर (२४.९) मा वर्षैभरी सिँचाई सुविधा पुर्याउने।	• विद्यमान कृषि श्रोतकेन्द्रको सुदृढिकरण र सम्भाव्यता अध्ययन। • परीक्षण प्रयोगशाला एवं चिस्यान केन्द्रको स्थापना। • विभिन्न कृषि सडक तथा सिँचाई आयोजना सञ्चालन।
३१२०१९०४	प्रादेशिक रिफरल भेटेरीनरी अस्पताल निर्माण			
३१२०१९०५	व्यवसायिक फलफुल बगैचा स्थापना तथा विकास कार्यक्रम	फलफूल बगैँचा सुदृढिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत बगैँचा व्यवस्थापनका लागि करिव १५ वटा स्थलगत तालिम सन्चालन भई करिव २०० जना भन्दा कृषक लाभान्वित भएको साथै कृषकलाई यन्त्रीकरणमा सहयोग र विभिन्न रोग किरा तथा खाद्यतत्व व्यवस्थापनका कार्यमा सहयोग गरिएको ५७ वटा व्यवसायिक स्याउका बगैँचा स्थापना गरि करिव	फलफूल खेती गरिएको क्षेत्रफल र कुल उत्पादनमा वृद्धि कृषकको आमदानीमा वृद्धि र आयातमा प्रतिस्थापन भिरालो जमिनको संरक्षण र पर्यावरणमा सुधार	फलफूल बगैँचा स्थापना तथा क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम पूर्वाधार तथा प्रविधि सहयोग कार्यक्रम क्षमता अभिवृद्धि तथा प्राविधिक सहयोग बजारीकरण तथा मूल्य अभिवृद्धि (Value Addition) अनुदान तथा सहूलियत कार्यक्रम

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		६० हेक्टरमा २३ वटा व्यवसायिक ओखर बगैचा स्थापना गरि ५८ हेक्टरमा थप क्षेत्रविस्तार हुने अनुमान गरिएको		
३१२०२०११	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय	- हाल सम्म पशु रोग नियन्त्रणको लागि १५ लाख १७ हजार ४ सय ७२ पशुलाई सडक्रामक रोग विरुद्ध खोप लगाईएको छ भने २ लाख २३ हजार २ सय ४४ पशुपन्छीलाई उपचार सेवा प्रदान गरिएको - साविकको कर्णाली अंचलका ५ जिल्लामा प्रति लिटर रु. १० र अन्य जिल्लामा रु.५ का दरले ३७ लाख ९१ हजार ४ सय २९ लिटर दुधमा रु. १ करोड २३ हजार प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराई ३ हजार ७७६ जना कृषक लाभान्वित भएका -कर्णाली प्रदेशमा कृत्रिम गर्भाधान मार्फत नश्ल सुधार गरि मासु तथा दुध उत्पादन वृद्धि गरिएको	• मासु उत्पादन(वार्षिक) २६७०० मेट्रिक टन पुगेको हुने, • दुध उत्पादन (वार्षिक) १३०६१६ मेट्रिक टन पुगेको हुने, • अण्डा उत्पादन (वार्षिक) ८५२०० गोटा पुगेको हुने, • माछा उत्पादन (वार्षिक) ३९० मेट्रिक टन पुगेको हुने।	-पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यक्रम - पशु कल्याणमा आवद्ध संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा सामुदायिक कुकुरमा बन्ध्याकरण कार्यक्रम - नमुना संकलन तथा व्यवस्थापन - महामारी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम - गोठ सुधार तथा औषधी उपचार प्रोत्साहन सहयोग कार्यक्रम
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु	• १२ वटा पशुपन्छी श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको • माछा उत्पादन (वार्षिक) २९५ मेट्रिक टन पुगेको। • अण्डा उत्पादन (वार्षिक) ७८००० गोटा पुगेको।	१७ वटा पशुपन्छी श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको हुने। माछाको उत्पादन (वार्षिक) ३९० मे. टन पुगेको हुने । - अण्डा उत्पादन (वार्षिक) ८५२०० गोटा पुगेको हुने । - मासु उत्पादन (वार्षिक कुल) १३०६१७ मे.टन पुगेको हुने।	पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यक्रम डेरी तथा दुध प्रशोधन उद्योगलाई सहयोग कार्यक्रम दुध उत्पादन गर्ने दुध व्यवसायी कृषकलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम जिल्ला स्तरीय उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम एक पालिका एक पशुपन्छी तथा मत्स्य प्राविधिक सेवा निरन्तरता रेविज, पशुपन्छी दिवस लगायत अन्य दिवसहरु सञ्चालन पशुपन्छीजन्य उपजको मासिक मूल्य संकलन तथा रिपोर्टिङ्ग गरि तथा विपन्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु			

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	सेवा कार्यालय भवन निर्माण कालिकोट			
३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय भवन निर्माण, जाजरकोट			...
३१२०२१०१	पशुपन्थी व्यवसाय प्रवर्द्धन, पशु स्वास्थ्य सेवा तथा प्रसार कार्यक्रम	-विभिन्न प्राकृतिक विपतमा परेका कृषकलाई सहयोग गरिएको, विभिन्न बाख्रा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, व्यावसायिक पशुपालन विस्तार -पशु स्वास्थ्य सेवा विस्तार - प्राविधिक सेवा तथा प्रसार - प्रदेशभर १८५८ गाई, २६०८ भैसी, ४१ वाख्रा गरी जम्मा ४५०७ पशुहरूमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा प्रदान गरिएको -प्रदेशभर ११७६११ गोटा पशुहरूमा उपचार सेवा प्रदान भएको र ७८२ गोटा पशुहरूको नमुना परिक्षण गरिएको -पशुहरूमा पशुपन्थी रोग विरुद्ध ७९९९७७ डोज खोप लगाईएको	करिब १७ वटा पशुपन्थी श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको हुने, ४ वटा दुग्ध प्रशोधन केन्द्र स्थापना भएको हुने, करिब २६५०० मेट्रिक टन मासु उत्पादन(वार्षिक) भएको हुने। संभाव्य स्थानमा प्राङ्गारिक पशुपन्थीजन्य तथा मत्स्य उत्पादन वृद्धि भएको हुने, पशुपन्थी, मत्स्य, तथा मौरीपालक किसानको सम्मान, मर्यादा, विपद् राहत र विमामा आधारित जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रोत्साहन उपलब्ध भएको हुने, पशुपन्थीको व्यवस्थित पालनबाट उत्पादकत्व वृद्धि भएको हुने साथै पशु मूत्र र मलबाट प्राङ्गारिक खेतीको खाद्य तत्व व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने।	गोठ सुधार तथा औषधी उपचार प्रोत्साहन सहयोग कार्यक्रम महामारी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम नमुना संकलन तथा व्यवस्थापन बाख्रा प्रवर्द्धन कार्यक्रम प्रयोगशाला निदान सेवा प्राकृतिक विपदमा परेका कृषकलाई सहयोग कार्यक्रम। उन्नत जातका घाँस वीउ/वेर्ना वितरण पशु कल्याणमा आवद्ध संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा सामुदायिक कुकुरमा बन्ध्याकरण कार्यक्रम
३१२०२१०२	दुग्ध प्रवर्द्धन तथा पशुपन्थी आहारा विकास कार्यक्रम	• विभिन्न व्यावसायिक दुग्ध प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको, • विभिन्न सरोकारवालाबीच	• ३ वटा दुग्ध प्रशोधन केन्द्र स्थापना भएको हुने, • ३५ वटा डेरी तथा दुग्ध संकलन केन्द्र	-दुध उत्पादन गर्ने दुग्ध व्यवसायी कृषकलाई उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम पशु आहारा व्यवस्थापन (हिउँदे र वर्षे)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन भएको, • अन्य प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको ।	स्थापना भएको हुने • वार्षिक प्रतिव्यक्ति ७५ लिटर दुध उपलब्धता भएको हुने ।	
३१२०२९०३	मत्स्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	सुर्खेत, दैलेख, कालिकोट र रुकुम पश्चिम लगायतका जिल्लाहरुमा व्यवसायिक मत्स्यपालन गरीएको तथा सुर्खेतका प्राकृतिक जलाशयमा भूरा छोड्ने कार्य गरिएको	मत्स्य उत्पादनमा कम्तीमा ३०% वृद्धि व्यावसायिक मत्स्य फार्म संख्या २५% ले वृद्धि आधुनिक प्रविधि अपनाउने कृषक संख्या ५०% ले वृद्धि मत्स्य पालनबाट लाभान्वित कृषक संख्या ४०% ले वृद्धि ताल, पोखरी तथा जलाशयमा मत्स्य पालन क्षेत्रफलमा २०% विस्तार।	१. पोखरी निर्माण तथा प्रविधि विस्तार कार्यक्रम (क्षेत्रफल विस्तार) २. उत्पादन सामग्री (Inputs) आपूर्ति तथा सुदृढीकरण ३. पूर्वाधार तथा बजार व्यवस्थापन कार्यक्रम ४. प्राविधिक क्षमता विकास तथा संस्थागत सहयोग ५. दिगोपन, बीमा र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन
३१२९११२०	पशु सेवा विभाग (संघीय सशर्त)	• पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासका सम्बन्धमा विभिन्न नीति योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग • आपतकालीन पशुजन्य रोग निदानमा जनशक्ति, बजेट तथा प्रविधि सहयोग भएको, • विभिन्न अभियान कार्यक्रममा सहायता भएको ।	• अण्डा उत्पादन (वार्षिक) ८०९५० मेट्रिक टन पुगेको हुने, • माछा उत्पादन (वार्षिक) ३३० मेट्रिक टन पुगेको हुने • दुध उपलब्धता (लिटर) ७५ मेट्रिक टन पुगेको हुने ।	-पशुपन्छी रोग नियन्त्रणका लागि खोप अभियान कार्यक्रम पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्यांकको प्रमाणिकरण तथा प्रेषण पशुपन्छी बजार पूर्वाधार निर्माण तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम महामारी/आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम पशुपन्छी बीमाको लागि अन्य संस्थालाई चालु अनुदान (किसान दुर्घटना बीमा समेत) गत विगत आ.व. को बाँकी भुक्तानी समेत
३१२९११२१	कृषि विभाग (संघ सशर्त अनुदान)	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा उल्लेख्य वृद्धि भएको । कृषकको आय र रोजगारी अवसरमा सुधार भएको । आधुनिक कृषि प्रविधि र	• प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३०१८७९ हेक्टर पुगेको हुने	उन्नत बीउ उत्पादनमा प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम DESES कार्यान्वयनका लागि प्रादेशिक बीउ विजन प्रयोगशालालाई सहजीकरण सहयोग (बीउ विजन प्रयोगशाला) प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		यान्त्रीकरणको प्रयोग विस्तार भएको । कृषि मूल्य शृङ्खला र बजार पहुँचमा बढेको	• प्रमुख अन्नबालीको उत्पादन प्रतिहेक्टर २.२ मेट्रिक टन पुगेको हुने ।	केन्द्रको समन्वयमा उन्नत बीउ उत्पादकहरूलाई DESES तथा गुणस्तर नियमन सम्बन्धि तालिम (प्रादेशिक बीउ विज्ञ प्रयोगशाला) बाली बीमा प्रिमियममा अनुदान उपलब्ध गराउने (बिगत वर्षहरूको समेत)
३१२९११२३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (संघ सशर्त अनुदान)	- जिल्लाहरूमा ब्लकको सङ्ख्या बढेको - फलफूल , तरकारी र खाद्यान्न तथा पशुपन्छी क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि भएको	१३८००० मेट्रिक टन फलफूल उत्पादन भएको हुने, - प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३२१५८६ हेक्टर पुगेको हुने, ३४४६८६८ मेट्रिक टन तरकारी उत्पादन भएको हुने ।	प्रदेशभित्र गत आ.व. २०८२/८३ मा सञ्चालित कृषितर्फका ब्लक विकास कार्यक्रमहरूको निरन्तरता प्रदेशभित्र गत आ.व. २०८२/८३ मा सञ्चालित पशु/बस्तु/मत्स्यतर्फका ब्लक विकास कार्यक्रमहरूको निरन्तरता प्रदेश भित्र जिल्लाको प्राथमिकताप्राप्त कृषि बालीवस्तुमा नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना ब्लक विकास कार्यक्रमको अनुगमन, निरीक्षण तथा प्रतिवेदन प्रदेश भित्र जिल्लाको प्राथमिकता प्राप्त पशु/बस्तु/मत्स्यमा नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना
३१२९११२४	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफूल विकास आयोजना (संघ सशर्त अनुदान)	कुल ४७९.७५ हेक्टर क्षेत्रफलमा बगैचा स्थापनाको लागि सम्झौता भएकोमा ३४२.३५ हेक्टरमा विरुवा रोपण सम्पन्न - कर्णाली प्रदेशमा ४४ वटा नर्सरीहरू सूचीकृत छन् भने लक्षित फलफूलका २,१६,६०० बिरुवाहरू उपलब्ध (जसमा कागती/सुन्तला वर्ग- १,०५,३००, ओखर- ८२,६०० र स्याउ- २८,७००)। -४० वटा कृषक पोषण पाठशालाहरू (FNS) सञ्चालनमा छन् जसमा १००५ विपन्न तथा सिमान्तकृत समूह (DAGs) आबद्ध -१० वटा आयोजना लक्षित बालीहरूको खेती प्रविधि	- हिउदे फलफूल प्रति हेक्टर ८.५ मेट्रिक टन उत्पादन भएको हुने। - सुन्तला जातका फलफूल प्रतिहेक्टर ११ मेट्रिक टन उत्पादन भएको हुने। विभिन्न फलपूल (Apple, HD apple, Kiwi, Avocado, walnut, Almond, Acid Lime, macademia, Mandarin, s.orange, Pecan) 2600 हेक्टरमा क्षेत्रफलमा विस्तार हुने।	-Lead farmers मार्फत थोपा सिंचाई प्रदर्शन - Lead farmers लाई बगैचा व्यवस्थापन सामग्री सहयोग - कृषक समुह तथा सहकारीहरूलाई बिरुवा हुर्काए बापतको प्रत्साहन अनुदान - निजि नर्सरीहरूलाई फलफूल बिरुवाको गुणस्तर व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम -आयोजना, स्थानिय तह, फर्म केन्द्र/कृषि विकास कार्यालयका कृषि प्राविधिकहरूलाई आयोजना लक्षित बालीहरूको POP सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम (TOT)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		(POP) सम्बन्धी तालिमबाट २६४ कृषकहरु लाभान्वित -१० वटा स्थानीय तहमा ४१ जना अगुवा कृषकहरु (Lead Farmers) परिचालन		
३१२९११२५	उच्च मूल्य कृषिवस्तु उत्थाथशील कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	Palika agro-ecological plan (PAP) तर्जुमाका लागि स्थानीयतह सँग समन्वय बैठक पर्यावरणीय कृषि उपज उत्पादनका लागि सम्भावित क्षेत्रको प्राविधिक अनुगमन निरीक्षण	उच्च मूल्यका कृषि बालीहरुको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि उच्च मूल्य कृषिवस्तुको खेती विस्तार उन्नत प्रविधि तथा असल कृषि अभ्यास (GAP) को प्रयोग वृद्धि	उच्च मूल्यका कृषि बाली (फलफूल, तरकारी, मसला तथा नगदे बाली) को व्यावसायिक उत्पादन प्रवर्द्धन। साना तथा सीमान्त कृषकलाई गुणस्तरीय बीउबिजन, बिरुवा तथा उत्पादन सामग्रीमा सहयोग। जलवायु अनुकूल तथा वातावरणमैत्री कृषि प्रविधिको विस्तार। प्राङ्गारिक तथा सुरक्षित कृषि उत्पादन प्रणाली प्रवर्द्धन। कृषक समूह, सहकारी तथा कृषि उद्यमको क्षमता अभिवृद्धि।

३.२.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र. सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	प्रमुख कृषि बालीले ढाकेको क्षेत्रफल	हे.	२८७,७६१	२९२,०८९	२९८,१७४	३०१,८६९	३१२,०१०
२	अन्न बालीको उत्पादन (धान, मकै, गहुँ, कोदो र फापर)	मे.ट.	५३४,०७८	६६२,४५५	६७४,०५४	६९३,७४८	६९४,७७८
३	नगदे बाली उत्पादन(तेलहन, आलु र उखु)	मे.ट.	२३८,२२८	२३८,५६७	२३९,१४३	२३९,७८९	२४०,३३१
४	तरकारी उत्पादन	मे.ट.	१४६,१४९	१९९,३८५	२०६,०९२	२३९,५८४	२४३,०७६
५	दलहन उत्पादन (भटमास समेत)	मे.ट.	२५,१५९	२५,३४८	२६,४५१	२७,४७५	२८,०८७
६	फलफुल उत्पादन (सुन्तला, आँप, केरा, स्याउ र अन्य)	मे.ट.	११२,६३५	१२६,९८३	१३०,८२६	१३५,८३७	१४०,९८३
७	मसला बाली उत्पादन (लसुन, प्याज, अदुवा, अलैची, बेसार आदि)	मे.ट.	५४,३६८	६६,३४८	६८,१४१	७०,४५६	७२,४३५

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र. सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
८	मह उत्पादन	मे.ट.	३९५	४००	४१२	४८०	५१०
९	शीत भण्डार (१०० टन क्षमताभन्दा बढी)	संख्या	६	६	६	९	१०
१०	वर्षेभरी सिँचाई उपलब्धता	प्रतिशत	१९.०६	२०	२१	२६	३०
११	कृषि मजदुरको उत्पादकत्व रु.	प्रतिव्यक्ति / वर्ष	१६०,४००	१६३,२९८	१६५,५००	१७०,३६५	१७२,२३४
१२	खाद्य उपलब्धता (केजि)	प्रतिव्यक्ति / वर्ष	१८८	१८९	१९०	१९७	१९८
१३	प्रमुख अन्नबाली	मे.ट./हे.	२.३८	२.४०	२.४२	२.४६	२.५०
१४	प्रमुख दलहन बाली	मे.ट./हे	१.१५	२.२५	२.३०	२.४५	२.४७
१५	प्रमुख तरकारी बाली	मे.ट./हे	११.१७	११.५५	११.७०	११.९५	१२
१६	हिउदे फलफुल	मे.ट./हे	८.१९	८.२०	८.३०	८.५०	८.७०
१७	सुन्तला जातका फलफुल	मे.ट./हे	९.३७	१०.६३	१०.८०	११	१२.१०
१८	दुध उत्पादन (वार्षिक)	मे.ट.	१२७,४०६	१,२००,०२०	१,२००,५००	१,३०५,५८०	१,५०८,७००
१९	मासु उत्पादन(वार्षिक)	मे.ट.	१८,४६५	२४,९९०	२५,५००	२६,५००	२७,६००
२०	राँगा/भैंसी	मे.ट.	११,७२७	१२,५००	१८,५००	१९,६५०	१९,८००
२१	खसी/बोका/भेडा	मे.ट.	९,६२६	१४,९८०	१५,६००	१६,८४०	१७,६००
२२	सुँगुर/बुँगुर	मे.ट.	२,९००	३,२००	३,४००	३,६०८	३,८३०
२३	कुखुरा/हाँस	मे.ट.	४,२५७	४,५००	४,७५०	४,९९०	५,३४०
२४	अण्डा उत्पादन (वार्षिक)	गोटा	२०,५३७,०००	७८,३५०,०००	७९,०००,०००	८०,९५०,०००	९५,०००,०००
२५	माछा उत्पादन (वार्षिक)	मे.ट.	११०	२९९	३०२	३३०	४००
२६	दुध उपलब्धता (लिट्र)	प्रतिव्यक्ति / वर्ष	७०	७०	७१	७५	८०
२७	मासु उपलब्धता (केजि)	प्रतिव्यक्ति / वर्ष	१४	१४	१५	१८	२१
२८	अण्डा उपलब्धता (गोटा)	प्रतिव्यक्ति / वर्ष	१८	१८	१९	२१	२५
२९	पशुपन्छी श्रोतकेन्द्र स्थापना	संख्या	१२	१३	१५	१७	२०
३०	दुग्ध प्रशोधन केन्द्र	संख्या	१	१	२	३	४
३१	डेरी तथा दुग्ध संकलन केन्द्र	संख्या	१३	१६	२५	३५	३९
३२	उच्च खाद्य असुरक्षामा रहेको परिवार	प्रतिशत	६.८०	६.७५	६	५	४

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र. सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
३३	आपतकालीन खाद्यान्न भण्डारणको व्यवस्था भएका स्थानीय तह	प्रतिशत	०	१०	१३	१९	२१
३४	पोषणयुक्त स्थानीय खाद्य वस्तु उत्पादन गर्ने किसान/समूह	किसान समूह	०	०	५०	६०	७०
३५	पोषणयुक्त स्थानीय खाद्यवस्तु जनचेतना कार्यक्रमबाट लाभान्वित	संख्या	०	२०	४०	५०	६५
३६	खाद्य सम्प्रभुता तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम समावेश गरी वार्षिक योजना बनाउने स्थानीय तह	प्रतिशत	३५	४०	४५	६०	७०
३७	कृषि कार्यमा प्रयोग भएको खेतीयोग्य भूमि	प्रतिशत	६९.७१	७०	७२	७५	७७
३८	कृषियोग्य जमिनको चक्काबन्दी	हे.	१४	२५	४०	५०	६०
३९	कृषियोग्य जग्गामध्य बाँझो जग्गा	प्रतिशत	३०.२९	३०	२८	२०	१८
४०	भूमिको प्रतिहेक्टर उत्पादकत्व	रु.	४६९,०००	४७०,७४०	४७५,०००	४८०,४६०	४८५,५००
४१	महिला वा महिला र पुरुषको संयुक्त स्वामित्वमा रहेको कृषियोग्य जग्गा	प्रतिशत	१२.८०	१२.९०	१३.५०	१६	१८
४२	प्रदेशमा बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रको कुल कर्जा लगानी	रु. अर्ब	६२	६५	७५	८५	९०
४३	सूचकमा आधारित अनुगमन भएको संस्था	प्रतिशत	१३	१८	२५	४०	४२
४४	सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) मा आवद्ध सहकारी संस्था	प्रतिशत	६३	६८	७४	७८	८०
४५	प्रदेशमा प्रवाहित सहुलीयतपूर्ण कर्जा	रु. करोड	१.५४	२	३	५	७

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र. सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
४६	ब्याज अनुदान कार्यक्रमबाट लाभान्वित सहकारी सदस्य	संख्या	१,०००	१,१००	१,५००	२,०००	२,५००
४७	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा	संख्या	६७६	६८०	६९०	६९५	६९९
४८	बैंक/वित्तीय संस्थाका प्रति शाखा ग्राहक	संख्या	३,३१९	३,३२५	३,५००	४,०००	४,२००

३.२.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाँडफाँड
२०८३/८४	२,९२८,७६८	२,३०९,७९८	६२७,०५०	०	१,९००,०६८	१,०२८,७००	०
२०८४/८५	३,०७५,२०६	२,४९६,८०४	६५८,४०२	०	१,९९५,०७९	१,०८०,९३५	०
२०८५/८६	३,२२८,९६७	२,५३७,६४४	६९१,३२३	०	२,०९४,८२५	१,१३४,९४२	०

३.२.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

साना र मझौला स्तरका कृषक, कृषि व्यवसायीकरणको अभाव, कृषि क्षेत्रमा बढ्दै गएको जलवायु परिवर्तनका असर, दक्ष कृषि श्रमशक्तिको अभाव, अव्यवस्थित शहरीकरण, जग्गाको खण्डीकरण, जग्गा बाँझो राख्ने प्रवृत्ति, कृषि प्रसार सेवामा कृषकको न्युन पहुँच, सीमित स्रोत साधन र कृषि ऋण, विमा, अनुदान र प्रविधिबिच तादात्म्यता ल्याउने जस्ता सम्भावित जोखिमहरू रहेका छन्।

३.३. भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय

३.३.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान लागू हुनुपूर्व भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात, शहरी विकास मन्त्रालय र सो अन्तर्गतका संरचनाहरूबाट सम्पादन हुँदै आएका कार्यक्रमहरू संवैधानिक व्यवस्था अनुसार प्रदेश लोकमार्ग सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तर्जुमा, प्रदेश सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन, प्रदेशभित्र उपयुक्त भवन प्रविधिको विकास, प्रदेशको राजधानी र प्रादेशिक शहरको विकास, प्रदेशको यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून मापदण्ड योजनाको, तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, प्रदेश भित्रको सवारी दर्ता, नवीकरण, चालक अनुमति पत्र, सार्वजनिक यातायातको रुट अनुमति, वातावरणमैत्री, लैङ्गिकमैत्री, अपाङ्गतामैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन जस्ता कार्यहरू यस मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको छ। साथै संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची, संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको साझा अधिकार सूची, कर्णाली प्रदेश सरकारद्वारा स्वीकृत प्रदेशसरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ (संशोधित २०७८ समेत) मा उल्लिखित कार्यहरू यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारीमा राखिएको छ। उक्त नियमावली अनुसार प्रदेशस्तरको प्रदेश लोकमार्ग तथा यातायात, प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण, शहरी विकास योजना तर्जुमा तथा पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत-सम्भार लगायतका विषयको आवश्यक नीति, कानून, गुरुयोजना, योजना निर्माण, मापदण्ड तयारी, सवारी दर्ता, नवीकरण, वाटो इजाजत, सवारी चालक अनुमति-पत्र तथा समग्र प्रदेशको यातायात व्यवस्थापन जस्ता कार्य यस मन्त्रालयको कार्यजिम्मेवारी तोकिएको छ। यिनै भौतिक पूर्वाधारसँग सम्बन्धित योजनाहरूको निर्माण, सञ्चालन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, मर्मत-सम्भार एवम् आवश्यक समन्वय र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान लगायत मार्ग निर्देशनको कार्य यस मन्त्रालयबाट सम्पादन हुन्छन्।

३.३.२ विद्यमान अवस्था

- प्रादेशिक सडक सञ्जाल गुरुयोजनामा रहने प्रदेश लोकमार्ग तथा प्रदेश सडकहरूको सूची कर्णाली प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत भइसकेकोले उक्त सूचीहरूको आधारमा गुरुयोजना निर्माण तथा स्वीकृत गरी सोको आधारमा क्रमशः वातावरणमैत्री र अपाङ्गतामैत्री सडक आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने । प्रदेश सरकारको अनुरोधमा सङ्घीय सरकारकबाट कर्णाली प्रदेशको रणनीतिक महत्वको रूपमा रहेका कर्णाली र भेरी करिडोर सडक आयोजनामा यथेष्ट बजेट विनियोजन भई निर्माण कार्य सुरु भएको ।
- सडक सञ्जालमा नजोडिएका स्थानीय तहका केन्द्रलाई राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक सडक सञ्जालसँग जोड्ने कार्य भइरहेको। सर्वयाम यातायात सञ्चालनका लागि सडकहरूलाई क्रमशः स्तरोन्नति गर्नुका साथै सडक यातायातलाई सुरक्षित, भरपर्दो र दिगो बनाइ बाह्र महिना सञ्चालन गर्न नियमित मर्मतसम्भार र स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको।
- सङ्घ र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा आधा घण्टाको हिँडाइ दूरीभित्र पहुँच सुविधा पुर्याउने गरी झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको । चालू आ.व.को हालसम्म २६ वटा झोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न भएका छन्।
- चालू आ.व.को चैत्र मसान्तसम्ममा ५३.२६ कि.मी. कालोपत्रे, ६१.०६ कि.मी. ग्राभेल तथा ११३.९८ कि.मी. कच्ची सडक निर्माण सम्पन्न भएको छ ।
- मन्त्रालय अन्तर्गत ५६ वटा क्रमागत तथा ४८ वटा नयाँ गरी जम्मा १०४ विभिन्न स्पानका सडक पुलहरू चालू आवको स्वीकृत वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश रहेका छन् । तीमध्ये ३७ वटा क्रमागत तथा नयाँ पुलहरू निर्माणाधिन रहेका, १० वटा भर्खरै सम्पन्न भएका ।

- सार्वजनिक विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूको पूर्णनिर्माणको लागि मन्त्रालयबाट गत आ.व. रुकुमपश्चिममा २७ वटा विद्यालय तथा ५ स्वास्थ्यचौकी गरी ३२ वटा, जाजरकोटमा ३१ वटा विद्यालय तथा ११ स्वास्थ्यचौकी गरी ४२ वटा र सल्यानमा ४ वटा विद्यालय तथा २ स्वास्थ्यचौकी गरी ६ वटा गरी जम्मा ६२ विद्यालय र १८ स्वास्थ्य चौकी गरी कूल ८० वटा संस्थाहरूको पूर्णनिर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेकोमा रुकुमपश्चिममा १६ वटा विद्यालय तथा ४ स्वास्थ्यचौकी गरी २० वटा, जाजरकोटमा २२ वटा विद्यालय तथा ५ स्वास्थ्यचौकी गरी २७ वटा र सल्यानमा ४ वटा विद्यालय तथा २ स्वास्थ्यचौकी गरी ६ वटा गरी जम्मा ४२ विद्यालय र ११ स्वास्थ्य चौकी गरी ५३ संरचनाको पूर्णनिर्माण कार्य सम्पन्न भएको । बाँकी निर्माणाधिन तथा चालू आ.व.मा सम्पन्न भएका रुकुमपश्चिममा १६ वटा विद्यालय तथा ५ स्वास्थ्यचौकी गरी २१ वटा, जाजरकोटमा २१ वटा विद्यालय तथा ५ स्वास्थ्यचौकी गरी २६ वटा गरी जम्मा २७ विद्यालय र १० स्वास्थ्य चौकी गरी कूल ३७ वटा संस्थाहरूको पूर्णनिर्माण यसै आ.व.मा सम्पन्न हुने गरी काम भइरहेको
- यस अविधमा विपन्न परिवारको लागि थप १०१ आवास एकाई निर्माण भएका।
- वीरेन्द्रनगर, सुर्खेतलाई स्वच्छ, सुन्दर र व्यवस्थित शहरको रूपमा विकास गर्न प्रदेश राजधानी विकास कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको। प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरूलाई एकीकृत स्थानमा स्थानान्तरण गर्न प्रदेश महत्वको आयोजनाको रूपमा एकीकृत प्रशासनिक भवन तथा परिसर निर्माणको लागि खरिद कार्य सम्पन्न भई सम्पन्नताको चरणमा रहेको।
- सडक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि वीरेन्द्रनगर लगायतका सहरी सडकहरूमा सडक मार्किङ्ग सडक सुरक्षा कार्यक्रम सन्चालन, सवारी चालक अनुमति पत्रको प्रयोगात्मक परीक्षालाई व्यवस्थित गर्न प्रदेश सरकारको लगानीमा वीरेन्द्रनगर र चौरजहारीमा ट्रायल सेन्टर निर्माण सम्पन्न गर्ने कार्य भइरहेकोमा वीरेन्द्रनगरमा निर्माणाधिन ट्रायल सेन्टर निर्माणमा भएको अवरोध हटाइ निर्माण सम्पन्न गर्ने तथा चौरजहारीमा निर्माण भएको ट्रायलसेन्टरबाट यसै आवबाटै ट्रायल परीक्षा सञ्चालन गर्ने तयारी भएको ।
- विभिन्न जिल्लामा वाढीको कारण क्षती भएका सडकहरूको तत्काल मर्मत गरी यातायात सेवा सुचारु गर्ने कार्य गरिएको छ।
- प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्थापन नियमावली २०८२ कर्णाली प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको छ भने प्रदेश लोकमार्ग ऐन २०८३ कर्णाली प्रदेश सभाबाट स्वीकृत हुने चरणमा रहेको छ।
- चालू आवमा दुईदर्जन जति वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने कार्य भएको छ ।

३.३.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

- दरबन्दी अनुसार प्रयाप्त प्राविधिक कर्मचारीको अभावको कारण Quality control गर्न समस्या।
- कार्यालयले आफ्नो कार्य सञ्चालनको गति पक्रदै गर्दा विश्वव्यापी महामारीको रूपमा बढेको महंगीको कारण देखाइ निर्माण व्यवसायीहरूले काम नगर्दा प्रगतिमा बाधा परेको ।
- भौगोलिक विकटताको कारण अनुगमन संयन्त्र प्रभावकारी हुन नसकेको।
- निर्माण कार्य सञ्चालन गर्न स्पष्ट कार्यविधिको अभाव (राष्ट्रीय निकुन्ज नीति तथा नियम लगायत) सडक क्षेत्रमा रूख कटान आदेश तथा जग्गाको भोगाधिकार प्राप्त गर्नमा समस्या लगायत ।
- प्रदेशको आफ्नै सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बन्न नसक्दा कतिपय कार्यमा अन्योलता हुनु।
- सबै जिल्लामा प्रयाप्त Construction Material Testing Lab नहुनु।
- निर्माणाधिन योजनाहरूमा पर्याप्त वजेटको बिनियोजन नहुदा योजना सम्पन्न गर्न धेरै वर्ष लाग्ने तथा निर्माण सम्पन्न भएका योजनाहरूलाई मर्मत संभारमा आवश्यक वजेट व्यवस्था नहुँदा दिगोपनामा समस्या।
- सशर्त तर्फका कार्यक्रममा ज्यादै न्यून वजेट विनियोजन हुनु।

- सडक निर्माणमा प्रयोग हुने विष्फोटक पदार्थ प्राप्ति तथा व्यवस्थापन तथा भण्डारणमा प्रक्रियागत समस्या तथा ढिलाइ।

३.३.४ उद्देश्य

- वातावरणमैत्री, कम खर्चिलो, सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधारको विकास एवम् विस्तार, भरपर्दो यातायात व्यवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार गर्ने।
- सडक सञ्जालको सन्तुलित विकास तथा विस्तार गरी कनेक्टिभिटी वृद्धि गर्ने।
- संघ र प्रदेशहरू, प्रदेश र प्रदेशहरू, प्रदेश र स्थानीयतहरू बिचको सडक पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा पहुँच स्थापना र अभिवृद्धिमार्फत सेवा प्रवाहको गुणस्तर कायम गरी व्यापारिक सम्बन्ध बिस्तार गर्ने।
- सडक पूर्वाधारको उचित मर्मत-संभार र संरक्षण गरी सहज सवारी आवागमनको सुनिश्चितता गर्ने।
- यातायात सेवालाई प्रतिस्पर्धी, सर्वसुलभ भरपर्दो, सुरक्षित र अनुशासित बनाई आवागमन र दुवानीलाई सहज बनाउने।
- विपद् प्रतिरोधी, मानव केन्द्रित, सुरक्षित, आर्थिकरूपमा गतिशील, स्वच्छ, सफा र व्यवस्थित शहर निर्माण गर्ने।
- शहरको योजना, निर्माण, व्यवस्थापन, सुधार तथा विस्तारका लागि प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि र शहरी पूर्वाधार सुशासनको संस्थागत विकास गर्ने।
- सबै आय वर्गका जनताको निम्ति उपयुक्त, सुरक्षित, वातावरणमैत्री, आधारभूत सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने गराउने।
- भवन निर्माणमा उपयुक्त आधुनिक प्रविधि र स्थानीय वास्तुकलाको मिश्रणबाट नयाँ निर्माण सामग्रीको प्रयोग समेतलाई प्रोत्साहन गरी सुरक्षित, टिकाउ सुलभ र किफायती भवनहरूको निर्माण गर्ने गराउने।
- एकीकृत सरकारी भवन डिजाईन, निर्माण, प्रयोग तथा मर्मत-सम्भार सम्बन्धमा एकद्वार नीति सहित भवन क्षेत्रको संस्थागत तथा कानूनी संरचनाको सुधार गर्ने।

३.३.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

- प्रदेश राजधानीबाट स्थानीय सरकारका केन्द्रहरू, स्थानीय तहका केन्द्रबाट वडा केन्द्रहरू र बस्तीहरूसम्म साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।
- सडक पहुँच र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्र महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।
- आयोजनाको मर्मत-सम्भार, पूनर्स्थापना तथा सेवास्तर अभिवृद्धि गरी दिगो सेवा उपलब्ध गर्ने। संस्थागत सुदृढीकरण र प्रक्रियागत सरलीकरण गर्दै यातायात क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने।
- दिगो तथा वातावरणमैत्री सवारी साधनको उपयोगमा जोड दिने। सार्वजनिक यातायातलाई प्रोत्साहन गर्दै निजी तथा सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई प्रभावकारी एवम् व्यवस्थित गर्ने। विद्यमान शहरको वातावरणीय सुधारका लागि सामाजिक, भौतिक र आर्थिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने।
- सुरक्षित र सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने गरी एकीकृत बस्ती विकास गरी भौगोलिक रूपमा विकट र विपद्को उच्च जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका बस्तीहरूलाई निरुत्साहित गर्ने।

३.३.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३३७०००११	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय		- निर्देशनालय, कार्यालय तथा सेवा कार्यालय हरूमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्नु - प्रदेश राजधानीबाट स्थानीय सरकारका केन्द्रहरू, स्थानीय तहका केन्द्रबाट वडा केन्द्रहरू र बस्तीहरूसम्म साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने। - सडक पहुँच र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने। - आयोजनाको मर्मत-सम्भार, पुनर्स्थापना तथा सेवास्तर अभिवृद्धि गरि दिगो सेवा उपलब्ध गर्ने। संस्थागत सुदृढीकरण र प्रक्रियागत सरलीकरण गर्दै यातायात क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने। - दिगो तथा वातावरणमैत्री सवारी साधनको उपयोगमा जोड दिने। - सार्वजनिक यातायातलाई प्रोत्साहन गर्दै निजी तथा सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई प्रभावकारी एवम् व्यवस्थित गर्ने। - विद्यमान शहरको वातावरणीय सुधारका लागि सामाजिक, भौतिक र आर्थिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने। - सुरक्षित र सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने गरी एकीकृत बस्ती विकास गरी भौगोलिक रूपमा विकट र विपद्को उच्च जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका		८०,०००	निर्देशनालय, कार्यालय तथा सेवा कार्यालय हरूमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै क्षमता बिकास सम्बन्धी कार्य गर्नु

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			बस्तीहरूलाई निरुत्साहित गर्ने।			
३३७००९०२	ग्रामिण सडक संजाल आयोजना		ग्रामिण स्तरमा सडक पहुच पुर्याउने		१०१,९५१	करिब ५० कि. मि कालोपत्रे हुने
३३७००९०३	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार आयोजना	१,२,३,५,६, ७,९	जिल्ला सदमुकाम वा नजिकको राजमार्ग देखि पालिकाकेन्द्र सम्म पक्की सडक जोड्ने		३५०,०००	जिल्ला सदमुकाम वा नजिकको राजमार्ग देखि ३ वटा पालिकाकेन्द्र सम्म पक्की सडक जोड्ने
३३७०१०११	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय		पूर्वाधार विकासमा समन्वयकारी भूमिका खेल्नु		५०,०००	• सडक, सडक पुल, झो.पु. लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्नु
३३७०१०१२	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु (चालु)		पूर्वाधार विकास निर्माण मा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने		१५७,८९८	• पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा उल्लेखिनिय नतिजा हासिल गर्ने
३३७०१०१२४	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु		पूर्वाधार विकास निर्माण मा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने		१६०,०००	• पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा उल्लेखिनिय कार्य गर्ने
३३७०१८४७४	बारेकोट ८ सागुतरा र नलगाड ५ सिर्के जोड्ने मोटरबल पुल बहुबर्षिय		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपदो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४८,१९०	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०१	राजधानी एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	९.३.७	राजधानी शहरको एकीकृत विकास गर्ने र सडक लगायतका अन्य पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने		८००,०००	• प्रदेश राजधानी क्षेत्र व्यवस्थित हुन्छ। • एकीकृत प्रशासनिक भवन निर्माण हुन्छ। • सेवा प्रवाहमा सुधार हुन्छ।
३३७०१९०२	झोलुङ्गे पुल कार्यक्रम	१,३,१३	१.यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्ने २.यातायात सेवालाई प्रतिस्पर्धी, सर्वसुलभ भरपदो, सुरक्षित र अनुशासित बनाई आवागमन र दुवानीलाई सहज बनाउने।		३६०,०००	• ४० वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण सम्पन्न हुने
३३७०१९०२	कुकुरफाल्ना		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत		७,९३८	झोलुङ्गे पुल प्रदेश

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	झोलुङ्गे पुल		जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	तिपेडी खोला झो.पु महाबु गा.पा २,३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,०६६	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	नाइका टाकुरा झो.पु डुङ्गेश्वर गा.पा ३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,०८५	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	लयाँटा विरिया झुझ झोपु आठबिस नपा १		-		०	-
३३७०१९०२	छेपाडी बाट पूर्छा झोपु आठबिस न.पा ९		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्ने		५,६९९	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	स्याउले गडाज्युला झोपु भैरवी ४		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		८,०००	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	भकभके पानी जुकानेपानी झोपु निर्माण योजना आठबिस		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा		४,३१७	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	न.पा ९ दैलेख		समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	हुक्काने खोला गोर्खे झो.पु. आठबिस ५		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,५२५	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	मुथीगाउँ खोलिबजार झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,२३७	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	बडिला झो.पु. डुङ्गेश्वर गा.पा ३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,२२३	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	ध्याप गोढीखोला झोलुङ्गे पूल निर्माण ठाँटिकाधुँ गा.पा ३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,३७८	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	डुङ्गेश्वर बजार तित्रेकुलना झोलुङ्गे पुल निर्माण डुङ्गेश्वर गा.पा ६		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		४,६९५	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	खुल्पी झुल्पु झोलुङ्गे पुल निर्माण आयोजना		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा		५,५७९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	बारागाउँ ताम्लि गाउँ जोड्ने झुलुगे पुल		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,९८४	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	पेरे भित्र झोलुङ्गे पुल निर्माण संकर झरना माथि		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		०	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	जोडुघट्ट मथेडा झु.पु. निर्माण सिंजा गा.पा. ६ जोडु जुम्ला ।		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,६४९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	घट्टेखोला टुष्ट पुल, सिंजा गा.पा. ३ पिगी, जुम्ला ।		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,२७९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	घुईयाबारी गंगटे जोड्ने झो.पू कालिमाटी ०७ सल्यान		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		२२,३४३	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	खारखोला ठाकुरसम्म (सारदा नदी) झो.पू. कालिमाटी		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा		९,६५९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	०४		गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	युईटिङ्ग झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,८५८	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	नुवाकोटी खोला झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,६००	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	गमघट्ट देखि बाँटमाडु झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,७४२	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	डिलघट्ट जिउला झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,६१३	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	दरक्याल खोला झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		०	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	बिजुकिया कटसाडि झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा		६,३४२	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	आल्लेखो ला झो.पु.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		४,९२९	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	मह माग्री जोडने झो.पु., मुगुक कामारोड		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		७२,८४५	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	पापु घट्ट झो.पु		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,८५९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	बबई हात्तिखाल बाटुल्ले झो. पु. भेरीगंगा ६		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		४६,५००	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	लगम तोक्मा झोलुङ्गेपुल पञ्चपुरि न.पा.-३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		४,८८६	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	असुरेनी कोलखोला झो.पु.निर्माण वडा नं.९		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा			० झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	धनबोट खोरगडा खोला माडलेखोला झोलुङ्गेपुल पन्चपुरी- ७		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,२०१	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	सुकुमाला बत्तिसे खोला झोलुङ्गेपुल वराहताल गा.पा.-३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,९८१	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	त्रिबेणी दोवान झो.पु निर्माण नारायण ९ भवानी दैलेख		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,३०२	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	रास्केकोट झो.पुल सान्नी त्रिबेणी १ र खाडाचक्र १		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		२,५५८	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	उखाडी झो.पु पलाता ८, कालिकोट		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,००१	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	बड्डाखोला झो पु निर्माण नरहरीनाथ ६		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा		२,७२०	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	मुलखोला झो.पु. पचालझरना -५, कालीकोट		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,९०७	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	खाडाचक्र ८ मा दलित टोलको छायाँढुंगी खोलामा झो.पु. निर्माण योजना		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,२४८	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	डोग्रेखोला को तारे ढुंगामा झो.पु निर्माण रास्कोट -३, कालीकोट		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		२,४१७	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गोठाले देखी सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३,४००	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	भेरा खोला झो.पु निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,०००	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गाइतान्ना झो.पु निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन,		५,५००	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	भदे कुइया पानि कर्णाली करीडेर जोड्ने झो.पु निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,५००	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	ओखरगाड खोला झो.पु निर्माण योजना		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,०००	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	लिखावाड जिपसिङ्ग झो पु बाँफिकोट गा पा		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		७,७६१	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,७७७	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गहरा स्कुल -गैरीकटेरी जोड्ने झो.पु. (बालुवा संग्रहि खोला) ब.कु.न.पा.		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		१०,०४२	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	चुकेपाखा मानडाँडा भलाखर्क ब कु न पा ६		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन,		५,३२५	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	पिपलतरा झोलुङ्गे पुल निर्माण छेडागाड १ र ३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		७,६८६	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गरानी खोला पुदु देखि पाल्ता जोड्ने झो. पु . नलगाड ११		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,०१०	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	दुवला बाट रुकुमपश्चिम कालाघारी जोड्ने झो.पु. निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		९,०९३	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	पैमा खोला झो.पु		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,९९४	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	रातोपानी झो.पु. निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,९८५	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गोलिगौडा नेहो झो.पु निर्माण		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन,		९,८८९	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	लिखावाड जिपसिङ्ग झो पु बाँफिकोट गा पा		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		७,७६१	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,७७७	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		०	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	बालाखोला झोलुङ्गे पुल निर्माण योजना ठाँटिकाँध गा.पा ५	९.१.७	• ग्रामिण स्तरमा सडक पहुँच पुर्याउने • वातावरणमैत्री, कम खर्चिलो, सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधारको विकास एवं विस्तार, भरपर्दो यातायात व्यवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक क्रियाकलाप बिस्तार गर्ने। • सडक सञ्जालको सन्तुलित विकास तथा बिस्तार गरी कनेक्टिभिटी वृद्धि गर्ने। • संघ र प्रदेशहरू, प्रदेश र प्रदेशहरू, प्रदेश र स्थानीयतहहरू बिचको सडक पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा पहुँच स्थापना र अभिवृद्धिमार्फत सेवा प्रवाहको गुणस्तर कायम गरी व्यापारिक सम्बन्ध बिस्तार गर्नु।		५००,०००	• ५२ किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण हुने ।
३३७०१९०२	मलुका हितगल्ली झो.पु भगवतीमाई		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन,		५,६०६	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	गा.पा ५		शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।			
३३७०१९०२	चौड जोगीढुंगा झोलुङ्गे पुल निर्माण, निमायल आ.न.पा ३		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाई पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		६,२३९	भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	सियाला देउली सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण ठाँटीकाँध ६		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाई पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,८५९	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	साझा खेत झो.पु. निर्माण शिवालय ९ र छेडागाड १		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाई पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,४९०	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	चामुण्डा २ लहरे देखि ठाटिकाँध ३ सुइया जोड्ने झो.पु		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरुको आवत जावत लाई पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		५,७७२	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०३	सडक लगायत पूर्वाधारको नियमित/आ कस्मिक मर्मत	९.१.७	सडक यात्रालाई सर्वासुलभ सहज बनाउने तथा सडक पूर्वाधारको उचित मर्मत-संभार र संरक्षण गरी सहज सवारी आवागमनको सुनिश्चितता गर्ने।		७०,०००	• नियमित तथा आकस्मिक मर्मत सम्भार भई सवारी सञ्चालन हुने।
३३७०१९०४	सरकारी भवन, आवास तथा सामुदायिक भवन निर्माण	९.३.७	सरकारी आवास तथा भवनको निर्माण तथा मर्मत गर्ने, विपद् प्रतिरोधी, मानव केन्द्रित, सुरक्षित, आर्थिकरूपमा गतिशील, स्वच्छ, सफा र व्यवस्थित शहर निर्माण गर्ने		३००,०००	• सरकारी भवनको आवधिक मर्मत भएको हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	र मर्मत कार्यक्रम					
३३७०१९०४	कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन निर्माण		कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण भई संचालन हुने		१२३,०२९	कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण भई संचालन हुने
३३७०१९०४	प्रदेश मन्त्रालयहरू को एकिकृत प्रशासनिक भवन तथा प्रशासनिक क्षेत्र कम्पाउन्ड पर्खाल निर्माण		प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन निर्माण भई एकिकृत सेवा मार्फत सेवा प्रवाहमा उल्लेखनीय सुधार आउने		४,६१८,९१५	प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन निर्माण हुने
३३७०१९०६	समपुरक आयोजना		.		०,	
३३७०१९०७	सडक मोटरवेल पुल कार्यक्रम	१,३,९	१.यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्ने तथा वातावरणमैत्री, कम खर्चिलो, सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधारको विकास एवं विस्तार, भरपर्दो यातायात व्यवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक क्रियाकलाप बिस्तार गर्ने। २.सडक सञ्जालको सन्तुलित विकास तथा बिस्तार गरी कनेक्टिभिटी वृद्धि गर्ने। ३.संघ र प्रदेशहरू, प्रदेश र प्रदेशहरू, प्रदेश र स्थानीयतहहरू बिचको सडक पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा पहुँच स्थापना र अभिवृद्धिमार्फत सेवा प्रवाहको गुणस्तर कायम गरी व्यापारिक सम्बन्ध बिस्तार गर्नु।		१,२००,०००	• सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। • १५ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	लुम पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		७१,८९८	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	रबट छामघाट खोला पक्कि पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो		५४,४९९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०७	ताराघाट खोला, महाबु गा.पा दैलेख		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४९,९९६	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	चिन्याथापा खोला आर सी सी पुल, आठविस न.पा, दैलेख		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४९,९९९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	भुतगाड खोला मोटर पुल ठाँटिकाँध १		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५९,९९९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	दुलिगाड सडक पुल आठविस ७		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५९,९९९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	मछियायिना खोला पुल, चामुण्डाविन्द्रासैनी न.पा, दैलेख		लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँच योग्य, सहज, सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३१,९६५	यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।
३३७०१९०७	न्याउरीगाड पक्कि पुल (हिमा नदि)		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		७९,८५४	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	अमगाडा वेली ब्रिज		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४७,४८०	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	मोफ्ला लारदह पुल निर्माण हिमा		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी		४७,५४०	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	३		सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			हुने।
३३७०१९०७	जोगिवाडा पक्की पुल, हिमा ३		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		०	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	डिमुखोला पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३८,१९९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	मर्मखोला सानिपिप्ली मोटोरेबल पुल, कुमाख		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		९५,३२९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	झुगला बेली त्रिज वा मोटोरेबल पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२०५,०३५	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	दोमुख पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१९५,८४९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	ढुगेधारा बेलीत्रिज		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४९,३८०	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	शान्तीनगर बुलबुले टोल जोड्ने सडक पुल वी न पा १०		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१८,६६९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	गणेशचोक खारखोली पुल निर्माण		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१७,२०८	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

३३७०१९०७	कैलाशटोल करेखोला बडा कार्यालय जोड्ने देवस्थान टोल सुकौरा खोला पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१७,५८४	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	तिखाकुना खोला पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		७९,२२५	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	ताउँले खोला सडक पुल (बाबियाचौर कुड्ने सडक) पञ्चपुरी न.पा.११		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५९,६९२	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	खोर्केखोला पुल वी.न.पा. ६ र ४		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५८,६१२	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	पर्सेनी स्कुल अलायचौर सडक पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३२,२२९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	कालीन्चोक एयरपोर्ट जानेबाटोमा इत्रामखोला पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५९,९७२	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	चाँदनीचौक तल्लोपर्सेनी पक्की पुल वीरेन्द्रनगर ९		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४५,१५८	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	दाम्रीगाड		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो		३३,५३५	१ वटा सडक पुलको

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	पक्की पुल पलाता ९		दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	जारकोट पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१,३३९,६८	१ वटा सडक पुलको १ निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	भर्तागाड रिंगि खोला पुल निर्माण कार्य		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४४,७२१	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	फुगाड पक्की पुल निर्माण, कालीकोट		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४०,५५७	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	छेरावगर पक्कीपुल निर्माण		-		०	-
३३७०१९०७	तिल्चाखोला मोटेरेवल पुल, वाफिकोट ३		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		८६,९२७	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	देउता खोला आर.सि.सि पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३९,९९७	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	पुमाखोला मोटेरेवल पुल, वाफिकोट ३		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		८१,२१०	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	छिनखेतखो ला मोटेरेवल पुल बाफिकोट		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		६७,८१२	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

३३७०१९०७	घारीखोला सडक पुल आठविसको ट बाफिकोट		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		५४,६१८	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	बड्ङि खहरे सडक पुल (बावियाचौर कुइने सडक) पञ्चपुरी न.पा.१०		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२००,०००	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	कल्यान पक्कि पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३१,९४९	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	काउली बेलीबृज		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४६,८११	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	सेपुखोला बेलीबृज निर्माण बारेकोट ८		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४७,९०७	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	खुर्पाखोला पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४८,२९८	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	लामातडा वेलिब्रिज पुल निर्माण छेडागाड-६ र जुँनिचादे ५		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३८,६२९	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	छेडागाड मनाघाट वेलिब्रिज छेडागाड नगरपालिका १ र १२		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२२,६४८	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	जाजरकोट				
३३७०१९०७	लम्ती खोला सडक पक्की पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	५१,८७५	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	कार्कीज्यूला देखि सुवाकोट जोड्ने बेलीब्रिज		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	१८,६०८	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	साना खोला मोटेरेबल पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	५२,८२८	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	दुई पिपल सडक पक्की, शिवालय गा.पा २ र ८		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	५०,६४२	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	जैरिगाड सडकपुल निर्माण, ठुलिभेरी- ०१, डोल्पा		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	६०,०००	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	कोलिबगर पक्कि पुल निर्माण, त्रिपुरासुन्दरी- ०७, डोल्पा		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	६०,०००	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	याँचु बजार(पालि का केन्द्र) देखि तुमलिक मोटेरेबल पुल,खार्पूना थ गा.पा. हुम्ला सडक पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	१९४,०४९	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०७	साँधे		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो	५९,९९४	सडक सर्वयाम

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	बिसाउना पक्की पुल, कुशे- ६		दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	लालिबगर औलाथली मोटोरेबल पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१६१,३६४	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०८	सडक निर्माण कार्यक्रम	१,२,३,५,६, ७,८,१०	१.वातावरणमैत्री, कम खर्चिलो, सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधारको विकास एवं विस्तार, भरपर्दो यातायात व्यवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक क्रियाकलाप बिस्तार गर्ने। २.सडक सञ्जालको सन्तुलित विकास तथा बिस्तार गरी कनेक्टिभिटी वृद्धि गर्ने। ३.संघ र प्रदेशहरू, प्रदेश र प्रदेशहरू, प्रदेश र स्थानीयतहहरू बिचको सडक पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा पहुँच स्थापना र अभिवृद्धिमार्फत सेवा प्रवाहको गुणस्तर कायम गरी व्यापारिक सम्बन्ध बिस्तार गर्नु।		४,५००,०००	• ५० किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण हुने। • ६५ किलोमिटर ग्रावेल सडक निर्माण हुने। • ८० किलोमिटर माटे सडक निर्माण हुने।
३३७०१९०८	टोप्ला इमिल्चा जाजरकोट सडक सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,८१३	७ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	जुम्ला एरपोर्ट, उर्थु, खालि न्याउरीघाट, वुलवुले मुगु सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३९९,९९९	२० कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी		१५९,९९९	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	(सिंजा गाउँपालिका)-धापा-कोटघर-कुनौटा-लौरसिम-हाटसिंजा सडक		कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	गुरासे - दोबाटो - सेरी - पातीकाल्ना - स्याउलीवजा र सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,९९३	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	सम्पुरक आयोजना	१,२,३,६,७,८	सहलागानिमा ठुला तथा प्रदेशका रणनीतिक र गौरवका आयोजनालाई कार्यान्वयन गर्ने		८००,०००	• प्रदेश र संघीय सरकारको सहकार्यमा सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण भइ २० कि.मि. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न हुने।
३३७०१९०८	बालुवा संग्राही कुपिंदे खलंगा सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३३४,३८३	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	सोलावाड रिम सडक स्तरोन्नति		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१६१,५६४	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	काभ्रे		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र		१५९,९२३	७ कि.मि सडक कालोपत्रे

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	कालिमाटी रामपुर लुहाम काभ्रा कालिमाटी रामपुर सडक कालोपत्रे		नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			हुने
३३७०१९०८	बागचौर - पातीहाल्न सडक जगारखोला पूल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४८,२११	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०८	तालुवा रारा सडक कालोपत्रे छायानाथ रारा न.पा		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		०	४ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	पिना-गमगढी सडक निर्माण		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,८८६	१ कि.मि पक्क सडक सहित ४ कि.मि. सडक निर्माण हुने
३३७०१९०८	गमगढी तालुवा कालोपत्रे सडक निर्माण, मुगु		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,९३६	३ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	बड्डीचौर बिप्रेनी		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी		७४५,८६१	१३.२ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	बाबियाचौर विद्यापुर सडक निर्माण		कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	रानीघाट तेलपानी भुरीगाउँ सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१८०,७३९	१८ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	मंगलगढी कांक्रेविहार सडक योजना		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१८४,०७६	२.४ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर भक्तरी जगलघाट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१७९,९९२	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	लखरपाटा खाम्बागाडे मुर्मुरी जामु सुनागाढा सडक पंचपुरी		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		९९,८७२	१० कि.मि सडकग्रावेल सहित स्तरोन्नति हुने

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	मूलपानी- फलाँटे- रानिघाट सडक स्तरोन्नती वीरेन्द्रनगर २ र ३ सुर्खेत		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३१८,५४१	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	छेडा- गढी लेखगाउँ- श्रीचौर कल्याण काँध सडक निर्माण		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		११९,९९८	३.५ कि.मि कालोपत्रे र ६ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	रातोपुल देखि हटलाइन सडक स्तरोन्नती , वीरेन्द्रनगर, न.पा.-४		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३५०,५९४	३ कि.मि सडक ४ लेन सहित कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	वीरेन्द्रनगर- कोखोला- भिउचुला सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,९८७	३.५ कि.मि कालोपत्रे र ४.५ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	ईन्द्र वि.सी. सडक (गोजी- आली-दुनी- दह)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच		१५९,९५६	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	मदनभण्डारी राजमार्ग सम्म कालो पत्र र स्तरोन्नति र निर्माण		अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर भक्तरी जगलघाट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५९,९९९	६ कि.मि. ग्राभेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	हुङ्के ब्युरेनी माझघाट चेपाङ जामु सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		९७२,४६०	१८ कि.मि कालोपत्रे तथा ५ कि.मि.ग्राभेल सडक निर्माण हुने
३३७०१९०८	घाटगाँउ गटु सालम कोरालाबास कुल्लीमोर सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		६९९,८७२	१३.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	गंगटे आरण्टुडा ढाटखेत थल जाजरकोट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२९९,९९४	१० कि.मि ग्राभेल सडक स्तरोन्नति हुने सहित

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्ताडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	४४९,०६०	१२.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्ताडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	४५,६०७	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	वारातु सियाला रेगिल रोड	साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	२८,७९७	६ कि.मि नयाँ सडक निर्माण हुने
३३७०१९०८	सान्नीघाट देखी सिपखाना सडक योजना	साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।	३८४,९५७	११.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	खुलालु-लालु-भेरिसाँगु-कुमालगाउँ-एरपोर्ट-मेहलमुडी-	साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई	१५९,७९२	५.६ कि.मि ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	मुर्मा- रास्कोट-लैफु सडक		योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	चीसापानी नदुवा राडी मूसिकोट सडक निर्माण		• लक्षित क्षेत्रमा मानिस हरूको आवत जावत लाइ पहुँचयोग्य, सहज ,सुरक्षित बनाई आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा समेत पहुँच अभिवृद्धि गर्ने।		३३४,८८९	सडक स्तरोन्नति भइ यातायात सेवा सहज हुने ।
३३७०१९०८	देवस्थल कैनकाडा चौरजहारी डोल्पा सडक निर्माण		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		०	१२ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	रिम्ना पेदी गाराघाट पीपल सडक निर्माण		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		८७,९१२	करिब ७ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	चौरजहारी- विजयश्वरी- बैरागीठाँटी सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१४९,९९४	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहारी सडक (3rd		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी		२६९,९९३	15 कि.मि सडक कालोपत्रे हुने

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	Package)		क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहार सडक (4th Package)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३८९,१३६	१५ किमी सडक स्तरोन्नति हुने (3rd र 4th package सहित)
३३७०१९०८	सल्यान, खलंगा, कालिमाटी, घुइयाबारी, काप्रेचौर, खर्कबर, कोहलपुर सडक योजना		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३९९,९५७	५.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	थलह बाटुले हुदै ब्युउली डुङ्गा जुम्ला जोडने सडक स्तरोन्नति/ कालोपत्रे		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३५९,५७५	२० कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	सुयाडा कर्चाँलि तिनसल्ली सडक स्तरोन्नति/ कालोपत्रे		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१९९,२८८	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	कालिमाटी-		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र		२६४,९६६	२१ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने

	खाल्चौर- नेटिलेक सडक खण्डको सक्ला खारी बयाले लिम्सा सडक		नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			सहित सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	छेडा थालह सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक, जुनि चाँदे (सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक खण्डको ३० कि.मि		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४२४,९७४	३० कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने
३३७०१९०८	सेपुखोला कोल्यानी वण्डाला सुवाकोट लुहाग धुम तोलखान दह हुँदै जुम्ला सडक बारेकोट जाजरकोट		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		९९,७१८	१५ कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	साल्मा खोला पुल		यातायात पहुँचलाई सहज बनाउने, छोटो दुरीमा गन्तव्यमा पुग्न सहज हुने र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		८१,१४९	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।
३३७०१९०८	त्रिवेणी, नर्कु सर्मी, भालुले क, जुम्ला सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१३८,५९२	२५ कि.मि ट्रयाक खोल्ने

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

३३७०१९०८	दुनै सरस्वती मन्दिर देखी तिप्ला गाँउ हुदै थरगाँउ – कांडाताली सम्म		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		६०,०००	१६ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने
३३७०१९०८	पातीहाल्ना परिलारह आखेखोला हुँदै शे- फोक्सुण्डो सडक शे- फोक्सुण्डो गा.पा.डोल्पा		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१००,०००	१२ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने तथा स्तरोन्नति
३३७०१९०८	त्रिपुराकोट बगर वडा नं.७ कार्यालय- छल हुदै मौरिलेख सम्म सडक स्तर उन्नति		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२५०,०००	६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	जिउ खोर खोला देखि सु हुदै रंग गाउँ सडक,त्रिपुरा सुन्दरी न.पा.डोल्पा		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		७०,०००	७ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने तथा स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	लाग्ना लाहरा माझाफाल दुर्गाउ तालि सडक स्तर उन्नति कार्य		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई		५०,०००	६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	ठुलिभेरी - ०५ र ०६		योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	चुगाड देखि बलांग्रासम्म सडक स्तरउन्नति, त्रिपुरासुन्दरी-१,१०,११		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५०,०००	१६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	दुनै सदरमुकाम भौतिक पूर्वाधार विकास, ठुलिभेरी-०३, डोल्पा		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		७५,८२७	८ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	गुम्बा-कोलाताचिन-शहरतारा-टूपातारा सडक निर्माण, काइके गा.पा., डोल्पा		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५०,०००	१५ कि.मि. सडक ट्रयाक निर्माण
३३७०१९०८	सर्केगाड-मारघारे-खापुनाथ-सिमकोट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५५,८३१	२६ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने
३३७०१९०८	खार्पू-सिमकोट (मानसरोवर)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा,		५१३,९४९	खार्पू-सिमकोटमा एकीकृत पूर्वाधार सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भइ

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	प्रवेशद्वार) नमूना एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सिमकोट, हुम्ला		स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			नमूना वस्ती निर्माण हुने
३३७०१९०८	दैलेख सदरमुकाम देखि नौमुले गा . पा . १ देखि ४ हुदै जुनी जाजरकोट जिल्ला जोड्ने सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३६३,२९८	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	माथिल्लो डुगेश्वोर दुल्लु बेउली कालिकोट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१६९,९४९	७ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित १४ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	कोप्ची कट्टी बेस्तडा रुम चौराठा देउली दैलेख सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४९९,९९२	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	ताराघाट खैरिगैरा गैडाबाज रानीबन टाकुरी काँशीकाँध सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना		२३८,९९९	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			
३३७०१९०८	सान्ताडा मेहलतोली पातिहाल्ना जाजरकोट सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		३४३,८०२	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	श्रीस्थान-डाडीमाडी-चामुण्डा राकम सडक (ग्राभेल/खण्ड स्मिथ सडक)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२००,७९०	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	संगेतडा-ब्रिन्दासैनी - चामुण्डा बाटो निर्माण		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५,५३४	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट (सिंजा गाउँपालिका)-धापा-कोटघर-कुनौटा-लौरसिम-हाटसिंजा सडक		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१५१,९९७	७ कि.मि ग्राभेल सहितको सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	हुम्ला कर्णाली र मुगु कर्णाली		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा,		६३४,६३०	५०० मि. सडक ढलान, ७ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने र २३ कि.मि सडक

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	दोमुख देखी देखी गमगढी नाक्चेलाम्ना सडक (गमगढी तारापानी सडक खण्ड)		स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।			स्तरोन्नति
३३७०१९०८	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास कार्यक्रम शे-फोक्सुन्डो गा.पा. वडा नं.८, डोल्पा		रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास नमुना एकिकृत बस्ती निर्माण भइ सुरक्षित आवश्यकता प्रत्याभूति हुने		३९०,०००	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास नमुना एकिकृत बस्ती निर्माण भइ सुरक्षित आवश्यकता प्रत्याभूति हुने
३३७०१९०८	सुर्खेत उपत्यका चक्रपथ (नेवारे-धुलियाबिट र भुसालडाँडा मनिकापुर खण्ड)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		२५,३३०	४.४ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित ७ कि.मि हुने
३३७०१९०८	दोमुख बाट नाक्चेलाम्ना सडक स्तरोन्नति (धैन देखी दोमुख सडक खण्ड)		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		१७९,९१३	२३ कि.मि टूयाक निर्माण सहित सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	यांगर गेरुंग पनि देखि मुचु तुम्कोट सडक हुम्ला		साविक सडक सञ्जालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा बिस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित बाह्रै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा बिस्तार गर्ने।		४०,०१२	७ कि.मि टूयाक निर्माण सहित सडक संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३३७०१९०९	जनता आवास विपन्नको घर तथा एकिकृत वस्ती विकास कार्यक्रम	१,३,४,६,१ ०	गरिब बिपन्न हरुलाई सुरक्षित आवासको व्यवस्था गर्नु तथा सबै आय वर्गका जनताको निम्ति उपयुक्त, सुरक्षित, वातावरणमैत्री, आधारभूत सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने गराउने।		१२०,०००	जनता आवास/विपन्न/एकिकृत बस्ती विकास मार्फत १०० थप नया घर निर्माण हुने
३३७०२०११	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु		यातायात क्षेत्रको सेवा प्रवाह गर्नु		२५,७८९	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको
३३७०२०१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु		यातायात क्षेत्रको कार्यहरु विस्तार गर्नु		२८,९३३	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको • सवारी साधन दर्ता तथा नविकरण गरेको
३३७९११२३	स्थानिय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुच सुधार आयोजना (संघ सशर्त अनुदान)		.		०.	.
३३७९११२८	ग्रामिण सडक संजाल सुधार आयोजना-ए एफ		.		०.	.
३३७९११२९	आवास व्यवस्था कार्यक्रम (सङ्घीय सशर्त अनुदान)		.		०.	.
३३७९११३०	झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)		.		०.	.

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

३३७९११३३	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)				०	
----------	--	--	--	--	---	--

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३३७०००११	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	निर्देशनालय, कार्यालय तथा सेवा कार्यालय हरूमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै क्षमता बिकास सम्बन्धी कार्य गर्नु	निर्देशनालय, कार्यालय तथा सेवा कार्यालय हरूमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै क्षमता बिकास सम्बन्धी कार्य गर्नु	निर्देशनालय, कार्यालय तथा सेवा कार्यालय हरूमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्दै क्षमता बिकास सम्बन्धी कार्य गर्नु
३३७०००१२	ग्रामिण सडक संजाल आयोजना	निर्माण चरणमा रहेको	करिब ५० कि. मि कालोपत्रे हुने	सडक संरचना निर्माण कार्य हुने
३३७०००१३	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार आयोजना	नजिकको राजमार्ग देखि २ वटा पालिकाकेन्द्र सम्म पक्की सडक जोडिन कार्य भइ रहेको	जिल्ला सदमुकाम वा नजिकको राजमार्ग देखि ९ वटा पालिकाकेन्द्र सम्म पक्की सडक जोडिने	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार आयोजना अन्तर्गत सडक पुल निर्माण आयोजना
३३७०१०११	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	-	-	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय अन्तर्गतका कार्यक्रम
३३७०१०१२	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु (चालु)	पूर्वाधार विकास निर्माण मा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने	• पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा उल्लेखिनिय नतिजा हासिल गर्ने	पूर्वाधार विकास निर्माण मा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने
३३७०१०१२४	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा बिकास निर्माण आयोजना संचालन गरि रहेका	आवधिक आयोजना बमोजिम पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा उल्लेखिनिय कार्य गर्ने	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु संचालनको लागि आवश्यक कार्यक्रम
३३७०१८४७४	बारेकोट ८ सागुतरा र नलगाड ५ सिर्के जोड्ने मोटरबल पुल बहुबर्षिय	सडक पुल संरचना निर्माण नभइरहेको (रुण ठेक्का)	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०१	राजधानी एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	कार्यक्रम कार्यान्वयन भइ रहेको	• प्रदेश राजधानी क्षेत्र व्यवस्थित हुने। • एकिकृत प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न हुने । • सेवा प्रवाहमा सुधार हुने।	राजधानी एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
३३७०१९०२	झोलुङ्गे पुल कार्यक्रम	• २६ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश	• ११५ वटा झोलुङ्गे पुल	झोलुङ्गे पुल निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

		सरकारबाट निर्माण भएको	प्रदेश सरकारबाट निर्माण सम्पन्न हुने	कार्याक्रम
३३७०१९०२	कुकुरफाल्ना झुलुङ्गे पुल	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	तिपेडी खोला झो.पु महाबु गा.पा २,३	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	नाइका टाकुरा झो.पु डुङ्गेश्वर गा.पा ३	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	लयाँटा विरिया झुझ झोपु आठबिस नपा १	-	-	-
३३७०१९०२	छेपाडी बाट पूर्छा झोपु आठबिस न.पा ७	निर्माणको चरणमा रहेको	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	स्याउले गडाज्युला झोपु भैरवी ४	निर्माणको चरणमा रहेको	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	भकभके पानी जुकानेपानी झोपु निर्माण योजना आठबिस न.पा ९ दैलेख	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	हुक्काने खोला गोर्खे झो.पु. आठबिस ५	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	मुथीगाउँ खोलिबजार झो.पु	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	बडिला झो.पु. डुङ्गेश्वर गा.पा ३	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	ध्याप गोढीखोला झोलुङ्गे पुल निर्माण ठाँटिकार्थ गा.पा ३	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	डुङ्गेश्वर बजार तिन्नेकुलना झोलुङ्गे पुल निर्माण डुङ्गेश्वर गा.पा ६	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	खुल्पी झुलु झोलुङ्गे पुल निर्माण आयोजना	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	बारागाउँ ताम्ति गाउँ जोड्ने झुलुगें पुल	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	पे भित्र झोलुङ्गे पुल निर्माण संकर झरना माथि	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	जोडुघट्ट मथेडा झु.पु. निर्माण सिंजा गा.पा. ६ जोडु जुम्ला ।	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	घट्टेखोला टुष्ट पुल, सिंजा गा.पा. ३ पिंगी, जुम्ला ।	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।
३३७०१९०२	घुईयाबारी गंगटे जोड्ने	निर्माणको चरणमा रहेको	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	झो.पू कालिमाटी ०७ सल्यान		सरकारबाट निर्माण हुने।	सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	खारखोला ठाकुरसम्म (सारदा नदी) झो.पू. कालिमाटी ०४	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	युईटिङ्ग झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	नुवाकोटी खोला झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	गमघट्ट देखि बाँटमाडु झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	डिलघट्ट जिउला झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	दरक्याल खोला झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	बिजुकिया कटसाडि झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	आल्लेखोला झो.पू.	ठेक्का सम्झौता भइ निर्माण कार्य सुरु	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	मह माग्री जोडने झो.पू. मुगुक कार्मारोङ	खरिद प्रक्रिया रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पापु घट्ट झो.पू.	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	बबई हात्तिखाल बाटुल्ले झो. पू. भेरीगंगा ६	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	लगम तोक्मा झोलुङ्गेपुल पञ्चपुरी न.पा.-३	ठेक्का सम्झौता भइ निर्माण कार्य सुरु	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	असुप्रेनी कोलखोला झो.पू.निर्माण वडा नं.९	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	धनबोट खोरगडा खोला माडलेखोला झोलुङ्गेपुल पन्चपुरी- ७	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	सुकुमाला बत्तिसे खोला झोलुङ्गेपुल वराहताल गा.पा.-३	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	त्रिबेणी दोवान झो.पू निर्माण नारायण ९ भवानी दैलेख	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	रास्केकोट झो.पुल सान्नी त्रिवेणी १ र खाडाचक्र १	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	उखाडी झो.पु पलाता ८,	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	कालिकोट		सरकारबाट निर्माण हुने।	निर्माण
३३७०१९०२	बड्डाखोला झो पु निर्माण नरहरीनाथ ६	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	मुलखोला झो.पु. पचालझरना -५, कालीकोट	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	खाडाचक्र ८ मा दलित टोलको छायाँदुंगी खोलामा झो.पु. निर्माण योजना	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	डोप्रेखोलाको तारे दुंगामा झो.पु निर्माण रास्कोट -३, कालीकोट	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	गोठाले देखी सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	भेरा खोला झो.पु निर्माण	निर्माणको चरणमा रहेको	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	गाइतान्ना झो.पु निर्माण	निर्माणको चरणमा रहेको	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	भदे कुइया पानि कर्णाली करीडर जोड्ने झो.पु निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	ओखरगाड खोला झो.पु निर्माण योजना	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	लिखावाड जिपसिङ्ग झो पु बाँफिकोट गा पा	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	गहरा स्कुल -गैरीकटेरी जोड्ने झो.पु. (बालुवा संग्रहि खोला) ब.कु.न.पा.	निर्माणको चरणमा रहेको	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	चुकेपाखा मानडाँडा भलाखर्क ब कु न पा ६	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पिपलतरा झोलुङ्ग पुल निर्माण छेडागाड १ र ३	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	गरानी खोला पुदु देखि पाल्ता जोड्ने झो. पु . नलगाड ११	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	दुवला बाट रुकुमपश्चिम कालाघारी जोड्ने झो.पु. निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पैमा खोला झो.पु	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	रातोपानी झो.पु. निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ	झोलुङ्गे पुल प्रदेश	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

		सम्झौता भएको	सरकारबाट निर्माण हुने।	निर्माण
३३७०१९०२	गोलिगौडा नेहो झो.पु निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	लिखावाड जिपसिङ्ग झो पु बाँफिकोट गा पा	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	बालाखोला झोलुङ्गे पुल निर्माण योजना ठाँटिकाँध गा.पा ५	• १६.५ किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण भएको ।	• ६५ किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण हुने ।	ग्रामिण सडक संजाल आयोजना अन्तर्गत सडक पुल निर्माण कार्यक्रम
३३७०१९०२	मलुका हितगल्ली झो.पु भगवतीमाई गा.पा ५	ठेक्का सम्झौता भइ निर्माण सुरु	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।	१ वटा झोलुङ्गे पुल प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने।
३३७०१९०२	चौड जोगीढुंगा झोलुङ्गे पुल निर्माण, निमायल आ.न.पा ३	निर्माणको चरणमा रहेको	भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	सियाला देउली सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण ठाँटीकाँध ६	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	साझा खेत झो.पु. निर्माण शिवालय ९ र छेडागाड १	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०२	चामुण्डा २ लहरे देखि ठाटिकाँध ३ सुइया जोड्ने झो.पु	निर्माणको चरणमा रहेको	झोलुङ्गे पुल निर्माण भई आवत जावत सहज हुने।	झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०३	सडक लगायत पूर्वाधारको नियमित/आकस्मिक मर्मत	बाडीपहिरो बाट प्रभावित सडक नियमित तथा आकस्मिक मर्मत भई सवारी सञ्चालन भएको।	बाडीपहिरो बाट प्रभावित सडक नियमित तथा आकस्मिक मर्मत भई सवारी सञ्चालन हुने।	सडक लगायत पूर्वाधारको नियमित/आकस्मिक मर्मत संबन्धि कार्यक्रम
३३७०१९०४	सरकारी भवन, आवास तथा सामुदायिक भवन निर्माण र मर्मत कार्यक्रम	• सरकारी भवनको आवधिक मर्मत सम्बन्धी कार्य भइ रहेको ।	• अधिकांश सरकारी भवनको आवधिक मर्मत भएको हुने।	सरकारी भवन आवास मर्मत कार्यक्रम
३३७०१९०४	कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन निर्माण	निर्माण चरणमा रहेको	कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण भई संचालन हुने	भवनको रंगरोगन कार्य
३३७०१९०४	प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन तथा प्रशासनिक क्षेत्र कम्पाउन्ड पर्खाल निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन निर्माण हुने	प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन निर्माण हुने
३३७०१९०६	समपुरक आयोजना	,	,	.

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३३७०१९०७	सडक मोटरवेल पुल कार्यक्रम	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य भएको	• पालिकाजोड्ने डक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। • ४० वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक मोटरवेल पुल कार्यक्रम सम्बन्धी आयोजना
३३७०१९०७	लुम पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	रबट छामघाट खोला पक्कि पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	ताराघाट खोला, महाबु गा.पा दैलेख	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	चिन्याथापा खोला आर सी सी पुल, आठविस न.पा, दैलेख	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	भुतगाड खोला मोटर पुल ठाँटिकाँध १	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	दुलिगाड सडक पुल आठविस ७	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	मछियाथिना खोला पुल, चामुण्डाविन्द्रासैनी न.पा, दैलेख	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको सडक पुल संरचना निर्माण भइरहेको	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	न्याउरीगाड पक्कि पुल (हिमा नदि)	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	अमगाडा वेली ब्रिज	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	मोफ्ला लारदह पुल निर्माण हिमा ३	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	जोगिवाडा पक्कि पुल, हिमा ३	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	डिमुरेखोला पक्की पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	मर्मखोला सानिपिप्ली	ठेक्का व्यवस्थापन भइ	१ वटा सडक पुलको निर्माण	सडक पुल सम्बन्धी संरचना

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	मोटोरेबल पुल, कुमाख	सम्झौता भएको	सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	निर्माण
३३७०१९०७	झुगला बेली त्रिज वा मोटेरेबल पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	दोमुख पक्की पुल	निर्माण कार्य नभएको क्रोनिक ठेक्का	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	ढुगेधारा बेलीत्रिज	निर्माण कार्य सुरु नभएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	शान्तीनगर बुलबुले टोल जोड्ने सडक पुल वी न पा १०	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	गणेशचोक खारखोली पुल निर्माण	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	कैलाशटोल करेखोला वडा कार्यालय जोड्ने देवस्थान टोल सुकौरा खोला पक्की पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	तिखाकुना खोला पक्की पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	ताउँले खोला सडक पुल (बाबियाचौर कुड्ने सडक) पञ्चपुरी न.पा.११	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	खोर्केखोला पुल वी.न.पा. ६ र ४	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	पर्सेनी स्कुल अलायचौर सडक पुल	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	कालीन्चोक एयरपोर्ट जानेबाटोमा इत्रामखोला पुल	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	चाँदनीचौक तल्लोपर्सेनी पक्की पुल वीरेन्द्रनगर ९	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	दाप्प्रीगाड पक्की पुल पलाता ९	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३३७०१९०७	जारकोट पक्की पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	भर्तागाड रिगि खोला पूल निर्माण कार्य	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	फुगाड पक्कि पुल निर्माण, कालीकोट	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	छेरावगर पक्कीपुल निर्माण	-	-	-
३३७०१९०७	तिल्चाखोला मोटेरेवल पुल, बाफिकोट ३	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	देउता खोला आर.सि.सि पूल	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	पुमाखोला मोटेरेवल पुल, बाफिकोट ३	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	छिनखेतखोला मोटेरेवल पुल बाफिकोट	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	घारीखोला सडक पुल आठविसकोट बाफिकोट	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	बड्ढि खहरे सडक पुल (बावियाचौर कुइने सडक) पञ्चपुरी न.पा.१०	नयाँ आयोजना	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	कल्यान पक्कि पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	काउली बेलीबृज	निर्माण कार्य सुरु नभएको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	सेपुखोला बेलीबृज निर्माण बारेकोट ८	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	खुर्पाखोला पक्की पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	१ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	लामातडा वेलिब्रिज पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न	सडक पुल सम्बन्धी संरचना

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	निर्माण छेडागाड-६ र जुँनिचादे ५	रहेको	भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	निर्माण
३३७०१९०७	छेडागाड मनाघाट वेलिब्रिज छेडागाड नगरपालिका १ र १२ जाजरकोट	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	लम्ती खोला सडक पक्की पुल	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	कार्कीज्यूला देखि सुवाकोट जोड्ने बेलीब्रिज	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	साना खोला मोटेरेबल पुल	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	दुई पिपल सडक पक्की, शिवालय गा.पा २ र ८	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	जैरिगाड सडकपुल निर्माण, ठुलिभेरी-०१, डोल्पा	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	कोलिबगर पक्कि पुल निर्माण, त्रिपुरासुन्दरी-०७, डोल्पा	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	याँचु बजार(पालिका केन्द्र) देखि तुमलिक मोटेरेबल पुल, खार्पूनाथ गा.पा. हुम्ला सडक पुल	सडक पुल संरचना निर्माण नभइरहेको (रुण ठेक्का)	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने।	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०७	सांधे बिसाउना पक्की पुल, कुशे- ६	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०७	लालिबगर औलाथली मोटेरेबल पुल	ठेक्का रुम भइ निर्माण सम्पन्न नभएको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०८	सडक निर्माण कार्यक्रम	५३ किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण हुने। ६१ किलोमिटर ग्रावेल सडक निर्माण हुने। ११३ किलोमिटर माटे सडक निर्माण हुने।	१५० किलोमिटर कालपत्रे सडक निर्माण हुने। १९० किलोमिटर ग्रावेल सडक निर्माण हुने। ३०० किलोमिटर माटे सडक निर्माण हुने।	१० जिल्ला कार्यालय मार्फत सडक निर्माण सम्बन्धी आयोजनाहरु
३३७०१९०८	टोप्ला इमिल्चा जाजरकोट	ठेक्का व्यवस्थापन भइ	७ कि.मि. ग्रावेल सहितको	सडक तथा सडक स्तरोन्नति

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	सडक सडक	सम्झौता भएको	सडक स्तरोन्नति	सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	जुम्ला एरपोर्ट, उर्थु, खालि न्याउलीघाट, वुलवुले मुगु सडक	१२ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति	२० कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट (सिंजा गाउँपालिका)- धापा-कोटघर-कुनौटा-लौरसिम-हाटसिंजा सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	गुरासे - दोबाट - सेरी - पातीकाल्ना - स्याउलीवजार सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	समपुरक आयोजना	प्रदेश र संघीय सरकारको सहकार्यमा सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण भइ १० कि.मि. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न भएको।	प्रदेश र संघीय सरकारको सहकार्यमा सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण भइ ६० कि.मि. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न हुने।	समपुरक आयोजना अन्तर्गत सडक निर्माण
३३७०१९०८	बालुवा संग्राही कुपिंदे खलंगा सडक	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	सोलावाड रिम सडक स्तरोन्नति	४ कि.मि सडक कालोपत्रे भएको	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	काभ्रा कालिमाटी रामपुर लुहाम काभ्रा कालिमाटी रामपुर सडक कालोपत्रे	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	बागचौर - पातीहाल्न सडक जगारखोला पूल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।	सडक सर्वयाम सञ्चालनयोग्य हुने। १ वटा सडक पुलको निर्माण सम्पन्न हुने।
३३७०१९०८	ताल्ला रारा सडक कालोपत्रे छायानाथ रारा न.पा	सडक संरचना निर्माण भएको	४ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	पिना-गमगढी सडक निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१ कि.मि पक्किक सडक सहित ४ कि.मि. सडक निर्माण हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	गमगढी ताल्ला कालोपत्रे सडक निर्माण, मुगु	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	३ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	बड्डीचौर बिप्रेनी बाबियाचौर विद्यापुर सडक निर्माण	७ कि.मि सडक संरचना निर्माण भएको	१३.२ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	रानीघाट तेलपानी भुरीगाउँ सडक	२ कि.मि सडक स्तरोन्नति भएको	१८ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	मंगलगढी कांक्रेविहार सडक योजना	२.२ कि.मि सडक कालोपत्रे भएको	२.४ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर	३ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	भक्तरी जगलघाट सडक			सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	लखरपाटा खाम्बागाडे मुरमुरी जामु सुनागाडा सडक पंचपुरी	८ कि.मि. टूयाक निर्माण	१० कि.मि सडकग्रावेल सहित स्तरान्ति हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	मूलपानी-फलाँटे-रानिघाट सडक स्तरान्ति वीरेन्द्रनगर २ र ३ सुर्खेत	३ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	छेडा- गडी लेखगाउँ- श्रीचौर कल्याण काँध सडक निर्माण	५ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरान्ति	३.५ कि.मि कालोपत्रे र ६ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरान्ति	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	रातोपुल देखि हटलाइन सडक स्तरान्ति , वीरेन्द्रनगर, न.पा.-४	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्पन्नता भएको	३ कि.मि सडक ४ लेन सहित कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	वीरेन्द्रनगर-क्रेखोला- भिउचुला सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्पन्नता भएको	३.५ कि.मि कालोपत्रे र ४.५ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरान्ति	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	ईन्द्र वि.सी. सडक (गोजी- आली-दुनी-दह) मदनभण्डारी राजमार्ग सम्म कालो पत्र र स्तरान्ति र निर्माण	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्पन्नता भएको	५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर भक्तरी जगलघाट सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्पन्नता भएको	६ कि.मि. ग्रावेल सहितको सडक स्तरान्ति	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	हुङ्के ब्युनेनी माझघाट चेपाड जामु सडक	४.५ कि.मि. सडक स्तरान्ति सहित सडक संरचना निर्माण भएको	१८ कि.मि कालोपत्रे तथा ५ कि.मि.ग्रावेल सडक निर्माण हुने	१८ कि.मि कालोपत्रे तथा ५ कि.मि.ग्रावेल सडक निर्माण हुने
३३७०१९०८	घाटागाँउ गटु सालम कोरालाबास कुल्लीमोर सडक	६ कि.मि सडकमा ग्रावेल सहित सडक संरचना निर्माण	१३.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	१३.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	गंगटे आरण्डुडा ढाटखेत थल जाजरकोट सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्पन्नता भएको	१० कि.मि ग्रावेल सडक स्तरान्ति हुने सहित	१० कि.मि ग्रावेल सडक स्तरान्ति हुने सहित
३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्ताडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	८ कि.मि सडक कालोपत्रे भएको	१२.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्ताडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	६ कि.मि सडक निर्माण भएको	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	वारातु सियाला रेगिल रोड	३.५ कि.मि नयाँ सडक निर्माणभएको	६ कि.मि नयाँ सडक निर्माण हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	सान्नीघाट देखि सिपखाना सडक योजना	५० % भौतिक प्रगति भएको	११.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरान्ति सम्बन्धी संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३३७०१९०८	खुलालु-लालु-भेरिसाँगु-कुमालगाउँ-एरपोर्ट-मेहल्मुडी-मुर्मा-रास्कोट-लैफु सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	५.६ कि.मि ग्रावेल सहितको सडक स्तरोन्नति	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	चीसापानी नदुवा राडी मूसिकोट सडक निर्माण	निर्माणको चरणमा रहेको	सडक स्तरोन्नति भइ यातायात सेवा सहज हुने ।	सडक निर्माण सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	देवस्थल कैनाकाडा चौरजहारी डोल्पा सडक निर्माण	१० कि.मि सडक कालोपत्रे भएको	१२ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	रिम्ना पेदी गाराघाट पीपल सडक निर्माण	५ कि.मि पक्कि नाला र २ कि.मि. सडक चौडा हुने	करिब ७ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	चौरजहारी-विजयश्वरी-बैरागीठाँटी सडक	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहारी सडक (3rd Package)	९ कि.मि सडक कालोपत्रे भइसकेको	15 कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	15 कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहारी सडक (4th Package)	९.५ किमी सडक स्तरोन्नतिभइ सकेको (3rd र 4th package सहित)	15 किमी सडक स्तरोन्नति हुने (3rd र 4th package सहित)	15 किमी सडक स्तरोन्नति हुने (3rd र 4th package सहित)
३३७०१९०८	सल्यान, खलंगा, कालिमाटी, घुइयाबारी, काप्रेचौर, खर्कबर, कोहलपुर सडक योजना	३.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	५.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	५.५ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	थलह बाटुले हुदै ब्युउली डुङ्गा जुम्ला जोडने सडक स्तरोन्नति/कालोपत्रे	सडक निर्माण कार्य भइरहेको	२० कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	२० कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	सुयाडा कर्चाँले तिनसल्ली सडक स्तरोन्नति/कालोपत्रे	ठेक्का सम्झौता भइ सडक निर्माण कार्य सुरु	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	८ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	कालिमाटी-खालचौर-नेटिलेक सडक खण्डको सकला खारी बयाले लिम्सा सडक	सडक निर्माण कार्य भइरहेको	२१ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने सहित सडक स्तरोन्नति	२१ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने सहित सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	छेडा थालह सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक,जुनिचादे (सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक खण्डको ३० कि.मि	३ कि.मि सडक ट्रयाक मात्र खुलेको र ठेक्का रुन रहेकोले ठेक्का तोड्नुपर्ने अवस्थामा रहेको	३० कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	सेपुखोला कोल्यानी वण्डाला सुवाकोट लुहाग धुम तोलखान दह हुँदै जुम्ला सडक बारेकोट जाजरकोट	सडक निर्माण कार्य भइरहेको	15 कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने	15 कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	साल्मा खोला पुल	सडक पुल संरचना निर्माण भइ रहेको	सडक पुलको निर्माण सम्पन्न भई सडक सर्वयाम	सडक पुल सम्बन्धी संरचना निर्माण

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			सञ्चालनयोग्य हुने।	
३३७०१९०८	त्रिवेणी, नर्कु सर्मी, भालुलेक, जुम्ला सडक	निर्माण चरणमा रहेको	२५ कि.मि ट्रयाक खोले	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	दुनै सरस्वती मन्दिर देखी तिप्ला गाँउ हुदै थरगाँउ – कांडाताली सम्म	३.५ कि.मि सडक ट्रयाक खुलेको	१६ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने	१६ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने
३३७०१९०८	पातीहाल्ना परिलारह आखेखोला हुँदै शे- फोक्सुण्डो सडक शे- फोक्सुण्डो गा.पा.डोल्पा	९ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने तथा स्तरोन्नति	१२ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने तथा स्तरोन्नति	१२ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने तथा स्तरोन्नति
३३७०१९०८	त्रिपुराकोट बगर वडा नं.७ कार्यालय-छल हुदै मौरेलेख सम्म सडक स्तर उन्नति	ठेक्का सम्झौता भइ निर्माण कार्य सुरु	६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	जिउ खोर खोला देखि सु हुदै रंग गाउँ सडक, त्रिपुरासुन्दरी न.पा.डोल्पा	सडक निर्माण कार्य भैरहेको	७ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने तथा स्तरोन्नति हुने	७ कि.मि सडक ट्रयाक खोल्ने तथा स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	लाग्ना लाहरा माझाफाल दुर्गाउ तालि सडक स्तर उन्नति कार्य ठुलिभेरी -०५ र ०६	३ कि.मि सडक स्तरोन्नति भएको	६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	चुगाड देखि बलांग्रासम्म सडक स्तर उन्नति, त्रिपुरासुन्दरी-१, १०, ११	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१६ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	दुनै सदरमुकाम भौतिक पूर्वाधार विकास, ठुलिभेरी- ०३, डोल्पा	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	८ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	गुम्बा-कोलाताचिन- शहरतारा-टूपातारा सडक निर्माण, काइके गा.पा., डोल्पा	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	१५ कि.मि. सडक ट्रयाक निर्माण	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	सर्केगाड-मारघारे- खार्पुनाथ-सिमकोट सडक	१९ सडक ट्रयाक खोल्ने तथा स्तरोन्नति भएको	२६ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने	२६ कि.मि सडक ट्रयाक खुल्ने
३३७०१९०८	खार्पू-सिमकोट (मानसरोवर प्रवेशद्वार) नमुना एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सिमकोट, हुम्ला	खार्पू-सिमकोटमा एकीकृत पूर्वाधार सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भइ नमुना वस्ती निर्माण भइरहेको	खार्पू-सिमकोटमा एकीकृत पूर्वाधार सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भइ नमुना वस्ती निर्माण हुने	खार्पू-सिमकोटमा एकीकृत पूर्वाधार सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भइ नमुना वस्ती निर्माण हुने
३३७०१९०८	दैलेख सदरमुकाम देखि नौमुले गा . पा . १ देखि ४ हुदै जुनी जाजरकोट जिल्ला जोड्ने सडक	सडक संरचना सम्बन्धी कार्य भइरहेको	९ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

३३७०१९०८	माथिल्लो डुगेथोर दुल्लु बेउली कालिकोट सडक	११ किमी सडक स्तरोन्नति भएको	७ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित १४ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने	७ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित १४ कि.मि सडक स्तरोन्नति हुने
३३७०१९०८	कोप्ची कडी बेस्टडा रुम चौराठा देउली दैलेख सडक	सडक निर्माण सम्बन्धी कार्य भइरहेको	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	ताराघाट खैरिगैरा गैडाबाज रानीबन टाकुरी काँशीकाँध सडक	सडक निर्माण कार्य भइरहेको	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	सान्ताडा मेहलतोली पातिहाल्ना जाजरकोट सडक	सडक निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	७ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	श्रीस्थान- डाडीमाडी- चामुण्डा राकम सडक (ग्राभेल/ खण्ड स्मिथ सडक)	सडक निर्माण कार्य भैरहेको	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने	६ कि.मि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	सागेतडा-ब्रिन्दासैनी - चामुण्डा बाटो निर्माण	६ कि.मि.सडकको बेस सम्मको कार्य सम्पन्न भएको	७ कि.नेमि सडक कालोपत्रे हुने	७ कि.नेमि सडक कालोपत्रे हुने
३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट (सिंजा गाउँपालिका)- धापा-कोटघर-कुनौटा- लौरसिम-हाटसिंजा सडक	निर्माणको चरणमा रहेको	७ कि.मि ग्राभेल सहितको सडक स्तरोन्नति	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	हुम्ला कर्णाली र मुगु कर्णाली दोमुख देखी देखी गमगढी नाक्चेलाम्ना सडक (गमगढी तारापानी सडक खण्ड)	सडक निर्माण कार्य भइरहेको	२.२ कि. मि. सडक ढलानसहित २३ कि.मि सडक स्तरोन्नति	२.२ कि. मि. सडक ढलानसहित २३ कि.मि सडक स्तरोन्नति
३३७०१९०८	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास कार्यक्रम शे- फोक्सुन्डो गा.पा. वडा नं.८, डोल्पा	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास नमुना एकिकृत बस्ती निर्माण भइरहेको	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास नमुना एकिकृत बस्ती निर्माण भइ सुरक्षित आवश्यकको प्रत्याभूति हुने	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास नमुना एकिकृत बस्ती निर्माण भइ सुरक्षित आवश्यकको प्रत्याभूति हुने
३३७०१९०८	सुर्खेत उपत्यका चक्रपथ (नेवारे-धुलियाबिट र भुसालडाँडा मनिकापुर खण्ड)	ठेक्का व्यवस्थापन भइ सम्झौता भएको	४.४ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित ७ कि.मि हुने	४.४ कि.मि सडक कालोपत्रे सहित ७ कि.मि हुने
३३७०१९०८	दोमुख बाट नाक्चेलाम्ना सडक स्तरोन्नति (धैन देखी दोमुख सडक खण्ड)	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण हुँदै	२३ कि.मि ट्रयाक निर्माण सहित सडक स्तरोन्नति	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०८	यांगर गेरुंग पनि देखि मुचु तुम्कोट सडक हुम्ला	ट्रयाक निर्माण सहित सडक संरचना निर्माण	७ कि.मि ट्रयाक निर्माण सहित सडक संरचना निर्माण	सडक तथा सडक स्तरोन्नति सम्बन्धी संरचना निर्माण
३३७०१९०९	जनता आवास विपन्नको घर तथा एकिकृत वस्ती विकास कार्यक्रम	जनता आवास/विपन्न/एकिकृत बस्ती विकास मार्फत ९० थप नया	जनता आवास/विपन्न/एकिकृत बस्ती विकास मार्फत ३२० थप नया	जनता आवास/विपन्न/एकिकृत बस्ती विकास कार्यक्रम

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

		घर निर्माण भएका	घर निर्माण भएका हुने	
३३७०२०११	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको
३३७०२०१२	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण भैरहेको • सवारी साधन दर्ता तथा नविकरण भैरहेको	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको • सवारी साधन दर्ता तथा नविकरण गरेको	• सवारी चालक अनुमति पत्र वितरण गरेको • सवारी साधन दर्ता तथा नविकरण गरेको
३३७९११२३	स्थानिय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुच सुधार आयोजना (संघ सशर्त अनुदान)	.	.	.
३३७९११२८	ग्रामिण सडक संजाल सुधार आयोजना-ए एफ	.	.	.
३३७९११२९	आवास व्यवस्था कार्यक्रम (सङ्घीय सशर्त अनुदान)	.	.	.
३३७९११३०	झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)	.	.	.
३३७९११३३	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)	.	.	.

३.३.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	विपन्नको घर कार्यक्रम मार्फत निर्मित घर	संख्या	२२३	२७९	२९५	३०५	३२०
२	प्रदेशको कुल कालोपत्रे सडक (प्रदेश सरकारबाट निर्माण)	कि.मि	७२.८३	७०	७५	८२	८९
३	प्रदेशको कुल ग्राभेल सडक (प्रदेश सरकारबाट निर्माण)	कि.मि	९३.६०	१०५	११५	१२०	१४०
४	सडक पुल निर्माण (प्रदेश सरकारबाट निर्माण)	संख्या	१३	१४	१५	१६	१९
५	झोलुङ्गे पुल (प्रदेश सरकारबाट निर्माण)	संख्या	३४	३५	४०	४५	४०
६	एकिकृत प्रशासकीय भवन निर्माण	संख्या	०	०	०	०	१
७	जनता आवास कार्यक्रम मार्फत निर्मित घर	संख्या	५६४	३०४	३५०	३४०	३८०

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
८	स्मार्ट सवारी चालक अनुमतिपत्र वितरण	संख्या	६,३४१	७,०००	७,५००	९,०००	१०,०००
९	सवारी करबाट संकलित राजस्व (वार्षिक)	लाख	३,२३५.७४	३,७००	४,५००	५,०००	५,५००
१०	प्रदेशको कुल माटे सडक (प्रदेश सरकारबाट निर्माण)	कि.मि.	३१७	३३५	३५०	३४०	३००
११	अन्य:सडक स्तरोन्नति,नाला निर्माण ज्याविन,टेवा पर्खाल निर्माण	कि.मि.	१८५	२००	२२०	२३०	२५०
१२	सार्वजनिक भवन निर्माण	संख्या	६	७	८	१०	१५

३.३.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
२०८३/८४	१०,९३२,११०	३३७,२३३	१०,५९५,०२७	०	१,८४२,७३६	९,०२९,५२४	०
२०८४/८५	११,४८४,३९०	३५४,०९५	११,१३०,२९६	०	१,९३४,८७३	९,५४९,५१८	०
२०८५/८६	१२,०६४,८३५	३७१,७९९	११,६९३,०३६	०	२,०३१,६१६	१०,०३३,२१९	०

३.३.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

१. वित्तीय तथा बजेटरी जोखिम (Fiscal & Budgetary Risks)

- आन्तरिक स्रोतको संकुचन र परनिर्भरता: कर्णाली प्रदेशको आफ्नै आन्तरिक राजस्व परिचालन न्यून हुनु र संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण तथा सशर्त अनुदानमा अत्यधिक भर पर्नुपर्ने अवस्था।
- बजेट विनियोजन र खर्चबीचको खाडल (Under-spending): आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर मात्र विकास बजेट खर्च हुने परिपाटी (असार मसान्तको चटारो) ले गर्दा त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपणको लक्ष्य भेट्न कठिन हुने।
- लागत वृद्धि (Cost Overrun): समयमा आयोजना सम्पन्न नहुँदा र मुद्रास्फीति (Inflation) का कारण सुरुमा अनुमान गरिएको भन्दा आयोजनाको कुल लागत निकै बढ्न जानु।

२. भौगोलिक तथा वातावरणीय जोखिम (Geographical & Environmental Risks)

- कठिन भू-बनोट र पहुँचको समस्या: भिरालो र कमजोर भू-भागका कारण सडक तथा शहरी पूर्वाधार निर्माणमा उच्च लागत लाग्ने र ढुवानीमा ठूलो खर्च हुने।
- प्राकृतिक प्रकोप (Natural Disasters): वर्षायाममा आउने बाढी, पहिरो र खडेरीका कारण निर्माणाधीन वा सम्पन्न भइसकेका पूर्वाधार (सडक, पुल, खानेपानीका मुहान) मा क्षति पुगी थप वित्तीय दायित्व सिर्जना हुनु।
- जलवायु परिवर्तनको प्रभाव: पानीका मुहानहरू सुक्दै जानु वा अप्रत्याशित भारी वर्षा (Cloudburst) का कारण पूर्वाधारको दिगोपनामा चुनौती थपिनु।

३. प्राविधिक तथा कार्यान्वयनगत जोखिम (Technical & Operational Risks)

- विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) को गुणस्तर: पर्याप्त सम्भाव्यता अध्ययन र परिपक्व DPR विना नै आयोजनाहरू MTEF र बजेटमा समावेश गरिँदा कार्यान्वयनको चरणमा एलाइन्मेन्ट परिवर्तन गर्नुपर्ने वा डिजाइन नै बदल्नुपर्ने जोखिम।

- प्राविधिक जनशक्तिको अभाव: दुर्गम क्षेत्रमा इन्जिनियर, सब-इन्जिनियर र विशेषज्ञ प्राविधिकहरू टिक्न नसक्ने/नजाने हुँदा आयोजनाको सुपरिवेक्षण र गुणस्तर नियन्त्रण कमजोर हुन सक्ने।
- निर्माण व्यवसायीको क्षमता (Contractor Performance): न्यून कबोल (Low Bidding) गरेर ठेक्का लिने तर समयमा काम नगर्ने वा आयोजना अलपत्र पार्ने प्रवृत्ति।

४. कानूनी, प्रशासनिक तथा संस्थागत जोखिम (Legal & Administrative Risks)

- जग्गा प्राप्ति र वातावरणीय स्वीकृतिमा ढिलाइ: राइट अफ वे (Right of Way) को विवाद, जग्गा मुआब्जा वितरण र वन क्षेत्रको भोगाधिकार (EIA/IEE) स्वीकृतिको प्रक्रियागत झन्झटले गर्दा आयोजनाहरू समयमै सुरु हुन नसक्नु।
- कन्स्ट्रक्सन म्याटेरियल्स (निर्माण सामग्री) को उपलब्धता: नदीजन्य पदार्थ (ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा) को उत्खनन र आपूर्तिमा देखिने कानूनी तथा वातावरणीय अड्चनहरू।
- तहगत समन्वयको अभाव: संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहबीच योजनाहरू दोहोरिने (Duplication) वा कार्यक्षेत्रको स्पष्टता नहुँदा पूर्वाधार विकासमा सन्तुलन नमिल्नु।

३.४ जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय

३.४.१ पृष्ठभूमि

(अ) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा

कर्णाली जलविद्युत उत्पादन लगायत जलस्रोतको बहु-उपयोगको अधिक सम्भावना भएको प्रदेश हो। जलस्रोत तथा ऊर्जा, प्रदेशको समृद्धिको प्रमुख आधार हो। विश्वभर वातावरण संरक्षणका लागि दिगो, उत्थानशील तथा वातावरणमैत्री हरित ऊर्जाको उत्पादन र उपयोग, पहिलो प्राथमिकतामा रहेको सन्दर्भमा क्षमता अनुसारको जलविद्युत उत्पादन तथा जलस्रोतको उपयोग गरी कृषि, उद्योग, पर्यटन र यातायात लगायतका प्रमुख आर्थिक क्षेत्रको विकास गर्नुका साथै विद्युत निर्यातबाट आर्थिक वृद्धि हासिल गरी प्रदेशवासीको जीवनस्तर उकास्न महत्त्वपूर्ण योगदान पुर्याउन सकिने सम्भावना रहेको छ।

जलविद्युत उत्पादन, वितरण तथा उपयोगमा निजी क्षेत्र तथा विकास साझेदारको भूमिका महत्त्वपूर्ण रहेको छ। यस प्रदेशमा जलस्रोत तथा जलविद्युत र स्वच्छ ऊर्जा उत्पादन, उपयोग र निर्यातमा संघ तथा प्रदेश सरकारले प्राथमिकता दिँदै आएका छन्। यसैअनुरूप प्रदेश सरकारले पहिलो पञ्चवर्षीय योजना मार्फत "कर्णालीको पानी जनताको लगानी" लगायत यस क्षेत्रमा जनचाहना अनुसारको कार्यक्रम संचालनको प्रयास अगाडी बढाएको थियो। प्रदेशको शतप्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सेवाको पहुँच पुर्याउन र अन्य क्षेत्रमा बढ्दै गएको यसको मागलाई सम्बोधन गर्न तथा विद्युतमा आत्मनिर्भर भई निर्यात गर्न प्रदेशको जलविद्युत उत्पादनमा लगानी बढाउन आवश्यक छ।

प्रदेशभित्रको जलविद्युत उत्पादन न्यून रहेको र राष्ट्रिय प्रसारण लाइन उपलब्ध नभएका स्थानमा वैकल्पिक र नविकरणीय ऊर्जा मार्फत कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम सफल पार्न सकिने आधार रहेको छ। यसबाट नै हाल छरिएर रहेका गाउँ-बस्तीलाई उज्यालो बनाउन सफल हुनुका साथै नागरिकको ऊर्जाको आवश्यकता सुलभ रूपमा र सुपथ मुल्यमा प्राप्त गर्न धेरै मात्रामा सफलता समेत मिलेको छ। वैकल्पिक तथा नविकरणीय ऊर्जा, तुलनात्मक रूपमा कम लगानीमा स्थानीयस्तरमै तत्काल उपलब्ध हुन सक्ने ऊर्जा भएकोले ग्रामीण विद्युतीकरणका लागि यसको ठुलो महत्त्व रहेको छ। वैकल्पिक ऊर्जा अन्तर्गत सौर्य ऊर्जा नै प्रदेशमा हाल उपयोग भएका ऊर्जाको स्रोतमा प्रमुख भएतापनि लघु जलविद्युत, वायु ऊर्जा, जैविक ऊर्जा तथा हाल विश्वमा विकसित हुँदै गएको हाइड्रोजन ऊर्जाबाट समेत धेरै फाइदा लिन सकिने सम्भावना रहेको छ।

(आ) सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन प्रदेश विकास तथा समृद्धिका लागि प्रमुख क्षेत्रका रूपमा रहेको छ। प्रदेशमा उपलब्ध उर्वर खेतीयोग्य जमिनमा वर्षैभरी पर्याप्त सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराई उच्चमूल्य अन्नबाली, तरकारी तथा अन्यबालीको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाई खाद्यन्तर्गत आत्मनिर्भर, खाद्य सुरक्षा तथा पोषणमा अभिवृद्धि र निकासी प्रबर्द्धन गर्न सक्ने संभावना रहेको छ। यसैगरी जलस्रोतको उचित व्यवस्थापन तथा सिंचाइ विद्युत, पर्यटन, कृषि, उद्योग तथा खानेपानी लगायतका क्षेत्रमा बहुउपयोग गर्न सक्ने संभावना रहेको छ। नदीनालाहरूमा तटबन्धको व्यवस्था गरी जलउत्पन्न प्रकोपको नियन्त्रण, खेतीयोग्य भूमिको संरक्षण र बगरखेतीका लागि उल्लेख्य मात्रामा जमिन उपलब्ध हुन सक्ने संभावना पनि रहेको छ। साथै नदीनाला लगायत संभाव्य स्थानमा उच्च बाँध निर्माण गरी बहुउद्देश्यीय सिल्टेसन जलाशय निर्माण गरी विद्युत् उत्पादन, सिंचाइ, जलक्रिडा तथा सेडिमेन्टसन समेतमा उपयोग गर्न सकिने पनि संभावना रहेको छ।

प्रदेशभित्र उपलब्ध खेतीयोग्य जमिनलाई हिमाली क्षेत्रको हकमा हिउँ सङ्कलन पोखरी तथा टार र अन्य स्थानहरूका लागि वर्षातको पानी सङ्कलन पोखरी, मूलको पानी सङ्कलन संरचना जस्ता वैकल्पिक उपाय तथा जलाशयसहितका ठूला बहुउपयोगी जलस्रोत विकास आयोजना निर्माण र बाढी पहिरो लगायत विभिन्न कारणले सञ्चालनमा नरहेका सिंचाइ आयोजनालाई आवश्यक मर्मतसम्भारको उचित प्रबन्ध गरी पुनःसञ्चालनमा ल्याउन सकिने संभावना रहेको छ।

(इ) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

नेपालको संविधानको धारा ३५ (४) ले स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा प्रत्येक नागरिक पहुँच हुने व्यवस्थालाई मौलिक हकको रूपमा प्रत्याभूत गरेको छ । मानव जीवनको लागि अत्यावश्यक सेवामा पर्ने स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा परिपूर्तिका लागि प्रदेशमा स्वच्छ खानेपानीका स्रोत, अनुकुल धरातलीय बनौट, बसोबास र जनचेतना, संस्थागत आधार, पूर्वाधार तथा प्रविधिको विकास र विस्तार लगायतका संभावना तथा अवसर उपलब्ध रहेका छन् ।

नेपाल सरकारले खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने नीति, कानुन र मापदण्ड अनुरूप खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका कार्यक्रम उच्च प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरीरहेको छ । यसैअनुरूप प्रदेश सरकारले पनि खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको दिगो विकास लक्ष्य समेत राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्रदेशको हासिल गर्ने गरी विभिन्न नीतिगत, कानुनी तथा संरचनागत व्यवस्था गरी यससम्बन्धी कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन गरिरहेको छ ।

३.४.२ विद्यमान अवस्था

(अ) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा

यस प्रदेशमा जलविद्युत उत्पादन क्षमता कुल १८ हजार मेगावाट रहेको प्रारम्भिक अनुमान सम्भाव्यता अध्ययनले देखाएको छ । यो राष्ट्रिय जलविद्युत उत्पादन क्षमताको महत्त्वपूर्ण हिस्सा हो। यसैले जलविद्युत उत्पादनलाई प्रदेश सरकारले प्राथमिकतामा राखेको छ । प्रचुर सम्भावनाका बाबजुद प्रदेशमा आ. व. २०७६/०७७ सम्म ८ मेगावाट जलविद्युत उत्पादन भएकोमा आ. व. २०८०/०८१ सम्म १६ मेगावाट मात्र उत्पादन भएको अवस्था छ । जलविद्युत उत्पादनको क्षेत्रमा लगानीको लागि स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्र र विकास साझेदारको विशेष अभिरुची रहेको छ भने आम-नागरिक समेत जलविद्युत आयोजनामा लगानी गर्न धेरै उत्सुक रहेका छन् । यसैगरी उत्पादित विद्युत खपतका लागि प्रशस्त आन्तरिक र बाह्य बजार विस्तार हुँदै गएको छ ।

जनगणना-२०७८ अनुसार बत्ती बल्न बिजुली प्रयोग गर्ने घरपरिवार ४९.६ प्रतिशत रहेको छ भने सोलार वा सौर्य ऊर्जा प्रयोग गर्ने घरपरिवार ४७.९ प्रतिशत रहेको छ ।

(आ) सिँचाई तथा जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

यस प्रदेशमा परम्परागत सतह सिँचाई, नयाँ प्रविधिमा आधारित सिँचाई, भूमिगत सिँचाई तथा वर्षातको पानी संङ्कलन जस्ता वैकल्पिक माध्यमबाट सिँचित क्षेत्रको विस्तार गर्ने प्रयास हुँदै आएको छ । नेपाल राष्ट्र बैङ्कको प्रतिवेदनअनुसार यस प्रदेशमा कुल खेतीयोग्य क्षेत्रफल २१३,५४४ हेक्टर रहेकोमा खेती गरिएको क्षेत्रफल १३०,७३१ हेक्टर रहेको छ । खेती गरिएको क्षेत्रफल मध्ये ३५,२९७ हेक्टर क्षेत्रफल (२६.९९ प्रतिशत) मा वर्षैभरी र ५,२३० हेक्टर क्षेत्रफल (४.० प्रतिशत) मा मौसमी गरी कुल ४०,५२७ हेक्टर क्षेत्रफल (३१.११ प्रतिशत) मा सिँचाई सुविधा उपलब्ध रहेको छ । हिमाली, उच्च पहाडी तथा न्यून मात्रामा भित्री मधेश रहेको यस प्रदेशमा परम्परागत सतह सिँचाई प्रणालीबाट जम्मा ३०,३९६ हेक्टर जमिनमा मात्र सिँचाई सेवा उपलब्ध हुन सक्ने देखिन्छ भने थप ६९,५९७ हेक्टर जमिनमा लिफ्ट प्रणाली एवम् नवीनतम् यान्त्रिक प्रणालीबाट सिँचाई सुविधा पुर्‍याउन सकिने अनुमान गरिएको छ । प्रदेशको खेतीयोग्य जमिनमध्ये हालसम्म २६.९९ प्रतिशतमा मात्र वर्षैभरी सिँचाई सुविधा उपलब्ध रहेको छ ।

(इ) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

यस प्रदेशमा आधारभूतस्तरको खानेपानी सुविधा ८८ प्रतिशत र उच्च तथा मध्यमस्तरको खानेपानी सुविधा करिब ४ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा उपलब्ध रहेको छ । यसैगरी प्रदेशभित्रका सबै जिल्ला तथा स्थानीय तह खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भई आधारभूत सरसफाइ सुविधाको उपयोग गरीरहेका छन् । जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालयको तथ्याङ्कअनुसार प्रथम पञ्चवर्षीय योजना अवधिमा यस प्रदेशका थप २,१०,५२३ जनसङ्ख्या खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएका छन् । यस प्रदेशमा नेपालको जनगणना-२०७८ को तथ्याङ्कअनुसार जम्मा ३६६,०३७ घरपरिवार रहेकोमा १३०,४६५ घरधुरीले निजी धारा (परिसरभित्र), १६२,६१९ घरधुरीले सार्वजनिक धारा (परिसरबाहिर), १,६३५ घरधुरीले ट्युबवेल/ह्यान्डपम्प, ७,५७३ घरधुरीले राम्रोसँग ढाकिएको/कुवा, ९,२१० घरधुरीले खुला/कुवा, ४८,६९९

घरधुरीले मुलधारो, ४,२७६ घरधुरीले नदी/ खोला, ४८० घरधुरीले जार/बोतल र १,०८० घरधुरीले अन्य स्रोतबाट खानेपानी सेवा उपभोग गरीरहेको देखिन्छ । उन्नत तथा गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा उपलब्ध गराउन तहगत सरकार, विकास साझेदार, समुदाय तथा निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा आयोजनाको विकास, विस्तार र स्तर वृद्धि तथा सम्बन्धित निकाय तथा उपभोक्ता समिति, सेवा प्रदायकको समेत क्षमता वृद्धि गरी दिगो सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ ।

३.४.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

(अ) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा

(१) जलस्रोतको एकीकृत तथा योजनावद्ध विकास, बहु-उपयोग र संरक्षण:

नदि वेशिन तथा एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन प्रणालीमा आधारित एकीकृत जलस्रोत विकास रणनीति उपलब्ध नहुनु, नदि वेशिन तथा एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन अवधारणा, अध्ययन एवं अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र प्रविधि एवं अभ्यासमा आधारित जलस्रोतको एकीकृत व्यवस्थापन नहुनु, जलाशय, विद्युत, सिंचाइ तथा खानेपानी सम्बन्धी बहु-उपयोगी आयोजनाको विकास, विस्तार र संचालनमा प्राथमिकताका साथ लगानी र कार्यान्वयनको व्यवस्था नहुनु, प्राज्ञिक तथा अनुसन्धान संस्थासँगको सहकार्यमा अनुसन्धान तथा विकासबाट जलस्रोतको क्षेत्रमा विकास भएका नवीन प्रविधि तथा अभ्यासको प्रयोग गरी संरचना निर्माण, विकास तथा संचालन नहुनु यस क्षेत्रका प्रमुख सवालहरु हुन् । अध्ययन एवं अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, प्रविधि एवं अभ्यास, नदि वेशिन तथा एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन प्रणालीमा आधारित जलस्रोतको एकीकृत विकास तथा व्यवस्थापन गर्नु चुनौतीका रुपमा रहेका छन् ।

(२) विद्युत आयोजनाको शीघ्र विकास, संचालन र उत्पादन:

जलस्रोत तथा जलविद्युत विकास, संचालन तथा उपयोग सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान, नीति, नियम तथा प्रदेश संरचनाको व्यवस्था र दक्ष प्राविधिकको कमी हुनु, प्रदेशस्तरीय जलविद्युत आयोजना निर्माणका लागि स्थानीय नागरिकलाई शेयर लगानी गर्ने अग्रधिकार सहितको नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था हुन नसक्नु र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भइसकेका जलस्रोत तथा जलविद्युत विकास आयोजनाको निर्माण प्रारम्भ हुन नसक्नु यस सम्बन्धी प्रमुख सवालका रुपमा रहेका छन् । जलविद्युतसमेत जलस्रोतमा आधारित आयोजना विकास र संचालन सम्बन्धमा सक्षम तथा सहज वातावरण निर्माण गर्नु, प्रदेशस्तरीय जलविद्युत आयोजना निर्माणका लागि स्थानीय नागरिकलाई शेयर लगानी गर्ने अग्रधिकार उपलब्ध गराउनु र वर्षैभरी समान रुपमा विद्युत उत्पादनका लागि जलप्रवाहमा आधारित आयोजनाभन्दा जलाशययुक्त तथा पम्प स्टोरेज सिद्धान्तमा आधारित जलविद्युत आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ विकास र निर्माण गर्नु यसका प्रमुख चुनौतीहरु हुन् ।

(३) जलविद्युत उत्पादन र वितरणबाट कृषि, उद्योग र सेवाक्षेत्रको विकास र विस्तार:

प्रदेशमा जलविद्युत आपूर्ति भरपर्दो नहुनु र आवश्यकता अनुसार आन्तरिक विद्युतको माग पूरा हुन नसक्नु, विद्युत प्रसारण तथा वितरण लाइन निर्माणका आयोजनाहरु समयमा पूरा हुन नसक्नु यस क्षेत्रका प्रमुख सवालहरु हुन् । जलविद्युतको उच्च माग पूरा गर्न आवश्यक जलविद्युत आयोजनाहरुको निर्माण प्रारम्भ गर्नु र यसका लागि आवश्यक लगानीको व्यवस्थापन गर्नु, जलविद्युत एवं प्रसारण लाइन आयोजना निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने जग्गा र सडकको क्षेत्राधिकार प्राप्त गर्नु तथा आयोजना समयमै र तोकिएको लागतमा सम्पन्न गरी प्रदेशका सबै नागरिकलाई विद्युत सुबिधा उपलब्ध गराउनु र प्रदेश समृद्धिको आधार तयार गर्नु यस क्षेत्रका प्रमुख चुनौतीहरु हुन् ।

(४) जलविद्युत प्रवर्द्धन:

पहिचान भएका जलस्रोत तथा जलविद्युत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन र आयोजना विकास नहुनु, सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार भएका ठुला, मझौला र साना विद्युत आयोजना समेत संचालन हुन नसक्नु, जलविद्युत आयोजना संचालन तथा वितरणको लागि सडक तथा विद्युत लाइन लगायतका पूर्वाधारको विकास र विस्तारमा

ढिलाइ हुनु, सबै घरपरिवारमा विद्युत सुबिधा उपलब्ध नहुनु आदि यस क्षेत्रका प्रमुख सवालहरु हुन् । प्रदेशभित्रको विद्युत वितरण प्रणालीलाई आधुनिक प्रविधियुक्त बनाउन स्वचालित एवं स्मार्ट ग्रिडमा आधारित विद्युत वितरण प्रणालीको प्रयोग गर्नु, उत्पादित विद्युतलाई वितरण लाइनमा जोड्नु र राष्ट्रिय ग्रिडमा प्रवाह गराउन उपयुक्त क्षमताको आन्तरिक प्रसारण लाइन निर्माण, विस्तार र स्तरोन्नति गर्नु प्रमुख चुनौतीका रुपमा रहेका छन् ।

(५) वैकल्पिक तथा नविकरणीय ऊर्जाको विकास तथा उपयोग:

लघु जलविद्युत, सोलार तथा वायु ऊर्जा, वायोग्याँस लगायतका वैकल्पिक तथा नविकरणीय ऊर्जामा प्रदेशको आवश्यकता पूरा हुने गरी सबै स्रोतहरुको उपयोग गर्न आर्थिक स्रोत तथा प्राविधिक क्षमताको कमी हुनु, वैकल्पिक ऊर्जा घरायसी आवश्यकता परिपुर्तिमा मात्र सीमित हुनु, वैकल्पिक ऊर्जालाई अन्य कार्यमा उपयोगमा ल्याउन नसक्नु यस क्षेत्रका प्रमुख सवालहरु हुन् । सौर्य ऊर्जा मात्र नभई वैकल्पिक तथा नविकरणीय ऊर्जाका अन्य स्रोतहरु जस्तै वायु ऊर्जा तथा जैविक ऊर्जाको समेत विकास गर्नु र यसलाई ग्रामीण भेगमा विद्यमान परम्परागत ऊर्जाको स्रोत दाउरालाई प्रतिस्थापन गर्ने गरी विकास गर्नु, वैकल्पिक तथा स्वच्छ ऊर्जामा ग्रामीण समुदायको पहुँच बढाउनु, वैकल्पिक ऊर्जा प्रणालीको दिगो संचालन र व्यवस्थापन गर्नु, वैकल्पिक ऊर्जा प्रविधिबाट ऊर्जा उत्पादन, उपयोग र व्यवस्थापनका लागि तहगत सरकारबिच आपसी समन्वय, सहकारी र साझेदारी गर्नु मुख्य चुनौतीका रुपमा रहेका छन् ।

(आ) सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

(१) सिंचाइ सुविधा विकास तथा विस्तार:

सिंचाइ सुविधा उपलब्ध खेतीयोग्य जमिनमा मानव बस्ती विकास हुन थाल्नु, निर्माणसम्पन्न भएर सञ्चालनमा आएका आयोजना पनि नियमित मर्मतसम्भारको अभावमा जीर्ण हुँदै जानु, अपेक्षाकृत ठूला सिंचाइ आयोजनाहरु समयमै सम्पन्न हुन नसक्नु, सिंचाइ प्रणालीको व्यवस्थापनमा प्रभावकारिता नदेखिनु, वैकल्पिक सिंचाइका संभावनाको यथेष्ट उपभोग हुन नसक्नु तथा पानीको किफायती प्रयोग हुन नसक्नु प्रमुख सवालहरु हुन् । सञ्चालनमा आइसकेका सिंचाइ आयोजनाको नियमित मर्मतसम्भारको अभावमा जीर्ण हुँदै जानु, कठिन भू-धरातलका कारण सिंचाइ आयोजनाको लागत महँगो हुनु, निर्माण कार्य प्रारम्भ भएका सिंचाइ आयोजनाहरु तोकिएको समयमै सम्पन्न हुन नसक्नु, स्थानीय उपभोक्ताको ठूला तथा मझौला सिंचाइ प्रणालीको व्यवस्थापन गर्ने क्षमता न्यून हुनु, स्थानीय रुपमा उपलब्ध सिंचाइका स्रोतहरुको आधुनिक प्रविधिको प्रयोगद्वारा उच्चतम उपभोग हुन नसक्नु अन्य सवालहरु हुन् । सिंचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापनमा तहगत समन्वय र साझेदारी सहित नवप्रवर्तन तथा नवीन प्रविधि एवं अभ्यासलाई आत्मसात गर्दै दिगो, उत्थानशील तथा वातावरणमैत्री सिंचाइ सुविधाको विकास, विस्तार तथा दिगो सञ्चालन गर्नु प्रमुख चुनौतीका रुपमा रहेका छन् ।

(२) जोखिम तथा क्षति नोक्सानी न्यूनीकरण:

निर्माण सामग्रीको उपलब्धताको लागि नदीजन्य स्रोतमा निर्भरता बढ्दै जाँदा वर्षैपिच्छे नदी र खोला सुक्दै जानु र खोलाको सतह गहिरो हुँदै जानु, सिंचाइका मुहानबाट प्राकृतिक रुपमा खेतसम्म पानी उपलब्ध गराउन समस्या देखिनु, सिंचाइ उपलब्ध कृषि क्षेत्रमा बस्ती विकास र विस्तार हुँदा आयोजनाको आर्थिक उपादेयतामा हास आउनु, प्रदेशका ठूला नदीहरुमा तटबन्धको उचित व्यवस्थाका साथ जलस्रोतको बहुउपयोग हुन नसक्नु यससम्बन्धी प्रमुख सवालहरु हुन् । बाढी, पहिरो, डुवान तथा नदी कटानबाट वर्षैपिच्छे उलेख्य रुपमा खेतीयोग्य जमिन, बस्ती, भौतिक संरचना, सांस्कृतिक सम्पदा र मानवीय जोखिम तथा नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु र जलस्रोत, सिंचाइ तथा नदी नियन्त्रण सम्बन्धी संरचनालाई उत्थानशील तथा दिगो बनाउनु चुनौतीका रुपमा रहेका छन् ।

(३) सिंचाइ प्रणालीको दिगो व्यवस्थापन एवं मर्मत-सम्भार:

सञ्चालनमा आएका आयोजनालाई दिगो र भरपर्दो बनाउनु एवम् यसको व्यवस्थापनका लागि स्थानीय जल उपभोक्ता समितिहरुको परिचालन गर्नु, सिंचाइ सुविधा पुग्न बाँकी कृषियोग्य भूमिमा सिंचाइ सुविधाका लागि थप आयोजनाको निर्माण गर्नु, सिंचाइ प्रणालीको विकासमा भूमिगत, लिफ्ट, ड्याम लगायत आधुनिक प्रविधिको उपयोग गर्नु, सिंचाइ सुविधा

पुगिसकेका कृषियोग्य जमिनको अतिक्रमणलाई रोक्नु, बृहत सिंचाइ आयोजनाका लागि आवश्यक ठूलो लगानीको व्यवस्था तथा नवीन प्रविधिको प्रयोग तथा प्रदेशमा उपलब्ध अपार जलस्रोतको बहु-उपयोग गर्नु यसका प्रमुख सवाल तथा चुनौती हुन् ।

(४) जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापनः

जोखिम संवेदनशीलता अध्ययन तथा नक्साङ्कन सहित जलउपयोग गुर्योजना तर्जुमा नहुनु, जोखिम भूसंवेदनशील भू-उपयोग योजना अनुसार खेतीयोग्य जमिन, गाउँ/बस्ती, बजार, विद्युत्, खानेपानी र सडक लगायत विकासका पूर्वाधारका संरक्षण र दिगो सञ्चालन हुन नसक्नु यससम्बन्धी सवालहरु हुन् । जलस्रोत तथा सिंचाइ संरचना निर्माण आयोजनासँगै जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापनका लागि बाँध तथा जैविक प्रविधिबाट संरक्षण र व्यवस्थापन गर्नु चुनौतीका रुपमा रहेको छ ।

(इ) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

(१) खानेपानी सेवा तथा सुविधाको विकास र विस्तारः

प्रदेशभित्रका शतप्रतिशत घरधुरीमा आधारभूत खानेपानीसेवा र सबै घरपरिवारमा शौचालय तथा सरसफाइ सुविधा विस्तार हुन नसक्नु, खानेपानी सुविधाको पहुँच नपुगेका हिमाली र उच्च पहाडी भूभाग, खानेपानीको संरचना निर्माण तथा विस्तार गर्न प्राविधिक रुपमा कठिन हुने डाँडाकाँडाका गाउँ-बस्ती र उच्चजनघनत्व रहेका सहरबजार क्षेत्रमा खानेपानी सुविधा विस्तार गर्न कठिनाई हुनु, खानेपानी आयोजना सञ्चालनमा समुदायको सक्रिय सहभागिता हुन नसक्नु, बर्षेनी आउने बाढी पहिरोका कारण खानेपानीका मुहानमा क्षति पुग्नु, खानेपानीको गुणस्तरमा अपेक्षाकृत सुधार हुन नसक्नु प्रमुख सवालका रुपमा रहेका छन् । यस्तै निर्माण सम्पन्न आयोजनाहरु पनि उचित मर्मतसम्भारको अभावमा जीर्ण बन्दै जानु पनि सवालको रुपमा रहेका छन् । तहगत सरकार, विकास साझेदार, समुदाय तथा निजी क्षेत्र समेतको सहभागिता र सम्बन्धित निकाय, उपभोक्ता समिति तथा सेवा प्रदायकको क्षमता विकास गरी उच्च गुणस्तरको खानेपानी सुविधा सबै प्रदेशवासीलाई उपलब्ध गराउनु चुनौती रहेको छ ।

(२) सरसफाइ र स्वच्छता सेवा तथा सुविधाको विकास र विस्तारः

प्रदेशभित्रका शतप्रतिशत घरपरिवारमा शौचालय तथा सरसफाइ सुविधा पहुँच उपलब्ध नहुनु, अव्यवस्थित बसोबास तथा जनचेतनाको कमी हुनु, सहरी तथा सहरउन्मुख क्षेत्रमा ढल निकास तथा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रका प्रमुख सवालहरु हुन् । खानेपानीको स्रोत, वितरण तथा आपूर्ति र उपयोग प्रणाली सुव्यवस्थित बनाउनु, खानेपानीको स्रोत तथा वितरण प्रणालीमा हुने प्रदूषण न्यूनीकरण गर्नु, बढ्दो वातावरणीय प्रदूषण नियन्त्रण गर्नु, ठोस तथा तरल फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गर्नु यस क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन् ।

(३) खानेपानीको मुहान, ढुङ्गेधारा, ताल तथा पोखरी, नदीनाला एवं जलाधारको संरक्षण र पानीको पुनर्भरणः

सतही तथा भूमिगत जलस्रोतको पहिचान, संरक्षण, पानीको पुनर्भरण तथा जलस्रोतको बहुउपयोग र एकीकृत उपयोग तथा पुनःउपयोगलाई प्रोत्साहन एवम् प्रबर्द्धन गर्न नसक्नु सवालको रुपमा रहेको छ । यसैगरी खानेपानी पूर्वाधार तथा संरचना निर्माण र सुविधा विस्तार गर्दा परम्परागत र पुरातात्विक महत्त्व बोकेका मुहान, ढुङ्गेधारा, ताल तथा पोखरी नदीनाला एवं अन्य जलाधारका स्रोतको संरक्षण गर्नु चुनौती रहेको छ ।

(४) खानेपानी सेवा सुविधाको स्तरवृद्धि तथा नयाँ प्रविधिको उपयोगः

आधारभूत खानेपानी नपुगेका गाउँ, बस्ती, बजार तथा स्थानलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी सतह, भूमिगत, लिफ्ट प्रविधिमा आधारित खानेपानी आयोजना निर्माण तथा सुविधा विस्तार हुन नसक्नु, खानेपानी सुविधा उपलब्ध गाउँ-बस्ती, बजार तथा सहरी क्षेत्रमा समेत खानेपानीको गुणस्तर कमजोर हुनु, खानेपानी सुविधाका लागि पूर्वाधार तथा संरचना निर्माण तथा नयाँ प्रविधि विकास र विस्तार अपेक्षित रुपमा हुन नसक्नु, अन्तर सरकार तथा निकायगत गतिविधिमा यथोचित समन्वयको कमी हुनु, जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित नकारात्मक असरका कारण खानेपानीका स्रोतहरु विस्थापित हुँदै र प्रदूषित बन्दै जानु, खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा उपलब्ध स्रोतसाधनको कमी पनि यस क्षेत्रका प्रमुख सवालका रुपमा रहेका छन् । खानेपानी

सुविधा विकास, विस्तार र स्तरोन्नतिसम्बन्धी आयोजनाको उच्च मागलाई व्यवस्थापन गर्नु, मानवबस्तीभन्दा धेरै टाढा रहेका खानेपानीका मुहानबाट खानेपानी आपूर्ति गर्नु, सीमित जनशक्ति तथा स्रोतसाधनबाट ठूलो मागलाई धान्नु, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नु यस क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन्।

३.४.४ उद्देश्य

(अ) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा

- (१) जलस्रोतको बहु-उपयोगबाट कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको विकास गर्नु,
- (२) जलविद्युतको उत्पादन, उपभोग र निर्यात बढाउनु,
- (३) वैकल्पिक तथा नवीकरणीय ऊर्जाको विकास, विस्तार तथा उपयोगमा वृद्धि गर्नु।

(आ) सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

- (१) कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न खेतीयोग्य जमिनमा बाह्र महिना सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराई वृद्धि गर्नु,
- (२) सिंचाइ सुविधाको विकास, विस्तार र संचालन नयाँ प्रविधिमा आधारित, जलवायुमैत्री र दिगो बनाउनु,
- (३) जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण तथा असर न्यूनीकरण गर्नु।

(इ) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

- (१) आधारभूत तथा स्वच्छ खानेपानी र सरसफाइ सेवामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- (२) उच्च तथा मध्यमस्तरको खानेपानी सेवा तथा सुविधाको विकास र विस्तार गर्नु,
- (३) सरसफाइ र स्वच्छता सेवा तथा सुविधाको विकास तथा विस्तार गर्नु।

३.४.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

(अ) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा

(१) जलस्रोतको एकीकृत तथा योजनावद्ध विकास, बहु-उपयोग र संरक्षण गर्ने:

नदि वेशिन एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन अवधारणा, अध्ययन, अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तन र प्रविधि एवं अभ्यासमा आधारित भई जलस्रोतको एकीकृत विकास तथा व्यवस्थापन गरिनेछ। यसका लागि जलविद्युत, जलाशय र सिंचाइ समेतलाई समेटेर नदि वेशिन जलस्रोत व्यवस्थापन प्रणालीमा आधारित एकीकृत जलस्रोत विकास रणनीति तर्जुमा गरिनेछ। तहगत सरकारबिच समन्वय, सहकारी तथा साझेदारी गरी जलाशय, विद्युत, सिंचाइ तथा खानेपानी आयोजनाको विकास, विस्तार र संचालनमा प्राथमिकताका साथ लगानी र कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिनेछ। जलविद्युत, स्वच्छ ऊर्जा र जलस्रोत सम्बन्धी आयोजना निर्माणमा निजी र वैदेशिक लगानी आकर्षित हुने गरी सहज वातावरण तयार गरिनेछ। प्राज्ञिक तथा अनुसन्धान संस्थासँगको सहकार्यमा अनुसन्धान तथा विकासबाट जलस्रोतको क्षेत्रमा विकास भएका नवीन प्रविधि तथा अभ्यासलाई संरचना निर्माण, विकास तथा संचालनमा प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

(२) विद्युत आयोजनाको शीघ्र विकास, संचालन र उत्पादन गर्ने:

प्रदेशको अधिकार क्षेत्रभित्रको जलस्रोत, जलविद्युत तथा ऊर्जा सम्बन्धी आयोजनाको शीघ्र विकास, संचालन, समन्वय, सहयोग, सहजीकरण र नियमनका लागि प्रदेशस्तरमा उपयुक्त संरचना स्थापना गरिनेछ। छिट्टै निर्माण गर्न सकिने विद्युत आयोजनाको पहिचान गरी ती आयोजना निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा निर्माण गरिनेछ। वातावरणीय अध्ययन एवं विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भएका जलस्रोत तथा जलविद्युत आयोजनाहरूको तत्काल निर्माण प्रारम्भ गर्न आवश्यक पहल, समन्वय, साझेदारी र पैरवी गरिनेछ।

(३) जलविद्युत उत्पादन र वितरणबाट कृषि, उद्योग र सेवाक्षेत्रको विकास र विस्तार गर्ने:

जलविद्युत समेत जलस्रोतमा आधारित आयोजना विकास र सञ्चालन सम्बन्धमा सबल वातावरण निर्माण गर्न आवश्यक नीति, नियम तथा प्रदेश संरचना र दक्ष प्राविधिकको व्यवस्था मिलाइनेछ। प्रदेशस्तरीय जलविद्युत आयोजना निर्माणका

लागि स्थानीय नागरिकलाई शेयर लगानी गर्ने अग्राधिकार उपलब्ध गराउने नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्थाका लागि समन्वय, पैरवी र पहल गरिनेछ । वर्षैभरी समान रुपमा विद्युत उत्पादनका लागि जलप्रवाहमा आधारित आयोजनाभन्दा जलाशययुक्त तथा पम्पस्टोरेज सिद्धान्तका आधारमा जलविद्युत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताका साथ निर्माण गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । जलविद्युत उत्पादन, वितरण तथा उपयोगको लागि अन्तर सरकार, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार तथा गैरसरकारी र समुदायसँग समन्वय, सहकार्य, साझेदारी र सहलगानी प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

(४) जलविद्युत प्रवर्द्धन गर्ने:

विद्युत वितरण प्रणालीलाई आधुनिक प्रविधियुक्त बनाउन प्रदेशभित्रको विद्युत वितरण प्रणालीमा स्वचालित एवं स्मार्ट ग्रिडको क्रमशः प्रयोग गर्दै लगिनेछ । उत्पादित विद्युतलाई वितरण लाइनसँग जोड्न र राष्ट्रिय ग्रिडमा प्रवाह गराउन उपयुक्त क्षमताको आन्तरिक प्रसारण लाइन निर्माण र विस्तारका साथै उपलब्ध लाइनको क्षमता स्तरोन्नति गरिनेछ ।

(५) वैकल्पिक तथा नविकरणीय ऊर्जाको प्रवर्द्धन तथा उपयोग विस्तार गर्ने:

वैकल्पिक ऊर्जा प्रविधि तथा अभ्यासको प्रवर्द्धन, दिगो विकास एवं विस्तार गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । लघु तथा साना उद्यम व्यवसायको विद्युत आवश्यकता परिपूर्तिका लागि वैकल्पिक ऊर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । वैकल्पिक ऊर्जालाई अस्पताल, विद्यालय, होटेल व्यवसाय, पर्यटकीय स्थल आदिमा ऊर्जाको भरपर्दो तथा वैकल्पिक स्रोतका रुपमा विकास र उपभोग गरिनेछ । ग्रामीण भेगका वैकल्पिक ऊर्जा प्रणाली तथा आयोजनाको दिगो सञ्चालनका लागि स्थानीय समुदाय तथा सरकारसँग साझेदारी र सहलगानीका लागि कोष स्थापना गरी परिचालन गरिनेछ । स्थानीय तह तथा समुदायलाई वैकल्पिक ऊर्जाको विकासका लागि क्षमता अभिवृद्धि, प्रविधि हस्तान्तरण एवं स्रोत परिचालन गर्न सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ । जैविक पदार्थ/फोहोरको उपयोग गरी उपयुक्त क्षमताका बायोग्यास प्लान्ट स्थापनाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वैकल्पिक ऊर्जालाई सहरी क्षेत्रमा पनि विस्तार गर्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वैकल्पिक ऊर्जातर्फ सौर्य ऊर्जा लगायत वायु ऊर्जा, जैविक ऊर्जा सहित हाल विकसित हुँदै गरेको हाइड्रोजन ऊर्जाको विकासमा समेत आवश्यक पहल गरिनेछ ।

(आ) सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन

(१) सिंचाइ विकासको नीति तथा गुरुयोजना तयार गर्ने:

सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी विद्यमान नीतिमा आवश्यक परिमार्जन गरी जनशक्ति तथा साङ्गठनिक क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । प्रदेश सिंचाइ विकासको गुरुयोजना तयार गरी सोअनुसार संभाव्य सिंचाइ आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारमा निर्माण गर्दै लगिनेछ । स्थानीय तहबाट निर्माण संभव हुने सिंचाइ आयोजना निर्माणका लागि स्थानीय तहहरूसँग समन्वय तथा साझेदारी गरिनेछ । कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न समन्वयात्मक रुपमा एकीकृत बाली, सिंचाइ तथा नदी नियन्त्रण तथा आयोजनाको निर्माण, स्तरोन्नति र मर्मतसम्भारसँगै जल व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

(२) सिंचाइ विकास, विस्तार र उपयोगमा नयाँ प्रविधिको प्रयोग गर्ने:

पानीको स्रोत न्यून हुने तथा वर्षैभरि सिंचाइ उपलब्ध हुन नसक्ने क्षेत्रमा सिंचाइ सुविधा पुर्‍याउन आकाशे पानी तथा हिमपानी सङ्कलन र भण्डारण गर्नुका साथै बाँध तथा पोखरी निर्माण, तालतलैया संरक्षण गरी थोपा, फोहोराजस्ता सिंचाइ प्रविधि समेत उपयोग गरिनेछ । नदी किनारमा रहेका समथर टार तथा ज्युलाहरूमा सोलार तथा इलेक्ट्रिक पावर जस्ता उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग गरी लिफ्ट सिंचाइ प्रणालीको विकास गरिनेछ । सम्भाव्य पहाडी क्षेत्रमा समेत भूमिगत सिंचाइ प्रणालीको विकास गरी सिंचाइ सुविधामा विस्तार गरिनेछ । अन्तर जलाधार क्षेत्र पथान्तरण (डाइर्भसन्) आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी आयोजनाको विकास र सञ्चालन गर्न नेपाल सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । जलस्रोतको बहु-उपयोग हुने गरी बृहत सिंचाइ आयोजना निर्माणका लागि सङ्घीय सरकारसँग र साना तथा मझौला सिंचाइ आयोजनाका लागि स्थानीय तहसँग साझेदारी गरी विकास, विस्तार तथा दिगो सञ्चालन गरिनेछ ।

(३) सिंचाइ प्रणालीको दिगो व्यवस्थापन एवम् मर्मत सम्भार सुनिश्चित गर्ने:

सिंचाइ प्रणालीलाई टिकाई राख्न नियमित मर्मतसम्भार तथा दिगो व्यवस्थापन र उपभोग सुनिश्चित गर्न उपभोक्ताको सहभागिता बढाउने तथा क्षमता विकास गरिनेछ। परम्परागत स्थानीय, सामुदायिक सिंचाइ व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुदृढ गर्ने कार्यक्रम विकास तथा सञ्चालन गरिनेछ। सम्पन्न भएका सिंचाइ आयोजना सञ्चालन तथा मर्मतसम्भारको लागि मर्मतसम्भार कोषको व्यवस्थापन गरिनेछ।

(४) जलउपयोगको आधारमा जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन गर्ने:

जोखिम संवेदनशीलता अध्ययन तथा नक्साङ्कन, जलउपयोग गुर्योजना र जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजना अनुसार खेतीयोग्य जमिन, गाउँ/बस्ती, बजार, विद्युत्, खानेपानी र सडक लगायत विकास पूर्वाधारको संरक्षण र दिगो सञ्चालनका लागि जलस्रोत, सिंचाइ तथा संरचना निर्माण आयोजनासँगै जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापनका लागि बाँध तथा जैविक प्रविधिबाट संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ।

(इ) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता

(१) खानेपानी सुविधाको विकास, विस्तार र पहुँच वृद्धि गर्ने:

“एक घर एक धारा” नीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै सबै गाउँ-सहर तथा बस्तीमा नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँग सहकार्य गरी आधारभूत खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने प्रबन्ध गरिनेछ। खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको डिजिटल प्रणालीमा आधारित वासप्लान (WASH Plan) निर्माणमा सहजीकरण गरी सोअनुसार तहगत समन्वय, सहकार्य र साझेदारीमा खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम तथा आयोजना विकास, निर्माण, सञ्चालन र मर्मतसम्भारको व्यवस्था गरिनेछ। खानेपानी सेवा तथा सुविधा विस्तारका लागि नयाँ प्रविधि (वर्षातको पानी सङ्कलन, लिफ्टिङ्ग, पहाडी भूमिगत बोरिङ्ग) को उपयोग गर्दै मुहानको संरक्षण र सुरक्षित पानीको व्यवस्था गरिनेछ। सञ्चालित आयोजना सञ्चालनलाई दिगो र भरपर्दो बनाउन उचित मर्मतसम्भारको लागि उपभोक्ताको क्षमता विकास गरिनेछ। सबै खानेपानी प्रणालीलाई N-WASH MIS प्रणालीमा अभिलेखीकरण गरी गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई नियमित तथा व्यवस्थित गरिनेछ।

(२) खानेपानी सेवा तथा सुविधा विस्तार र गुणस्तर वृद्धिका लागि नयाँ प्रविधिको उपभोग गर्ने:

आयोजना तर्जुमालाई निर्धारित मापदण्डमा आधारित बनाउने र लाभ-लागत विश्लेषण समेत संभाव्यता अध्ययन पश्चात आयोजना तर्जुमा गर्ने परिपाटीको विकास गरी सञ्चालन गरिनेछ। सतह प्रणालीबाट खानेपानी वितरण गर्न स्रोतको अभाव भएका गाउँ/बस्तीमा वर्षातको पानी सङ्कलन, लिफ्टिङ्ग र पहाडी भूमिगत बोरिङ्ग प्रविधिबाट खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइनेछ।

(३) मौजुदा खानेपानी सेवालाई स्तर वृद्धि गरी क्रमिक रूपमा मध्यम तथा उच्च स्तरको बनाउदै लैजाने:

ठूला तथा सहरी खानेपानी आयोजनामा पानी प्रशोधन प्रणालीको निर्माण गरिनेछ। खानेपानी सुरक्षा योजनालाई आयोजनाको अभिन्न अङ्गको रूपमा लिई खानेपानी गुणस्तर सुनिश्चित गरिनेछ। खानेपानीका पूर्वाधारलाई सुरक्षित, भरपर्दो, दिगो तथा वातावरणमैत्री बनाइ खानेपानी सेवा तथा सुविधाको स्तर वृद्धि गरिनेछ।

(४) खानेपानीको मुहान, ढुङ्गेधारा, ताल तथा पोखरी, नदीनाला एवम् जलाधारको संरक्षण र पानी पुनर्भरणको प्रबन्ध गर्ने:

खानेपानीसम्बन्धी संरचना निर्माण तथा सुविधा विस्तार गर्दा परम्परागत र पुरातात्विक महत्त्व बोकेका मुहान, ढुङ्गेधारा, ताल तथा पोखरी, नदीनाला एवम् जलाधार क्षेत्र तथा स्रोतको पहिचान तथा संरक्षण गरिने छ। सतही तथा भूमिगत जलस्रोतको पहिचान, संरक्षण, पानीको पुनर्भरण तथा जलस्रोतको बहुउपयोग र एकीकृत उपयोग तथा पुनःउपयोगलाई प्रोत्साहन एवम् प्रबर्द्धन गरिने छ। जलवायु परिवर्तन तथा मानवीय गतिविधिका कारण खानेपानीका मुहान तथा स्रोत सुक्दै जान थालेकाले तालतलैया संरक्षण, हरियाली प्रबर्द्धन र वर्षातको पानीबाट पुनर्भरण पोखरी निर्माण लगायतबाट जमिनभित्रको पानी स्रोतको पुनर्भरण र दिगो व्यवस्थापन गरिने छ।

(५) सामुदायिक सहभागितामा सरसफाइलाई प्रविधिमैत्री अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने:

सरसफाइ सेवाको पहुँच नपुगेका र पर्यटकीय क्षेत्रमा फोहोरमैला सङ्कलन, प्रशोधन र व्यवस्थापन, ढल निकास तथा फोहोरपानी प्रशोधन र सार्वजनिक शौचालय लगायतका पूर्वाधार तथा सुविधाको विकास र विस्तार गरिनेछ । पूर्ण सरसफाइलाई अभियानकै रूपमा सञ्चालन गर्न र उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग गरी मलमूत्र र फोहोरलाई प्रशोधन गरी प्राङ्गारिक मलको रूपमा अर्गानिक कृषि उत्पादनमा प्रयोग गर्न स्थानीय सरकार तथा समुदायसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।

(६) फोहोरमैला व्यवस्थापनमा स्थानीय तह, समुदाय तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र साझेदारी गर्ने:

फोहोरलाई मोहरमा परिणत गर्ने गरी गाउँ-सहर तथा बस्तीबाट निस्कने फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहसँग प्रविधि र पूर्वाधार विकासमा सहकार्य तथा साझेदारी गरिनेछ । समुदाय तथा स्थानीय तह र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य तथा साझेदारी गरी फोहोरमैला व्यवस्थापन गरिनेछ । फोहोरमैलाको पुनःप्रयोग तथा बायोग्यास र जैविक मल उत्पादन जस्ता बहुउपयोगी आयोजना तथा अभ्यास विकास तथा कार्यान्वयनका लागि स्थानीय समुदाय र सहकारीसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।

३.४.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३०८००९०१	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय		तलबभत्ता लगायत मन्त्रालय संचालन सम्बन्धी नियमित प्रकृतिको चालु खर्च र नियमित प्रकृतिको पूँजीगत बजेट खर्च; क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन ।		६३,४४८	(१) नियमित रूपमा मन्त्रालय संचालन भएको हुनेछ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका हुनेछन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछ ।
३०८०१९०१	खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास निर्देशनालय		तलबभत्ता लगायत निर्देशनालय संचालन सम्बन्धी नियमित प्रकृतिको चालु खर्च र नियमित प्रकृतिको पूँजीगत बजेट खर्च; क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन ।		४०,०९६	(१) नियमित रूपमा निर्देशनालय संचालन भएको हुनेछ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका हुनेछन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछ ।
३०८०१९०१	11.1.2.48		खानेपानी, सिंचाइ तथा		१८,४४१	खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	कार्यालय भवन निर्माण		ऊर्जा विकास निर्देशनालय, सुर्खेतको कार्यालय भवन संरचना निर्माण			निर्देशनालय, सुर्खेतको कार्यालय भवन संरचना निर्माण सम्पन्न गरी निर्देशनालयको प्रशासनिक लगायतका कामकारबाहीहरू थप व्यवस्थित भएको हुनेछ
३०८०१९०२	खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयहरू		तलबभत्ता लगायत कार्यालय संचालन सम्बन्धी नियमित प्रकृतिको चालु खर्च र नियमित प्रकृतिको पुँजीगत बजेट खर्च; क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन		१८८,३७१	(१) नियमित रूपमा कार्यालय संचालन भएको हुनेछ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका हुनेछन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछ ।
३०८०१९०२	११.१.२.२७ कार्यालय भवन निर्माण ,जाजरकोट		खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालय, जाजरकोटको कार्यालय भवन संरचना निर्माण		४०,९८२	खानेपानी, सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालय, जाजरकोटको कार्यालय भवन संरचना निर्माण सम्पन्न गरी कार्यालयको प्रशासनिक लगायतका कामकारबाहीहरू थप व्यवस्थित भएको हुनेछ
३०८०१९०३	सिंचाइ आयोजनाहरू		सतह सिंचाइ आयोजना, नवीनतम प्रविधिमा आधारित सिंचाइ आयोजना, बहुउद्देश्यीय जलस्रोत उपयोग आयोजना		१,०८१,७७५	(१) थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ । (२) सोलार पम्प, लिफ्ट सिंचाइ, फोहरा सिंचाइ, थोपा सिंचाइ, पानी सङ्कलन पोखरी निर्माण लगायतका प्रविधिबाट थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुगेको हुनेछ । (३) ठूला फाँट, सेरा र जिउलामा बहुउद्देश्यीय जलस्रोत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य सुरु भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.१४९८ उठीलीया ऐरेनी सिंचाइ योजना, ताताेपानी		सिंचाइ निर्माण आयोजना		९२,४११	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.५५ भाव खरिगौरा दबडा		सिंचाइ निर्माण आयोजना		३६,५४२	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	सिंचाई					
३०८०१९०३	नौफेरी सिंचाई योजना, बारेकोट २ र ३, जाजरकोट (Phase II)		सिंचाई आयोजना निर्माण कार्यक्रम		१९,८६३	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.३०२१ घोक्रेनी सिंचाई योजना (९०हे), वीरेन्द्रनगर नपा-९, सुर्खेत		सतह सिंचाई आयोजना		९,८६७	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.४१८ भैरेखोला देखी घट्टेखोला सम्म सिंचाई		सिंचाई निर्माण आयोजना		३६,६९२	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.३१३ ठुलाखोला गैरागाउँ सिंचाई योजना, ठाटिकाँध- ४, दैलेख		सिंचाई निर्माण आयोजना		२६,२८०	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	खारखोला सिंचाई कुलो निर्माण योजना (९५हे), गुर्भाकोट न. पा.- १४, सुर्खेत		सिंचाई निर्माण आयोजना		२२,५८०	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	सिस्नेरी लिफ्ट सिंचाई योजना, कपुरकोट ५, सल्यान		सिंचाई आयोजना कार्यक्रम		२६,८४५	कपुरकोट ५, सल्यानको थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	ढोरेनी लिफ्ट सिंचाई योजना (२५हे), गुर्भाकोट- १३, सुर्खेत		सिंचाई आयोजना कार्यक्रम		११,२००	गुर्भाकोट-१३, सुर्खेतको थप कृषियोग्य भूमिमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.२००९ डड्गखोला भुडेभावर सिंचाई, चौकुने ४		सतह सिंचाई आयोजना		७,४९३	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.२६५५ घट्टे खोला सिंचाई योजना, जगदुल्ला		सिंचाई निर्माण आयोजना		७,९९९	थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	४, छाचु					
३०८०१९०३	११.४.१५.२७६८ दुई पिपल देखि सिलाडी लोहा वाडाखेत सम्म सिचाई योजना, सिवालय न.पा.८		सतह सिचाई आयोजना		११,८२१	थप कृषियोग्य जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	नौधारा देखि बगौतिबिसौनासम्म सिचाई, खार्पुनाथ ५, दुर्दा, हुम्ला		सिचाई संरचना निर्माण		४६,२०५	थप कृषियोग्य जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	लमही पाल्स सिचाई, अदानचुली गा. पा. ६, हुम्ला		सिचाई निर्माण आयोजना		२३,९६०	थप कृषियोग्य जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	गल्फा सिचाई, पंचपुरी-१०, सुर्खेत		सिचाई आयोजना कार्यक्रम		१०,९००	पंचपुरी-१०, सुर्खेतको थप कृषियोग्य जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०३	११.४.१५.२९३२ तिलपुर सिचाई योजना, वीरेन्द्रनगर न.पा.-९, सुर्खेत		सतह सिचाई आयोजना		७,५९५	थप कृषियोग्य जमिनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०४	नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन आयोजनाहरु		जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारी संरक्षण कार्यक्रम, ठूला तथा मझौला नदिमा सेडिमेण्टेसन ड्याम र नदि नियन्त्रण कार्यक्रम		५४४,३९०	(१) जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारीको पहिचान गरी प्राथमिकताका आधारमा संरक्षण भएको हुनेछ । (२) हुम्ला कर्णाली, मुगु कर्णाली, सानी भेरी, ठुलीभेरी, तिला, हिमा, लोहरे र शारदा लगायतका ठूला नदिमा सेडिमेण्टेसन ड्याम र नदि कटान नियन्त्रणका लागि तटबन्ध निर्माण भएको हुनेछ ।
३०८०१९०४	निकाश खोला नियन्त्रण, वि.न.पा., सुर्खेत (Phase II)		जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारी संरक्षण कार्यक्रम, नदि नियन्त्रण कार्यक्रम		४९,९३९	जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारीको पहिचान गरी प्राथमिकताका आधारमा संरक्षण भएको हुनेछ । नदि कटान नियन्त्रणका लागि तटबन्ध निर्माण भएको हुनेछ ।
३०८०१९०४	११.४.१४.७४८ शान्तिटोल तटबन्धन, ठुलीभेरी		जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारी संरक्षण कार्यक्रम, नदि नियन्त्रण		१९,७९५	जोखिमयुक्त बस्ती तथा खेतबारीको पहिचान गरी प्राथमिकताका आधारमा संरक्षण भएको हुनेछ । नदि

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	३		कार्यक्रम			कटान नियन्त्रणका लागि तटबन्ध निर्माण भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम		एक घर एक धारा कार्यक्रम, नवीनतम प्रविधिमा आधारित खानेपानी कार्यक्रम, प्रदेश राजधानी खानेपानी विशेष कार्यक्रम, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		८९५,३००	(१) एक घर एक धारा कार्यक्रम मार्फत खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ । (२) ग्राभिटी प्रणालीबाट खानेपानी वितरण गर्न स्रोतको अभाव भएका गाउँबस्तीहरूमा आकाशो पानी सङ्कलन, लिफ्टिङ र पहाडी भूमिगत बोरिङ्ग प्रविधिबाट खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ । (३) प्रदेश राजधानीको खानेपानी समस्या समाधान गर्न विभिन्न विकल्पको अध्ययन गरी आवश्यक खानेपानीको आपूर्ति भएको हुनेछ । (४) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको डिजिटल प्रणालीमा आधारित वासप्लान (WASH Plan) निर्माणमा सहजीकरण गरी सो अनुसार तहगत समन्वय, सहकार्य र साझेदारीमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम तथा आयोजना विकास, निर्माण, सञ्चालन र मर्मत-सम्भारको व्यवस्था गरिनेछ ।
३०८०१९०५	11.4.16.3142 ओखता मुलपानी काँडा लिफ्ट खानेपानी छेडागाड १२		लिफ्ट खानेपानी आयोजना		२३,७००	ग्राभिटी प्रणालीबाट खानेपानी वितरण गर्न स्रोतको अभाव भएका गाउँबस्तीहरूमा लिफ्टिङ प्रविधिबाट खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	रिसाङ्ग सिचाई योजना, भेरी न. पा.-२, जाजरकोट		सिचाई आयोजना कार्यक्रम		७,६५९	भेरी न. पा.-२, जाजरकोटमा थप जनसङ्ख्यालाई सिचाई सुबिधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	बतासे मान्म सरू खानेपानी योजना, भैरवी गा.पा. ७, दैलेख		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		१०,०००	भैरवी गा.पा. ७, दैलेखमा खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	बुन्तरी खानेपानी आयोजना, त्रिपुराकोट ११, डोल्पा		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		१०,०००	त्रिपुराकोट ११, डोल्पामा खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	नर्कु देखि तल्लो नर्कुसम्म खानेपानी योजना, मुड्केचुला गाउँपालिका, डोल्पा		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		१०,०००	मुड्केचुला गाउँपालिका, डोल्पामा खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	११.४.१६.३२३० गुणस्तर सुधार कार्यक्रम (रास्कोट बृहत खानेपानी प्रशोधन केन्द्र रास्कोट न.पा.)		संचालित खानेपानी आयोजनाको गुणस्तर सुधार कार्यक्रम, गुणस्तरीय खानेपानी सेवा विस्तार तथा निर्माण कार्यक्रम		२७,३९२	गुणस्तरीय खानेपानी सेवा विस्तार तथा निर्माण सम्पन्न गरी जनसमुदायलाई गुणस्तरीय खानेपानी सेवा सुबिधा उपलब्ध गरिएको हुनेछ
३०८०१९०५	११.४.१६.३३४९ धारापानी लिफ्ट खा पा योजना वागचौर ५		लिफ्ट खानेपानी आयोजना		११,८१८	ग्राभिटी प्रणालीबाट खानेपानी वितरण गर्न स्रोतको अभाव भएका गाउँबस्तीहरूमा लिफ्टिङ प्रविधिबाट खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	डोडारे खानेपानी योजना, भेरी न. पा. ८, ९ र १०, जाजरकोट		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		४,९८९	खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	खेल्ले चौर खानेपानी, सुर्खेत		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		९,४३९	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण कार्य गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइएको छ ।
३०८०१९०५	११.४.१६.३६३२ बडाभिर थुमबाडा बाम गाउँ खानेपानी योजना, छायानाथ रारा न पा १४		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		५,७३३	खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध गरिएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	११.४.१६.३६३० कालै गाउँ		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी		५,५७०	खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	खानेपानी योजना, सोरु गा पा ९		कार्यक्रम			आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध गरिएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	खार्पुनाथ तथा लवासुर खानेपानी योजना, खार्पुनाथ ४, ५, हुम्ला		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		११,९४५	खार्पुनाथ ४, ५, हुम्लामा खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	११.४.१६.३५४७ भालमारे सिमेनी हुँदै जिम्टाला खानेपानी योजना, कुसे-८, जाजरकोट		खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम		५,६०३	खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	हुडीखोला (जुमलसिम) बालेश्वर लिफ्ट खानेपानी योजना, दुल्लु न. पा. ८, दैलेख		लिफ्ट खानेपानी आयोजना कार्यक्रम		१६,८००	दुल्लु न. पा. ८, दैलेखमा लिफ्टिङ खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	सेरीपाटा तथा भर्ने लिफ्ट खानेपानी योजना, कुमाख ३, सल्यान		लिफ्ट खानेपानी आयोजना कार्यक्रम		१५,९४१	कुमाख ३, सल्यानमा लिफ्टिङ खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०५	गौरै रानीपोखरी लिफ्ट खानेपानी योजना, छत्रेश्वरी २, सल्यान		लिफ्ट खानेपानी आयोजना कार्यक्रम		१५,९००	छत्रेश्वरी २, सल्यानमा लिफ्टिङ खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८०१९०६	ऊर्जा विकास कार्यक्रम		राष्ट्रिय प्रसारण लाइन विस्तार समन्वय, सहकार्य र साझेदारी कार्यक्रम, कर्णालीको पानी जनताको लगानी कार्यक्रम, वैकल्पिक ऊर्जा, सोलार/वायु मिनि ग्रिड जडान, कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम, जलविद्युत आयोजना विकास तथा सञ्चालन,		९३,०००	(१) संघीय सरकारसँगको समन्वयमा प्रदेशभरी राष्ट्रिय प्रसारण लाइनको विस्तार भएको हुनेछ । (२) कर्णाली प्रदेशमा निर्माण तथा सञ्चालन हुने जलविद्युत आयोजनामा कर्णालीबासीको शेयर लगानीका लागि प्रोत्साहन, समन्वय तथा सहजीकरण भएको हुनेछ । (३) विद्युतको पहुँच नभएका गाउँ-बस्तीमा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग समन्वय गरी विद्युतीकरण गर्न कर्णाली

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			सहयोग र सहजीकरण ।			उज्यालो कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुनेछ । (४) ऊर्जाको भरपर्दो स्रोतको रूपमा वैकल्पिक ऊर्जाको उपयोगलाई लघु तथा घरेलु उद्योग, कृषि, अस्पताल, विद्यालय, पर्यटकीय स्थलमा विस्तार गरिएको हुनेछ । (५) हिमाली जिल्लामा सोलार मिनिग्रिडको अध्ययन गरी निर्माण कार्य सुरु भएको हुनेछ । (६) संघीय सरकारको समन्वयमा विकास साझेदार र निजी क्षेत्रको साझेदारी र लगानीमा जलविद्युतका विभिन्न आयोजना विकास तथा सञ्चालन भई विद्युत उत्पादन सुरु भएको हुनेछ ।
३०८९११२१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना		N-WASH मा तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने कार्य		२,०००	राष्ट्रिय स्तरमा N-WASH का तथ्यांक एवम् सूचना भएको हुनेछ
३०८९११२१	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम		संचालित खानेपानी आयोजनाहरूको गुणस्तर सुधार कार्यक्रम, गुणस्तरीय खानेपानी सेवा विस्तार तथा निर्माण कार्यक्रम		७,५००	गुणस्तरीय खानेपानी सेवा विस्तार तथा निर्माण कार्यक्रम सम्पन्न गरी जनसमुदायलाई गुणस्तरीय खानेपानी उपलब्ध गरिएको हुनेछ
३०८९११२४	जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)		खानेपानी आयोजना सम्बन्धी निर्माण		९०,१००	खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप बस्तीहरूमा खानेपानी सेवा सुबिधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३०८९११२६	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)		खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना, मर्मत-सम्भार कार्यक्रम		२०,४००	(१) संभाव्यता अध्ययनको आधारमा साना तथा ठूला खानेपानी आयोजनामा खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ । (२) मर्मत-सम्भार गर्नुपर्ने आयोजनाको पहिचान गरी सम्बन्धित उपभोक्ताको सहभागितामा मर्मत-सम्भार भई

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						सुचारु भएका हुनेछन् ।
३०८९११२८	मर्मत सम्भार आयोजनाहरू		पुराना तथा जीर्ण सिंचाई संरचनाहरू मर्मत तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम		४६२,०००	पुराना तथा जीर्ण सिंचाई संरचनाहरू मर्मत तथा पुनःस्थापना भई निरन्तर सिंचाई सुविधा उपलब्ध गरिएको हुनेछ
३०८९११३२	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि परियोजना	०	-		०	-
३२९०११०८	जलवायु उत्थानशील भू- परिधी जीविकोपार्जन आयोजना (संघ सशर्त)		सिंचाई आयोजना, खानेपानी आयोजना र नदि नियन्त्रण कार्यक्रम		२१२,५१३	(१) थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ । (२) खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुनेछ । (३) जोखिमयुक्त बस्ती, खेतवारी संरक्षण र नदि कटान नियन्त्रणका लागि तटबन्ध तथा पहिरो व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्माण भएको हुनेछ ।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०८००९०१	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	(१) नियमित रुपमा मन्त्रालय संचालन भएको छ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका छन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको छ ।	-	-
३०८०११०१	खानेपानी, सिंचाई तथा ऊर्जा विकास निर्देशनालय	(१) नियमित रुपमा निर्देशनालय संचालन भएको छ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका छन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको छ ।	-	-
३०८०११०१	११.१.२.४८ कार्यालय भवन निर्माण	-	-	भवन संरचना निर्माण
३०८०११०२	खानेपानी, सिंचाई तथा ऊर्जा विकास	(१) नियमित रुपमा कार्यालय संचालन भएको छ । (२) कर्मचारीहरूले नियमित तलबभत्ता प्राप्त गरेका	-	-

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	कार्यालयहरु	छन् । (३) क्षेत्रगत विषयमा तालिम/गोष्ठी, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भएको छ ।		
३०८०१९०२	११.१.२.२७ कार्यालय भवन निर्माण, जाजरकोट	-	-	भवन संरचना निर्माण
३०८०१९०३	सिंचाइ आयोजनाहरु	सतह सिंचाइ आयोजना, नवीनतम प्रविधिमा आधारित सिंचाइ आयोजना तथा बहुउद्देश्यीय जलस्रोत उपयोग आयोजना अन्तर्गत सिंचाइ पूर्वाधार निर्माण गरी थप कृषियोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइएको छ ।	(१) सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, (२) वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, (३) ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, (४) मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, (५) साना सिंचाइ आयोजना निर्माण ।	सिंचाइ पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.१४९८ उठीलीया ऐरेनी सिंचाइ योजना, तातापानी	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.५५ भाव खरिगेरा दबडा सिंचाइ	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	नौफेरी सिंचाइ योजना, बारेकोट २ र ३, जाजरकोट (Phase II)	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.३०२१ घोक्रेनी सिंचाइ योजना (९०हे), वीरेन्द्रनगर नपा-९, सुर्खेत	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.४१८ भैरेखोला देखी घट्टेखोला सम्म सिंचाइ	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०८०१९०३	११.४.१५.३१३ तुलाखोला गैरागाउँ सिंचाइ योजना, ठाटिकाँध-४, दैलेख	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	खारखोला सिंचाई कुलो निर्माण योजना (९५हे), गुर्भाकोट न. पा.-१४, सुर्खेत	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	सिस्नेरी लिफ्ट सिंचाइ योजना, कपुरकोट ५, सल्यान	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	ढोरेनी लिफ्ट सिंचाइ योजना (२५हे), गुर्भाकोट-१३, सुर्खेत	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.२००९ डङ्गाखोला भुडेभावर सिंचाई, चौकुने ४	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.२६५५ घट्टे खोला सिंचाई योजना, जगदुल्ला ४, छाचु	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.२७६८ दुई पिपल देखि सिलाडी लोहा वाडाखेत सम्म सिंचाई योजना, सिवालय न.पा.८	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	नौधारा देखि बगौतिबिसौनासम्म सिंचाइ, खार्पुनाथ ५,	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला	सिंचाइ संरचना निर्माण

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	दुर्दा, हुम्ला		सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	
३०८०१९०३	लमही पाल्स सिंचाइ, अदानचुली गा. पा. ६, हुम्ला	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	गल्फा सिंचाइ, पंचपुरी-१०, सुर्खेत	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०३	११.४.१५.२९३२ तिलपुर सिंचाइ योजना, वीरेन्द्रनगर न.पा.-९, सुर्खेत	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण, साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिंचाइ संरचना निर्माण
३०८०१९०४	नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन आयोजनाहरु	जोखिमयुक्त बस्ती, खेतबारी संरक्षण, नदि कटान नियन्त्रणका लागि नदि नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्य गरी थप बस्ती, खेतबारी संरक्षण तथा कृषियोग्य जमिन उकास गरिएको छ ।	-	बस्ती, खेतबारी संरक्षण, नदि कटान नियन्त्रणका लागि नदि नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्य
३०८०१९०४	निकाश खोला नियन्त्रण, वि.न.पा., सुर्खेत (Phase II)	-	-	बस्ती तथा खेतबारी संरक्षण, नदि कटान नियन्त्रणका लागि नदि नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्य
३०८०१९०४	११.४.१४.७४८ शान्तिटोल तटबन्धन, ठुलिभेरी ३	-	-	बस्ती तथा खेतबारी संरक्षण, नदि कटान नियन्त्रणका लागि नदि नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्य
३०८०१९०५	खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम	(१) खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण कार्य गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइएको छ । (२) संघीय सरकार,	(१) आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (२) सुरक्षित खानेपानी सुविधा	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		स्थानीय तहसँगको समन्वयमा लागत साझेदारी हुने गरी प्रदेश राजधानीको खानेपानी समस्या समाधान भेरी लिफ्टिंग खानेपानी आयोजना कार्यन्वयन चरणमा रहेको छ । (३) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको डिजिटल प्रणालीमा आधारित वासप्लान (WASH Plan) निर्माणमा सहजीकरण गरी सो अनुसार तहगत समन्वय, सहकार्य र साझेदारीमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम तथा आयोजना विकास, निर्माण, सञ्चालन र मर्मत-सम्भारको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्दै आएको छ ।	पुगेको परिवार, (३) उन्नत/सुधारिएको सरसफाई सुविधा प्राप्त गर्ने परिवार, (४) खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण, (५) लिफ्ट खानेपानी आयोजना ।	
३०८०१९०५	11.4.16.3142 ओखता मुलपानी काँडा लिफ्ट खानेपानी छेडागाड १२	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	रिसाइंग सिचाई योजना, भेरी न. पा.-२, जाजरकोट	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सिचाई संरचना निर्माण
३०८०१९०५	बतासे मान्म सरू खानेपानी योजना, भैरवी गा.पा. ७, दैलेख	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०१९०५	बुन्तरी खानेपानी आयोजना, त्रिपुराकोट ११, डोल्पा	-	-	खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०१९०५	नर्कु देखि तल्लो नर्कुसम्म खानेपानी योजना, मुङ्केचुला गाउँपालिका, डोल्पा	-	-	खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०१९०५	11.4.16.3230 गुणस्तर सुधार कार्यक्रम (रास्कोट बृहत खानेपानी प्रशोधन केन्द्र रास्कोट न.पा.)	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी संरचना निर्माण तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम
३०८०१९०५	11.4.16.3349 धारापानी लिफ्ट खा पा	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित	खानेपानी संरचना निर्माण

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	योजना वागचौर ५		खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, लिफ्ट खानेपानी आयोजना	
३०८०१९०५	डोडारे खानेपानी योजना, भेरी न. पा. ८, ९ र १०, जाजरकोट	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	खेल्ले चौर खानेपानी, सुर्खेत	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	११.४.१६.३६३२ बडाभिर थुमबाडा बाम गाउँ खानेपानी योजना, छायानाथ रारा न पा १४	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	११.४.१६.३६३० कालै गाउँ खानेपानी योजना, सोरु गा पा ९	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, खानेपानी आयोजना	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	खार्पुनाथ तथा लवासुर खानेपानी योजना, खार्पुनाथ ४, ५, हुम्ला	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण,	खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०१९०५	११.४.१६.३५४७ भालमारे सिमेनी हुँदै जिम्टाला खानेपानी योजना, कुसे-८, जाजरकोट	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण
३०८०१९०५	हुडीखोला (जुमलसिम) बालेश्वर लिफ्ट खानेपानी योजना, दुल्लु न. पा. ८, दैलेख	-	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण, मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण,	लिफ्ट खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०१९०५	सेरीपाटा तथा भर्ने लिफ्ट खानेपानी योजना, कुमाख ३, सल्यान	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, लिफ्ट खानेपानी	लिफ्ट खानेपानी संरचना निर्माण

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
			आयोजना	
३०८०११०५	गौर रानीपोखरी लिफ्ट खानेपानी योजना, छत्रेश्वरी २, सल्यान	-	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, लिफ्ट खानेपानी आयोजना	लिफ्ट खानेपानी संरचना निर्माण
३०८०११०६	ऊर्जा विकास कार्यक्रम	-	(१) विद्युतमा पहुँच प्राप्त परिवार, (२) जलविद्युत उत्पादन, (३) खाना पकाउन स्वच्छ इन्धन तथा प्रविधि प्रयोग गर्ने घर परिवार, (४) जलविद्युतका ठूला आयोजना, (५) जलविद्युतका मझौला आयोजना ।	ऊर्जा सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण
३०८१११२१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	-	-	अनुगमन, तथ्यांक संकलन एवम् व्यवस्थापन, तालिम संचालन
३०८१११२१	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	-	-	खानेपानी संरचना निर्माण तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम
३०८१११२४	जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	खानेपानी सम्बद्ध पूर्वाधार निर्माण गरी थप बस्तीहरूमा आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको छ ।	(१) आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (२) सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (३) खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण ।	खानेपानी संरचना निर्माण
३०८१११२६	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना निर्माण, मर्मत-सम्भार कार्यक्रम सम्पन्न गरी थप जनसङ्ख्यालाई आधारभूतस्तरको सुरक्षित खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको छ ।	(१) आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (२) सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (३) खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण ।	खानेपानी पूर्वाधारको निर्माण तथा मर्मत
३०८१११२८	मर्मत सम्भार आयोजनाहरू	-	-	पुराना तथा जीर्ण सिंचाइ आयोजनाहरूको मर्मत तथा निर्माण
३०८१११३२	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि	-	-	-

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
	परियोजना			
३२९०११०८	जलवायु उत्थानशील भू-परिधी जीविकोपार्जन आयोजना (संघ सशर्त)	-	(१) सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि, (२) वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन, (३) आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (४) सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार, (५) खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण।	सिंचाइ, खानेपानी र नदि नियन्त्रण सम्बन्धी संरचना निर्माण

३.४.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	विद्युतमा पहुँच प्राप्त परिवार	प्रतिशत	७३	७३	७३	७५	७५
२	जलविद्युत उत्पादन	मे.वा.	१६	१६	१६	१६	२००
३	खाना पकाउन स्वच्छ इन्धन तथा प्रविधि प्रयोग गर्ने घर परिवार	प्रतिशत	२५	२७	३१	३५	४०
४	जलविद्युतका ठूला आयोजना	सङ्ख्या	१	२	३	३	५
५	जलविद्युतका मझौला आयोजना	सङ्ख्या	१०	१२	१२	१४	१५
६	जलविद्युतका साना आयोजना	सङ्ख्या	१३	१३	१५	१७	२०
७	विद्युतीय चुलोको प्रयोग गर्ने घर	सङ्ख्या	१०,०००	१४,०००	३०,०००	४५,०००	६०,०००
८	एल.पि. ग्यासको प्रयोग गर्ने घर परिवार	प्रतिशत	१६	१४	१२	१०	८
९	सार्वजनिक यातायात प्रणालीहरूमा विद्युतबाट चल्ने सवारी साधनहरू	प्रतिशत	१	५	१०	१४	१६
१०	सिंचाइ सुविधा पुगेको कृषि योग्य भूमि	प्रतिशत	३४	३८	४०	४७	५०
११	वर्षभरी सिंचाइ हुने कृषि योग्य जमिन	प्रतिशत	२८	३२	३५	४०	४५
१२	ठूला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सङ्ख्या	२६	२७	२८	२९	३०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१३	मझौला सिंचाइ आयोजना निर्माण	सङ्ख्या	२९०	३२०	३६०	४००	४८०
१४	साना सिंचाइ आयोजना निर्माण	सङ्ख्या	१,०००	१,१००	१,२००	१,४००	१,५००
१५	नयाँ प्रविधि सिंचाइ आयोजना	सङ्ख्या	२६०	३००	३२०	३४०	४००
१६	जलाशय तथा पुनर्भरण पोखरी निर्माण	सङ्ख्या	५	८	१०	१५	२०
१७	आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	प्रतिशत	९०	९२	९४	९६	९८
१८	सुरक्षित खानेपानी सुविधा पुगेको परिवार	प्रतिशत	५	१०	२०	२५	३०
१९	ग्राभिटी प्रणालीका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१,४५०	१,४७५	१,५००	१,५५०	१,६००
२०	लिफ्ट प्रणालीका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१७०	२००	२३०	२६०	३००
२१	वायु ऊर्जा उत्पादन	मे.वा.	०	१	१	१	१
२२	ठूलो वायोग्यास प्लाण्टको स्थापना	सङ्ख्या	२	३	३	४	५

३.४.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडँफाँड
२०८३/८४	४,८१९,५८६	२९७,९१७	४,५२१,६६९	०	१,२१७,९०३	३,६०१,६८३	०
२०८४/८५	५,०६०,५६५	३१२,८१३	४,७४७,७५२	०	१,२७८,७९८	३,७८१,७६७	०
२०८५/८६	५,३१३,५९४	३२८,४५३	४,९८५,१४०	०	१,३४२,७३८	३,९७०,८५६	०

३.४.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

हालसम्म पनि ६० प्रतिशत उच्च तहको प्राविधिक जनशक्तिको पद रिक्त अवस्थामा हुँदा भुगोल सुहाउँदो तथा कार्यक्रम र कार्यबोझको आधारमा कार्यालयको सांगठनिक संरचना बन्न नसक्दा, ऊर्जा क्षेत्रको विकासको लागि आवश्यक कार्यालयको स्थापना र विषय विज्ञ जनशक्ति नहुँदा ऊर्जा क्षेत्रको विकास प्रभावित हुने तथा अनुगमन र मुल्याङ्कनमा अपेक्षित प्रतिफल हासिल गर्न जोखिम भएको।

३.५ सामाजिक विकास मन्त्रालय

३.५.१ पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेश सरकारको मिति २०७४/११/०६ को निर्णयानुसार स्वीकृत कर्णाली प्रदेश सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयको ५८ वटा कार्य जिम्मेवारीहरू रहेको छ। यी कार्य जिम्मेवारीहरू सम्पादन गर्न मन्त्रालय वा अन्तर्गतमा ३९ कार्यालयहरू रहेका छन्। मन्त्रालयको लागि तोकिएको जिम्मेवारी सम्पादन गर्न भौगोलिक रूपमा मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र १० जिल्ला, ७९ स्थानीय तह, २५ नगरपालिका र ५४ गाउँपालिका रहेका छन्।

यस मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने मुख्य कार्यक्रमहरूमा शिक्षा तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमनका साथै शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन, पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने लगायतका छन्। त्यसैगरी प्रदेश स्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन, स्वास्थ्य सेवा तथा पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमनका साथै प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर निर्धारण, अनुगमन र नियमन गर्ने विषयहरू रहेका छन्। महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अशक्त सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसार-पसार सम्बन्धी नीति तथा कार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापन र लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट र लैङ्गिक परीक्षणको जिम्मेवारी पनि यसको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्दछ। युवा प्रोत्साहन सहित खेलकुद सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन, खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रबर्द्धन गर्ने कामहरू पनि यसैको कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछन्। विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्त्वका स्थल सम्बन्धी, भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला, धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमनका साथै ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवम् कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्त्व बोकेका प्रादेशिक सम्पदाहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन र संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन पनि यस मन्त्रालयको मुख्य कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछन्।

३.५.२ विद्यमान अवस्था

प्रदेशमा शिक्षासम्बन्धी विभिन्न नीति, कानून र कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा रहेका छन् भने शिक्षा क्षेत्रको दश वर्षीय कार्ययोजना समेत तय गरिएको छ। हाल प्रदेशमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंगिक दुईवटा क्याम्पस, कर्णाली स्वास्थ्यविज्ञान प्रतिष्ठान र मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय सहित बाल विकास केन्द्र, विद्यालय गरी जम्मा १० हजार ३०१ वटा शैक्षिकसंस्थाहरू छन्। राष्ट्रिय जनगणना-२०७८ को तथ्याङ्कअनुसार यस प्रदेशको कुल साक्षरता दर ७६.१ प्रतिशत रहेको छ, जुन नेपालको औसत साक्षरता दर ७६.२ प्रतिशतको नजिकै रहेको छ। लैङ्गिक दृष्टिकोण विश्लेषण गर्दा पुरुषको साक्षरता दर ८३.३ प्रतिशत रहेको छ भने महिलाको साक्षरता दर ६९.४ प्रतिशत मात्र रहेको छ। प्रदेशको युवा साक्षरता दर (१५-२४ वर्ष) ९३.८ प्रतिशत रहेको छ। यस्तै आ.व. २०७९/०८० को तथ्याङ्क हेर्दा प्रदेशमा बालविकास केन्द्रको भर्नादर ८७.९ प्रतिशत र आधारभूत तहको खुद भर्नादर ९५.५ प्रतिशत छ भने माध्यमिक तहको खुद भर्नादर ५६.२ प्रतिशत रहेको छ। यसमध्ये प्राथमिक तहसम्म उत्तीर्ण गर्ने ३०.९ प्रतिशत, आधारभूत तह उत्तीर्ण गर्ने २१.५ प्रतिशत र एस.ई.ई. तहभन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गर्ने विद्यार्थीको प्रतिशत १५.८ रहेको छ। उपरोक्त तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्दा बालबालिका विद्यालयको पहुँचभन्दा बाहिर रहेको अवस्था छ भने माध्यमिक तह र उच्च शिक्षा हासिल गर्ने जनसङ्ख्याको प्रतिशत पनि ज्यादै न्यून रहेको छ। शिक्षक विद्यार्थी अनुपात आधारभूत तहमा १:३९ रहेको छ भने माध्यमिक तहमा १:६५ रहेको छ।

प्रदेश सरकारले संविधानतः स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता र व्यवस्थापन गर्न प्रदेश स्वास्थ्य नीति, ऐन नियमावलीको कार्यान्वयनमार्फत आधारभूत, विशेषज्ञ तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधा उपलब्ध गराइरहेको छ। यसका अलावा प्रदेशसरकारले स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नति, प्रतिकारात्मक, प्रबर्द्धनात्मक, उपचारात्मक, पुनर्स्थापनाआदि स्वास्थ्य सेवा र स्वास्थ्य सेवामा सर्वव्यापी पहुँचका लागि स्वास्थ्य विमा जस्ता क्षेत्रमा सङ्घीय सरकारसँग समन्वय तथासहकार्य गरीरहेको छ। विशेषज्ञ तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदेश सरकारले सञ्चालन गरीरहेको र आधारभूत स्वास्थ्यसेवाका लागि हरेक स्थानीय तहमा एकवटा प्राथमिक अस्पताल सञ्चालन, स्वास्थ्यसम्बन्धी उपकरण तथा औषधी वितरण, महामारी तथा आकस्मिक स्वास्थ्य व्यवस्थापन, खोप, सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, पोषण, सर्ने-नसर्ने रोगको रोकथामतथा उपचारका साथै पुनर्स्थापना आदि कार्यमा स्थानीय तहसँग समन्वयात्मक रूपमा कार्य गरिरहेको छ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को जनसांख्यिक सूचकअनुसार कर्णाली प्रदेशका जनताको औसत आयु ७२.५ वर्ष छ, जुन अन्यप्रदेशका मानिसको औसत आयुभन्दा बढी हो। यो राष्ट्रिय औसत आयु (७१.४ वर्ष) भन्दा पनि बढी हो। नेपाल जनसांख्यिकतथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण, २०२२ अनुसार, यस प्रदेशमा नवजात शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा) २६ जना, एक बर्षमनिशिशु मृत्युदर (प्रति हजारमा) ३६ जना, पाँच वर्षमनिका बालबालिकामा हुने पुङ्कोपन दर ३५.८ प्रतिशत, रक्तअल्पता भएकापाँच बर्षमनिका बालबालिकाहरु ४० प्रतिशत र रक्त अल्पता भएका प्रजनन उमेर समूहका महिला २१ प्रतिशत छ। घरबाटस्वास्थ्य संस्थामा ३० मिनेट वा सोभन्दा कम समयमा पुग्ने परिवार ४३.१ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी मातृ मृत्युदर प्रतिशतमा १७२ जना रहेको छ जुन नेपालको औसत (१५१ जना) भन्दा अधिक हो।

यस प्रदेशमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि एउटा "द्वितीय ख" वर्गको प्रदेश अस्पताल, दुई "द्वितीय क" वर्गको अस्पताल र "प्राथमिक क" वर्गको ८ अस्पताल रहेका छन्। स्थानीय तहमा २३ आधारभूत अस्पताल, ३ सामुदायिक अस्पताल, १० निजी अस्पताल, १३ प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्र, ३३० स्वास्थ्य चौकी, ३०० आधारभूत स्वास्थ्यकेन्द्र, ३८ सहरी स्वास्थ्यकेन्द्र, १४९सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, २९ निजी पोलिक्लिनिक र ६३१ फार्मसी सञ्चालनमा छन्। त्यस्तै आयुर्वेद तथा वैकल्पिक स्वास्थ्यसेवा प्रवाहका लागि प्रदेश आयुर्वेद अस्पताल तथा अनुसन्धानकेन्द्र, ९ आयुर्वेद स्वास्थ्यकेन्द्र, १८ आयुर्वेद औषधालय र ४०नागरिक आरोग्यकेन्द्र छन्। यस प्रदेशमा सङ्घअन्तर्गत दक्ष जनशक्तिको उत्पादन तथा विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउन जुम्लामासुविधा सम्पन्न कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सञ्चालनमा रहेको छ। रुकुमको चौरजहारीमा सामुदायिक मिसन अस्पतालसञ्चालनमा रहेको छ।

३.५.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

(क) नीतिगत : संगठन तथा ब्यवस्थापन, जनशक्ति ब्यवस्थापन, नीति कानूनहरूको निर्माण, तथ्य र नतिजामा आधारित योजना।

(ख) कार्यगत : कार्यान्वयनमा ढिलाइ, अन्तिम समयमा बजेट र कामको चाप, बैंक खाता छोरीको कार्यान्वयन, भौगोलिक विकतटताका कारण नियमित सेवा र आपूर्तिमा कठिनाइ, प्रकृयागत ढिलाइ, दोहोरोपना।

(ग) नतिजामापन : नतिजाको मापनमा कठिनाइ, अनुगमन मुल्यांकन, आवधिक प्रगति प्रतिवेदन, ब्यवस्थापन सूचना प्रणाली।

(घ) संगठनात्मक: बोझिलो र बहु कार्यक्षेत्र, कार्य र समन्वयमा कठिनाइ।

(ङ) खर्च प्रणाली: अपेक्षित खर्च नहुनु (मानव संसाधन, सूचना प्रणाली र भौतिक साधन/उपकरण, आकस्मिक खर्च ब्यवस्थापन) रकमान्तरको लागि माग, थप बजेट माग।

(च) भौतिक पूर्वाधारपहुँच (Connectivity): यातायात, सेवा प्रदायक संस्था, भवन, एम्बुलेन्स, सवारी साधन, दीगो निर्माण कार्य।

३.५.४ उद्देश्य

- शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्दै स्वावलम्बी र प्रतिस्पर्धी मानव संसाधनको विकास तथा परिचालन गर्नु, शैक्षिक क्षेत्रमा कुशल व्यवस्थापन मार्फत ज्ञान, विज्ञान, प्रविधि र नवप्रवर्तन अभिवृद्धि गर्नु (शिक्षा),
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरूबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्नु, स्वास्थ्य प्रणालीमा सुधार गर्न प्रविधियुक्त स्वास्थ्य सेवा स्थानीयस्तरमै उपलब्ध गराउनु र आधुनिक तथा बैकल्पिक स्वास्थ्य सेवाहरूमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्नु (स्वास्थ्य),
- जनसङ्ख्या व्यवस्थापनबाट स्वस्थ, उत्पादनशील र स्तरीय जीवनयापनको वातावरण तयार पार्नु (जनसंख्या),
- युवालाई ज्ञान, सीप, प्रविधियुक्त, उद्यमशील र स्वावलम्बी बनाउदै विकासको सम्वाहक शक्तिको रूपमा स्थापित गर्नु (युवा),
- सबै प्रकारका लैङ्गिक विभेद, हिंसा र शोषणको अन्त्य गरी विकासमा महिलाको समान र सार्थक सहभागिता सुनिश्चित गर्नु (महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानता),
- बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको समग्र विकासका लागि उपयुक्त पूर्वाधारहरू सहित अनुकूल वातावरण सिर्जना गर्ने (बालबालिका तथा किशोरकिशोरी),
- जेष्ठ नागरिकमैत्री सेवा र सुविधाहरूको विस्तार गर्नु (जेष्ठ नागरिक),
- भौतिक संरचना, ज्ञान, प्रविधि, सूचना र सेवा सुविधामा सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्दै विकास निर्माण कार्यमा अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको सहभागिता सुनिश्चितता गर्नु (अपाङ्गता),
- खेलकुदलाई सबै नागरिकको सरोकार र पहुँचको विषय बनाउनु र स्तरीय पूर्वाधार र व्यावसायिक खेलाडीहरू तयार गरी खेलकुद क्षेत्रलाई उद्योगका रूपमा विकास गर्नु (खेलकुद),
- साँस्कृतिक सम्पदा, भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिको उचित संरक्षण गर्दै सामाजिक-साँस्कृतिक एकता अभिवृद्धि गर्नु (भाषा, कला, साहित्य र संस्कृति),
- सबै वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायको न्यायोचित पहुँच तथा सार्थक सहभागितामा समावेशी विकास गर्नु (सामाजिक समावेशिकरण),
- प्रदेशको राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक जीवनमा दलित समुदायको समान पहुँच स्थापित गरी विभेदरहित समाज निर्माण गर्नु (दलित मूल प्रवाहीकरण),
- जीवनयापनका बैकल्पिक अवसर सिर्जना र जोखिममा रहेका समुदाय एवम् क्षेत्रको पहिचान गरी मानव बेचबिखन रोकथाम गर्नु र पीडितको उद्धार, संरक्षण, न्यायमा पहुँच र पुर्नस्थापनाको सेवालाई प्रभावकारी बनाउनु (मानव बेचबिखन, ओसारपसार),
- आफ्नो जीवनयापन आफै गर्न नसक्ने सबै उमेर, लिङ्ग, वर्ग, जातजाति, समुदाय र क्षेत्रका व्यक्ति तथा घरपरिवारलाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने (सामाजिक सुरक्षा)।

३.५.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

- माध्यमिक तहसम्मको शिक्षामा सबै बालबालिकाको सहज पहुँच पुर्याउने, शिक्षामा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम उपलब्ध गराउने, विश्वविद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरूलाई प्रविधियुक्त अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने, परम्परागत ज्ञान सीप तथा वैकल्पिक सिकाइलाई सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रमसँग आवद्ध गर्ने र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली सुदृढ गर्दै शैक्षिक क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने (शिक्षा),

- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने, स्वास्थ्य प्रणालीमा सुधार गर्दै विशिष्टीकृत स्वास्थ्य सेवा प्रदेशभित्रै उपलब्ध हुने व्यवस्था गर्ने, वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरूको विकास गर्ने र विपद् व्यवस्थापन तथा स्वास्थ्य जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने (स्वास्थ्य),
- जनसङ्ख्या व्यवस्थापनलाई समग्र विकासको अभिन्न अङ्गका रूपमा स्थापित गर्ने, स्वस्थ जीवनयापनका लागि उपयुक्त जीवनशैली एवम् वातावरणको निर्माण गर्ने र वाह्य तथा आन्तरिक बसाइँसराइको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने (जनसंख्या),
- व्यावसायिक सीप विकास, उद्यमशिलता र स्वरोजगारीका कार्यक्रमहरूको विस्तार गर्ने, विकास निर्माणमा युवाको सक्रिय सहभागिता गराउने र कृषिमा युवाको आकर्षण बढाउने (युवा),
- लैङ्गिक समानतामैत्री नीति तथा बजेट विनियोजन पद्धति अवलम्बन गर्ने र आर्थिक र सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिलाको आर्थिक-सामाजिक- राजनैतिक सशक्तीकरण गर्ने (महिला सशक्तिकरण र लैंगिक विकास),
- बालबालिका तथा किशोर किशोरीको शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढाउने, बालबालिकाका तथा किशोरकिशोरी, असहाय, अनाथ, अशक्त तथा बेवारिसे बालबालिका बिरुद्धहुने सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य, सबै प्रकारको बालश्रमको अन्त्यगर्ने, बालगृह, पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेका बालबालिकालाई संरक्षण गर्ने र बालबालिकाको पहुँचयुक्त पूर्वाधार निर्माण गरी बालमैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने (बालबालिका तथा किशोर किशोरी),
- जेष्ठ नागरिकको पहिचान र जीवनयापन सहज बनाउनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने र जेष्ठ नागरिकको सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्दै उनीहरूको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई विविध क्षेत्रमा उपयोग गर्ने (जेष्ठ नागरिक),
- सबैखाले भौतिक संरचना अपाङ्गतामैत्री बनाउँदै उनीहरूको पहुँच र आवागमनलाई सहज बनाउने, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्वतन्त्र जीवनयापनका लागि अनुकूल र टेवामूलक वातावरण निर्माण गर्ने र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई प्रदेशको राजनैतिक, आर्थिक र सामाजिक जीवनमा एकीकरण र मूलप्रवाहीकरण गर्ने,
- खेलकुद, व्यायाम र स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यापक सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वय र सहकार्यमा पूर्वाधारको निर्माण गर्ने, खेलकुदलाई उद्योगको रूपमा विकास गर्न गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रसँग साझेदारी र सहकार्य गर्ने र खेलाडीहरू र खेलकुदसँग सम्बन्धित सङ्घ संस्थाहरूको क्षमता विकास र सुशासन कायम गर्ने (खेलकुद),
- सामाजिक, साँस्कृतिक र धार्मिक धरोहरहरूको संरक्षण र प्रबर्द्धन गर्ने, खस भाषा, कला, साहित्य र सङ्गीत आदि क्षेत्रसँग सम्बद्ध संस्थाहरूको सबलीकरण गर्ने र परातात्त्विक सम्पदाहरूको पहिचान, उत्खनन र संरक्षण गर्ने (भाषा, कला, साहित्य र संस्कृति),
- प्रदेशका सबै स्रोत साधन तथा सेवा सुविधामा सबै नागरिकको पहुँच वृद्धि गर्ने, सकारात्मक कार्यका माध्यमबाट सबै क्षेत्रमा लक्षित वर्गको सार्थक सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने र सबै समुदायको परम्परागत सीप, भाषा र संस्कृतिको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा विकासमा जोड दिने (सामाजिक समावेशिकरण),
- दलित मूलप्रवाहीकरणका बाधा अवरोधहरूको पहिचान गरी सम्बोधन गर्ने, मर्यादित जीवनयापनको लागि सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक सशक्तीकरणमा जोड दिने र दलित महिला तथा बालबालिकाको लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने (दलित मूल प्रवाहीकरण),
- सघन निगरानी प्रणालीको विकास गरी मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारलाई नियन्त्रण गर्ने, प्रदेशभित्रै सुरक्षित जीवनयापनका वैकल्पिक अवसरहरू सिर्जना गर्ने र मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारबाट प्रभावित पीडितको उद्धार, संरक्षण र पुनर्स्थापना गर्ने (मानव बेचबिखन र ओसारपसार नियन्त्रण),

- सङ्घ रस्थानीय तहसँग सहकार्य, समन्वय र साझेदारीमा सामाजिक सुरक्षाको प्रावधान विस्तार गर्ने, सामाजिक सुरक्षाको प्रभावमा अभिवृद्धि हुने गरी बहुक्षेत्रीय पूरक सेवाहरू विस्तार गर्ने र सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई चुस्त,सहज र दक्ष बनाउने (सामाजिक सुरक्षा)।

३.५.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३५००००११	सामाजिक विकास मन्त्रालय		नीति तर्जुमा, योजना, बजेट तथा समग्र समन्वय गर्ने		२८५,०००	प्रभावकारी नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालन
३५००००१३	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला		रोग परीक्षण, निदान तथा जनस्वास्थ्य निगरानी गर्ने		१७,५००	परीक्षण सेवा सुदृढीकरण
३५०००१०१	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र		औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्रीको आपूर्ति व्यवस्थापन गर्ने		२००,०००	औषधि आपूर्ति नियमितता
३५०००१०२	प्रदेश खेलकुद परिषद्		खेलकुद विकास, खेलाडी उत्पादन तथा प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने		१४०,०००	खेलकुद विकास तथा प्रतिभा उत्पादन
३५०००१०२	सुर्खेतको वीरिन्द्रनगरमा प्रदेश रंगशाला निर्माण		प्रदेश शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		१,७००,०००	- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पृवाधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने, - विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, - आधारभूत तहसम्मको

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गर्दै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, - वालअधिकार, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने, • सबैका लागि खेलकुदको अभिप्राय वमोजिम खेलकुदको पूर्वाधार विकास, प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक खेलाडीहरू उत्पादन गर्दै प्रदेशको समग्र खेलकुद जगतको संस्थागत विकास गर्ने।
३५०००९०३	विशेष अनुदानतर्फका आयोजना		.		०	.
३५०००९०४	समपुरक आयोजना		.		०	.
३५००१०११	शिक्षा विकास निर्देशनालय		शिक्षा नीति कार्यान्वयन, समन्वय तथा अनुगमन गर्ने		१८०,०००	शैक्षिक गुणस्तर सुधार
३५००१०११	श्री अमरज्योति मावि विद्यालय, वीरेन्द्रनगर, गुमिपुर को डिपिआर अनुसार विद्यालय भवन निर्माण		प्रदेशको शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		९३,९५३	• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पूर्वाधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने, • विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, • आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गर्दै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, • वालअधिकार, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने,
३५००१०१२	सामाजिक विकास कार्यालयहरू		शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने		१,१०८,२०९	स्थानीयस्तरमा सेवा प्रवाह सुदृढ
३५००२०११	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय		नीति तर्जुमा, योजना, बजेट तथा समग्र समन्वय गर्ने		५५,०००	स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन सुदृढ
३५००२०१२	अस्पतालहरू		गुणस्तरीय उपचार तथा विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने		७१७,०००	गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा विस्तार
३५००२०१२	प्रदेश अस्पताल सुर्खेतको भवनको तला थप		प्रदेशको शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		२९९,८४३	• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पुर्वधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने, • विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						ल्याउनको लागि समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, • आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गदैँ माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, • वालअधिकार, लैङ्गिक समानता, र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने, • सबैका लागि खेलकुदको अभिप्राय वमोजिम खेलकूदको पूर्वाधार विकास, प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक खेलाडीहरू उत्पादन गदैँ प्रदेशको समग्र खेलकूद जगतको संस्थागत विकास गर्ने।
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू		जिल्ला/स्थानीय स्तरमा स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने		६१९,२०४	समुयस्तरमा स्वास्थ्य सेवा सुदृढ
३५००२०१३	सल्यान अस्पताल भवन निर्माण		प्रदेशको शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		२४१,३०४	• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पृवाधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने,

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						• विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, • आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गर्दै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, - वालअधिकार, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने, • सबैका लागि खेलकुदको अभिप्राय वमोजिम खेलकूदको पूर्वाधार विकास, प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक खेलाडीहरू उत्पादन गर्दै प्रदेशको समग्र खेलकूद जगतको संस्थागत विकास गर्ने।
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय हुम्लाको भवन निर्माण		प्रदेशको शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		२८०,०००	• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पूर्वाधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने, • विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, • आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गदैँ माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, - वालअधिकार, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने, • सबैका लागि खेलकुदको अभिप्राय वमोजिम खेलकुदको पूर्वाधार विकास, प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक खेलाडीहरू उत्पादन गदैँ प्रदेशको समग्र खेलकुद जगतको संस्थागत विकास गर्ने।
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय रुकुम पश्चिमको भवन निर्माण		प्रदेशको शिक्षा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास गर्ने		२८४,५८९	• गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी पृवाधार विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र स्वास्थ्य आपूर्ति प्रणालीको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने, • विद्यमान पोषणको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि समन्वयात्मक र सहकार्यात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने,

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						- आधारभूत तहसम्मको शिक्षालाई निःशुल्क र अनिवार्य गर्दै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई सीप युक्त, जीवनपयोगी, रोजगार मूलक र उत्पादन मूलक बनाउने, - - वालअधिकार, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई कर्णालीको सामाजिक विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने, - सबैका लागि खेलकुदको अभिप्राय वमोजिम खेलकूदको पूर्वाधार विकास, प्रतिस्पर्धी र व्यवसायिक खेलाडीहरू उत्पादन गर्दै प्रदेशको समग्र खेलकूद जगतको संस्थागत विकास गर्ने।
३५००२०१४	आयुर्वेद औषधालयहरु		आयुर्वेद तथा वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धन गर्ने		१८५,३६७	आयुर्वेद सेवामा पहुँच वृद्धि
३५००२९०३	एकिकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम		स्वास्थ्य सूचकमा सुधार		१३६,२५६	स्वास्थ्य सूचकमा सुधार
३५००३०११	मानव संसाधन विकास केन्द्र		जनशक्ति क्षमता विकास तथा तालिम सञ्चालन गर्ने		१२०,०००	जनशक्ति क्षमता अभिवृद्धि
३५००४०११	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय		ऐतिहासिक, सांस्कृतिक सम्पदा तथा अभिलेख संरक्षण गर्ने		३०,८६३	सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण
३५०१११२०	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण (संघिय सशर्त)		.		०	.

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३५०९११२२	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२३	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सुचना तथा सन्चार केन्द्र (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२४	क्षयरोग नियन्त्रण (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२५	नर्सिङ तथा सामजिक सुरक्षा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२६	अपाङ्गता रोकथाम तथा कुटुरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२७	महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		।		०	.
३५०९११२८	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११२९	परिवार कल्याण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३१	CTEVET (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३२	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३४	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३६	राष्ट्रिय परिक्षा बोर्ड कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११३८	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११४०	सामजिक विकास कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११४१	रोजगार प्रबर्द्धन कार्यक्रम (संघिय सशर्त)		.		०	.
३५०९११४३	लैंगिक हिंसा निवारण तथा मानव बेचबिखन नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय		.		०	.

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
	सशर्त)					
३५०९११४४	राष्ट्रिय महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम (संधिय सशर्त)				०	

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३५००००११	सामाजिक विकास मन्त्रालय	नीति तथा योजना कार्यान्वयन	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क (GDI), लैङ्गिक सशक्तिकरण मापक (GEM), मानव विकास सूचकाङ्क (HDI), सामाजिक समावेशीकरण सूचक	१. नीति तर्जुमा २. योजना तथा बजेट व्यवस्थापन
३५००००१३	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	परीक्षण क्षमता विस्तार	रोग परीक्षण संख्या, परीक्षणको गुणस्तर, रोग पहिचान तथा निगरानी दर	१. प्रयोगशाला सुदृढीकरण २. रोग निगरानी
३५००००१०१	प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	आपूर्ति प्रणाली सुधार भएको	अत्यावश्यक औषधिको उपलब्धता दर, स्वास्थ्य संस्थामा समयमै आपूर्ति हुने दर	१. औषधि खरिद तथा वितरण २. आपूर्ति व्यवस्थापन प्रणाली सुदृढीकरण
३५००००१०२	प्रदेश खेलकूद परिषद्	खेलकूद प्रतियोगिता सञ्चालन	खेलकूदमा सहभागी युवा संख्या, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय पदक संख्या, खेल पूर्वाधार संख्या	१. खेल प्रतियोगिता २. खेलाडी प्रशिक्षण
३५००००१०२	सुर्खेतको वीरेन्द्रनगरमा प्रदेश रंगशाला निर्माण	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तर्गत जिल्लाहरु साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको, • रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।		
३५०००९०३	विशेष अनुदानतर्फका आयोजना	.	.	.
३५०००९०४	समपुरक आयोजना	.	.	.
३५००१०११	शिक्षा विकास निर्देशनालय	विद्यालय अनुगमन तथा समन्वय	खुद भर्नादर, साक्षरता दर, विद्यालय टिकाउ दर, कक्षा उत्तीर्ण दर, लैङ्गिक समता सूचकाङ्क (GPI)	१. शैक्षिक अनुगमन २. शिक्षक क्षमता विकास
३५००१०११	श्री अमरज्योति मावि विद्यालय, वीरेन्द्रनगर, गुप्तपुर को डिपिआर अनुसार विद्यालय भवन निर्माण	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तर्गत जिल्लाहरु साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको,	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरुको स्तरवृद्धि।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		• रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।		
३५००१०१२	सामाजिक विकास कार्यालयहरू	कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेको	साक्षरता दर, लैङ्गिक सशक्तिकरण मापक, सामाजिक सेवामा पहुँच, बाल संरक्षण सूचक	१. कार्यक्रम कार्यान्वयन २. अनुगमन तथा प्रतिवेदन
३५००२०११	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	प्राविधिक समन्वय तथा अनुगमन भइरहेको	मातृ मृत्युदर, शिशु मृत्युदर, बाल मृत्युदर, औसत आयु, स्वास्थ्य सेवाको पहुँच तथा गुणस्तर	१. स्वास्थ्य कार्यक्रम अनुगमन २. प्राविधिक सहयोग तथा समन्वय
३५००२०१२	अस्पतालहरू	अस्पताल पूर्वाधार तथा सेवा विस्तार भएको	मातृ मृत्युदर, शिशु मृत्युदर, बाल मृत्युदर, औसत आयु, संस्थागत सुत्केरी दर	१. उपकरण व्यवस्थापन २. विशेषज्ञ सेवा सञ्चालन
३५००२०१२	प्रदेश अस्पताल सुर्खेतको भवनको तला थप	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तरगत जिल्लाहरू साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको, • रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि।
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू	नियमित स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन	खोप दर, मातृ स्वास्थ्य सेवा पहुँच, बाल स्वास्थ्य सेवा पहुँच, सरसफाइमा पहुँच भएका	१. जनस्वास्थ्य कार्यक्रम २. स्वास्थ्य सचेतना

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
			जनसंख्या	अभियान
३५००२०१३	सल्यान अस्पताल भवन निर्माण	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) - अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तरगत जिल्लाहरू साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको, • रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि।
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय हुम्लाको भवन निर्माण	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) - अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तरगत	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि।

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		जिल्लाहरू साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको, • रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।		
३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय रुकुम पश्चिमको भवन निर्माण	• प्रदेश अस्पतालको तला थप कार्य भैरहेको (७१% सम्पन्न) अस्पतालबाट नियमित रुपमा सेवा प्रवाह भैरहेको एवं प्राज्ञिक प्रतिष्ठानको रुपमा स्तरोन्नतीका लागि समेत उच्चस्तरीय सूझाव समिति गठन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भैसकेको, • कर्णाली प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न विधेयक तर्जुमा भै स्वीकृतको क्रममा रहेको, • कर्णाली प्रदेशलाई पूर्ण साक्षर प्रदेश घोषणा अभियान अन्तरगत जिल्लाहरू साक्षर घोषणा भैरहेको (मुगु र जुम्ला भैसकेको), • एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१ स्वीकृत भै सोही अनुसार कार्य भैरहेको, • रङ्गशाला निर्माणको ९९ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको।	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, औसत आयु, साक्षरतादर, सामाजिक समानतामा बृद्धि	• युवाको प्राविधिक ज्ञान र सिप विकास गरी सिप परीक्षण र प्रमाणीकरणको व्यवस्था, • शिक्षालय सुधार योजना कार्यान्वयन, • प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि।
३५००२०१४	आयुर्वेद औषधालयहरू	आयुर्वेद केन्द्र सञ्चालनमा	आयुर्वेद सेवा लिने सेवाग्राही संख्या, नसर्ने रोग नियन्त्रण, स्वस्थ जीवनशैली अपनाउने जनसंख्या	१. आयुर्वेद उपचार सेवा २. स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम
३५००२१०३	एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम	नियमित स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन	पूर्ण खोप प्राप्त दर, पोषण अवस्था, मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सूचक, रोग नियन्त्रण सूचक	१. खोप तथा पोषण कार्यक्रम २. रोग नियन्त्रण अभियान

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३५००३०११	मानव संसाधन विकास केन्द्र	विभिन्न तालिम सञ्चालन	तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या, दक्ष स्वास्थ्य तथा शिक्षा जनशक्ति अनुपात	१. क्षमता विकास तालिम २. नेतृत्व विकास कार्यक्रम
३५००४०११	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	संग्रहालय तथा अभिलेख संरक्षण कार्य जारी	संरक्षण गरिएका सम्पदा संख्या, डिजिटाइज गरिएका अभिलेख संख्या, संग्रहालय भ्रमणकर्ता संख्या	१. अभिलेख डिजिटाइजेशन २. संग्रहालय प्रवर्द्धन
३५०९११२०	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२२	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम केन्द्र (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२३	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सुचना तथा सन्चार केन्द्र (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२४	क्षयरोग नियन्त्रण (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२५	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२६	अपाङ्गता रोकथाम तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२७	महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२८	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११२९	परिवार कल्याण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११३१	CTEVET (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११३२	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३५०९११३४	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११३५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११३६	राष्ट्रिय परिक्षा बोर्ड कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११३८	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११४०	सामाजिक विकास कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११४१	रोजगार प्रबर्द्धन कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११४३	लैंगिक हिंसा निवारण तथा मानव बेचबिखन नियन्त्रण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.
३५०९११४४	राष्ट्रिय महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम (संघिय सशर्त)	.	.	.

३.५.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	खुद भर्नादर	प्रतिशत	८०.१०	८६	९०.२०	९८.६०	९९
२	मातृ मृत्युदर	प्रति लाख	१६१	१५०	१००	७०	७०
३	लैंगिक समता वा समानता सूचकाङ्क	प्रतिशत	१	१	१	१	१
४	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	अनुपात	०.५७	०.६३	०.७०	०.८०	०.९०
५	बाल मृत्युदर	प्रति हजार	३५	२८	२६	२५	२०
६	शिशु मृत्युदर	प्रति हजार	१९	१४	१३	१२	११
७	सरसफाईमा पहुँच भएका जनसंख्या	प्रतिशत	९८	९९	१००	१००	१००
८	साक्षरता दर	प्रतिशत	८०	८६	९०.२०	९८.६०	९५

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
९	औसत आयु	वर्ष	७२.५०	७२.५०	७२.५०	७२.५०	७२.५०
१०	आधारभूत सरसफाइ	प्रतिशत	०	०	०	०	०
११	लैङ्गिक सशक्तिकरण मापक	अनुपात	०	०	०	०	०
१२	मानव विकास सूचकांक	अंक	०.५४	०.५५	०.५८	०.६०	०.६०

३.५.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडँफाँड
२०८३/८४	६,१००,५९५	३,४३१,३२९	२,६६९,२६६	०	४,५५४,०९५	१,५४६,५००	०
२०८४/८५	६,४०५,६२५	३,६०२,८९५	२,८०२,७२९	०	४,७८१,८००	१,६२३,८२५	०
२०८५/८६	६,७२५,९०६	३,७८३,०४०	२,९४२,८६६	०	५,०२०,८९०	१,७०५,०१६	०

३.५.१० सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

कर्णाली प्रदेशको भौगोलिक विकटताका कारण दूरदराजमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, कुपोषण र दक्ष चिकित्सकको अभाव छ भने शिक्षातर्फ प्राविधिक ज्ञानको कमी र युवा पलायन मुख्य चुनौती बनेको छ; साथै राउटे, राजी, वादी जस्ता सीमान्तकृत समुदाय र साना कृषकसम्म लक्षित सामाजिक सुरक्षा, आधुनिक प्रविधि तथा वित्तीय प्रणाली नपुग्दा समग्र मानव संसाधन र सामाजिक-आर्थिक विकासमा आदीमा जोखिम देखिएको छ।

३.६ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

३.६.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक र सामाजिक विकासको जनचाहनालाई सम्बोधन गर्न सीमित स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गर्दै समृद्धिनेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा साकार पार्न समष्टिगत आर्थिक र वित्तीय स्थायित्व कायम गर्दै तीव्र आर्थिक वृद्धि हासिलगर्नु आवश्यक छ। अतिकम विकसित राष्ट्रबाट भएको स्तरोन्नति सार्थक बनाउँदै सन् २०३० मा दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न दोहोरो अंकको आर्थिक वृद्धि गर्नु जरुरी छ र सोका लागि सरकारका नीति, योजना तथा कार्यक्रम सोही अनुरूप निर्देशित गर्नुपर्नेभएको छाकर्णाली प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय लिएको लक्ष्य अनुरूप स्रोत परिचालन र विनियोजन कुशलता सुनिधित हुने गरी नीति र कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नु परेको छ।

आवधिक योजनाको दिर्घकालीन लक्ष्य एवम् उद्देश्य हासिल गर्न सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारी परिचालन आवश्यक हुन्छ। नागरिकको बढ्दो आवश्यकता र अपेक्षालाई उपलब्ध स्रोत र साधनको सीमाभित्र रहि सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था छ। स्रोतको उपलब्धता, आवश्यकता तथा कार्यान्वयन क्षमताको आधारमा योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सकिएमा सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारितामा वृद्धि गर्न सकिन्छ।

समृद्धिको लक्ष्य हासिल गर्न रणनीतिक महत्त्वका उच्च प्रतिफलयुक्त ठुला परियोजनाहरूमा वैदेशिक सहायता, वैदेशिक लगानी एवम् सार्वजनिक ऋण परिचालन मार्फत वित्तीय स्रोतको न्यूनता पूर्ति गर्न जोड दिनुपर्ने हुन्छ। प्रदेशको विकास र समृद्धिको लागि सार्वजनिक स्रोतको परिचालनले मात्र सम्भव नहुने हुँदा निजी र सहकारी क्षेत्रको संयुक्त सहभागितामा दिगो र तीव्र विकास गर्नु आवश्यक छ।

३.६.२ विद्यमान अवस्था

आ.व. २०८२/८३ मा कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा कर्णाली प्रदेशको हिस्सा ४.२% तथा आ.व. २०८१/८२ मा प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा आन्तरिक राजस्वको अनुपात ०.२५ प्रतिशत रहेको छ। तसर्थ राजस्वको दायरा फराकिलो र दिगो बनाइ प्रदेशको सार्वजनिक वित्त संरचनालाई सक्षम र सुदृढ बनाउनेतर्फ ध्यान केन्द्रित गर्न जरुरी रहेको छ। समग्र विकास खर्च तथा प्रशासनिक खर्चको आवश्यकता पूरा गर्न, वित्तीय सङ्घीयताको अभ्यासलाई सबल बनाउन र सङ्घीय अनुदान माथिको निर्भरता घटाउन प्रदेशको राजस्व वृद्धि गरी प्रभावकारी परिचालनलाई जोड दिनुपर्ने हुन्छ। चालु आ.व. मा पुँजीगत खर्चको अवस्था कमजोर रहेको छ भने अन्य आर्थिक सूचकहरूको अवस्था पनि सन्तोषजनक रहेको देखिँदैन। आ.व. २०८२/८३ को बैशाख मसान्त सम्म कुल बजेटको ७६% प्राप्त भएको छ जसमा गत आ.व. को नगद मौज्दात १३७%, नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण ५५%, बाँडफाँट बाट प्राप्त हुने राजस्व ७५% र प्रदेशको आन्तरिक आय ६६% प्राप्त भएको छ। चालु खर्च तर्फ बैशाख मसान्त सम्म ४१.३७%, पुँजीगत खर्चतर्फ २१.५३% गरी कुल खर्च २९.०३% रहेको छ।

३.६.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

सीमित करायधिकार तथा राजस्वको दायरा, न्यून आन्तरिक आय, सङ्घीय अनुदान माथिको निर्भरता, विनियोजन कुशलता एवम् दक्षताको अभाव, कमजोर बजेट कार्यान्वयन क्षमता, न्यून पुँजीगत खर्च एवम् चालु खर्चको बढ्दो चाप, वित्तीय तथा आर्थिक अनुशासनको अभाव, प्रदेशको आवश्यकता र प्राथमिकताको आधारमा बैदेशिक सहायता प्राप्ति एवम् परिचालन हुन नसक्नु, सार्वजनिक ऋण सम्बन्धी स्पष्ट कानुनी प्रबन्धको अभाव जस्ता समस्या तथा चुनौतीहरू रहेको छन्।

३.६.४ उद्देश्य

(क) सोचः

- बचत तथा लगानी प्रवृद्धनबाट समृद्ध अर्थतन्त्र निर्माण (बचत तथा लगानी)।
- सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी प्रदेशको आर्थिक समृद्धि (सार्वजनिक वित्त)।

- राजस्व सङ्कलन तथापरिचालनबाट आत्मनिर्भर, दिगो र सबल प्रदेश अर्थतन्त्रको निर्माण (राजस्व परिचालन)।
- वैदेशिक सहायताको परिचालनबाट ठुला आयोजनाहरूको निर्माण (वैदेशिक सहायता परिचालन)।
- आर्थिक समृद्धिका लागि सार्वजनिक ऋणको उपयोग (सार्वजनिक ऋण)।
- समतामूलक र समृद्ध अर्थतन्त्रको लागि अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन (अन्तर-सरकारी वित्त)।
- सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको साझेदारीबाट प्रदेशको समतामूलक आर्थिक-सामाजिक विकास (सार्वजनिक-निजी-सहकारी साझेदारी)।
- नवीन प्रविधि सहितको प्रयाप्त वैदेशिक लगानी (वैदेशिक लगानी)।

(ख) लक्ष्य:

- **बचत तथा लगानी:** बचत र लगानी परिचालन मार्फत दुई अङ्कको आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने।
- **सार्वजनिक वित्त:** सार्वजनिक खर्चको नतिजामुखी परिचालनबाट दुई अङ्कको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने।
- **राजस्व परिचालन:** राजस्व सङ्कलनको दायरा फराकिलो गरी प्रदेशको राजस्व चार गुणा वृद्धि गर्ने।
- **वैदेशिक सहायता परिचालन:** प्रदेश विकासका प्राथमिकताका क्षेत्रमा वैदेशिक सहायतालाई सदुपयोग गरी दिगो, फराकिलो तथा तिब्र आर्थिक विकास हासिल गर्ने।
- **सार्वजनिक ऋण:** विकासका लागि पूर्वाधार र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा सार्वजनिक ऋणको उपयोग गर्ने।
- **अन्तर-सरकारी वित्त:** अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरणको प्रभावकारी परिचालन गर्ने।
- **सार्वजनिक-निजी-सहकारी साझेदारी:** सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको साझेदारीमा लगानी अभिवृद्धि गरी उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना र नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने।
- **वैदेशिक लगानी:** वैदेशिक लगानीको उपयोगबाट प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता विकास गरी समृद्धि हासिल गर्ने।

(ग) उद्देश्य

अ. बचत तथा लगानी

- वित्तीय क्षेत्रको विस्तार, विकास र सुदृढीकरण गर्ने।
- बचत गर्ने क्षमता र बानीको विकास गर्दै लगानी वृद्धि गर्ने।

आ. सार्वजनिक वित्त

- प्रभावकारी कानून एवम् संस्थागत आधारशिला खडा गर्ने।
- सार्वजनिक खर्चको विनियोजन दक्षता, कार्यान्वयन कुशलता र वित्तीय अनुशासन कायम गर्नु

इ. राजस्व परिचालन

- प्रभावकारी राजस्व संरचना तयार गरी कुल बजेटमा राजस्वको हिस्सा वृद्धि गर्ने।
- उत्पादन, लगानी, व्यवसाय तथा करदातामैत्री एवम् स्वच्छ, तटस्थ, पारदर्शी र प्रगतिशील कर प्रणालीको विकास तथा स्वैच्छिक कर सहभागिताबाट अधिकतम राजस्व परिचालन गर्ने।

ई. विकास सहायता परिचालन

- प्रदेश विकासका प्राथमिकता र आवश्यकता अनुरूप अधिकतम वैदेशिक पुँजी र प्रविधि आकर्षित र उपयोग गर्ने।
- विकास सहायताको छनोटपूर्ण उपयोग मार्फत उत्पादन, उत्पादकत्व तथा रोजगारी बढाउँदै मुलुकलाई विकास वित्तमा क्रमशः आत्मनिर्भर उन्मुख बनाउने।

उ. सार्वजनिक ऋण

- आर्थिक वृद्धि, रोजगारी सिर्जना र पुँजी निर्माणमा सहयोग पुग्ने गरी सार्वजनिक ऋण परिचालन गर्ने।
- ऋणलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।

ऊ. अन्तर-सरकारी वित्त

- संघबाट हुने वित्तीय हस्तान्तरणलाई प्राथमिकताका क्षेत्रमा लगानी गर्ने।
- स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता हेरी सन्तुलित तवरले वित्त हस्तान्तरण गर्ने।

क्र. सार्वजनिक-निजी-सहकारी साझेदारी

- अनुकूल वातावरण सृजना तथा सुरक्षाको प्रत्याभूति दिइ निजी र सहकारी क्षेत्रलाई लगानीको लागि उत्प्रेरित गर्ने।
- निजी क्षेत्रलाई बस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र रोजगारी सिर्जनाका लागि प्रोत्साहित गर्ने।
- सहकारी क्षेत्रलाई स्थानीय बचत सङ्कलन र उत्पादनमूलक क्षेत्रको लगानीमा केन्द्रित गर्ने।

ए. वैदेशिक लगानी

- वैदेशिक लगानीको माध्यमबाट पुँजी, प्रविधि, व्यवस्थापकीय र व्यावसायिक सीप तथा कौशल भित्र्याउने।
- प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार, जलस्रोत, खनिज तथा जडिबुटी लगायतका प्राकृतिक स्रोतको सदुपयोगमा प्राथमिकताका साथ वैदेशिक लगानी आकर्षित गर्ने।

३.६.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

(क) बचत तथा लगानी

- सबै क्षेत्रमा वित्तीय सुबिधा र पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- तिव्र र दिगो आर्थिक विकासका लागि आन्तरिक तथा बाह्य लगानी प्रवर्द्धन गर्ने।

(ख) सार्वजनिक खर्च

- कर्णाली प्रदेशको सार्वजनिक खर्च प्रणाली सुदृढ गरी विनियोजन दक्षता, पारदर्शिता र जवाफदेहिता कायम गरी नतिजामूलक बनाउने।
- सार्वजनिक खर्चलाई आर्थिक तथा सामाजिक पुँजी निर्माणका क्षेत्रमा कुशल र प्रभावकारी विनियोजन गर्ने।
- प्रदेशको विकासको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने गरी न्यायोचित, सन्तुलित र पुरिपूरक रुपमा अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन गर्ने।
- सार्वजनिक खर्च प्रणालीलाई आधुनिक सूचना प्रविधिमा आधारित बनाई थप पारदर्शी बनाउने।
- बजेट विनियोजनका मापदण्ड तथा आधारहरूलाई वैज्ञानिक बनाउँदै वित्तीय प्रणालीका जोखिमहरूको न्यूनिकरण गर्ने।

(ग) आन्तरिक राजस्व

- सबै किसिमका आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याई राजस्वको आधार फराकिलो बनाउने।
- राजस्व प्रशासनको विकास तथा आधुनिकिकरण गरी कुशल, व्यावसायिक र स्वच्छ बनाउने।
- आर्थिक विस्तारमा सहयोग पुग्ने गरी कर प्रणालीलाई लगानी/व्यवसायमैत्री बनाउने।
- कर संरचना र दरमा सामयिक सुधार गरी कर प्रणालीलाई सरल र समन्यायिक बनाउने।
- राजस्वलाई प्रदेश समृद्धिको आधार बनाउने।

(घ) अन्तर-सरकारी वित्त

- प्रदेश र स्थानीय तहका एकल तथा साझा कार्य जिम्मेवारीहरू सामञ्जस्यपूर्ण ढङ्गबाट पूरा गर्न स्रोत व्यवस्थापन गर्ने।
- स्थानीय तहलाई गरिने वित्त हस्तान्तरणलाई पारदर्शी, अनुमानयोग्य र न्यायोचित बनाउने।
- प्रदेशमा सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास गर्ने।
- प्रदेशको प्राथमिकता, प्रतिष्पर्धात्मक र तुलनात्मक लाभको क्षेत्रमा वित्तीय हस्तान्तरणलाई उपयोग गर्ने।
- स्थानीय तहको आवश्यकताको आधारमा सन्तुलित तवरले वित्त हस्तान्तरण गर्ने।

(ङ) विकास सहायता परिचालन

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

- संविधान, सङ्घीय तथा प्रदेश कानून एवम् राष्ट्रिय नीति अनुरूप विकास सहायता नीति तर्जुमा गर्ने।
- प्रादेशिक आवश्यकता, नीति तथा प्राथमिकताका आधारमा विकास सहायताको परिचालन गर्ने।
- विकास सहायता प्रभावकारिता सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता एवम् राष्ट्रिय नीति अनुरूप विकास सहायताको परिचालन गर्ने।
- संघीय संरचना बमोजिम विकास सहायता प्रणाली रुपान्तरण गरी प्रादेशिक सन्तुलन र समन्यायिकताको सिद्धान्त अनुरूप विकास सहायता उपयोग गर्ने।

(च) सार्वजनिक ऋण

- घाटा बजेट पूर्तिका लागि सार्वजनिक ऋण परिचालन गर्ने।
- सार्वजनिक ऋणलाई पूजिगत तथा उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गरी उत्पादन, उत्पादकत्व बढाई रोजगारी सिर्जना गर्ने।
- प्रदेशले धान्न सक्ने नसक्ने आकलन तथा अध्ययन गरेर मात्र सार्वजनिक ऋण परिचालन गर्ने।

(छ) सार्वजनिक-निजी-सहकारी साझेदारी

- सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको साझेदारीका लागि नीति, कानून र संरचनाको व्यवस्था गर्ने।
- सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई स्पष्ट गरी लगानीको अनुकूल वातावरण सृजना गर्ने।
- सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रलाई प्रदेशले कार्यान्वयन गर्ने आयोजनाहरूमा लगानी गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने।

(ज) वैदेशिक लगानी

- प्रदेशमा वैदेशिक लगानीमैत्री वातावरण तयार गर्ने।
- रूपान्तरकारी आयोजनाहरूमा नयाँ प्रविधि समेत आउने गरी वैदेशिक लगानी गर्न सक्रिय पहल गर्ने।

३.६.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	पञ्चवर्षीय आयोजना	उद्देश्य	कार्यक्रम/आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
३०५०००११	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	-	प्रदेशको लागि स्रोत व्यवस्थापन, खर्च व्यवस्थापन र राजस्व परिचालन गर्ने।	-	८३,७१६.००	१) राजस्वको दायारा विस्तार भई आन्तरिक राजस्व वृद्धि हुने, २) प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन नियमित हुने, ३) आर्थिक अनुशासन कायम हुने, ४) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली प्रभावकारी हुने, ५) वित्तीय जोखिम न्यूनिकरण हुने,
३०५०१०११	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	-	प्रदेश सरकारको आर्थिक प्रशासनलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउँदै	-	२७,७८४.००	१) प्रदेश सरकारको आर्थिक प्रशासन व्यवस्थित, पारदर्शी र उत्तरदायी हुने, २) कार्यालयले प्रदेश सरकारको आय-व्ययको अभिलेख अध्यावधिक भएको हुने, ३)

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा लेखा व्यवस्थापन गर्ने तथा आन्तरिक लेखा परिक्षण गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने।			बजेट कार्यान्वयनमा सहजीकरण भएको हुने, ४) वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा सम्बन्धित निकायहरूमा प्रतिवेदन पेश गरेको हुने, ५) वित्तीय हस्तान्तरण समयमै हुने, ६) आन्तरिक लेखा परिक्षण समयमै गरी वित्तीय अनुशासन कायम भएको हुने।
३०५०१०१२	प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरू		प्रदेश सरकारको वित्तीय स्रोत, बजेट, कोष तथा लेखा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी, पारदर्शी, उत्तरदायी र परिणाममुखी बनाउँदै सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने।	-	७५,४१५.००	प्रदेश सरकारको वित्तीय स्रोत, बजेट, कोष तथा लेखा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी, पारदर्शी, उत्तरदायी र परिणाममुखी बनाउँदै सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०५०००११	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	१) स्रोत व्यवस्थापन र खर्च व्यवस्थापनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि भएको। २) सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता कायम भएको, ३) आन्तरिक राजस्व संकलनमा वृद्धि भएको,	१) स्रोत व्यवस्थापन र खर्च व्यवस्थापनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि हुने। २) सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता कायम भई कार्यन्वयन दक्षता अभिवृद्धि हुने। ३) आन्तरिक राजस्व संकलनमा वृद्धि हुने।	१) आन्तरिक राजस्व परिचालनको लागि अध्ययन, अभिमुखिकरण तथा अनुगमन, २) आवश्यक कानून निर्माण तथा परिमार्जन, ३) अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरणको प्रभावकारीताको लागि छलफल तथा अभिमुखिकरण, ४) वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन, ५) सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन संग सम्बन्धित अन्य नियामित कार्यहरू।
३०५०१०११	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	१) प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा लेखा व्यवस्थापन भएको, २) कार्यालयले प्रदेश सरकारको आय-व्ययको अभिलेख राखिएको, ३) बजेट कार्यान्वयनमा सहजीकरण भएको, ४) वित्तीय प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिएको,	१) प्रदेश सरकारको आर्थिक प्रशासनलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र उत्तरदायी हुने, २) बनाउँदै प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा लेखा व्यवस्थापन प्रभावकारी हुने, ३) प्रदेश सरकारको आय-व्ययको अभिलेख व्यवस्थित हुने।	१) प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई हुने वित्तीय हस्तान्तरण समयमै गर्ने, २) प्रदेश सरकारका निकायहरूको लेखा परिक्षण गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने, ३) समयमै वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने, ४) बेरुजुको अभिलेख व्यवस्थित गरी फर्स्यौट गर्न

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

				आवश्यक पहल गर्ने।
३०५०१०१२	प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरू	१. प्रदेश सरकारका कार्यालयहरूको बजेट निकास, भुक्तानी तथा लेखा व्यवस्थापन कार्य नियमित र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिएको। २. प्रदेश सरकारको संचित कोषबाट हुने खर्च तथा भुक्तानी प्रक्रियालाई कानुनसम्मत, पारदर्शी र उत्तरदायी बनाइएको। ३. जिल्लास्थित प्रदेश कार्यालयहरूको आय-व्ययको अभिलेख तथा वित्तीय विवरण समयमै तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने व्यवस्था सुदृढ गरिएको। ४. वित्तीय प्रतिवेदन तथा वार्षिक आर्थिक विवरण तयार गरी प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई नियमित रूपमा उपलब्ध गराइएको।	१. रियल-टाइम लेखा, भुक्तानी र प्रतिवेदन प्रणाली सञ्चालन हुने। २. सबै प्रदेश कार्यालयबाट आवधिक वित्तीय विवरण तोकिएको समयभित्र प्राप्त भई प्रदेशस्तरीय एकीकृत प्रतिवेदन व्यवस्थित हुने। ३. आन्तरिक नियन्त्रण सुदृढीकरण, पूर्व-नियन्त्रण प्रणाली र नियमित अनुगमनका कारण बेरुजु दरमा उल्लेखनीय कमी आउने। ४. जिल्लास्थित लेखा जनशक्तिको नियमित तालिम, अभिमुखीकरण र प्राविधिक सहायतामार्फत वित्तीय व्यवस्थापनमा दक्षता र कार्यसम्पादन स्तर बढ्ने। ५. भुक्तानी प्रक्रिया छिटो, पारदर्शी र ट्रेसयोग्य भई सेवाग्राही सन्तुष्टि बढ्ने तथा प्रदेश सरकारको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणाली थप उत्तरदायी र परिणाममुखी बन्ने।	प्रदेश कार्यालयहरूको बजेट निकास, कोष सञ्चालन तथा भुक्तानी व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने। २. SuTRA, PLMBIS तथा अन्य विद्युतीय वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन, अद्यावधिक तथा प्रयोगकर्ता सहजीकरण गर्ने। ३. प्रदेश कार्यालयहरूको वित्तीय विवरण, वार्षिक लेखा तथा एकीकृत वित्तीय प्रतिवेदन तयारी र व्यवस्थापन गर्ने। ४. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढीकरण, वित्तीय अनुशासन प्रवर्द्धन तथा बेरुजु न्यूनीकरणका लागि अनुगमन र सहजीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। ५. लेखा, बजेट तथा सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम, अभिमुखीकरण तथा प्राविधिक परामर्श कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

३.६.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	वार्षिक औषत आर्थिक वृद्धि दर	प्रतिशत	५.२५	२.९४	४.७६	५.०४	५.६९
२	राष्ट्रिय कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा कर्णाली प्रदेशको अंश	प्रतिशत	४.२५	४.२	४.६५	४.८२	४.८८
३	पूँजीगत बजेट खर्च	प्रतिशत	५८.२७	६५	६८	७०	७१
४	चालु बजेट खर्च	प्रतिशत	७३.१२	७५	७८	८०	८०
५	कुल बजेट खर्च	प्रतिशत	६३.६७	६६	६८	७२	७५
६	आन्तरिक राजस्व सङ्कलन	रु. करोड	६५.९४	८२	८५	९१	९६
७	प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा द्वितीय क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	९.५१	९.९२	१०.६९	११.३३	११.७८
८	प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्राथमिक क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	३१.४७	३१.६७	३१.२५	३१.१५	३०.८९
९	प्रदेशको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा सेवा सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५९.०२	५८.४१	५८.१३	५७.६९	५७.३३
१०	प्राथमिक क्षेत्रको वार्षिक औषत	प्रतिशत	५.९	३.३	५.५२	५.७३	६.१९

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	आर्थिक वृद्धि दर						
११	द्वितीय क्षेत्रको औषत आर्थिक वृद्धिदर	प्रतिशत	२.५	२.९	४.०५	४.५२	५.१४
१२	सेवा क्षेत्रको औषत आर्थिक वृद्धिदर	प्रतिशत	४.१	२.३	४.४८	४.७५	५.५४
१३	प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ उत्पादन	अमेरिकी डलर	११,२१	११,०८	११,४०	११,७०	१२,०५

३.६.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाँडफाँड
२०८३/८४	१८६,९१५	१७५,४२०	११,४९५	०	१८६,९१५	०	०
२०८४/८५	१९५,२२०	१८१,७२०	१३,५००	०	१९५,२२०	०	०
२०८५/८६	२०१,१००	१८६,७००	१४,४००	०	२०१,१००	०	०

३.६.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

- १) आन्तरिक राजस्व परिचालन न्यून हुन सक्ने,
- २) नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँट र वित्तीय समानिकरण अनुदान अनुमानित भन्दा कम प्राप्त हुन सक्ने,
- ३) पूँजीगत खर्च कम हुन सक्ने,
- ४) जलवायु परिवर्तन, राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय परिवेश तथा प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम रहेको।

३.७ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय

३.७.१ पृष्ठभूमि

नेपालले शान्ति, सुशासन, मानव अधिकार तथा न्यायको सुनिश्चितता गर्न र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न नीतिगत, कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरेको छ। प्रदेश सरकारले पनि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम र उत्तरदायी तुल्याउँदै पारदर्शी र जनअपेक्षा अनुरूपको सेवा प्रवाहको माध्यमबाट सुशासनलाई प्रबर्द्धन गर्नु आवश्यक छ। सोहीअनुरूप प्रदेश सरकार नीति, योजना, कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनको लागि सदाचार, नैतिकता र मितव्ययितासहित सुशासन, शान्ति, स्थायित्व र मानव अधिकार संरक्षण गर्दै विकास निर्माणलाई गति दिन क्रियाशील रहेको छ। प्रदेश सरकार आर्थिक तथा सामाजिक कारणले पछाडि रहेका व्यक्ति, वर्ग र समुदायलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकायमा समान पहुँच, अवसर तथा सहभागिता सुनिश्चित गर्ने दिशामा अग्रसर रहेको छ।

नेपालको संविधानले लोककल्याणकारी राज्यको परिकल्पना गर्दै सुशासनलाई अनिवार्य बनाएको छ। सुशासनले सार्वजनिक सेवालाई नागरिकको अपेक्षाअनुसार प्रभावकारी, पारदर्शी र उत्तरदायी हुने वातावरण सुनिश्चित गर्दछ। प्रदेशमा यातायात लगायत अन्य पूर्वाधारको गुणस्तरीय र भरपर्दो विकास तथा विस्तार नभएका कारण नागरिकको सेवा प्राप्त गर्ने र विकासको गतिले तिब्रता लिने कार्यमा प्रभाव पारेको छ।

भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि राष्ट्रिय रणनीति र कार्ययोजना तर्जुमा भए तापनि ट्रान्सपरेन्सी इण्टरन्याशनलका प्रतिवेदनले यस्ता प्रयासको प्रभावकारिता नभएको तर्फ इंगित गरेको छ। भ्रष्टाचारको नियन्त्रणमा राजनीतिक र प्रशासनिक संयन्त्रको स्वअनुशासन, पारदर्शिता र सदाचार व्यवहारको आवश्यकता हुन्छ। प्रदेश सरकारले भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा सफलता हासिल गर्नका लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच समन्वयात्मक प्रयास र स्थानीय जनताको सहयोगको आवश्यकता छ। प्रदेशका समग्र विकासका लागि सुशासन, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह र भ्रष्टाचार नियन्त्रणलाई प्राथमिकता दिन आवश्यक छ। यसका लागि प्रदेश सरकारले सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम र उत्तरदायी बनाउने प्रयास गर्दै पारदर्शी र जनअपेक्षा अनुरूपको सेवा प्रवाहमा ध्यान दिनु आवश्यक छ।

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उच्चतम उपयोग गर्दै डिजिटल नेपाल निर्माण गर्ने सङ्घीय सरकारको नीति अनुसार प्रदेश सरकारले सूचना प्रविधिको विकास र उच्चतम प्रयोग गर्न डिजिटल कर्णालीको कार्यक्रम घोषणा गरेको छ। यसबाट विद्युतीय शासनको अवधारणाअनुसार सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा गुणस्तर अभिवृद्धि एवम् छरितोपना ल्याई सुशासन कायम गर्न र सूचनामा नागरिकको सहज पहुँच विस्तार गर्न सहज हुने अपेक्षा रहेको छ।

नेपालको संविधानअनुसार विपद् जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद्कोष स्थापना र सञ्चालन, तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम नक्साङ्कन र बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन लगायत प्रदेशस्तरमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन प्रदेशको जिम्मेवारी पर्दछ। विपद् जोखिम व्यवस्थापन अन्तर्गत विपद् रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकुलन समेत विपद् जोखिम न्यूनीकरण र पूर्व तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ समेत विपद् व्यवस्थापन जस्ता पक्षलाई विकास नीति, योजना तथा कार्यक्रममा सम्बोधन गर्नु पर्दछ। विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सबै पक्षलाई सामाजिक परिचालन तथा संरचनागत रुपान्तरण, वातावरण संरक्षण तथा प्राकृतिक स्रोतको दिगो व्यवस्थापन, आर्थिक-सामाजिक र पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमसँग जोडेर तहगत सरकारले सञ्चालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रममा आन्तरिकीकरण गरेर विपद् जोखिम न्यूनीकरण र सम्भावित क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ।

वातावरणीय पक्षलाई ख्याल नगरी निर्माण गरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधार, प्राकृतिक स्रोतको अत्यधिक दोहन तथा अन्य मानव सिर्जित र जलवायु परिवर्तनको असरका कारण प्रदेश दीर्घकालीन रुपमा विपद् जोखिमको चपेटामा पर्न सक्ने अवस्था रहेको छ। भौगोलिक रुपमा विकट, उच्च पहाडी तथा हिमाली क्षेत्र र छरिएका स-साना बस्तीमा आधारभूत सेवाको न्यून

उपलब्धताले उक्त क्षेत्रमा बसोबास गर्ने समुदायमा संकटापन्न थपिएको अवस्था छ । कर्णाली प्रदेश विपद्जन्य जोखिमका दृष्टिले नेपालका अन्य प्रदेशको तुलनामा बढी सङ्कटापन्न अवस्थामा रहेको छ ।

३.७.२ विद्यमान अवस्था

नेपालको संविधानले प्रदेशलाई आन्तरिक सुरक्षा र सार्वजनिक व्यवस्था सुनिश्चित गर्न प्रदेश प्रहरी प्रशासन र शान्ति सुरक्षाको जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। संविधानले प्रदेश अनुसन्धान ब्युरोलाई प्रदेश सरकारको एकल अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरेको छ। यसले प्रदेशलाई आन्तरिक सुरक्षा, अपराध अनुसन्धान र गुप्तचर सेवाको सञ्चालनमा स्वायत्तता प्रदान गरेको छ। शान्ति तथा सुरक्षा कायम गर्न प्रदेशमा आवश्यक सुरक्षा संरचना स्थापना र सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रत्याभूत गरेको छ। प्रदेश समन्वय परिषद्ले मानव अधिकार सम्बन्धी पाँचौँ राष्ट्रिय कार्ययोजना (२०७७/७८-२०८१/८२) कार्यान्वयनका लागि विभिन्न सहजीकरणका कार्यहरु गरीरहेको परिप्रेक्ष्यमा प्रदेशको सुव्यवस्था तथा मानव अधिकार संरक्षणका सम्बन्धमा रहेका विविध चुनौतीहरुलाई सम्बोधन गर्न नीतिगत र संरचनागत सुदृढीकरण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

प्रदेश सरकारले प्रदेश शासन प्रणालीलाई दक्ष र जनउत्तरदायी बनाउनका लागि कानुनी, संस्थागत र संरचनागत शासकीय सुधारका पहलहरु अगाडि बढाएको छ। प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली-२०७४ ले नीति निर्माण, विकास तथा सेवा प्रवाह र अनुगमन सुधारको जिम्मेवारी संस्थागत रुपमा तोकेको छ । यसअन्तर्गत, नीति निर्माणको प्रक्रियामा समावेशीकरण, पारदर्शिता र जनप्रतिनिधिहरुको सक्रिय भूमिका सुनिश्चित गर्न कार्यविधि तर्जुमा गर्ने संरचना निर्माण गरिएको छ। कर्मचारी प्रशासन्लाई सुदृढ बनाउन प्रदेश सरकारले दक्षता अभिवृद्धि तालिम, कार्य मूल्याङ्कन प्रणाली र परिणाममुखी अनुगमन प्रणाली लागु गरेको छ । यस्तै वित्तीय अनुशासन कायम राख्न र सार्वजनिक स्रोतसाधनको सही प्रयोगको लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको सुदृढीकरणमा जोड दिइएको छ।

यसले सार्वजनिक सेवाहरु छिटो, छरितो, प्रभावकारी र पारदर्शी रुपमा नागरिकहरुसम्म पुग्ने वातावरण बनेको छ । यद्यपि, प्रदेशको जटिल भौगोलिक संरचना र सामाजिक-आर्थिक परिवेशले यी प्रयासहरुलाई पूर्ण रुपमा सफल बनाउन चुनौती थपेका छन् । प्रदेश सरकारले सुशासन अभिवृद्धिका लागि सुशासन ऐन-२०७६ र नियमावली- २०७७, कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन-२०८१ तथा तत् सम्बन्धी नियमावली-२०८२ कार्यान्वयन गरिरहेको छ।

प्रदेशको सन्तुलित र समग्र विकासका लागि नीति निर्माण र योजना तर्जुमामा प्रदेश सरकारलाई सहयोग गर्न कर्णाली प्रदेश योजना आयोग गठन भई कार्यरत छ। प्रदेश सरकारले प्रशासन सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहका लागि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सहित ७ वटा मन्त्रालयहरु गठन गरेको छ। त्यसैगरी मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय, प्रदेश सभा सचिवालय, प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय लगायत प्रदेशमा १३४ वटा आयोग/निर्देशनालय/कार्यालय रहेका छन् । प्रदेश सरकारले वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि-२०८२ तर्जुमा गरी सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा रहेका जोखिमको पहिचान र सोको न्यूनीकरण गर्ने प्रणालीको विकास गरेको छ। प्रदेश निजामती सेवालाई प्रदेश निजामती सेवालाई सक्षम, सुदृढ, सेवामूलक, उत्तरदायी, व्यावसायिक र निष्पक्ष बनाउन निजामती सेवाको गठन र सञ्चालन सम्बन्धमा प्रदेश निजामती सेवा ऐन-२०८० र प्रदेश निजामती सेवा नियमावली-२०८० जारी भएका छन् ।

प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारी एवम् निर्वाचित जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास र कार्यसम्पादनमा सुधार, प्रदेश सरकारका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण, प्रदेश अन्तर्गतका निकाय तथा कार्यालय र स्थानीय तहको संस्थागत सुधार एवम् शासकीय क्षमताको अभिवृद्धि गर्ने अभिप्रायले कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन, २०८० अनुसार कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षणप्रतिष्ठानगठन भई सञ्चालनमा रहेको छ ।

प्रदेश सुशासन ऐन तथा नियमावली जारी भएपश्चात सार्वजनिक विकास तथा सेवाप्रवाहका प्रत्येक चरणमा लाभग्राहीको सहभागिता सुनिश्चित गर्न र अनियमितता तथा भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीतिलाई लागू गर्न सुशासन प्रबर्द्धनका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनमा छन् । भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलापको निगरानी र नियन्त्रण गर्दै भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न प्रदेशमा

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको कार्यालय सञ्चालनरत छ । महालेखा परीक्षकको कार्यालयले प्रकाशित गरेको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लेखा परीक्षण प्रतिवेदनअनुसार प्रदेश सरकार र मातहतका निकायको अद्यावधिक बेरुजु रु.७७ करोड ३५ लाख ६२ हजार थप भई रु. ४ अर्ब ७३ करोड ५६ लाख ७ हजार पुगेको छ ।

सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७ जारी भएको छ । यसले अन्तरतह सहकार्य र समन्वयलाई सुदृढ बनाउनका लागि आवश्यक आधार तयार गरेको छ । तहगत सम्बन्ध र अन्तरसरकार समन्वयका लागि प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहेको अन्तरप्रदेश परिषद्, राष्ट्रिय समन्वय परिषद्, विषय हेर्ने मन्त्रीको अध्यक्षतामा रहेको विषयगत समिति, अन्तरसरकारी वित्तपरिषद्, मुख्यमन्त्रीको संयोजकत्वमा प्रदेश समन्वय परिषद्, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग लगायतका संवैधानिक निकाय तथा जिल्ला समन्वय समिति जस्ता संयन्त्र क्रियाशील रहेका छन् । यसका साथै, प्रदेशमा विकास साझेदारको भूमिका पनि महत्त्वपूर्ण रहेको छ । विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय र स्थानीय गैरसरकारी सङ्घ संस्थाले प्रदेश सरकारसँग मिलेर विभिन्न आयोजना र कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएका छन् । यसले समुदायका सदस्यहरूका लागि आवश्यक पर्ने सेवामा पहुँच वृद्धि भएको छ । विकास साझेदारको सहकार्यले स्रोतको प्रभावकारी प्रयोग र दिगो विकासका लक्ष्यमा पुग्न सहयोग पुर्याइरहेको छ । स्थानीय निकायसँगको समन्वयले विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा महत्त्वपूर्ण योगदान पुगिरहेको छ । यसमा मुख्यत सामाजिक सेवा, शिक्षा, स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास जस्ता विभिन्न क्षेत्रहरू समावेश छन् । समग्रमा तीन तहका सरकार र विकास साझेदारबिचको समन्वयले नीति निर्माण र कार्यान्वयन प्रक्रियामा स्थानीय आवश्यकता र दृष्टिकोणलाई समावेश गर्न सहयोग र दिगो विकासका लागि सहकार्य गर्ने वातावरण निर्माण गर्न मद्दत पुगिरहेको छ ।

प्रदेश राजधानीमा अप्टिकल फाइबर प्रणाली र ७९ वटै स्थानीय तहमा ब्रोडबेण्ड इन्टरनेट सेवा विस्तार भएको छ । प्रदेशमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि पूर्वाधारको विकास र उपलब्ध सेवाहरूको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने प्रक्रिया जारी रहेको छ । विद्युतीय शासन्को अवधारणाअनुसार सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा गुणस्तर एवम् छरितोपना ल्याई सुशासन कायम गर्न र सूचनामा नागरिकको सहज पहुँच विस्तार गर्न डिजिटल कर्णालीका कार्यक्रम सञ्चालनमा छन् । जनगणना २०७८ तथ्याङ्कअनुसार कर्णाली प्रदेशमा ९२.८ प्रतिशत परिवारमा कुनै न कुनै किसिमको सूचना तथा सञ्चार साधन तथा सुविधा उपलब्ध रहेको छ भने बाँकी ७.२ प्रतिशतसँग कुनै पनि साधन सुविधा पहुँच उपलब्ध हुन सकेको छैन । यस प्रदेशमा अधिकांश परिवार (८२.२ प्रतिशत) सँग साधारण मोबाइल फोन उपलब्ध रहेको छ भने ५८.४ प्रतिशत परिवारसँग स्मार्ट मोबाइल फोन उपलब्ध रहेको छ । यस प्रदेशमा नेपाल टेलिकम र एनसेलबाट दुरसञ्चार सेवा प्रवाह भईरहेको र सोको अतिरिक्त वल्डलिंक, सुविस्, भायनेट, क्लासिक टेक, सिजिनेट, डिसहोम फाइबरनेट र वेक्सर्फर लगायत १० भन्दा बढी सेवा प्रदायकबाट इन्टरनेट सेवा प्रवाह भईरहेको छ । यसैगरी नेपाल टेलिकम, रेडियो नेपाल, सुनगाभा टेलिभिजन, देउती एच.डि. लगायतका टेलिभिजन र ५१ वटा एफ.एम. रेडियो स्टेसनबाट सूचना तथा सञ्चार सेवा प्रवाह भईरहेको छ ।

३.७.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

(१) सङ्घीय शासन् प्रणालीमा परिपक्वता, अधिकारको स्पष्टता र सुशासन: प्रदेश र स्थानीय तहले अधिकार र जिम्मेवारीको अस्पष्टताका कारण आफ्नो जिम्मेवारी प्रभावकारी रूपमा निर्वाह गर्न नसक्नु, संविधान प्रदत्त अधिकारको प्रचलन तथा उपयोग गर्न नीतिगत स्पष्टता र कार्यगत दक्षता नहुनु, कानुनी अस्पष्टताले प्रदेशको न्यायिक प्रणाली प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन नहुनु, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई जनताप्रति जवाफदेही बनाउने सशक्त नीतिको कमी हुनु जस्ता विषय सवालका रूपमा रहेको छ । सङ्घीयताको सिद्धान्त तथा अभ्यास अनुसार प्रशासनिक, वित्तीय र कानुनी संरचनाहरूबिच प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य प्रबर्द्धन गर्नु, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई जनताप्रति जवाफदेही बनाउने संस्थागत संरचनाको विकास गर्नु, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई जनताप्रति जवाफदेही बनाउनु, सङ्घीयताको सहज कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्नु, आदि चुनौतीका रूपमा रहेका छन् ।

(२) सेवा प्रवाहमा सदाचार, पारदर्शिता र जवाफदेहिता: तीन तहका सरकारबिच समन्वयको कमी हुनु, जनशक्ति र दक्षताको अभावका कारण सार्वजनिक सेवामा ढिलासुस्ती हुनु, नीतिगत रूपमा भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्बन्धी प्रभावकारी व्यवस्था सहित ठोस कार्यक्रम नहुनु, सार्वजनिक खरिद गुर्योजना र वार्षिक खरिद योजना बिना नै सार्वजनिक खरिद प्रक्रियाहरू सञ्चालन हुँदा जवाफदेहिता र पारदर्शितामा कमी आउनु, सेवा प्रवाहको डिजिटलाईजेसन हुन नसक्दा पूर्वानुमान योग्य सेवाहरू प्रदान गर्न समस्या आउनु, केही पदाधिकारी र कर्मचारीमा नैतिकता, सदाचार र मितव्ययिताको कमीले सुशासन तथा सेवा प्रवाहमा जटिलता हुनु सवालका रूपमा रहेका छन । सार्वजनिक खरिद कानुनको परिमार्जन सहित प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु, बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा, सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण जस्ता जवाफदेहिताका औजारहरूको प्रभावकारी प्रयोग गर्नु, सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई चुस्त कनाउन चुनौतीका रूपमा रहेका छन ।

(३) सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा समन्वय र कार्यदक्षता: सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको कमजोर समन्वयले सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा ढिलासुस्ती र जटिलता सिर्जना हुनु, दक्ष जनशक्ति र तालिमको अभावले सेवाको गुणस्तरमा प्रतिकूल असर पर्नु, नयाँ प्रविधि र प्रणाली अपनाउन नसक्नु आदि मुख्य सवालका रूपमा रहेका छन। कर्मचारी समायोजन प्रक्रियामा समयमै सम्पन्न गर्नु, क्षमता विकासका क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्नु, सुशासन प्रबर्द्धन गर्नु चुनौतीका रूपमा रहेका छन् ।

(४) भौगोलिक अवस्थिति, भौतिक पूर्वाधार र स्रोत साधन: दुर्गम भौगोलिक क्षेत्रमा पूर्वाधार विकासमा कठिनाइका कारण सेवा प्रवाहमा जटिलता उत्पन्न हुनु, क्षेत्रगत दीर्घकालीन नीति र योजना अभावमा पूर्वाधार विकास परियोजनाहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन नसक्नु, सवालका रूपमा रहेका छन। सीमित स्रोतसाधनबाट दुर्गम क्षेत्रमा रहेका नागरिकको आवश्यकता र चाहनाअनुरूप सेवा प्रवाह गर्नु, विकास योजना समयमै कार्यान्वयन गर्नु जस्ता चुनौती रहेका छन।

(५) शासन सञ्चालनमा तहगत सरकारबिच समन्वय र सहकार्य: सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच अधिकार बाँडफाँटमा स्पष्टता नहुनु, साझा अधिकार कार्यान्वयनमा समन्वयको अभाव हुनु, प्रशासनिक समन्वयको अभावले स्रोतसाधनको उच्चतम उपयोग हुन नसकी योजना कार्यान्वयनमा दोहोरोपना आउनु, तहगत सरकारबिचको समन्वय र सहकार्यमा कमीले प्रदेश र स्थानीय कानुनी व्यवस्थामा अन्योलता कायम रहनु, आदि सवालका रूपमा रहेका छन । प्रहरी समायोजन, जग्गा प्राप्तिलगायत तीन तहका सरकारका कार्य जिम्मेवारी र अधिकार क्षेत्रको स्पष्टता सहित कानुनको निर्माण गर्नु, विकास कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा रहेका बाधा अड्चन हटाउनु आदि चुनौतीका रूपमा रहेका छन ।

(६) शासन अन्तरप्रदेश समन्वय तथा सहकार्य: सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच भूमिका र जिम्मेवारीमा दोहोरोपना कायम रहनु, तहगत सरकारबिच कार्य विभाजनको अन्योलता र समन्वयको कमीले सेवा प्रवाह र विकास योजना कार्यान्वयनमा जटिलता उत्पन्न हुनु प्रमुख सवालका रूपमा रहेका छन् । राष्ट्रिय समन्वय परिषद्, अन्तरप्रदेश परिषद् प्रदेश समन्वय परिषद् जस्ता निकायको क्रियाशीलता र प्रभावकारितावृद्धि गर्नु चुनौतीका रूपमा रहेको छ।

(७) नीतिगत तथा प्रशासनिक संरचना: सार्वजनिक सेवाको सुदृढीकरण तथा समावेशी, समन्वयात्मक र सन्तुलित प्रदेश विकासमा नीतिगत तथा संरचनागतरूपान्तरण हुन नसक्नु मुख्य सवाल हो । संविधानमा व्यवस्था गरिएको समन्वय र सहकार्यको संरचनालाई प्रभावकारी बनाउनर प्रशासनिक अधिकारक्षेत्रबिच तादात्म्यता मिलाउनु चुनौतीका रूपमा रहेका छन ।

(८) विकास साझेदार तथा सङ्घसंस्था बिचको समन्वय र सहकार्य: समग्र प्रदेशको विकास प्रक्रियामा विकास साझेदार तथा सङ्घसंस्थाको प्रभावकारिता कमजोर हुनु, आयोजना तथा कार्यक्रमको दोहोरोपना कायमै रहनु, तीन तहका सरकारसँगको समन्वयमा कमी जस्ता सवाल रहेका छन् । विकासको साझा लक्ष्यमा पुग्नका लागि स्रोतको न्यायोचित प्रयोग र दिगो विकासका लागि प्रभावकारी समन्वय र सहकार्यको वातावरण तयार गर्ने चुनौती रहेको छ ।

(९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धी संवैधानिक स्वायत्तता र नीतिगत व्यवस्था: संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार नेपाल प्रहरी र प्रदेश प्रहरीकाबिचमा कार्य सञ्चालन, सुपरिवेक्षण र समन्वयको व्यवस्था गर्ने सङ्घीय कानुनको अभावले प्रदेश प्रहरी

संगठनको गठन हुन नसक्नु, प्रदेश अनुसन्धान ब्युरो गठन भई आन्तरिक सुरक्षा, अपराध अनुसन्धान र गुप्तचर सेवासम्बन्धी कार्य हुन नसक्नु, आदि मुख्य सवालका रूपमा रहेका छन्। सुरक्षा व्यवस्थापनमा प्रदेश प्रहरी संगठन र अनुसन्धान ब्युरो गठन गर्न, आवश्यक साधनस्रोतको व्यवस्थापन र प्रदेशस्तरीय तालिम केन्द्रको सहित सुरक्षा प्रशासनको सुदृढीकरण गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ।

(१०) कानुनी, संरचनात्मक र संस्थागत व्यवस्था: प्रदेशमा मौलिक हकको सुनिश्चितताको लागि आवश्यक नीति, कानुन र मापदण्डको तर्जुमा र सोको कार्यान्वयनमा स्पष्टता नहुनु, शान्ति, सुरक्षा र सुव्यवस्थालाई सुदृढ गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन नहुनु मूल सवाल हुन्। खुला सीमानाका कारण हुने अवैध हातहतियार ओसारपसार, मानव बेचबिखन र साइबर क्राइम नियन्त्रणमा प्रयाप्त कानुन तथा संरचना निर्माण गर्नु चुनौतीपूर्ण छ।

(११) हिंसा, हानीकारक सामाजिक तथा सांस्कृतिक अभ्यास र अपराध: प्रदेशमा व्याप्त सामाजिक विभेद, छुवाछुत, बालविवाह, बालश्रम, लैङ्गिक हिंसा जस्ता हानीकारक अभ्यास एवम् अन्य मानव अधिकार हननका क्रियाकलाप विद्यमान रहनु, मानव अधिकार उल्लंघनका घटना न्यायालयसम्म पुग्न नसक्नु र दण्डहीनताको अवस्था कायम रहनु आदि मुख्य सवालका रूपमा रहेका छन्। आम नागरिकमा मानव अधिकारको प्रत्याभूति गर्नु, बालविवाह, छुवाछुत, बालश्रम र महिला हिंसा लगायतका घटनालाई प्रभावकारी रूपमा नियमन तथा नियन्त्रण गर्नु, हानीकारक अभ्यासको निर्मूलन तथा मानव अधिकार प्रबर्द्धन अभियानका रूपमा सञ्चालन गरी सचेतना जगाउनु आदि चुनौतीका रूपमा रहेको छन्। कर्णालीको जटिल भौगोलिक अवस्था, भौतिक पूर्वाधारको कमी र सेवा सुविधाको न्यूनता मानव अधिकार संरक्षण प्रबर्द्धनका लागि थप चुनौतीका रूपमा रहेका छन्।

(१२) डिजिटल कर्णाली प्रदेश: सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सबै नागरिकको सहज पहुँच स्थापित हुन नसक्नु, विकसित अत्याधुनिक प्रविधिका लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास, विस्तार र स्तरोन्नति हुन नसक्नु, सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित दक्ष जनशक्तिको मागअनुरूप आपूर्ति कम हुनु, जनसमुदायमा सूचना प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान, क्षमता र क्रयस्तर तथा पहुँच न्यून रहनु, तहगत सरकार र अन्य सरोकारवालाबिच उचित समन्वय र सहकार्यको कमी रहनु एवम् साइबर अपराधमा वृद्धि हुनु यस क्षेत्रका प्रमुख सवालहरू हुन्। डिजिटल डिभाइड कम गर्नु, डिजिटल प्रदेशको विकास गर्नु, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकास, विस्तार र सेवा उपयोगमा समतामूलक पहुँच वृद्धि गर्नु चुनौतीका रूपमा रहेका छन्।

(१३) सेवा प्रवाहमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोगमा विस्तार: यस प्रदेशमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधिका पूर्वाधार विकास, विस्तार र प्रविधिको स्तरोन्नति हुन नसक्नु, सञ्चार सेवालाई आधुनिक प्रविधि तथा प्रणालीमा स्तरोन्नति र विस्तार गर्न नसक्नु, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकास, विस्तार र सेवा उपयोगमा समतामूलक पहुँच पुग्न नसक्नु, दूरसञ्चार तथा सूचना प्रविधि सेवा तथा पहुँच सहज, सुलभ र गुणस्तरीय हुन नसक्नु जल्दोबल्दो सवालका रूपमा देखिएका छन्। सूचना प्रविधि प्रणालीबिचमा अन्तरआबद्धता कायम गर्नु र सूचना सञ्चार क्षेत्रमा विकसित नवीन प्रविधिको समयसापेक्ष उपयोग गर्दै सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको उच्चतम उपयोग गर्नु चुनौतीको रूपमा रहेका छन्।

(१४) व्यावसायिक, प्रतिस्पर्धी र गुणस्तरीय सूचना तथा सञ्चार प्रविधि: शिक्षा, स्वास्थ्यसेवा प्रवाह तथा अनुसन्धानलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउन नसक्नु तथा सूचना प्रविधिमा आधारित पर्यटन, उद्यम, व्यापार तथा व्यवसायको विकास र विस्तार हुन नसक्नु तथा सूचना सञ्चार प्रविधि क्षेत्रमा युवारोजगारी बढ्न नसक्नु मुख्य सवालका रूपमा रहेका छन्। सूचना प्रविधि तथा सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई मर्यादित र विश्वसनीय बनाउनु, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको क्षेत्रमा विकास हुँदै गएको विश्वव्यापी गतिशीलतासँग तालमेल कायम हुने गरी व्यावसायिक र प्रतिस्पर्धी सेवा तथा सुविधालाई गुणस्तरीय बनाउनु र सूचना सञ्चार प्रविधि क्षेत्रमा व्यावसायिकता र युवा रोजगारी बढाउनु चुनौतीका रूपमा रहेका छन्।

३.७.४ उद्देश्य

१. शासन, सेवाप्रवाह तथा विकास प्रक्रिया सुदृढ बनाउनु,

२. भ्रष्टाचार नियन्त्रण र सदाचार प्रबर्द्धन गर्नु
३. शान्ति सुरक्षा तथा सुव्यवस्थाको प्रत्याभूति गर्नु,
४. मानव अधिकारको संरक्षण र प्रबर्द्धन गर्नु,
५. समान अवसर र सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति गर्नु
६. तहगत सरकारबिच समन्वय, सहकार्य र अन्तरसम्बन्ध सुदृढ गर्नु,
७. विकास साझेदार, नागरिक समाज तथा सङ्घ-संस्थासँगको समन्वय, सहकार्य र साझेदारी प्रबर्द्धन गर्नु ।
८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग वृद्धि गर्नु,
९. सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
१०. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्तरीयता र सुशासन कायम गर्नु,
११. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनु,
१२. विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्नु,
१३. विपद्बाट हुने मानवीय, आर्थिक, सामाजिक र पर्यावरणीय क्षति कम गर्नु,
१४. जाजरकोट भूकम्प क्षतिको पुनःनिर्माण, पुनर्स्थापना र आर्थिक सामाजिक पुनर्लाभ कायम गर्नु ।

३.७.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

(१) **समन्वय गरी अधिकारको सुनिश्चितता, नीतिगत तथा कानुनी स्पष्टता गर्ने:** सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारबिच संविधान बमोजिमको अधिकार उपयोगको सुनिश्चितता, नीति तथा कानुनी स्पष्टता र कार्यगत संरचनाको सुदृढीकरणका लागि समन्वय, पैरवी र संवाद गरिनेछ ।

(२) **सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जवाफदेही र नतिजामुखी बनाउने:** सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जवाफदेही एवम् नतिजामुखी बनाउन नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाइ र सामाजिक परीक्षणको व्यवस्थालाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई विद्युतीय शासनको अवधारणाअनुसार थप नतिजामुखी र नागरिकमैत्री बनाइनेछ। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग गरी नियमन र निगरानी प्रणालीलाई थप सुदृढ गरिनेछ। राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिलाई स्वअनुशासन, नैतिकता तथा सदाचारिताको अभ्यास गर्नका लागि उत्प्रेरित गरिनेछ। नतिजामुखी कार्यान्वयन पद्धति तथा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित अनुगमन प्रणालीको विकास गरिनेछ। सार्वजनिक सुनुवाइ र सामाजिक परीक्षण विधिहरूको प्रयोग गर्दै जनगुनासाको सम्बोधन गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ। सरकारका कार्यक्रम तथा आयोजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा तेस्रो पक्षको संलग्नतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ। उपयुक्त सूचकका आधारमा वार्षिक सुशासन प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गरिनेछ।

(३) **सुशासन प्रबर्द्धनमा संस्थागत समन्वय, प्रविधि प्रयोग र सहभागिता सुनिश्चित गर्ने:** सुशासनका लागि तीनै तहका सरकारबिच आपसी समन्वय र सहकार्य सुदृढ गरिनेछ। निजी र गैरसरकारी क्षेत्रसँग सहकार्य गरी 'सह-उत्पादन'को अवधारणालाई व्यावहारिक रूप दिने व्यवस्था गरिनेछ। सुशासनका क्षेत्रमा नवप्रवर्तनको कार्यसूची अघि बढाउन नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ र निर्णयकर्ताको तह तथा सङ्ख्या घटाउने कार्यक्रम लागु गरिनेछ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा विद्युतीय सूचना प्रणाली विकास गरी प्रदेश सरकार मातहतका निकायले प्रदान गर्ने सेवाको प्रगति विवरण नियमित रूपमा प्राप्त हुनेगरी व्यवस्थित गरिनेछ ।

(४) **प्रदेश र स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्ने:** प्रदेश र स्थानीय तहको क्षमता विकासको आवश्यकता पहिचान गरी सोको लागि कार्य योजना तयार गरी लागु गरिनेछ । स्थानीय स्रोतसाधनको उच्चतम परिचालनका लागि अनुसन्धानका आधारमा मार्गदर्शन र मापदण्ड बनाई सम्बन्धित निकायलाई जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ। स्रोत सङ्कलन तथा परिचालन क्षमता अभिवृद्धिका लागि विशेष तालिम तथा कार्यशाला सञ्चालन गरिनेछ । कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको क्षमता विकास गरी कर्मचारी, जनप्रतिनिधि र अन्य सरोकारवाला लगायतको क्षमता अभिवृद्धि कार्यमा जोड दिइनेछ ।

(५) **भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलापको नियमन तथा रोकथाम गर्ने:** भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ, भ्रष्टाचार विरुद्ध चेतनामूलक, निरोधात्मक एवम् दण्डात्मक पक्षलाई सुदृढ एवम् प्रभावकारी बनाउन नीतिगत तथा कानुनी प्रबन्ध गरिनेछ । सङ्घ तथा स्थानीय तहसँग सहकार्य गरी विभिन्न तहका शैक्षिक पाठ्यक्रममा भ्रष्टाचार नियन्त्रण तथा सुशासन प्रबर्द्धनसँग सम्बन्धित विषयवस्तु समावेश गरी पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। भ्रष्टाचार विरुद्धको जनमत तयार गर्नका लागि नागरिक समाज, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाको सक्रिय सहभागितामा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। भ्रष्टाचार विरोधी समाज निर्माणको लागि सञ्चार माध्यमको परिचालन गरी अभियानमुखी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(६) **शान्ति सुरक्षा तथा सुव्यवस्था सबलीकरणका लागि सुरक्षा निकायको सुदृढीकरण, व्यावसायिकता तथा स्वायत्तता प्रबर्द्धन गर्ने:** प्रदेशमा प्रहरीसमायोजनगर्न नीतिगत तथा कानुनी र व्यवस्थापकीय पूर्वाधार तयार गरी सुरक्षा निकायको सुदृढीकरण गरिनेछ । प्रदेश अनुसन्धान ब्युरोको स्थापना र प्रभावकारी सञ्चालनका लागि नीतिगत तथा कानुनी संरचना तयार गरिनेछ । नेपाल सरकारसँग समन्वय गरी प्रदेशस्तरमा अनुसन्धान र गुप्तचर प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ। सुरक्षा निकाय, नगरप्रहरी र अन्य सुरक्षा निकाय तथा प्रशासनिक निकायसँगको समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। प्रमुख बजार क्षेत्र, घनाबस्ती, चोक, मूल सडक र अन्य संवेदनशील स्थानहरूमा सि.सि. क्यामेरा जडान गरी सुरक्षा अवस्थाको अनुगमन गरी शान्ति सुव्यवस्था प्रबर्द्धनमा सुधार गरिनेछ ।

(७) **मौलिक हकको प्रचलन सुनिश्चित गर्न संरचनात्मक र संस्थागत सुधार गर्ने:** मौलिक हकको संरक्षण र प्रबर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून परिमार्जन गरी अद्यावधिक गरिनेछ। मानव बेचबिखन, लागूऔषध ओसारपसार र अन्य अवैध गतिविधिको नियन्त्रणका लागि अनुसन्धानका प्राविधिक र कानुनी प्रक्रियामा सुधार गरिनेछ । समाजमा हुने अपराधिक क्रियाकलापको नियन्त्रणका लागि अपराध नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । मानव बेचबिखन, बालश्रम, लागूऔषधको समस्या समाधान गर्न समुदायमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(८) **विभेद, हिंसा तथा अन्य हानीकारक अभ्यासको अन्त्य गरी मानव अधिकारको प्रबर्द्धन गर्ने:** संविधान तथा कानूनले प्रत्याभूत गरेका मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै मानव अधिकारको पूर्ण प्रत्याभूतिको व्यवस्था गरिनेछ । आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र रही मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्य योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ । मानव अधिकार संरक्षण र प्रबर्द्धनका लागि सङ्घ र स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अनुसन्धान गरी यसको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । हानिकारक अभ्यास अन्त्यका लागि जनचेतनासहित प्रभावितको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जोखिममा रहेका विपन्न, अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख, सीमान्तकृत आदि व्यक्ति तथा वर्गको अधिकार सुनिश्चित गर्न थप नीति तथा कानून बनाई एकीकृत कानुनी सहायतालाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।

(९) **सेवामा समान पहुँच अभिवृद्धि गर्न सेवा तथा सुविधाको सुदृढीकरण गर्ने:** प्रदेशका दुर्गम क्षेत्रमा बस्ने नागरिकको स्वास्थ्य, शिक्षा र न्यायमा पहुँच सुनिश्चित गर्न दीर्घकालीन रणनीति तथा कार्य योजना निर्माण गरी लागु गरिनेछ । भौतिक पूर्वाधारको विकास, डिजिटल सेवाको विस्तार र प्रविधिको प्रयोगद्वारा सेवा प्राप्त गर्ने अवस्थामा सुधार गरिनेछ । विपद् पूर्वतयारी तथा विपद्का अवस्थामा खोज, उद्धार र राहत वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन दक्ष जनशक्ति तयार गरिनेछ । आपतकालीन उद्धारका लागि आवश्यक सामग्री भण्डारण गर्न विभिन्न स्थानमा गोदामको व्यवस्था गरिनेछ । नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षा प्रणालीलाई मजबुत बनाई समग्र सुरक्षा प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ । स्थानीय समुदायको सहभागितामा समाजमा शान्ति, सुरक्षा र सुव्यवस्था कायम गर्न उपयुक्त प्रभावकारी प्रदेशस्तरीय संयन्त्रको निर्माण गरी कार्यान्वयनमा सहकार्य गरिनेछ ।

(१०) **प्रदेशका अधिकार क्षेत्रको कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्ने:** प्रदेशको एकल अधिकार क्षेत्रका विषयमा नीति तथा कानूनको निर्माण तथा संशोधन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गरिनेछ। अन्तरसरकारी समन्वय, सहकार्य र साझेदारी

प्रबर्द्धनका लागि साझा अधिकार प्रचलन र अस्पष्टता रहेका विषयको समाधानका लागि सम्बन्धितसंरचनालाई सक्रिय बनाइनेछ। संविधान कार्यान्वयनका सन्दर्भमा देखिएका समस्याको समाधानका लागि तत्काल कानुनी संरचना निर्माण गरेर प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सङ्घ सरकारसँग पैरवी, समन्वय र सहकार्य गरिनेछ। प्रहरी समायोजन प्रक्रियालाई चाँडो टुंग्याएर प्रदेशकोअधिकार सुनिश्चित गर्नसमन्वय र पैरवी गरिनेछ। प्रदेश सरकारका संविधान प्रदत्त अधिकारको प्रचलन,अधिकार क्षेत्रको संरक्षण तथा प्रबर्द्धनका लागि पैरवी, समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।

(११) अन्तरसरकारी समन्वय र सहकार्यमा नीतिगत सामञ्जस्यता कायम गर्ने: एक प्रदेशले अर्को प्रदेशका बासिन्दालाई समान सुरक्षा, व्यवहार सुविधा उपलब्ध गराउने गरी नीतिगत व्यवस्थाका लागि बाँकी प्रदेशसँग सहकार्य गरिनेछ। अन्तरप्रदेश व्यापारको संरक्षण र प्रबर्द्धनमा सहकार्य गरिनेछ। एक प्रदेश वा स्थानीय तहबाट अर्को प्रदेश वा स्थानीय तहको क्षेत्रमा वस्तु ढुवानी र सेवाको विस्तारमा सहजीकरण गरिनेछ। तीनै तहका सरकारबिचको अन्तरआबद्धता प्रक्रियाशीलता बढाउन समन्वयकारी संरचना र संस्थाहरूको क्षमता विकास गरिनेछ। सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहकाबिचमा प्रशासनिक समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ बनाइनेछ।

(१२) अन्तरप्रदेश र अन्तरस्थानीय तहसहयोग र स्रोतको समुचित व्यवस्थापनगर्ने: राजस्वसङ्कलन, प्राकृतिक स्रोत परिचालन र वित्तीय हस्तान्तरणका कार्यमा स्पष्ट जिम्मेवारीको बाँडफाँट गरिनेछ। सहलगानी र साझेदारीका क्षेत्र पहिचान गरेर विकास प्रक्रियामा गतिशीलता ल्याइनेछ। स्थानीय सरकारलाई सशर्त, समपूरक र विशेष प्राथमिकता क्षेत्रमा खर्च वृद्धि गर्नका लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।

(१३) विकास साझेदार, नागरिक समाज तथा संस्थाबिचको समन्वय र सहकार्य विस्तार गर्ने: प्रदेश सरकार तथा विकास साझेदार सङ्घ संस्थाहरूबिच सहकार्यका लागि साझा विकास लक्ष्य तथा कार्यक्रमतयगरी लागु गरिनेछ। विकास साझेदार र सङ्घ संस्थाहरूबिचको पारदर्शिता र जिम्मेवारी प्रबर्द्धनका लागि प्रभावकारी रिपोर्टिङ प्रणाली विकास गरिनेछ। योजना र निर्णय प्रक्रियामा स्थानीय समुदायलाई संलग्न गरेर उनीहरूको विचारको सम्मान र आवश्यकताको सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। स्थानीय र विकास साझेदारबिचको समन्वयलाई प्रबर्द्धन गर्नका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(१४) सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको विकासका लागि नीतिगत, कानुनी, संरचनागत र पूर्वाधार विकास र सुदृढीकरण गर्ने: प्रदेशमा सुशासन, सेवा प्रवाह र नवप्रवर्तनका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकास, प्रबर्द्धन तथा उपभोगको लागि आवश्यक नीतिगत, संरचनागत र पूर्वाधारको विकास गरी सबै सहर तथा गाँउबस्तीलाई भरपर्दो सूचना तथा सञ्चार सञ्जालमा आबद्ध गरिनेछ। प्रदेशको उपयुक्त स्थानको अध्ययन तथा पहिचान गरी सूचना प्रविधि ग्रामको स्थापना गरिनेछ। आमसञ्चारका माध्यमको अनुगमन र नियमनको संस्थागत व्यवस्था मिलाइनेछ। सूचना तथा सञ्चारको पहुँच विस्तार गर्न आवश्यक पर्ने टावर निर्माण, अप्टिकल फाइबर विस्तारको कार्यलाई तीव्रता प्रदान गर्न सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ। सबै सरकारी निकाय तथा कार्यालयमा सुरक्षित र भरपर्दो डिजिटल प्रविधि तथा उपकरण व्यवस्था तथा सूचना प्रविधि प्रणाली सञ्चालन गरिनेछ।

(१५) सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा जनताको पहुँच सुनिश्चित गर्ने: सूचना तथा सञ्चार प्रविधि पूर्वाधारको विकास, स्तरोन्नति, सुदृढीकरण र विद्युतीय तथ्याङ्कको सङ्कलन, भण्डारण, सुरक्षण र उपयोगलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकासमा दक्ष र सीपयुक्त मानव संसाधनको प्रक्षेपण तथा विकास गरी खोज, अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनमा परिचालन गरिनेछ। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वस्थ र गुणस्तरिय बजार प्रबर्द्धन गरिने छ। सार्वजनिक निकायका सूचना विद्युतीय सञ्चार माध्यमबाट नियमित रूपमा प्रवाह गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाई नागरिकमा सूचनाको हक प्रत्याभूत हुनेगरी पहुँच विस्तार गरिने छ।

(१६) सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उच्चतम उपयोग गर्ने: सार्वजनिक सेवाप्रवाहलाई सूचना प्रविधियुक्त बनाउन सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबिच अन्तरआबद्धता कायम गरिनेछ। सूचना प्रविधिको माध्यमबाट प्रदेशको प्राकृतिक, धार्मिक तथा

सांस्कृतिक सम्पदा र विविधतालाई राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा पहिचान गराउन वृत्तचित्र, फोटोग्राफी र चलचित्र छायाङ्कनको आकर्षक गन्तव्यस्थलको रूपमा प्रबर्द्धन गरिनेछ । विद्युतीय शासन्को अवधारणा अनुसार सार्वजनिक सेवा प्रवाह र पृष्ठपोषणमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोगलाई प्राथमिकता दिन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ । प्रदेशस्तरमा सुरक्षित र सुलभ छपाइको व्यवस्था गरिनेछ ।

(१७) डिजिटल इकोसिस्टम निर्माण गर्ने: सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधियुक्त, सहज र गुणस्तरीय बनाइने छ । मोबाइल तथा इन्टरनेट सेवामा नागरिकको पहुँच विस्तार गर्नुका साथै दुरसञ्चार सेवालाई सहज, सुलभ र गुणस्तरीय बनाउने छ । सूचना तथा सञ्चार प्रविधि तथा सामाजिक सञ्जालको उच्च उपयोग गरी प्रदेशको प्राकृतिक सुन्दरतालाई विश्व जगतमा उजागर गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । विद्युतीय तथ्याङ्कहरूको सुरक्षाको उचित प्रबन्ध गरिनेछ । साइबर अपराध सम्बन्धमा जनचेतना तथा नियमनका उपायहरूको अवलम्बन गरिनेछ ।

(१८) संस्थागत तथा क्षमता विकास र स्रोतसाधन परिचालन गर्ने: प्रदेशस्तरमा विपद् उत्थानशीलक्षमता तथा प्रकोपको सङ्कटापन्नता जोखिमको आँकलन र नक्साङ्कन गरिने छ । प्रदेश तहमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि नीतिगत, कानून र संरचनागत व्यवस्था गर्नुका साथै सम्बन्धित निकाय तथा सरोकारवालाको संस्थागत तथा क्षमता विकास गरिने छ । विपद् अल्पीकरण, पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि समुदाय, सहयोगी संस्था र प्रदेश तहका निकाय तथा स्थानीय सरकारको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ । अध्ययन तथा अनुसन्धान र अभ्यासमा आधारित रही विपद् जोखिम न्यूनीकरणका नवीन उपायको खोजी गरी कार्यान्वयन गरिने छ । स्थानीय तहको विपद् प्रोफाइल तथा तथ्याङ्क प्रणालीमा आबद्धता कायम हुने गरी प्रादेशिक तहको एकीकृत डिजिटल विपद् तथ्याङ्क प्रणाली विकास गरिने छ र यस कार्यमा प्रदेश तथा स्थानीय तहको क्षमता विकासमा सहयोग सहजीकरण गरिने छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र विपद् पश्चातको पुनःनिर्माणका लागि प्रदेश सरकारबाट बजेट, दक्ष जनशक्ति, उपकरण, बन्दोवस्ती तथा सामग्री प्राप्त र भण्डारणलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ । प्रदेशमा कार्यरत गैरसरकारी सङ्घसंस्था, विकास साझेदार, निजी क्षेत्र लगायतका प्रमुख सरोकारवाला र सङ्घसंस्था तथा स्थानीय सरकारको तर्फबाट पनि यथासक्य बजेट तथा लगानी परिचालन समन्वय र पैरवी गरिनेछ ।

(१९) अन्तरसरकार तथा अन्य सरोकारवालाबिच समन्वय र सहकार्य सुदृढीकरण गर्ने: बहुप्रकोपको जोखिम आँकलनको लागि अन्तरसरकार तथा सरोकारवाला निकाय बिच समन्वय संयन्त्र स्थापना गरी विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली मार्फत प्रभावकारी रूपमा सूचना आदान प्रदान गरिनेछ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्न विभिन्न अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र सिकाइ आदान प्रदान गर्न स्थानीय तह, सङ्घीय सरकार र सरोकारवाला सङ्घ/संस्थासँग सहकार्य र साझेदारी थप सुदृढ गरिनेछ । प्रकोप जोखिमको पूर्वानुमान र नक्साङ्कन गर्दै जोखिम न्यूनीकरणका उपाय पहिचान र अबलम्बन गर्न समुदाय क्षमता विकास साझेदारी गरिनेछ ।

३.७.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३०१०००११	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	-	मन्त्रिपरिषद्बाट भएका निर्णयहरूलाई तथ्यपरक, नतिजामूलक र प्रभावकारी रूपमा		५२,००,००	प्रभावकारी नीतिगत नेतृत्व र समन्वय । प्रदेशभित्र शान्तिसुरक्षा, सुशासन र कानून निर्माण प्रक्रियाको

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			कार्यान्वयन गराउने। प्रदेशमा सुशासन अभिवृद्धि गर्ने र नागरिका अपेक्षाअनुरूप सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाउने। प्रदेश सरकार अन्तर्गतका विभिन्न मन्त्रालय र निकायहरूबीच समन्वय कायम गर्ने। प्रदेशमा कार्यरत कर्मचारीहरूको उचित व्यवस्थापन र परिचालन गर्ने। विपद् व्यवस्थापनका साथै प्रदेशको शान्ति सुरक्षा र अमनचयन कायम गर्ने। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकास र विस्तार गर्ने।			सहज सञ्चालन। सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार भएको हुने। भ्रष्टाचार नियन्त्रण र सेवामा पारदर्शिता कायम गर्न नियमित अनुगमन र निरीक्षण भएको हुने। संस्थागत क्षमता विकास र प्रशासनिक सुदृढीकरण। प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) र (कार्यसम्पादन) नियमावलीको पूर्ण पालना भएको हुने। विपद् व्यवस्थापन तथा सामयिक पहल भई प्रदेशस्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा खोज, उद्धार र राहत कार्यको समन्वय प्रभावकारी भएको हुने।
३०१००१०२	मुख्यमन्त्री कर्णाली रोजगार कार्यक्रम	.	रोजगारी र स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने		२१,५०	रोजगारी सिर्जना तथा स्वरोजगारीको प्रवर्द्धन
३०१००१०३	प्रदेश कर्मचारी अभिलेखालय	.	कर्मचारी अभिलेख व्यवस्थापन पद दर्ता सम्पत्ति विवरण व्यवस्थापन		३,५०,००	प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारी अद्यावधिक अभिलेख व्यवस्थित भएको हुनेछ। प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना बमोजिम प्रचलित कानून बमोजिम पद दर्ता भएको हुनेछ।
३०१६११०१	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	.	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानलाई सुविधासम्पन्न बनाउने प्रदेश तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूका लागि व्यवसायिक सेवा प्रवेश तथा सेवाकालीन तालिम र क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरी कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्ने सरकारी कामकारबाहीमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सुशासन कायम गराउन आवश्यक ज्ञान र सीपको विकास गर्ने, प्रदेश तथा स्थानीय तहको शासन व्यवस्था, विकास र सेवा प्रवाहका		५,२३,००	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भौतिक पूर्वाधार निर्माण हुने स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको कानून तर्जुमा, बजेट निर्माण तथा कानूनी व्यवस्थाका बारेमा ज्ञान सिप र क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ। प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको ज्ञान सिप र क्षमता विकास विकास भएको हुनेछ। नवप्रवेशी सबै कर्मचारीहरूले सेवा प्रवेश तालिम प्राप्त गरेका हुने छन्।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अबधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
			सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।			
३०१९११२१	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सबलीकरण कार्यक्रम		प्रदेश र स्थानीय सरकारबीचको समन्वय, सहकार्य र सहलगानीलाई प्रवर्द्धन गरी नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरेको सङ्घीय संरचनालाई प्रभावकारी बनाउनु। तीनै तहका सरकारका प्रशासनिक तथा जनशक्ति संरचनाको संस्थागत र व्यक्तिगत क्षमता विकास गर्नु। सेवाग्राहीलाई छिटो, छरितो, दक्ष र प्रभावकारी रूपमा सार्वजनिक सेवा प्रदान गर्नु। प्रशासनिक काम कारबाहीमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सुशासन कायम गर्नु। नवीनतम सोच र प्रविधिको प्रयोग गर्दै स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोगमार्फत आर्थिक विकासका गतिविधि अघि बढाउनु।		९,८६,००	प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवालाई छिटो, छरितो, र पारदर्शी बनाउने। प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई संविधानले तोकेका अधिकार र कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्न सक्षम बनाउने। सरकारी कामकारबाहीमा नवप्रवर्तन, सिर्जनशीलता, उद्यमशीलता, र प्रविधिको प्रयोग (ई-गभर्नेन्स) प्रवर्द्धन गर्ने। योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियामा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) सुनिश्चित गर्ने।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३०१०००११	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सुशासन प्रवर्द्धन। प्रशासनिक पुनर्संरचना गरिएको। तहगत सरकारबिच समन्वय र सहकार्य। प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारी व्यवस्थापन। विपद् व्यवस्थापनमा सहकार्य र समन्वय। शान्ति सुरक्षा तथा अमनचयन कायम।	भ्रष्टाचार न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धन। प्रशासनिक पुनर्संरचना। व्यवस्थापन परीक्षण तथा सेवा प्रवाहमा सुधार। कर्मचारी व्यवस्थापन प्रभावकारी हुने। तहगत सरकारबिच समन्वय र सहकार्य प्रभावकारी हुने। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रभावकारी व्यवस्थापन हुने। शान्ति सुरक्षा र अमनचयन कायम हुने।	प्रशासनिक पुनर्संरचनाका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य सम्बन्धी कार्यक्रम नीति तथा कानून तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यक्रम प्रदेश तथा स्थानीय सञ्चार माध्यमको प्रवर्द्धनका साथै जनचेतना अभिवृद्धिका लागि लोककल्याणकारी विज्ञापन नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण मार्फत सेवा प्रवाहमा सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रभावकारी

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

				विपद् व्यवस्थापनका लागि सामूहिक दुर्घटना बीमा कार्यक्रम तथा घरबिमा कार्यक्रम सञ्चालन सशस्त्र सङ्घर्ष जनआन्दोलन तथा प्रदेश प्राप्तिको आन्दोलनका सहिद परिवारलाई सहिद स्मृति भत्ता तथा घाइते अपाङ्गलाई जीवन निर्वाह भत्ता वितरण नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका भौतिक संरचना निर्माण
३०१००१०२	मुख्यमन्त्री कर्णाली रोजगार कार्यक्रम	सबै वडामा रोजगारी प्रवर्द्धनका क्रियाकलाप सञ्चालनबाट रोजगारी सिर्जना तथा गरिबी निवारणमा टेवा पुगेको साथै स्थानीय पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग भएको।	रोजगारी सिर्जनाको तथ्याङ्क अद्यावधिक हुने। स्थानीय तहमार्फत बजेट कार्यान्वयन भई रोजगारीका अवसर वृद्धि हुने र स्वरोजगारीको सिर्जना हुने।	स्थानीय पूर्वाधार निर्माणका साथै रोजगारी सिर्जना मार्फत स्वरोजगारीको प्रवर्द्धन गर्ने क्रियाकलापहरू सञ्चालन। सो सम्बन्धी तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने। मुख्यमन्त्री कर्णाली रोजगार कार्यक्रमको वार्षिक समीक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन हुने।
३०१००१०३	प्रदेश कर्मचारी अभिलेखालय	प्रदेशको संगठन संरचना बमोजिम कूल दरबन्दी सङ्ख्या पहिचान भएको। प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने कार्य अगाडि बढेको छ। प्रदेश र स्थानीय सरकारबिच कर्मचारी व्यवस्थापनका विषयमा सम्बन्ध सुदृढ भएको छ। सम्पत्ति विवरणको अभिलेख व्यवस्थापन भएको छ।	प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको अद्यावधिक अभिलेखीकरण हुने प्रचलित कानून बमोजिमका कर्मचारी तथा पदाधिकारीको सम्पत्ति विवरण व्यवस्थापन हुने प्रदेश र स्थानीय तहको पद दर्ता सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भई अद्यावधिक समेत हुने	प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारी प्रशासन हेर्ने महाशाखा तथा शाखाहरूसँग निरन्तर अन्तर्क्रिया सञ्चालन गरी अभिलेख अद्यावधिक गर्ने राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती) सँग कर्मचारी अभिलेख व्यवस्थापनसँग सम्बन्धी प्रणाली लगायत अन्य विषयमा निरन्तर अन्तर्क्रिया र छलफलबाट अभिलेखालयमा कार्य गर्ने कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने।
३०१६१९०१	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूले सेवाकालीन तालिम प्राप्त गरेका छन्। कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भौतिक पूर्वाधार लगायतको पूर्वाधार सम्बन्धी कार्य भएको छ।	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भौतिक पूर्वाधारमा सुदृढीकरण भएको हुनेछ। स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास हुनेछ प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास भएको हुनेछ।	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको फाउन्टेन सहित बगैँचा र कम्पाउण्ड वाल निर्माण कार्य सम्पन्न हुनेछ।
३०१९११२१	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सबलीकरण कार्यक्रम	प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास गरिएको। नवप्रवर्तन साझेदारी परियोजना सञ्चालन गरिएको। कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भौतिक	नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको कानून तर्जुमा लगायतका विषयमा क्षमता विकास भएको हुने। कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भौतिक पूर्वाधार	नवप्रवर्तन साझेदारी परियोजना कार्यान्वयन प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबीच सहकार्य र समन्वय प्रभावकारी बनाउने संयन्त्रहरूको क्रियाशीलता स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

		पूर्वाधार सुदृढीकरण सम्बन्धी कार्य गरिएको प्रदेश र स्थानीय तहमा एकद्वार सेवा प्रवाह प्रणाली विकास गरिएको संघ प्रदेश र स्थानीय तहबीच सहकार्य समन्वय र सहअस्तित्व कायम गर्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन	सुदृढीकरणका साथै क्षमता विकास भएको हुने। प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास भएको हुने प्रदेश र स्थानीय तहमा सेवा प्रवाहमा सरलीकरण भएको हुने प्रदेश र स्थानीय तहको सम्बन्धमा सुदृढीकरण भएको हुने	प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता र सुशासन प्रवर्द्धन
--	--	---	---	---

३.७.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	मौजुदा जनशक्तिको अवस्था/रिक्त र पदपूर्ति	संख्या	०	७०	७०	७०	७०
२	विद्युतीय माध्यमबाट सूचना तथा सेवा प्रवाह गर्ने सरकारी निकाय	संख्या	५८	७०	८०	१,००	१,२०
३	आफ्नै प्रशासकीय भवन भएका स्थानीय तहहरू	संख्या	४०	५२	६८	७३	७९
४	विद्युतीय प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय तह	संख्या	५५	६७	७९	७९	७९
५	हेलो सरकार तथा हाम्मा मुख्यमन्त्री हाम्मा कुडामा प्राप्त जनगुणासाहरूको सुनुवाइ तथा सुझाव कार्यान्वयन	संख्या	७८	८०	८५	८५	९०
६	प्रदेश निजामति सेवा सहितका कानूनहरूको तर्जुमा	संख्या	५	२	५	६	६
७	प्रहरी र जनसंख्या अनुपात (प्रति प्रहरी जनसंख्या)	संख्या	०	०	२,६०	२,५५	२,५०
८	मानव अधिकार सम्बन्धी उजुरी/अनुसन्धान भएका घटना	संख्या	०	१,४७	१,४०	१,३०	१,००
९	प्रदेश प्रहरीको कार्यालय भवन र प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र	संख्या	०	०	३,४०	०	३,४५
१०	कानून निर्माण/ संसोधन भएका प्रदेशका एकल अधिकार सूचीका विषय	संख्या	०	०	४८	०	६०
११	प्रदेश तहमा स्थापना भएका समन्वय र सहकार्य संयन्त्र	संख्या	०	०	५	०	७
१२	बाढी सूचना प्रणाली जडान	संख्या	१५	१६	१७	२०	२५
१३	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	संख्या	३,८०	४,५०	५,००	५,५०	५,८०
१४	विपद् उद्धारको पूर्व तयारी गरेका स्थानीय तह	संख्या	७९	७९	७९	७९	७९
१५	सामुहिक विपद् दुर्घटना विमा सुविधा प्राप्त व्यक्ति	संख्या	०	०	४,५०	०	५,००
१६	वार्षिक रोजगार सिर्जना	संख्या	०	३,४०,००	३,५०,००	३,५०,००	३,५०,००

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१७	मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरू	संख्या	०	२३	२०	१७	१०
१८	आयोजना बैंक तयार गर्ने स्थानीय तह	संख्या	२०	३५	५०	७९	७९
१९	प्रदेश भित्र कायम रहेका अनलाईन मिडिया	संख्या	०	०	४८	५५	६०
२०	स्थानीय तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेका स्थानीय तह	संख्या	०	३५	५५	७०	७९
२१	सुचना प्रविधिमा आधारित कार्यालय व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह भएका प्रदेश कार्यालयहरू	संख्या	०	०	१,२०	१,४८	१,४८
२२	प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तालीम सञ्चालन	संख्या	०	१०	१,५०	१,६५	२,००

३.७.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
२०८३/८४	१,६००,०००	१,५००,०००	१००,०००	०	५००,०००	१,१००,०००	०
२०८४/८५	३८२,१८८	३६२,९०२	१९,२८६	०	३८२,१८८	०	०
२०८५/८६	१३२,१८८	१००,०००	३२,१८८	०	१३२,१८८	०	०

३.७.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

पूर्वाधार, सेवा, सुविधामा पहुँच न्यून हुनु, विकास व्यवस्थापन र सुशासन कमजोर हुनु, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, संरचना र लगानी सबल, प्रतिष्पर्धी, पारदर्शी र जनमैत्री नहुनु, जलवायु परिवर्तनको असर र भूकम्पीय जोखिम लगायत विपद जोखिम कायम रहनु, भूकम्प, बाढिपहिरो लगायत अन्य विपदको क्षतिको पुनःनिर्माण र पुनर्लाभ समयमै हुन नसक्नु, तहगत सरकारबिच समन्वय सहकार्य समयमै नहुन सक्ने आदि जोखिम रहेका छन्।

३.८ प्रादेशिक आयोग तथा निकाय

३.८.१ कर्णाली प्रदेश सभा सचिवालय

३.८.१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा ५६ उपधारा (२) बमोजिम राज्यशक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले कानून बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको र धारा १७५ बमोजिम पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली र समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित सदस्यबाट प्रदेश सभाको गठन हुने प्रावधान बमोजिम नेपालको संविधानको अनुसूची ४ मा उल्लेखित १० जिल्ला (सुर्खेत, दैलेख, जाजरकोट, सल्यान, रुकुम पश्चिम, कालिकोट, जुम्ला, मुगु, हुम्ला र डोल्पा) का ४० जना माननीय सदस्यहरू रहने गरी कर्णाली प्रदेशसभाको गठन हुने प्रावधान छ। शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त बमोजिम प्रदेश सभाको प्रमुख कार्य सरकार निर्माण गर्नु, प्रादेशिक कानून बनाउनु, प्रदेश सरकारको काम कारवाहीको निगरानी गर्नु र प्रादेशिक जनसरोकारका विषयमा प्रदेश सभामा छलफल गर्नु हो। नेपालको संविधानको भाग १३ मा प्रदेश कार्यपालिका, भाग १४ मा प्रदेश व्यवस्थापिका, भाग १५ मा प्रदेश व्यवस्थापन कार्यविधि र भाग १६ मा आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी व्यवस्थामा उल्लेख भए अनुसार प्रदेश सभाले कानून निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ।

यस प्रदेश सभाको पहिलो कार्यकालको पहिलो बैठक २०७४ साल माघ २१ गते बसेको थियो। पहिलो हुने निर्वाचित हुने प्रणालीबाट २४ जना, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट १६ जना गरी जम्मा ४० माननीय सदस्यहरू कर्णाली प्रदेशसभामा रहनु भएको छ। कर्णाली प्रदेशसभाको दोस्रो कार्यकालमा कर्णाली प्रदेशसभामा नेपाली काँग्रेसबाट १४ जना, नेकपा (माओवादी केन्द्र) बाट १३ जना, नेकपा (एमाले) बाट १० जना, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीबाट १ जना, नेकपा (एकीकृत समाजवादी) बाट १ जना र स्वतन्त्रबाट १ गरी जम्मा ४० जना माननीय सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व रहेको थियो। मिति २०८२ भाद्र २३ र २४ गतेको जेन्जी आन्दोलनले गर्दा प्रदेशसभा र सचिवालयमा आगजनी तथा तोडफोड भई हानिनोक्सानी एवं क्षति हुनगई हाल पुन निर्माण, मर्मत सम्भार र सभा समितिका बैठक संचालनका लागि आवश्यक उपकरण लगाएतका सामग्रीको बन्दोबस्त गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ।

३.८.१.२ विद्यमान अवस्था

यही मिति २०८२ भाद्र २३ र २४ गते देशव्यापी रूपमा भएको जेन्जी आन्दोलनको कारण कर्णाली प्रदेशसभा र सचिवालयमा तोडफोड तथा आगजनी भई सम्पूर्ण भौतिक सामग्रीमा हानिनोक्सानी एवं क्षति भएको छ। उक्त आन्दोलनबाट कर्णाली प्रदेशसभालाई करिव चार करोड बराबरको क्षति पुगेको मुचुल्काबाट देखिएको छ। आगजनी तथा तोडफोड भएको भौतिक संरचनाको पुन निर्माण तथा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने अवस्था रहेका छन। प्रदेशसभाको सभा हल पुर्ण रूपमा क्षति भएको हुँदा हाल अस्थायी सभा हलको निर्माण गरी सभा बैठक संचालन हुँदै आएको छ। पुरानो सभा हललाई पहिलेकै अवस्था संचालनमा ल्याउन चुनौतिको रूपमा रहेको छ। सभामुख भवन, चार वटा विषयगत समितिका भवनहरू तथा संसदीय दलका भवनहरू मर्मत सम्भार गरी संचालनमा ल्याईएको छ। प्रदेशसभा सचिवालयको भवन मर्मत सुधारको चरणमा रहेको छ। सम्पूर्ण भवनहरूमा क्षति भएको वाइरिङ्ग, रंगरोगन, फर्निचर व्यवस्थापन लगायतका कार्यहरू क्रमश हुँदै गैरहेका छन्। चालु आ.व. २०८२।८३ को स्वीकृत बजेट भित्र रहि मर्मत सम्भार, मेशिनरी औजारको न्यूनतम व्यवस्थापन गरिएको छ।

बजेट अभावको कारणबाट मर्मत सम्भार तथा सभा बैठक संचालनको लागि आवश्यक मेशिनरी औजारको व्यवस्थापन हुँन नसकेका बाँकी कार्यहरू आगामी आ.व. २०८३।८४ को बजेट मार्फत व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्य प्रदेशसभा सचिवालयले लिएको छ। प्रदेशसभा सचिवालयमा हाल कुल स्वीकृत दरवन्दी ३२ रहेकोमा २९ दरवन्दी पदपुर्ति रहेको अवस्था छ। जसमध्ये ११ दरवन्दी सेवा करार मार्फत पुर्ति गरिएको छ।

३.८.१.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

जेन्जी आन्दोलनमा आगजनि तथा तोडफोड भएको प्रदेशसभा हलको मर्मत तथा निर्माण गर्नु, सभा बैठक संचालनको लागि आवश्यक उपकरणहरूको बन्दोबस्त गर्नु, प्रदेशसभा सचिवालयको मर्मत सुधार गरी कर्मचारीको कार्यक्षम तयार गर्नु, कानून निर्माणमा माननीयहरूले क्षमता विकास गर्नु, सभामा काम गर्न सक्षम जनशक्ति आकर्षणहुनु, भौतिक स्रोत साधनको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु, सभा सचिवालयमा काम गर्ने जनशक्तिलाई उत्प्रेरित गर्न सक्नु, भौतिक पूर्वाधारको पर्याप्त व्यवस्था गर्नु, प्रदेशसभा सचिवालयका कर्मचारीलाई संसदीय अध्ययन तथा सीप विकास सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गर्नु, जनमुखी, पारदर्शी, जवाफदेही प्रदेशसभाको रूपमा विकास गर्नु, कानून निर्माण प्रक्रियामा विभिन्न स्वार्थ समूहको प्रवेशलाई निरुत्साहन गर्नु जस्ता प्रमुख सवाल तथा चुनौति रहेका छन्।

३.८.१.४ उद्देश्य

१. संविधानले दिएको अधिकार क्षेत्र भित्र रहि प्रदेशको लागि आवश्यक कानून निर्माण गर्ने
२. कर्णाली प्रदेशका जनताको आवश्यकता र चाहानालाई कानून मार्फत संवोधन गर्ने
३. सरकारलाई जनताप्रति उत्तरदायी तथा जवाफदेही बनाउन आवश्यक निर्देशन र सहयोग गर्ने
४. संसदीय समिति मार्फत सरकारका कामकारवाहीको निगरानी गरी सुशासन अभिवृद्धि गर्ने
५. सभा हलको मर्मत सुधार गरी बैठक संचालन योग्य बनाउने।

३.८.१.५ रूपान्तरणकारी रणनीति

जेन्जी आन्दोलनको क्रममा आगजनी तथा तोडफोड भएको प्रदेशसभा हलको मर्मत तथा सुधार गरी सभा बैठक संचालन योग्य बनाउने।

३.८.१.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
२०२००००१३	प्रदेश सभा (सभामुख र उपसभामुखको सेवा सुविधा)		नेपालको संविधानको धारा २०६ बमोजिम प्रदेश सञ्चित कोषमाथी व्ययभार हुने प्रदेश सभामुख र प्रदेश उपसभामुखलाई दिइने पारिश्रमिक र सुविधाको रकमको बन्दोबस्त गर्नु।		७८,६१	कर्णाली प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन, २०७५ (संशोधन सहित) बमोजिम सभामुख र उपसभामुखले प्राप्त गर्ने पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा भुक्तानी भएको हुनेछ।
२०२०००११३	प्रदेश सभा (प्रदेशसभा सदस्य र पदाधिकारी सेवा सुविधा)		कर्णाली प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले कर्णाली प्रदेशसभाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको		६,९३,००	पारिश्रमिक तथा सुविधा लगायतका चालु प्रकृतिका खर्च भुक्तानी हुनु।

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन, २०७५ बमोजिम प्राप्त गर्ने पारिश्रमिक र सुविधा लगायतको भुक्तानी गर्नु।			
२०२०००१२३	प्रदेश सभा सचिवालय (चालु खर्च)		प्रदेशसभा सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलव भत्ता लगायतको चालु प्रकृतिको खर्च र कार्यक्रम खर्च संचालन तथा व्यवस्थापन गर्नु।		६,१४,८९	कर्मचारीहरूको तलव भत्ता भुक्तानी सचिवालयका नियमित कार्यक्रम संचालन भएको हुने।
२०२०००१२४	प्रदेश सभा सचिवालय (पुँजिगत)		जेन्जी आन्दोलनमा कर्णाली प्रदेशसभा परिसर भित्र भएको आगजनि तथा तोडफोडले मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने भवनहरूको मर्मत सुधार गर्नु। सभा तथा सचिवालय संचालनको लागि आवश्यक मेशिनरी औजारहरूको खरिद गर्नु।		१,१६,३८	भवन लगायत सार्वजनिक सम्पतिको मर्मत सुधार हुने सभा तथा सचिवालय संचालनको लागि आवश्यक उपकरण खरिद हुने।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२०२०००१३	प्रदेश सभा (सभामुख र उपसभामुखको सेवा सुविधा)	नियमित नियमानुसार पारिश्रमिक तथा सुविधा वापतको रकम भुक्तानी भएको छ।	पारिश्रमिक तथा सुविधा भुक्तानी हुने	नियमित नियमानुसार पारिश्रमिक तथा सुविधा वापतको रकम भुक्तानी गर्ने
२०२०००१३	प्रदेश सभा (प्रदेशसभा सदस्य र पदाधिकारी सेवा सुविधा)	पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा लगायतका चालु प्रकृतिका खर्च नियमिति भुक्तानी भएको।	पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा लगायतका चालु प्रकृतिका खर्च नियमिति व्यवस्थापन हुने।	पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा लगायतका चालु प्रकृतिका खर्च सम्बन्धि कार्य संचालन हुने।
२०२०००१२३	प्रदेश सभा सचिवालय (चालु खर्च)	कर्मचारीको नियमित तलब भत्ता भुक्तानी। कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन भएको ।	कर्मचारीहरूको तलव भत्ता तथा कार्यक्रम लगायतका खर्च शीर्षकबाट भुक्तानी गरिएको हुने।	कर्मचारीहरूको नियमानुसार तलव भत्ता भुक्तानी हुने सचिवालयका कार्यक्रमहरू संचालन हुने
२०२०००१२४	प्रदेश सभा सचिवालय (पुँजिगत)	स्वीकृत कार्यक्रम भित्र नियमानुसार मर्मत तथा मालसामान खरिद भएको	भवन लगायत सार्वजनिक सम्पतिको मर्मत सुधार भएको हुने सभा तथा सचिवालय संचालनको लागि आवश्यक उपकरण खरिद भएको हुने	मर्मत तथा खरिद सम्बन्धि कार्य संचालन हुने

३.८.१.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

३.८.१.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बार्डफाँड
२०८३/८४	१४६,४५०	१३८,६५०	७,८००	०	१४६,४५०	०	०
२०८४/८५	१४९,१५६	१४१,२००	७,९५६	०	१४९,१५६	०	०
२०८५/८६	१५०,११५	१४२,०००	८,११५	०	१५०,११५	०	०

३.८.१.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

जेन्जी आन्दोलनमा क्षति भएको प्रदेशसभाको सभा हलको मर्मत सुधार गरि बैठक संचालन योग्य बनाइने, संसदीय गतिविधिहरूको खर्च पूर्वानुमानयोग्य बनाउने, संसदीय अध्ययन र निगरानीका कार्यक्रमहरू परिस्थितिमा आधारित हुनु, विधायकी प्रक्रियालाई निश्चित समय तालिकामा आवद्धता गर्नु, आधुनिक प्रविधिको उपयोग मार्फत पहुँच योग्य सभा संचालन गर्नु, कानून निर्माण प्रक्रियामा सरोकारवाल सबै पक्षको सक्रिय सहभागिताको सुनिश्चितता कायम गर्नु, दीर्घकालिन उद्देश्य सहित स्वार्थ समूहको हावि बिना कानून बनाउने बातावरण निर्माण गर्नेजस्ता जोखिम रहेका छन्।

३.८.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग

३.८.२.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको भाग २३ धारा २४४ मा प्रत्येक प्रदेशमा प्रदेश लोक सेवा आयोग रहने र प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यवस्था गरिएको छ। प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोजनका लागि सङ्घीय संसदले कानून बनाइ आधार र मापदण्ड निर्धारण गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी आधार र मापदण्ड निर्धारण गर्न प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार र मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५ जारी गरिएको छ। यस ऐनमा प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी आधार र मापदण्ड निर्धारण गरी प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेशका अन्य सरकारी सेवा, प्रदेश सङ्गठित संस्थाको सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र स्थानीय तहको सङ्गठित संस्थाको सेवाको पदमा उपयुक्त उम्मेदवारको छनौटमा स्वच्छता तथा निष्पक्षता कायम गरी योग्यता प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ र सेवामुखी बनाउने कुरा उल्लेख छ। यसको लागि प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७५ जारी भएको छ।

यस आयोगको कार्य सञ्चालनका लागि प्रमुख आधारको रूपमा रहेको प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७५ मा प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेशको गठन तथा पदाधिकारीहरूको नियुक्ति र पदावधि समाप्तिको सम्बन्धमा व्यवस्था गरिएको छ। यस ऐनमा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार, आयोगले लिने परीक्षाहरू सञ्चालनको तरिका एवम् आयोगले दिने परामर्शको व्यवस्था गरिएको छ। साथै लोक सेवा आयोगले पदपूर्तिमा अपनाएको सिद्धान्त र मापदण्डलाई प्रदेश लोक सेवा आयोगले समेत अवलम्बन गर्नुपर्ने र नगरेमा आयोगले गरेका काम कारबाहीहरू स्वतः बदरभागी हुने व्यवस्था पनि गरिएको छ। प्रदेश लोक सेवा आयोगले आफ्नो कामकारबाही सञ्चालनको सिलसिलामा सहयोग लिन चाहेमा प्रदेश सरकार मार्फत लोक सेवा आयोगसँग अनुरोध गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ। त्यसैगरी आयोगको परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी कामको लागि सरकारी निकाय, शिक्षण संस्था र अन्य संस्थाले भवन, जनशक्ति उपलब्ध गराइ सहयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।

३.८.२.२ विद्यमान अवस्था

- लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, काठमाडौँबाट प्रकाशित स्थानीय तहको पदपूर्ति सम्बन्धी सूचना र यस आयोगबाट विगतका वर्षहरूमा प्रकाशित सूचना अनुसार बढुवाका लागि छुट्याइएका स्थानीय सेवाका सहायकस्तर पाँचौँ तहका (अप्राविधिक/प्राविधिक) पदहरूको ज्येष्ठता र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवा र कार्यक्षमताको मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवाको सूचना गरिएको।
- यस आयोगबाट विगतका वर्षहरूमा प्रकाशित विज्ञापनबाट बढुवाका लागि छुट्याइएका स्थानीय सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवाको सहायकस्तर पाँचौँ तहको कार्यसम्पादन तथा अनुभवको मूल्याङ्कनको समायोजनबाट हुने बढुवाको सूचना र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विज्ञापन प्रकाशन गरिएको।
- लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, काठमाडौँबाट प्रकाशित स्थानीय तहको पदपूर्ति सम्बन्धी सूचना र यस आयोगबाट विगतका वर्षहरूमा प्रकाशित सूचना अनुसार बढुवाका लागि छुट्याइएका स्थानीय सेवाका सहायकस्तर चौथो तहको अप्राविधिक पदको ज्येष्ठता र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवाको सूचना र प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवा सहायकस्तर चौथो तहको अप्राविधिक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विज्ञापन प्रकाशन गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा प्रकाशित विज्ञापन बमोजिम सहायकस्तर पाँचौँ र चौथो तहको खुला, आन्तरिक अन्तर सेवा, आन्तरिक अन्तर समूह, अन्तर तह र समावेशी प्रतियोगिताबाट पदपूर्ति हुने पदहरूको लिखित परीक्षा, कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा अन्तर्वार्ता सम्पन्न गरी २१६सफल उम्मेदवार सिफारिस गरिएको।

- विभिन्न जिल्लाका स्थानीय र प्रदेश स्तरिय कार्यालयहरुको अनुगमन गरि रिक्त पद सम्बन्धी जानकारी, परामर्श, माग आकृति फारम लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान भएको ।
- प्रदेश र स्थानीय सेवाको विभिन्न पद, सेवा र समूहका ८ वटा पाठ्यक्रम परिमार्जन (सातौं तह – ५ वटा, पाँचौं तह – १ वटा र चौथो तह – २ वटा) गरिएको।
- आयोगको अनलाइन प्रणालीको इन्ट्रान्समेण्ट गरिएको ।
- माग भए बमोजिम सेवाशर्त सम्बन्धी कानून तथा विभागीय सजायको लागि परामर्श प्रदान गरिएको।
- बहुवा सम्बन्धीपरेका सबै उजुरीको सुनुवाई गरिएको।
- आयोग समेतलाई विपक्षी बनाई अदालतमा परेका मुद्दा उजुरीको प्रतिरक्षा गरिएको ।
- आयोगको भवन निर्माण प्रक्रिया शुरु गरिएको ।
- समग्र प्रक्रियामा योग्यता, स्वच्छता र निष्पक्षताको प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याइएको ।

३.८.२.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

- प्रदेश निजामती सेवा, स्थानीय र संगठित संस्थाको कर्मचारी भर्ना प्रकृयालाई निष्पक्ष विश्वसनीय, पारदर्शी र योग्यतामा आधारित बनाउनु ।
- योग्यता, निष्पक्षता र स्वच्छताको मूल मर्मलाई आत्मसात् गर्दै प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवाका पदमा उपयुक्त उम्मेदवार छनौटमा स्वच्छता तथा निष्पक्षता कायम गरी योग्यता प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ र सेवामुखी बनाउनु।
- आयोगको काम कारवाहीमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउनु।
- आयोगको काम कारवाही व्यवस्थित गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक पूर्वाधारको सुनिश्चितता गर्नु।

३.८.२.४ उद्देश्य

- प्रदेश निजामती सेवा, स्थानीय सेवा र संगठित संस्थाको लागि रिक्त पदमा उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्नु।
- उम्मेदवार छनौट प्रक्रियालाई सुदृढ, विश्वसनीय, प्रतिस्पर्धी, उत्तरदायी तथा समावेशी बनाउनु ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारीको सेवा शर्त सम्बन्धी कानून तर्जुमा, नियुक्ति, सरुवा, बहुवा एवम् विभागीय सजाय उपर राय परामर्श प्रदान गर्नु ।
- स्वच्छता, निष्पक्षता र योग्यता प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ र सेवामुखी बनाउनु।

३.८.२.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

- निष्पक्ष तथा स्वतन्त्र रुपमा कार्य सम्पादन गर्ने ।
- कानून बमोजिम समावेशीताको सिद्धान्त अवलम्बन गर्ने ।
- प्रविधिको सुरक्षित प्रयोग बढाउँदै कार्यसम्पादनमा शिघ्रता ल्याउने ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय असल अभ्यासहरुको अवलम्बन गर्ने ।

३.८.२.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
२१००००११३	प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)		अन्तरप्रदेश लोक सेवा आयोगहरूबीच भ्रमण तथा लोक सेवा आयोगहरूको प्रदेशस्तरीय तथा राष्ट्रिय सम्मेलनबाट सफल अभ्यास आदान प्रदान गर्नु, आयोगको अनलाइन प्रणाली इन्ट्रान्समेण्ट गर्नु, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी दरबन्दी, माग आकृति फाराम, पदपूर्ति, विभागीय सजाय, परामर्श लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान गरी अभिमुखिकरण गर्नु, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु, प्राविधिक तथा अप्राविधिक पदहरूको पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्वीकृत गर्नु, प्रदेश र स्थानीय तहका रिक्त पदहरूमा विज्ञापन प्रकाशन गर्नु, प्रकाशित विज्ञापन बमोजिम लिखित, प्रयोगात्मक तथा अन्तर्वार्ता सञ्चालन गरी योग्य जनशक्ति सिफारिस गर्नु, प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून तथा कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको परामर्श प्रदान गर्नु, बढुवाको विषयमा उजुरीको सुनुवाई गर्नु, योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याउनु।		७,६२,१६	अन्तरप्रदेश लोक सेवा आयोगहरूबीच भ्रमण तथा लोक सेवा आयोगहरूको प्रदेशस्तरीय तथा राष्ट्रिय सम्मेलनबाट सफल अभ्यास आदान प्रदान भएको हुनेछ। आयोगको अनलाइन प्रणाली इन्ट्रान्समेण्ट भएको हुनेछ। प्रदेश लोक सेवा आयोगको दिर्घकालीन रणनीतिक योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएको। प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी दरबन्दी, माग आकृति फाराम, पदपूर्ति, विभागीय सजाय, परामर्श लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान गरी अभिमुखिकरण भएको हुनेछ। कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ। प्राविधिक तथा अप्राविधिक पदहरूको पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्वीकृत भएको हुनेछ। प्रदेश र स्थानीय तहका रिक्त पदहरूमा विज्ञापन प्रकाशन गरी लिखित, प्रयोगात्मक तथा अन्तर्वार्ता सञ्चालन गरी योग्य जनशक्ति सिफारिस गरिनेछ। प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून तथा कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको परामर्श प्रदान गरिनेछ। बढुवाको विषयमा उजुरीको सुनुवाई गरिनेछ। उल्लिखित कार्यमार्फत कर्णाली प्रदेशमा

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन भई सार्वजनिक प्रशासनको श्रीबृद्धिमा योगदान पुगेको हुनेछ।
२१००००११४	प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत पुजिगत)		आयोगको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (ल्यापटप, कम्प्युटर, फोटोकपी मेशिन, एसी खरिद जडान, फर्निचर फिक्चर्स आदि) को आपूर्ति गर्नु, कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण गरी भवनको फर्निचर सुधार गर्नु।		८५,९०	आयोगको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (ल्यापटप, कम्प्युटर, फोटोकपी मेशिन, एसी खरिद जडान, फर्निचर फिक्चर्स आदि) को आपूर्ति भएको हुनेछ। कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण गरी भवनको फर्निचर सुधार भएको हुनेछ।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२१००००११३	प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)	सुदुरपश्चिम प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र गण्डकी प्रदेशबाट आयोगमा अवलोकन तथा भ्रमण भएको र लोक सेवा आयोगहरूको प्रदेशस्तरीय तथा राष्ट्रिय सम्मेलन भई सफल अभ्यास आदान प्रदान भएको छ। आयोगको वेवसाइट परिमार्जन तथा अपडेट भएको र टेम्पलेट पद्धतिमा रूपान्तरणको प्रक्रिया र आयोगको दिर्घकालीन रणनीतिक योजना निर्माण सम्पन्न भएको छ। अनलाइन प्रणाली इन्ट्रान्समेण्ट गरिएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहका रिक्त पदहरूको (अघिल्लो आ. व. मा प्रकाशित पाँचौ र चौथो तहका विज्ञापन) लिखित, प्रयोगात्मक तथा अन्तर्वार्ता सञ्चालन गरी यो आर्थिक वर्ष २१६	सबै आयोगहरूबीच अवलोकन तथा भ्रमण र प्रदेश तथा राष्ट्रिय सम्मेलनमा सहभागी भई सफल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने तथा प्रदेश र स्थानीय तहको अवलोकन भ्रमण गरी दरबन्दी, माग आकृति फाराम, पदपूर्ति, विभागीय सजाय, परामर्श लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान गरी अभिमुखिकरण गरिने छ। सबै तहका प्राविधिक तथा अप्राविधिक पदहरूको पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्वीकृत गरिनेछ। प्रदेश र स्थानीय तहका रिक्त पदमा पदपूर्ति कार्य सम्पन्न गरी योग्य जनशक्ति सिफारिस गरिनेछ। प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवा र संगठित	अन्तरप्रदेश लोक सेवा आयोगहरूबीच भ्रमण तथा लोक सेवा आयोगहरूको प्रदेशस्तरीय तथा राष्ट्रिय सम्मेलनबाट सफल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने, आयोगको वेवसाइट परिमार्जन तथा अपडेट गर्ने, प्रदेश लोक सेवा आयोगको दिर्घकालीन रणनीतिक योजना कार्यान्वयन गर्ने, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी दरबन्दी, माग आकृति फाराम, पदपूर्ति, विभागीय सजाय, परामर्श लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान गरी अभिमुखिकरण गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरी जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		योग्य जनशक्ति सिफारिस गरिएको छ । प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून तथा कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको परामर्श र बढुवा सम्बन्धी उजुरीको सुनुवाई गरिएको छ । आयोग समेतलाई विपक्षी बनाई अदालतमा परेका मुद्दाहरूको प्रतिरक्षा गरिएको छ । उल्लिखित कार्यमाफत कर्णाली प्रदेशमा योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन भई सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याइने छ ।	संस्थाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून, कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको परामर्श तथा बढुवाको विषयमा उजुरीको सुनुवाई गरिने छ । उल्लिखित कार्यमाफत कर्णाली प्रदेशमा योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन भई सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याइने छ ।	प्राविधिक तथा अप्राविधिक पदहरूको पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्वीकृत गर्ने प्रदेश र स्थानीय तहका रिक्त पदहरूमा विज्ञापन प्रकाशन गर्ने, प्रकाशित विज्ञापन बमोजिम लिखित, प्रयोगात्मक तथा अन्तर्वार्ता सञ्चालन गरी योग्य जनशक्ति सिफारिस गर्ने, प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून तथा कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको माग भएबमोजिम परामर्श प्रदान गर्ने, बढुवा सम्बन्धी उजुरीको सुनुवाई गर्ने, योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याउने।
२१००००११४	प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत पुजिगत)	आयोगको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (ल्यापटप, कम्प्युटर, फोटोकपी मेशिन, एसी खरिद जडान, फर्निचर फिक्चर्स आदि) को आपूर्ति भएको छ । कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण कार्य शुरु भएको छ।	आयोगको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (ल्यापटप, कम्प्युटर, फोटोकपी मेशिन, एसी खरिद जडान, फर्निचर फिक्चर्स आदि) को आपूर्ति कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण निर्मित भवनको फर्निचर सुधार भएको हुनेछ।	आयोगको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (ल्यापटप, कम्प्युटर, फोटोकपी मेशिन, एसी खरिद जडान, फर्निचर फिक्चर्स आदि) को आपूर्ति गर्ने । कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण गर्ने निर्मित भवनको फर्निचर सुधार गर्ने।

३.८.२.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	अन्तरप्रदेश लोक सेवा आयोगहरूबीच भ्रमण तथा लोक सेवा आयोगहरूको प्रदेशस्तरीय तथा राष्ट्रिय सम्मेलनबाट सफल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने	संख्या	३	४	५	६	७
२	अनलाइन प्रणाली मर्मत तथा इन्टरनेटसमेत गर्ने	पटक	२	२	५	५	५
३	कार्यसम्पादनका लागि आयोगको भवन निर्माण गरी भवनको फर्निचर सुधार गर्ने	संख्या	१	१	१	१	१
४	प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरी दरबन्दी, माग आकृति फाराम, पदपूर्ति,	पटक	१८	१५	२५	३०	३५

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
	विभागीय सजाय, परामर्श लगायतका विषयमा जानकारी आदानप्रदान गरी अभिमुखिकरण गर्ने						
५	बहुवाको उजुरीको सुनुवाई गर्ने	प्रतिशत	१,००	१,००	१,००	१,००	१,००
६	योग्यता प्रणालीको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनको श्रीवृद्धिमा योगदान पुर्याउने	प्रतिशत	१,००	१,००	१,००	१,००	१,००
७	प्राविधिक तथा अप्राविधिक पदहरूको पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्विकृत गर्ने	संख्या	६१	१५	५०	५०	५०
८	प्रदेश निजामती तथा स्थानीय सेवा तथा संगठित संस्थाको सेवासर्त सम्बन्धी कानून तथा कर्मचारीलाई हुने विभागीय सजायको परामर्श प्रदान गर्ने	प्रतिशत	१,००	१,००	१,००	१,००	१,००
९	प्रदेश र स्थानीय तह तथा संगठित संस्थाका रिक्त पदहरूमा विज्ञापन प्रकाशन गरी प्रकाशित विज्ञापन बमोजिम लिखित, प्रयोगात्मक तथा अन्तर्वार्ता संचालन गरी योग्य जनशक्ति सिफारिस गर्ने	संख्या	७,१०	२,१६	४,५०	५,००	५,५०

३.८.२.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडफाँड
२०८३/८४	१०५,०४०	१००,०४०	५,०००	०	१०५,०४०	०	०
२०८४/८५	१०७,१४१	१०२,०४१	५,१००	०	१०७,१४१	०	०
२०८५/८६	१०९,२८४	१०४,०८२	५,२०२	०	१०९,२८४	०	०

३.८.२.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

- आयोगबाट नियुक्त भएका कर्मचारीको अवकाश पछिको सेवा सुविधामा अनिश्चितता ।
- उम्मेदवारको छनौटमा स्वच्छता निष्पक्षता कायम गरी योग्यता प्रणालीलाई कायम राख्नु ।

३.८.३ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

३.८.३.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा १६० (१) मा महान्यायाधिवक्ताको मातहतमा रहने गरी प्रत्येक प्रदेशमा एक मुख्य न्यायाधिवक्ता रहने र मुख्य न्यायाधिवक्ताको नियुक्ति सम्बन्धित मुख्यमन्त्रीको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुखबाट हुने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ।

प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको वा प्रदेश सरकारको हक हित वा सरोकार रहेको संविधान वा कानूनको व्याख्या सम्बन्धी कुनै जटिल संवैधानिक वा कानुनी प्रश्न समावेश भएको वा प्रदेशको सन्दर्भमा सार्वजनिक महत्व वा सार्वजनिक सरोकारको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट अदालतमा उपस्थित भई बहस पैरवी र प्रतिरक्षा गर्ने, प्रदेश सरकार, प्रदेश सरकारको कार्यालय वा प्रदेश सरकारले तोकिएको अधिकारीले कुनै संवैधानिक वा कानुनी प्रश्नमा राय माग गरेमा कानुनी राय दिने, प्रदेश सरकार र मातहतका निकायहरूका नाममा अदालतबाट भएका आदेश वा फैसलाको प्रभावकारी कार्यन्वयन गर्न गराउन प्रदेश सरकारका मन्त्रालय वा कार्यालयलाई पत्राचार गर्ने तथा आदेश वा फैसला कार्यन्वयनको अनुगमन गर्ने, प्रदेशको कार्यक्षेत्रको कुनै विषयमा तत्काल कानून बानाउनु पर्ने वा भैरहेको कानून संशोधन गर्नु परेमा त्यसको कारण खुलाई प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने, प्रदेश सरकारका मन्त्रालय वा कार्यालयबाट अदालतमा प्रस्तुत हुने लिखित जवाफ लगायतका कानुनी लिखतमा स्तर कायम गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने, प्रदेश भित्र रहेका हिरासत थुनुवा कक्ष तथा कारागारमा रहेका थुनुवा तथा कैदी उपर मानवोचित व्यवहार भए नभएको सम्बन्धमा निरीक्षण गरी सो सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक सुझाव प्रदान गर्ने लगायतका काम, कर्तव्य र अधिकार मुख्य न्यायाधिवक्तामा निहित छन्।

मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट उपलब्ध गराएका सरकारी वकिलहरू र प्रदेश सरकारबाट समायोजन भई आएको जनशक्तिबाट कार्यालयमा कार्यसम्पादन हुदै आएको छ। मुख्य न्यायाधिवक्तामा निहित अधिकारहरू मातहतका अधिकृत कर्मचारीहरूलाई सुम्पन सक्ने कानुनी व्यवस्था समेत रहेको छ।

३.८.३.२ विद्यमान अवस्था

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट उपलब्ध गराएका सरकारी वकिलहरू र प्रदेश सरकारबाट समायोजन भई आएको जनशक्तिबाट कार्यालयमा कार्यसम्पादन हुदै आएको छ। कार्यालयको आफ्नो स्वामित्वमा घर जग्गा नहुदा घर बहालमा लिइ कार्य संचालन भएको छ। उपलब्ध स्रोत साधन बाट सरकार विरुद्ध परेका रिटहरूको प्रतिरक्षा भएको छ।

३.८.३.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

- तहगत, निकायगत र कार्यगत समन्वय प्रभावकारी हुन नसक्दा मुद्दाको प्रतिरक्षामा कठिनाई,
- क्षमता बिकास सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था नहुदा कार्य सम्पादनमा जटिलता,
- भौगोलिक विविधता, विकटता र मौसमि प्रतिकूलताका कारण समयमा कार्यक्रम सम्पन्न हुन नसक्नु,
- कार्यालयको स्वामित्वमा जग्गा र भवन नहुनु।

३.८.३.४ उद्देश्य

- रिट निवेदनको प्रभावकारी प्रतिरक्षा गर्ने,
- संवैधानिक र कानुनी जिम्मेवारी प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्ने,
- संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने,
- मानव अधिकारको संरक्षण गर्ने,

- कानूनी राय सल्लाह र परामर्श दिने।

३.८.३.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको वा प्रदेश सरकारको हक हित वा सरोकार रहेको संविधान वा कानूनको व्याख्या सम्बन्धि कुनै जटिल संवैधानिक वा कानूनी प्रश्न समावेश भएको वा प्रदेशको सन्दर्भमा सार्वजनिक महत्व वा सार्वजनिक सरोकारको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट अदालतमा उपस्थित भई बहस पैरवी र प्रतिरक्षा गर्ने, प्रदेश सरकार, प्रदेश सरकारको कार्यालय वा प्रदेश सरकारले तोकिएको अधिकारीले कुनै संवैधानिक वा कानूनी प्रश्नमा राय माग गरेमा कानूनी राय दिने जस्ता चालु प्रकृतीका कार्य गर्नु पर्ने भएकोले रुपान्तरणकारी रणनीति नभएको।

३.८.३.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
२१६०००११३	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय		-संवैधानिक एवम् कानूनी विषयमा प्रदेश सरकारलाई कानूनी राय उपलब्ध गराउने। -प्रदेश सरकारको तर्फबाट न्यायिक निकायको प्रतिनिधित्व गरी प्रतिरक्षा गर्ने। - कारागार तथा हिरासत अनुगमन गर्ने। - लिखित जवाफ तथा कानूनी राय सम्बन्धमा समन्वयात्मक बैठक तथा प्रदेश सरकारका निकायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने		१,७३,७७	-प्रदेश सरकार विरुद्ध परेका रिट प्रतिरक्षा। -संवैधानिक एवं कानूनी विषयमा राय प्रदान। -कारागार तथा हिरासतमा मानवअधिकारको सुनिश्चितता। - लिखित जवाफ तथा कानूनी रायमा प्रदेश सरकारका निकायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
२१६०००११४	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय		कार्यालयको दैनिक तथा प्रशासनिक कार्य संचालनका लागि अत्यावश्यक पूजित सामग्री खरिद।		५,००	कार्य संचालनमा सहजता हुने

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलप
२१६०००११३	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	- १० वटा जिल्लामा रहेका कारागार र हिरासतको अनुगमन तथा निरीक्षण भएको - १० वटै जिल्लामा कानूनी राय तथा लिखित जवाफ सम्बन्धी कार्यक्रम भएको - वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरी	- नियमित रुपमा कारागार र हिरासतको अनुगमन तथा निरीक्षण हुने - १० वटै जिल्लामा कानूनी राय तथा लिखित जवाफ सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन हुने - वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरी प्रदेश	-प्रदेश भित्रका कारागारतथा हिरासत निरीक्षण -स्थानीय तहसंग कानून निर्माण र योजना तर्जुमासम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम -प्रथम पचवर्षिय रणनीतिक योजना निर्माण -मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको राष्ट्रिय

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

		प्रदेश प्रमुख र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा पेश गरिएको - प्रदेश सरकारको तर्फबाट न्यायिक निकायको प्रतिनिधित्व गरी प्रतिरक्षा गरिएको ।	प्रमुख र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा पेश गरिने - प्रदेश सरकारको तर्फबाट न्यायिक निकायको प्रतिनिधित्व गरी प्रतिरक्षा गरिने -सातै प्रदेशका मुख्य न्यायाधिवक्ताको सम्मेलन हुने - निर्देशिका निर्माण र अदातलको फैसला/आदेशको संकलन तथा प्रकाशन हुने	सम्मेलन -वार्षिक प्रतिवेदन र कार्यालय स्थापना दिवस -जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरूसँग लिखित जवाफरकानूनी राय सम्बन्धी अनुशिक्षणकार्यक्रम -निर्देशिका निर्माण र अदातलको फैसला/आदेशको संकलनतथा प्रकाशन
२१६०००११४	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	-	कार्य संचालनमा सहजता हुने	कार्यालय प्रयोजनका लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद कार्यालयका लागि मेसिनरी औजार खरिद ।

३.८.३.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	कारागार तथा हिरासत निरीक्षण	पटक	१०	१०	१०	१०	१०
२	जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरूसँग लिखित जवाफ र कानूनी राय सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम	पटक	१०	१०	११	११	११
३	प्रथम पचवर्षिय रणनीतिक योजना निर्माण	पटक	०	०	१	०	०
४	निर्देशिका निर्माण र अदातलको फैसला/आदेशको संकलन तथा प्रकाशन	पटक	०	०	१	१	१
५	मुख्य न्यायाधिवक्ताको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	१	१	१	१
६	मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको राष्ट्रिय सम्मेलन	पटक	०	०	१	०	०

३.८.३.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडँफाँड
२०८३/८४	१७,८७७	१७,३७७	५००	०	१७,८७७	०	०
२०८४/८५	१८,२३५	१७,७२५	५१०	०	१८,२३५	०	०
२०८५/८६	१८,५९९	१८,०७९	५२०	०	१८,५९९	०	०

३.८.३.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तहगत, निकायगत र कार्यगत समन्वय प्रभावकारी हुन नसक्दा मुद्दाको प्रतिरक्षामा कठिनाई, क्षमता बिकास सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था नहुदा कार्य सम्पादनमा जटिलता जस्ता संभावित जोखिम देखिएका छन् ।

३.८.४ कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

३.८.४.१ पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेश आयोजनाको पहिचान, वर्गीकरण, छनोट, विश्लेषण, मूल्याङ्कन र प्राथमिकताको मापदण्ड विकास गरी प्रादेशिक आयोजना बैंकको स्थापना भई कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छानेपालको प्रदेशस्तरीय योजना प्रकृया सुरुवात भई कार्यान्वयनमा आएता पनि तथ्याङ्क व्यवस्थापन पूर्ण रूपमा सफल भइसकेको स्थिति छैन। प्रदेश र स्थानीय तहको जिल्लागत रूपमा छुट्याएर लिनुपर्ने स्थिति रहनुका साथै खण्डित तथ्याङ्क समेत आवश्यक छ। प्रदेशस्तरीय विकास नीति, प्राथमिकता, आवधिक तथा क्षेत्रगत योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, राष्ट्रिय तथा अन्तरप्रदेश विकास आयोजनाको समन्वय र सशर्त अनुदानको सदुपयोग, तथ्याङ्क, सूचना प्रणाली तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड एवं योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन तथा सङ्घ र स्थानीय तहसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य जस्ता विषयहरू प्रदेशको कार्य क्षेत्रभित्र पर्दछन्।

३.८.४.२ विद्यमान अवस्था

प्रदेश सरकारले नेपालको संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप आफ्नो अधिकारक्षेत्रमा रही समावेशी र सहभागितामूलक प्रक्रियाअनुसार प्रदेश नीति तथा योजना तर्जुमा कार्यान्वयन गरीरहेको छ। यसक्रममा प्रदेश सरकारले दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२-२०८५/८६), विषयगत रणनीतिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीरहेको छ। यसका अतिरिक्त प्रदेशमा कर्णाली प्रदेश आयोजना बैङ्क व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना गरी प्रयोगमा ल्याई सकेको छ। यस प्रदेशले योजना तर्जुमा, आयोजना तथा कार्यक्रम छनोट प्रणालीलाई सरलीकृत र कार्यान्वयन प्रणालीलाई प्रभावकारी र कानूनसम्मत बनाउन योजना तर्जुमा मार्गदर्शन-२०७५, आयोजनाको प्रस्ताव तथा छनोट प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२, कर्णाली प्रदेश आयोजना बैङ्क (कार्यसञ्चालन तथा व्यवस्थापन) मापदण्ड, २०८२, कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उतरदायित्व ऐन, २०८१ लगायत अन्य ऐन, कार्यविधि, मापदण्डहरू निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।

प्रदेशको समग्र विकासकालागि प्रदेश सरकारको लगानी, प्रदेश तथा स्थानीय तह साझेदारी, प्रदेश-सङ्घ साझेदारी, विकास साझेदार र वैदेशिक सहयोगको लगानी, सार्वजनिक-निजी साझेदारी, निजी क्षेत्रको लगानी एवम् सहकारी, गैरसरकारी र समुदायको लगानीमा विभिन्न आयोजना, कार्यक्रम तथा क्रियाकलाप सञ्चालन भइरहेका छन्। योजना तर्जुमा, छनोट र कार्यान्वयनका सम्बन्धमा तहगत सरकार, विकास साझेदार र गैरसरकारी सङ्घ-संस्थाबिच तादात्म्यता कायम गरी प्रदेश तथा स्थानीय तहमा आयोजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना र स-साना आयोजना सञ्चालन हुने अवस्थाको अन्त्य गर्न पहल गरिएको छ।

प्रदेशको पहिलो जननिर्वाचित सरकारले संवैधानिक व्यवस्था र प्रदेशको आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी दीर्घकालीन लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीति सहित नीति तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन सहजीकरण तथा अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने गरी कर्णाली प्रदेश योजना आयोग गठन गरेको छ। अन्य प्रदेशको तुलनामा न्यून आर्थिक-सामाजिक अवस्थामा रहेको प्रदेशको योजनाबद्ध विकास अभियानलाई अघि बढाउन आवश्यक पर्ने नीति तथा योजना तर्जुमामा सघाउँ पुऱ्याउन, विद्यमान नीति तथा योजनाको अध्ययन तथा मूल्याङ्कन गरी पृष्ठपोषण दिन, विकास योजना सम्बन्धमा सरोकारवालासँग समन्वय र सहकार्यका क्षेत्र पहिचान गर्न आयोग क्रियाशील रहेको छ।

"सामाजिक न्याय सहित दिगो, फराकिलो र तीव्र विकास" को सोच सहित तर्जुमा गरिएको प्रदेशको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना (२०७६/७७-२०८०/८१) मिश्रित उपलब्धि र चुनौतीबिच सम्पन्न भए पश्चात सहभागितामूलक छलफलका आधारमा दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२-२०८५/८६) तयार भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ।

३.८.४.३ मुख्य सवाल तथा चुनौती

कर्णाली प्रदेशको नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय/निकायबाट सञ्चालनमा रहेका कामकारवाहीहरूको नियमित तथा आवधिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने अहम् भूमिका प्रदेश योजना आयोगको भए तापनि समय समयमा सरकार परिवर्तन हुँदा आयोगका पदाधिकारीहरू समेत परिवर्तन हुने व्यवस्थाका कारण यसले प्रदेशको सम्भावनाका क्षेत्रहरूको गहन खोज, अनुसन्धान गर्नुपर्ने संवेदनशील कामकारवाहीहरू समय समयमा अगाडी बढ्न नसक्ने भएका कारण बेलाबखतमा योजना आयोगकै उपादेयतामाथि प्रश्नहरू उठ्ने गरेका छन्। एकातर्फ सीमित श्रोत साधनको विद्यमान अवस्था र सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रहरूको तीव्र विकासका लागि भौगोलिक विकटता, विगतको एकात्मक राज्यव्यवस्थाबाट असमान विकासबाट ग्रस्त कर्णाली प्रदेशका लागि अन्य प्रदेशभन्दा बढी श्रोत साधनको आवश्यकता रहेको छ। नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा गरेको प्रतिवद्धताको अक्षरशः कार्यान्वयन गर्नुपर्ने जिम्मेवारी प्रदेश सरकारको समेत भएकाले उपरोक्त विषयवस्तुहरूको यथोचित सम्बोधनको लागि आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरू प्राप्ति गर्न उपलब्ध श्रोत साधनको विवेकसम्मत परिचालन गर्न प्रदेश योजना आयोगले मन्त्रालय/निकायगत नीति योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमामा आफ्नो भूमिकालाई सशक्त बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

३.८.४.४ उद्देश्य

- तथ्याङ्क एवं मापदण्डमा आधारित योजना तर्जुमा गर्नु,
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- अनुसन्धान र विकासलाई योजनाको आधारको रूपमा स्थापित गर्नु,
- आयोजना बैंकमा आधारित योजना प्रणाली निरन्तर सञ्चालन गर्नु।

३.८.४.५ रुपान्तरणकारी रणनीति

(क) नीति तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी नीतिगत, कानुनी तथा संरचनागत व्यवस्थामा सुधार गर्ने:

प्रदेशमा नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियामा देखा परेका प्रमुख समस्यालाई सम्बोधन गर्न प्रमाणमा आधारित, प्रभावकारी र परिणाममुखी नीति तथा कानुनी संरचनाको विकासमा ध्यान दिइनेछ। नीति र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन प्रक्रियामा वास्तविक आवश्यकता एवम् वस्तुगत परिस्थितिको विस्तृत अध्ययन र तथ्यगत प्रमाणलाई आधार बनाएर योजना निर्माण गरिनेछ। योजना सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्डहरूको पुनरावलोकन र अद्यावधिक गरिनेछ। आवधिक योजना, रणनीतिक योजना, आयोजना बैङ्क र मध्यमकालीन खर्च संरचना बमोजिम वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने व्यवस्था गरिनेछ। कर्णाली प्रदेश योजना आयोगको भूमिका सुदृढ गदै प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाइनेछ। आयोजना कार्यान्वयनमा समय, लागत र गुणस्तर सुनिश्चित गरिनेछ। योजनाको कार्यान्वयन समीक्षा, अनुगमन र मूल्याङ्कनका लागि स्वचालित प्रणाली विकास गरिनेछ।

(ख) आयोजना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन गर्ने:

योजनाको सहज एवम् प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने तथानुसंगीतजामूलक अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास गर्ने उद्देश्यले कर्णाली प्रदेश योजना आयोगको बैङ्क व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (KPPBMIS) लाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। यस प्रणालीमार्फत आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, आयोजनाको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन र वित्तीय व्यवस्थापनका सबै पक्षलाई सरल र पारदर्शी बनाइनेछ।

(ग) संस्थागत समन्वय र सहकार्यलाई सबल बनाउने:

नीति तथा योजना तर्जुमा, कार्यक्रम छनोट कार्यक्रमान्वयनमा सङ्घ, प्रदेश स्थानीय तहबिचको समन्वय अभावले आउने समस्यालाई सम्बोधन गर्न ऊर्ध्व र समानान्तर समन्वयका लागि प्रभावकारी प्रणाली विकास गरिने छ। तहगत सरकार, विकास साझेदार, निजी क्षेत्र अन्य सरोकारवालाबिचको सहकार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ। कार्यक्रम तथा आयोजनाको दोहोरोपना रोक्न, रणनीतिक कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई सहज बनाउने परिणाममुखी तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चितताका लागि समन्वय र सहकार्य प्रणाली विकास गरिनेछ।

(घ) समावेशी र सहभागितामूलक योजना प्रक्रिया प्रबर्द्धन गर्ने:

नीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै वर्ग र समुदायको समावेशिता सुनिश्चित गर्न समावेशी र सहभागितामूलक प्रक्रियालाई सुदृढ बनाइनेछ। खासगरी कमजोर समूहको आवश्यकता पहिचान गर्न र तिनको योगदानलाई नीतिगत निर्णयमा समेट्नका लागि विशेष नीति तथा प्रक्रिया अपनाइनेछ। यसले सामाजिक न्यायको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याई प्रदेशको दिगो विकासलाई थप प्रबर्द्धन गर्नेछ।

३.८.४.६ प्रमुख कार्यक्रम

कार्यक्रम तथा आयोजनाको ब.उ.शी.नं., उद्देश्य, आयोजना अवधि, लागत र अपेक्षित नतिजा सहितको संक्षिप्त विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अवधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
३९१०००११	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	१२, १३	प्रदेश सरकारको आयोजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन, मूल्याङ्कन कर्णाली प्रदेश पार्श्वचित्र निर्माण, • विकासका लागि विधायक कार्यक्रम, अन्तरप्रदेश सिकाई कार्यक्रम, तथ्याङ्क सम्बन्धी काम गर्ने जनशक्तीलाई तथ्यांकीय साक्षरतासम्बन्धी क्षमता विकास दोश्रो पञ्चवर्षिय योजना कार्यान्वयन सम्बन्धि समिक्षा तथा अभिमुखिकरण, आयोजना बैंक ब्यबस्थापन सूचना प्रणाली, मध्यमकालीन खर्च संरचना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम प्रादेशिक नीति ऐन कानून निर्माण मन्त्रालय/निकायगत क्षेत्रगत नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा सहजीकरण तथा परापूर्णा।		४३,७८३	लगानी योग्य परियोजना विकास, सूचना प्रविधि प्रणाली, लगानी प्रबर्द्धनका लागि विज्ञ परामर्श सेवा प्राप्त भएको हुने, बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, प्रदेशको नयाँ पार्श्वचित्र निर्माण भएको हुने, प्रदेश सभा सदस्यहरूसंग योजना तथा बजेट सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी सम्पन्न भएको हुने, अन्य प्रदेशहरूसंग सिकाई आदानप्रदान भएको हुने, MTEF, Periodic Plan, Project Bank लगायतका क्षमता विकासका कार्यक्रम भएको हुने, आयोजना बैंक ब्यबस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण, अभिमुखीकरण तालीम सम्पन्न भएको हुने,

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	उद्देश्य	आयोजना अबधि (सुरु समाप्ति)	लागत (रु लाखमा)	अपेक्षित नतिजा
						• SDG acceleration visioning workshop सम्पन्न भएको हुने, - प्रादेशिक नीति ऐन कानून निर्माण भएको हुने।
३९१००९०१	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम		लक्षित बालबालिका र महिलाहरूमा हुने कुपोषणको दरमा कमी ल्याउने। स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी र कृषिसम्बन्धी पोषणयुक्त सेवा र व्यवहारमा सुधार गर्ने। स्थानीय तहमा पोषण कार्यक्रमको योजना तर्जुमा, बजेटिङ र समन्वय क्षमता सुदृढ गर्ने।		१,५००	लक्षित समूहको पोषण स्थितिमा सुधार भई कुपोषणको दर घटेको हुनेछ। खानेपानी, सरसफाइ, स्वास्थ्य र कृषि सेवामा लक्षित वर्गको पहुँच वृद्धि भएको हुनेछ। स्थानीय तहमा पोषण रणनीति र कार्यक्रमहरू संस्थागत भई नियमित बजेट विनियोजन हुनेछ।

उल्लिखित कार्यक्रम तथा आयोजनाको हालसम्मको प्रगति स्थिति, आगामी तीन आर्थिक वर्षको अपेक्षित उपलब्धी सूचक र आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप देहायबमोजिम रहेको छन ।

ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक	आ.व. २०८३/८४ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३९१०००११	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	• आयोजना प्रस्ताव तथा छनोट प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ निर्माण, • कर्णाली प्रदेश योजना बैङ्क (कार्यसञ्चालन तथा व्यवस्थापन) मापदण्ड, २०८२ निर्माण, • कर्णाली प्रदेश योजना बैङ्क व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण, • मध्यमकालीन खर्च संरचना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढीकरण, • आयोजना प्रस्ताव तथा छनोट प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ को प्रक्रिया बमोजिम आयोजनाहरू छनोट तथा सिफारिस • विकास परिषद्को बैठक सञ्चालन • कर्णाली प्रदेश सभाका सदस्यहरूसँग विकासका लागि विधायक कार्यक्रम अन्तर्गत योजना तथा बजेट सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन।	• कर्णाली प्रदेश तथ्याङ्क प्रोटल निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको हुने, • दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनामा तोकिएका लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीतिहरू पुरा हुने, • आयोजना बैङ्कमा प्रविष्टी भई प्राथमीकीकरण गरिएका आयोजनाहरू मात्र वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश हुने, • आयोजनाको प्रस्ताव तथा छनोट प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१ बमोजिम आयोजनाहरू छनोट, सिफारिस र प्राथमीकीकरण हुने, • विकास परिषद् लगायत समस्या	• कर्णाली प्रदेश तथ्याङ्क प्रोटल निर्माण, • कर्णाली प्रदेश लगानी प्रोटल निर्माण, • तथ्याङ्क साक्षरताका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम, • बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम, • कर्णाली प्रदेश योजना बैङ्क

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

			समाधान समितिको बैठकहरू नियमित हुने, • प्रदेशका विषयगत मन्त्रालयहरूलगायत निकायहरूले समेत मध्यमकालीन खर्च संरचना आयोगले निर्माण गरेको मध्यमकालीन खर्च संरचना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली अनुसार निर्माण गर्ने, • बहुवर्षीय लगायत प्रदेशबाट सञ्चालित आयोजनाहरूको नियमित रूपमा अनुगमन भई आयोजना निर्माण कार्यमा प्रभावकारी ल्याउने।	व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको अध्यावधिक, • आयोजना प्रस्ताव तथा छनोट प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ को प्रदेश तथा स्थानीय तहमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम, • दोस्रो पञ्चवर्षीय योजनाको कार्यान्वयनका लागि अभिमुखीकरण गर्ने, • SDG acceleration visioning workshop सञ्चालन गर्ने, • MTEF MIS सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम, • कर्णाली प्रदेश आयोजना बैङ्क व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको अभिमुखीकरण कार्यक्रम, • प्रादेशिक नीति, ऐन, कानून निर्माण आदि।
३९१००९०९	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अनुसार लक्षित स्थानीय तहहरूमा बजेट विनियोजन र कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेको। सुनौला १००० दिनका आमा र बालबालिकाहरूमा पोषण सम्बन्धी सचेतना र सेवा प्रवाहमा वृद्धि भएको। स्थानीय स्तरमा पोषण तथा खाद्य सुरक्षा समितिहरू गठन भई समन्वय र अनुगमन कार्य सुदृढ भएको।	कुपोषण दरमा कमी: लक्षित समूहका बालबालिकामा हुने पुङ्कोपन, ख्याउटेपन र कम तौलको प्रतिशतमा अपेक्षित कमी। पोषण सेवामा पहुँच: सुनौला १००० दिनका आमा र बालबालिकाले पाउने पोषण प्याकेज (आइरन चक्की, बालभिट्टा, खोप आदि) को पहुँच र कभरेज प्रतिशतमा वृद्धि। स्थानीय बजेट विनियोजन: स्थानीय तहहरूले वार्षिक बजेटमा पोषण क्षेत्रका लागि गर्ने प्रत्यक्ष बजेट विनियोजन र	स्थानीय तहमा अभिमुखीकरण र क्षमता विकास

			खर्चको प्रतिशतमा वृद्धि	
--	--	--	-------------------------	--

३.८.४.७ परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.सं.	सूचक / लक्ष्य	एकाइ	आ.व. २०८१/८२ को उपलब्धि	आ.व. २०८२/८३ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०८३/८४	२०८४/८५	२०८५/८६
१	प्रदेश योजना र मध्यमकालीन खर्च संरचना अनुरूप प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने	प्रतिशत	६०	८०	१००	१००	१००
२	आयोजना बैङ्कमा समावेश भई वार्षिक रुपमा कार्यान्वयन भएका आयोजना	प्रतिशत	३०	४०	७०	९०	९५
३	गुर्योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएका विषयत क्षेत्र	संख्या	४	५	७	९	१२
४	राजस्व अनुमान र प्राप्ति अनुपात	प्रतिशत	७६	७८	८०	८३	८५
५	बजेट विनियोजन र खर्च अनुपात	प्रतिशत	७२	७५	७८	८१	९०
६	कुल खर्च र प्रदेश आन्तरिक स्रोत अनुपात	प्रतिशत	५१	५२	५४	५७	६०
७	नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने आयोजना कार्यालय तथा निकाय	संख्या	७१	७३	७५	९०	१००
८	मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक तथा वार्षिक समीक्षामा प्रस्तुत सुझावमध्ये कार्यान्वयन भएका सुझाव	प्रतिशत	६७	७०	७५	८५	९५
९	मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकका सुझाव कार्यान्वयन प्रगति	प्रतिशत	९२	९५	१००	१००	१००
१०	प्रदेश विकास समस्या समाधान समितिको बैठकका सुझाव कार्यान्वयन प्रगति	प्रतिशत	९२	९५	१००	१००	१००
११	सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने प्रदेश मन्त्रालय र मातहतका निकाय	प्रतिशत	३५	५०	६५	९५	९८

३.८.४.८ त्रिवर्षीय खर्च तथा स्रोत अनुमान

(रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
२०८३/८४	४१,९८५	४०,१६५	१,८२०	०	४१,९८५	०	०
२०८४/८५	४४,०८४	४२,१७३	१,९११	०	४४,०८४	०	०
२०८५/८६	४६,२८८	४४,२८२	२,००७	०	४६,२८८	०	०

३.८.४.९ सम्भाव्य जोखिम पक्ष तथा अनुमान

प्रदेशको भौगोलिक विकटता, दक्ष जनशक्तिको अभाव र संघीय सरकारसँगको समन्वयमा हुने ढिलाइले गर्दा आवधिक योजनामा तोकिएका लक्ष्यहरू समयमै पूरा हुन कठिन देखिन्छ । साथै, वैदेशिक सहायता र आन्तरिक राजस्वको स्रोत संकुचन भई पर्याप्त बजेट व्यवस्थापन हुन नसक्दा आयोगले तर्जुमा गरेका गौरवका आयोजना तथा रणनीतिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन हुन नसक्ने जोखिम देखिन्छ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : मन्त्रालय/निकायगत त्रिवर्षीय खर्चको अनुमान तथा प्रक्षेपण

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय	आव. २०८३/८४ को विनियोजन	आव. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था
१	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	३२,०००	४१,९८५	४०,१६५	१,८२०	०	४४,०८४	४२,१७३	१,९११	०
२	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१,८४२,३८९	२,४६४,७७४	९३९,४७८	१,५२५,२९६	०	२,५८८,०१३	९८६,४५२	१,६०१,५६१	०
३	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	१६५,८९७	२००,३००	१८७,७५५	१२,५४५	०	२१०,३९५	१९७,१४३	१३,२५२	०
४	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	५७०,९९८	२,९२८,७६८	२,३०१,७१८	६२७,०५०	०	३,०७५,२०६	२,४१६,८०४	६५८,४०२	०
५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	२,५३१,८२१	१०,९३२,११०	३३७,२३३	१०,५९४,८७७	०	११,४८४,३९०	३५४,०९५	११,१३०,२९५	०
६	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	२,८३६,७३०	४,८९९,५८६	२९७,९१७	४,५९१,६६९	०	५,०६०,५६५	३९२,८१३	४,६६७,७५२	०
७	सामाजिक	१,७४५,६६७	६,१००,५९५	३,४३१,३२९	२,६६९,२६६	०	६,४०५,६२५	३,६०२,८९५	२,८०२,७२९	०

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय	आव. २०८३/८४ को विनियोजन	आव. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था
	विकासमन्त्रालय									
८	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३०१,०००	६७०,५५७	४९६,१५७	१७४,४००	०	७०४,०८५	५२०,९६५	१८३,१२०	०
९	प्रदेश सभा सचिवालय कर्णाली	१५४,६५३	१४७,९१०	१३४,८७२	१२,०३८	०	१५४,४६६	१४४,६९६	९८,८५०	०
१०	प्रदेश लोकसेवा आयोग	७९,७५५	१०५,४०४	९८,३५४	७,०५०	०	११०,६७४	१०३,२७२	७,४०२	०
११	मुख्य न्यायाधिकृतको कार्यालय	१७,२००	२०,०७९	१९,५७८	५०१	०	२१,०८३	२०,५५७	५२६	०
१२	अन्य (वित्तीय व्यवस्था, कर्मचारी सुविधा, विविधारस्थानीय तह)	०	६,९६७,२८०	५,८६७,२८०	६००,०००	५,००,००	७,३१५,६४४	६,९६०,६४४	६३०,०००	५५१,२५०
१३	जम्मा	१०,२७०,११०	३५,३९८,५४८	१४,९५१,८३६	२०,७४६,७१२	५,००,००	३७,१७४,१५५	१४,८८५,४४२	२१,७८९,७३२	५५१,२५०

अनुसूची २ : मन्त्रालय/निकायगत त्रिवर्षीय स्रोतको अनुमान तथा प्रक्षेपण

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय/	आव. २०८३/८४को स्रोत अनुमान				आव. २०८४/८५ को स्रोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को स्रोत प्रक्षेपण			
		कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाईफाँड	कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाईफाँड	कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाईफाँड
१	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	४१,९८५	०	४१,९८५	०	४४,०८४	०	४४,०८४	०	४६,२८८	०	४६,२८८	०
२	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२,४६४,७७४	५६४,२८७	१,९००,४८७	०	२,५८८,०९३	५९२,५०१	१,९९५,५९१	०	२,७१७,४९३	६२२,९२६	२,०९५,२८७	०
३	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	२००,३००	०	२००,३००	०	२१०,३९५	०	२१०,३९५	०	२२०,८३१	०	२२०,८३१	०
४	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२,९२८,७६८	१,०२८,७००	१,९००,०६८	०	३,०७५,२०६	१,०८०,९३५	१,९९५,०७१	०	३,२२८,९६७	१,९३४,९४२	२,०९४,८२५	०
५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	१०,९३२,९१०	९,०८९,३७४	१,८४२,७३६	०	११,४८४,३९०	९,५४९,५१८	१,९३४,८७३	०	१२,०६४,८३५	१०,०३३,२१९	२,०३१,६१६	०
६	जलस्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	४,८९९,५८६	३,६०१,६८३	१,२९७,९०३	०	५,०६०,५६५	३,७८१,७६७	१,२७८,७९८	०	५,३९३,५९४	३,९७०,८५६	१,३९२,७३८	०
७	सामाजिक विकास मन्त्रालय	६,१००,५९५	१,५४६,५००	४,५५४,०९५	०	६,४०५,६२५	१,६२३,८२५	४,७८१,८००	०	६,७२५,९०६	१,७०५,०१६	५,०२०,८९०	०
८	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	६७०,५५७	१३७,३४२	५३३,२१५	०	७०४,०८५	१४४,२०९	५५९,८७६	०	७३९,२८९	१५९,४२०	५८७,८७०	०
९	प्रदेश सभा सचिवालय	१४७,११०	०	१४७,११०	०	१५४,४६६	०	१५४,४६६	०	१६२,९८९	०	१६२,९८९	०

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय/	आव. २०८३/८४कोस्रोतअनुमान				आव. २०८४/८५कोस्रोतप्रक्षेपण				आव. २०८५/८६कोस्रोतप्रक्षेपण			
		कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाडँफाँड	कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाडँफाँड	कुल	वित्तीय हस्तान्तरण	नेपाल सरकार	राजस्व बाडँफाँड
	कर्णाली												
१०	प्रदेशलोकसेवा आयोग	१,०५,४०४	०	१,०५,४०४	०	१,१०,६७४	०	१,१०,६७४	०	१,१६,२०८	०	१,१६,२०८	०
११	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२०,०७९	०	२०,०७९	०	२१,०८३	०	२१,०८३	०	२२,१३७	०	२२,१३७	०
१२	अन्य (वित्तीय व्यवस्था, कर्मचारी सुविधा, विविध स्थानीयतह)	६,९६७,२८०	१,१३३,८००	५,८३३,४८०	०	७,३९५,६४४	१,१९०,४९०	६,१२५,१५४	०	७,६८१,४२६	१,२५०,०९४	६,४३१,४१२	०
१३	जम्मा	३५,३९८,५४८	१७,१०९,६८६	१८,२९६,८६२	०	३७,१७४,१५०	१,७९६,२४४	१९,२११,७०५	०	३९,०३९,०८३	१,८८६,७९३	२०,१७२,२९०	०

अनुसूची ३ : मन्त्रालयको त्रिवर्षीय खर्चको अनुमान तथा प्रक्षेपण एवम् कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण तथा सांकेतिकरण

क्र. सं.	बज्जतीनं.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८३/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन			आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण			आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			रणनीति क स्तम्भ	प्राथमिक तालिम	विशेष विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल					
१	३९१०००१	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	३२,०००	४९,८२०	४०,०००	१,८२०	०	४९,८२०	४०,०००	१,८२०	०	४९,८२०	४०,०००	१,८२०	१६	२	२
कर्णाली प्रदेश योजना आयोग																	
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय																	
१	३०७०००१	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१,८२३	१,५२६	६५०,००	८७६,८०	०	१,५२६	६५०,००	८७६,८०	०	१,५२६	६५०,००	८७६,८०	३	३	३
२	३०७०१०१	उद्योग तथा उद्यमोत्साहित संरक्षण निर्देशमाला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	२	३
३	३०७०१०१	उद्योग तथा उद्यमोत्साहित संरक्षण निर्देशमाला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३	३
४	३०७०११०	सिमा विकास तथा रोजगारमुलक तालिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५	३	३
५	३०७०११०	उद्यम विकास तथा प्रवर्द्धन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	३	३

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र. सं.	बजरी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८३/८४को विनियोजन	आ.व. २०८३/८४को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण				रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिक कार्यक्रम	विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था					
६	३०७०२०१/१	कार्यक्रम/प्रदेशीय निर्देशनालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	नगरिको प्राथमिक वरण	६	३	३
७	३०७०२०१/२	डिभिजनल कार्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	नगरिको प्राथमिक वरण	८	३	१
८	३०७०२१०/१	भूतथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	४	नगरिको प्राथमिक वरण	१७	३	३
९	३०७०२१०/२	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	नगरिको प्राथमिक वरण	६	३	३
१०	३०७०२१०/३	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम/पर्याप र्यटन विकास	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	नगरिको प्राथमिक वरण	८	३	३
११	३०७०२१०/४	विगोवन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	नगरिको प्राथमिक वरण	१५	३	३
१२	३०७०३०१/१	वन अमुसन्धन तथा प्रशिक्षण केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	नगरिको प्राथमिक वरण	४	३	३

क्र. सं.	वर्षाशीन.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण	आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण	प्रथमिक	विनियोजन	लैंगिक	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पुनर्जगत वित्तीय व्यय	कुल	चालु	पुनर्जगत वित्तीय व्यय	क	संकेत
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय										
१	३०५०००१	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	७६,८२४	८३,७९६	७७,२९६	६,५००	०	०	१	२
२	३०५०१०१	प्रदेशालेखा नियन्त्रक कार्यालय	२१,८५०	२७,७८४	२५,४८४	२,३००	०	०	१	२
३	३०५०१०१	प्रदेशालेखा ईकाई कार्यालयहरू	६७,२२३	७५,४९५	७२,७२०	२,६९५	०	०	१	२
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय										
१	३१२०००१	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३४,१४५	८५,५९९	७९,७४९	१३,८५०	०	०	२	३
२	३१२०००१	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	१२,८४०	२६,६३६	२४,३०६	२,३३०	०	०	२	३
३	३१२०००१	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिस्ट्रारको कार्यालय	८,५४५	१२,७४८	१२,०४८	७००	०	०	२	३
४	३१२००१०	कृषि यन्त्र विक्री	१,९६२	१,९६०	१,९६०	०	०	०	२	३

क्र. सं.	बजटशीर्षक	कार्यक्रम/अयोजना	आ.व. २०८१/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन				आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण				रणनीति क स्तम्भ	प्राथमिक कार्यक्रम	द्वितीय विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था				
५	३१२००९०	ब्याज अनुदान कार्यक्रम	१,२५७	८१,४१५	०	०	८१,४१५	८१,४१५	८१,४१५	०	०	८१,४१५	८१,४१५	०	०	०	नगरिफो	२	३	३
६	३१२००९०	गतिविधि विम्वनलक्षित विशेष कार्यक्रम	४,५५६	४८,०००	०	०	४८,०००	४८,०००	४८,०००	०	०	४८,०००	४८,०००	०	०	०	नगरिफो	२	३	३
७	३१२००९०	सहकारी विकास कार्यक्रम	४,३९३	११,०८४	०	०	११,०८४	११,३०६	११,३०६	०	०	११,३०६	११,३०६	०	०	०	नगरिफो	२	३	३
८	३१२००९०	प्राङ्गणिक कृषिप्रवर्द्धन रैथाने बाली तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम	१,०६७५	६७,०४९	०	०	६७,०४९	६७,०००	६७,०००	०	०	६७,०००	६७,०००	०	०	०	नगरिफो	२	३	३
९	३१२००९०	कृषिप्रविधि प्रवर्द्धन कृषि प्रसार तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम	३९,९३९	१,०५,१२३	०	०	१,०५,१२३	१,०५,०००	१,०५,०००	०	०	१,०५,०००	१,०५,०००	०	०	०	नगरिफो	२	३	३
१०	३१२००९०	भूमि व्यवस्थापन तथा भू-उपयोग कार्यक्रम	४२२	३,१९६	०	०	३,१९६	३,२६०	३,२६०	०	०	३,२६०	३,२६०	०	०	०	नगरिफो	११	३	२

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र. सं.	बज्जशीनं.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८१/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन				आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण				गतीति क स्तम्भ	प्राथमिक तालक्रम	विगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवा यु संकेत	
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था						
११	३१२००९१२	उत्थमशिल उच्चमूल्य कृषिकार्यक्रम (R+HVAP)	९,५४२	२१,७९३	०	०	०	२१,७८०	२१,७८०	०	०	०	२२,०००	२२,००	०	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	२	३	३
१२	३१२००९१३	कृषितथा पशुपन्छीश्रोत केन्द्रविकास कार्यक्रम	३,६६७	५,१,०४३	०	०	०	५,२,०६९	५,२,०६९	०	०	०	५,३,११०	५,३,११	०	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	१	३	३
१३	३१२०१०११	कृषिविकास निर्देशनालय	२५,४८८	३४,५०५	१,०००	०	३४,५९७	३४,५९७	३४,५९७	१,०२०	०	०	३६,३०९	३५,२६९	१,०४०	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	२	३	३
१४	३१२०१०१६	कृषिविकास कार्यालयहरू	१२०,४८६	१८४,२७९	१,५४५०	०	२०३,७२४	१८७,९६५	१८७,९६५	१,५७,५१९	०	०	२०७,७९९	१९१,७२४	१६,०७५	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	२	३	३
१५	३१२०१०१७	वागवानी विकासकेन्द्रहरू	१२,००८	१७,९९१	२,४५०	०	२०,४४४	१८,३५१	१८,३५१	२,१९३	०	०	२०,९५५	१८,७९८	२,२३७	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	२	३	१
१६	३१२०१०१८	कृषिव्यवसाय प्रवर्द्धनस्थान तथातालिम केन्द्र	१४,०८४	१८,६८५	१,४००	०	२०,४८७	१९,०५१	१९,०५१	१,४२८	०	०	२०,८९६	१९,४४०	१,४५६	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	२	३	३
१७	३१२०१२०५	व्यवसायिक फलफुलबोचा स्थानातथा विकास	२१,९६८	५२,२५२	०	०	५२,५००	५२,५०	५२,५०	०	०	०	५२,७००	५२,७०	०	०	२	प्राथमिक करण नगरिएको	१	३	१

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

क्र.सं.	बज्जरीनं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८१/८३को सशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४को विनियोजन			आ.व. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६को खर्च प्रक्षेपण				गति क स्तम्भ	प्राथमिक कार्यक्रम	विकास स लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत					
१८	३१२०१९०१	कार्यक्रम कृषिव्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४९,६६४	१०,७६१७	०	०	१०,७७६८	१०,९७६६८	११,१९९६४	०	०	११,१९९४	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३	
१९	३१२०१९०२	समासिंचाइ निर्माण तथा मर्मतसम्भार कार्यक्रम	८२,०८०	३४,५२३०	३४,५२३०	०	३५,२०८९	३५,२०८९	३५,४१२२	०	३५,४१२२	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३		
२०	३१२०१९०४	कृषिपूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२,३९७	७७,६५००	७७,६५००	०	७९,२०३०	७९,२०३०	८०,७८७०	०	८०,७८७०	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३		
२१	३१२०२०११	फ्यापन्डी विकास निर्देशनालय	१०,८३३	२५,५९९२०,६९९	४,९००	०	२६,१९९३	२६,१९९३	४,९९८०	२१,५३५	५,०९७	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३		
२२	३१२०२०१३	फ्या अस्पताल तथा फ्या सेवा कार्यालयहरू	६६,८३३	१९९,९९९६	६४,८५०	०	१९९,९९३८	१९९,९९३७	१९८,८३७	१३,९३३६	६७,४७०	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३		
२३	३१२०२९०१	फ्यापन्डी व्यवसाय प्रवर्द्धन फ्या स्वास्थ्यसेवा तथा प्रसार कार्यक्रम	३८,३३४	१२१,७९६	०	०	१२४,१५१	१२४,१५१	१२६,६३४	१२,६६३४	०	०	२	प्राथमिक वरुण नगरिको	२	३	३		
२४	३१२०२९०२	दुग्ध प्रवर्द्धन तथा फ्यापन्डी	२,५८९	२७,९५०	०	०	२८,५०९	२८,५०९	२९,०८०	२९,०८०	०	०	२	प्राथमिक वरुण	२	३	३		

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र. सं.	वडासीनं.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण				गतीति	प्राथमिक	विशेष	लैंगिक	जलवा
			कुल	चालु	पुर्जगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पुर्जगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पुर्जगत	वित्तीय व्यवस्था	क	संकेत
२५	३१२०२९०	आहारा विकास कार्यक्रम	२९९	१०,२००	०	०	१०,३००	१०,३००	०	०	१०,४००	०	०	०	२	१
२६	३१२९११०	मत्स्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२
२७	३१२९११२	पशु सेवा विभाग (संघसर्त अमुदम)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	३
२८	३१२९११२	कृषि विभाग (संघसर्त अमुदम)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	३
२९	३१२९११२	प्रधामन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (संघसर्त अमुदम)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	३
३०	३१२९११२	फाडी क्षेत्र काष्ठमल तथा फलफुल विकास आयोजना (संघसर्त अमुदम)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१
३१	३१२९११२	उच्चमूल्य कृषिस्तु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१

क्र. सं.	बजरी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८३/८४को विनियोजन	आ.व. २०८३/८४को खर्च प्रक्षेपण			आ.व. २०८४/८५को खर्च प्रक्षेपण			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकताक्रम	विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था				
भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास														
१	३३७०००१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	३५,५००	४०,४००	४०,०००	०	९०,४००	४५,४००	४५,०००	०	९५,४००	५०,०००	०	३
२	३३७००१०	ग्रामिण सडक संजाल आयोजना	५०,०००	१०२,०००	१०२,०००	०	११२,०००	०	११२,०००	०	१३२,०००	०	०	३
३	३३७००१०	प्रदेशीय सडक स्थानीय सडक सुधार आयोजना	५०,२०३	३०२,०००	३०२,०००	०	३२२,०००	०	३२२,०००	०	३५२,०००	०	०	३
४	३३७०१०१	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	२१,२००	४५,०००	४५,०००	०	५०,०००	५०,०००	०	०	५५,०००	०	०	३
५	३३७०१०१	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू (चालु)	९०,०००	१५०,०००	१५०,०००	०	१५२,०००	१५२,०००	०	०	१५५,०००	०	०	३
६	३३७०११०	राजधानी एकीकृत पूर्वाधार	११,०००	८००,०००	८००,०००	०	८००,०००	०	८००,०००	०	९००,०००	०	०	३

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

क्र. सं.	बडशीनं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८१/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन			आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण			आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			गर्नीति क स्तम्भ	प्राथमिक ताक्रम	दिगो विका स लक्ष्य त संकेत	लैंगि क संके त	जलवा यु संकेत	
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था				
७	३३७०११०२	विकास कार्यक्रम झोलुङ्गे पुल कार्यक्रम	११९,०००	३६५,०००	३६५,०००	०	४०५,०००	०	४०५,०००	०	४५५,०००	०	४५५,०००	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	९	३	३
८	३३७०११०४	सकरीभक्म, आवास तथा सामुदायिक भवन निर्माण र मर्मत कार्यक्रम	२००,०००	३०५,५००	३०५,५००	०	३३५,५००	०	३३५,५००	०	३६५,५००	०	३६५,५००	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	११	३	३
९	३३७०११०७	सडक मोटरेल पुल कार्यक्रम	३०७,०००	१,००,०००	१,००,०००	०	११०,०००	०	११०,०००	०	१२०,०००	०	१२०,०००	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	१	३	३
१०	३३७०११०८	सडक निर्माण कार्यक्रम	१,५०,७७७	४,००,०००	४,००,०००	०	४,५०,०००	०	४,५०,०००	०	५,००,०००	०	५,००,०००	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	९	३	३
११	३३७०११०९	जम्ता आवास विमन्कोथ तथा पवित्र कृत् वस्ती विकास कार्यक्रम	८०,०००	२००,०००	२००,०००	०	२५०,०००	०	२५०,०००	०	३००,०००	०	३००,०००	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	१	१	३
१२	३३७०२०११	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू	१५,४२१	२५,०००	२५,०००	०	३०,०००	३०,०००	०	०	३५,०००	३५,०००	०	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	८	३	३
१३	३३७०२०११	यातायात	१९,०००	२८,९३३	२८,९३३	०	३०,०००	३०,०००	०	०	३५,०००	३५,०००	०	०	प्राथमिकिक कृषा नगरिस्को	८	३	३

क्र. सं.	बडशीन.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४को विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण			आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			रणनीति	प्राथमिक	दिगो	लैंगिक	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	क	ताक्रम	स	क	
	२	व्यस्थासेवा कार्यालयहरू						०				कृषि			
जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय															
१	३०८००९०	जलस्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	२८,९९०	६३,४४८	०	०	६४,७९६	६४,७९६	०	०	१	प्राथमिक	८	१	२
२	३०८०१९०	खानेपानी, सिंचाइत तथा उर्जा विकास निर्देशमाला	२९,२६०	४०,०९६	०	०	४०,८९८	४०,८९८	०	०	१	प्राथमिक	८	१	२
३	३०८०१९०	खानेपानी, सिंचाइत तथा उर्जा विकास कार्यालयहरू	१३१,५८५	१८८,३७१	०	०	१९२,९३८	१९२,९३८	०	०	१	प्राथमिक	८	१	२
४	३०८०१९०	सिंचाइत आयोजनाहरू	१,०७९,१११	९८०,४७५	९८०,४७५	०	१,०००,०००	१,०००,०००	१,०००,०००	०	८	प्राथमिक	१५	१	१
५	३०८०१९०	नदी निम्न तथा पछि व्यवस्थापन आयोजनाहरू	४९४,६८४	४९२,८९०	४९२,८९०	०	५०२,७९४	५०२,७९४	५०२,७९४	०	१०	प्राथमिक	१३	२	१
६	३०८०१९०	खानेपानी तथा ससफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम	९३५,९९२	८३१,९१०	८३१,९१०	०	८४७,७२२	८४७,७२२	८४७,७२२	०	८	प्राथमिक	६	१	१

क्र. सं.	ब.अ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण				रानीति क स्तम्भ	प्राथमिक ताक्रम	द्विो विका स लक्ष्य सेकेत	लैंगि क सेके त	जलवा यु सेकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यय स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यय स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यय स्था			
७	३०८०११०६	उर्जा विकास कार्यक्रम	५२,९६०	०	९३,०००	०	९३,८६०	०	९४,८६०	०	९६,५५७	०	९६,५५७	०	७	१	१
८	३०८१११२१	राष्ट्रियसूचमा व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	०	२,०००	०	०	२,०४०	२,०४०	०	०	२,०८०	२,०८०	०	०	६	१	२
९	३०८१११२१	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	४,८००	०	७,५००	०	७,६५०	०	७,६५०	०	७,८०३	०	७,८०३	०	६	१	१
१०	३०८१११२४	जलवायु अनुकूलित वृहत् खानेपानी आयोजना (संघ शर्त अमुदम)	६८,३२०	०	९०,१००	०	९१,९०२	०	९१,९०२	०	९३,७४०	०	९३,७४०	०	६	१	१
११	३०८१११२५	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (संघ शर्त अमुदम)	११,२००	०	२०,४००	०	२०,८०८	०	२०,८०८	०	२१,२२४	०	२१,२२४	०	६	१	१
१२	३०८१११२८	मर्मत सम्भार आयोजनाहरू	०	३०६,०८५	०	०	३१२,२०७	३१२,२०७	०	०	३१८,४५१	३१८,४५१	०	०	१२	१	१
१३	३२९०११०८	जलवायु उत्थानशक्ति भू-	०	१,७६,९९८	०	०	१,८३,५५१	०	१,८३,५५१	०	१,८७,९८६	०	१,८७,९८६	०	८	१	१

क्र. सं.	ब.प्र.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन		आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण		रामनीति क स्तम्भ	प्राथमिक कार्यक्रम	क्षेत्रीय विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था				
सामाजिक विकास मन्त्रालय														
१	३५००००१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२१०,०००	२८५,०००	२६०,०००	२५,०००	०	२६५,२००	२५,५००	०	PI	८	३	३
२	३५००००१	प्रदेशी जम्मास्वस्थ प्रयोगशाला	१४,३००	१७,५००	१५,०००	२,५००	०	१८,२०७	१५,६००	०	PI	३	३	३
३	३५०००१०	प्रदेशी स्वास्थ्य आर्पित ब्यक्त्यात्म केन्द्र	४९,३००	२००,०००	५०,०००	१५०,०००	०	२०८,०८०	५२,०२०	०	PI	३	३	३
४	३५०००१०	प्रदेशी खेलकूद परिषद्	१७,६००	१४०,०००	२०,०००	१२०,०००	०	१४७,६५५	२०,८००	०	PI	८	३	३
५	३५००१०१	शिक्षा विकास निर्देशनालय	५९,३००	१८०,०००	६०,०००	१२०,०००	०	१८७,२९७	६२,४२०	०	PI	३	३	३
६	३५००१०१	सामाजिक विकास कार्यालयहरू	१०५,०००	१,१०८,२१०	२०९,९८६	८९८,२२२	०	१,१५८,१९८	२१८,४६९	०	PI	८	३	३
७	३५००२०१	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	५२,०००	५५,०००	५०,०००	५,०००	०	५७,२२२	५,२०२	०	PI	३	३	३
८	३५००२०१	अस्पतालहरू	२८,३२०	७९,७००	३९,५००	४०,२००	०	७९,५९६	३९,७७७	०	PI	३	३	३

क्र.सं.	बडशीनं.	कार्यक्रम/आयोजना	आव. २०८३/८४ को विनियोजन	आव. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				गुणनीति क स्तम्भ	प्राथमिकताक्रम	विकासात्मक लक्ष्य त संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत						
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था						कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था		
	२		०	०	०													
१	३५००२०१	स्वास्थ्य सेवा	४४५,००	४६९,२०	१५०,००	०	४७८,५	१५३,००	०	६४४,२२	४८८,१	१५६,०६	०	५	PI	३	३	
३		कार्यालयहरू	०	४	०		८८	०		०	६०	०						
१०	३५००२०१	आयुर्वेद	१७०,००	१७५,३६	९,६००	०	१७९,२	९,७१२	०	१९२,८५	१८२,८	९,९८८	०	५	PI	३	३	
४		औषधालयहरू	०	७			८२			५	६७							
११	३५००२०१	एनिकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम	१२६,५०	१३६,२५	०	०	१३८,९	०	०	१४१,७६	१४१,७	०	०	५	PI	३	३	
२		स्वास्थ्य	०	६			८१			१	६१							
१२	३५००३०१	मानव संशोधन विकास केन्द्र	१९६,००	२०,०००	१००,००	०	२०,४०	१०२,००	०	१२४,८४	२०,८०	१०४,०४	०	५	PI	३	३	
१			०	०	०		०	०		८	८	०						
१३	३५००४०१	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	१७,४६७	१८,७८७	१२,०७६	०	१९,१६	१२,३१७	०	३२,११०	१९,५४	१२,५६४	०	६	PI	४	३	
१				३०,८६३			३				६							
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय																		
१	३०१०००१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	प्राथमिक कृषि मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१६	२	३
२	३०१००१०	मुख्यमन्त्री कर्णाली रोजगार कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	PI	१	२	१
३	३०१००१०	प्रदेशकर्मचारी अभिलेखालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	प्राथमिक कृषि मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१६	३	३

क्र. सं.	बज्जति. कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण				रणनीति	प्राथमिक	लैंगिक	जलवा
		कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय	व्यवस्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय	व्यवस्था	क	स	संकेत
४	३०१६११० १ प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	३००,०० ०	१,५००,०० ००	१,००,०० ०	०	०	३८२,१८ ८	३६२,१९ ०२	१९,२८६ ०	०	०	१२	१६	२
५	३०१९११२ १ प्रदेशातथा स्थानीयशासम स्वत्विकरण कार्यक्रम	१,००० ०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	१६	२
प्रदेशसभासचिवालयकर्णाली														
१	२०२०००० १३ प्रदेशसभा (सभासुखर उभयमुखको सेवासुविधा)	७,३४२	७,८६१	०	०	०	७,९००	७,९००	०	०	०	४	१	१
२	२०२०००१ १३ प्रदेशसभा (प्रदेशसभा सदस्य पदाधिकारी सेवासुविधा)	७,३५९	६,९३०	०	०	०	७,०५०	७,०५०	०	०	०	४	१	२
३	२०२०००१ २३ प्रदेशसभा सचिवालय (चालु खर्च)	६,७०९	६,९८९	०	०	०	६,२८०	६,२८०	०	०	०	१२	१	३
४	२०२०००१ २४ प्रदेशसभा सचिवालय (पूँजीगत)	९,९३३	७,८००	०	०	०	७,९५६	०	७,९५६	०	०	१२	८	३
प्रदेशलोकसेवाआयोग														
१	२१००००१ प्रदेशलोक	६,६,९५५	१,००,०४	०	०	०	१,०२,०४	१,०२,०	०	०	०	१२	१७	२

क्र. सं.	ब.प्र.शीर्ष.	कार्यक्रम/ आयोजना	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को विनियोजन			आ.व. २०८४/८५ को खर्च प्रक्षेपण			आ.व. २०८५/८६ को खर्च प्रक्षेपण			रानीति क स्तम्भ	प्राथमिक ताक्रम	द्विो विका स लक्ष्य सेकेत	लैंगि क सेके त	जलवा यु सेकेत
			कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था	कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यव स्था			
१३		सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च स्मेत)	०	०			१	४१			२	८२			वर्णन नरिणको		
२	२१००००११४	प्रदेशलोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च स्मेत पुजित)	५,०००	०	५,०००	०	५,१००	०	५,१००	०	५,२०२	०	५,२०२	०	प्राथमिक वर्णन नरिणको	१७	२
मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालय																	
१	२१६०००११३	मुख्य न्यायाधिवक्ता को कार्यालय	१६,७००	१७,३७७	०	०	१७,७२५	१७,७२५	०	०	१८,०७९	१८,०७९	०	०	प्राथमिक वर्णन नरिणको	१६	३
२	२१६०००११४	मुख्य न्यायाधिवक्ता को कार्यालय	५,००	०	५,००	०	५,१०	०	५,१०	०	५,२०	०	५,२०	०	प्राथमिक वर्णन नरिणको	१६	३

अनुसूची ४ : मन्त्रालयको कार्यक्रमगत त्रिवर्षीय स्रोतको अनुमान तथा प्रक्षेपण

क्र.सं.	व.अशीर्नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आब. २०८३/८४कोस्रोतअनुमान				आब. २०८४/८५कोस्रोतप्रक्षेपण				आब. २०८५/८६कोस्रोतप्रक्षेपण			
			कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
कर्णाली प्रदेश योजना आयोग														
१	३११०००११३	कर्णाली प्रदेश योजना आयोग	४१,८२०	४१,८२०	०	०	४२,६५६	४२,६५६	०	०	४३,५१०	४३,५१०	०	०
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय														
१	३०७०००११	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१,५२६,८००	१,५२६,८००	०	०	१,६०२,२१६	१,६०२,२१६	०	०	१,६३४,२६०	१,६३४,२६०	०	०
२	३०७०१०११	उद्योग तथा उपभोक्ताहित संरक्षण निर्देशनालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	३०७०१०१२	उद्योग तथा उपभोक्ताहित संरक्षण कार्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	३०७०११०१	सिप विकास तथा रोजगारमुलक तालिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	३०७०११०२	उद्यम विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	३०७०२०११	प्रदेश वन निर्देशनालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	३०७०२१०१	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	३०७०२१०२	एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	३०७०२१०३	पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम/पर्यापर्यटन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

क्र.सं. ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८३/८४को सोत अनुमान				आ.व. २०८४/८५को सोत प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६को सोत प्रक्षेपण			
		कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाई	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाई	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाई
	विकास												
११	३०७०२९०४ दिगो वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१२	३०७०३०११ वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय													
१	३०५०००११ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	८३,७१६	८३,७१६	०	०	८३,०००	८३,०००	०	०	९१,८००	९१,८००	०	०
२	३०५०१०११ प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	२७,७८४	२७,७८४	०	०	२७,०००	२७,०००	०	०	३०,७००	३०,७००	०	०
३	३०५०१०१२ प्रदेश लेखा ईकाई कार्यालयहरू	७५,४१५	७५,४१५	०	०	७७,२२०	७७,२२०	०	०	७८,६००	७८,६००	०	०
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय													
१	३१२०००११ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	८५,५९१	८५,५९१	०	०	८६,९८९	८६,९८९	०	०	८७,९०६	८७,९०६	०	०
२	३१२०००१२ एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	२६,६३६	२६,६३६	०	०	२७,९६९	२७,९६९	०	०	२७,७९३	२७,७९३	०	०
३	३१२०००१३ भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालय	१२,७४८	१२,७४८	०	०	१३,००३	१३,००३	०	०	१३,२६४	१३,२६४	०	०
४	३१२००१०२ कृषि यन्त्रीकरण कार्यक्रम	१९,६००	१९,६००	०	०	१९,९९२	१९,९९२	०	०	२०,३९२	२०,३९२	०	०
५	३१२००१०३ व्याज अनुदान कार्यक्रम	८९,४९५	८९,४९५	०	०	८९,४९५	८९,४९५	०	०	८९,४९५	८९,४९५	०	०
६	३१२००१०४ गरिव तथा विपन्न लक्षित विशेष कार्यक्रम	४८,०००	४८,०००	०	०	४८,९६०	४८,९६०	०	०	४९,९४०	४९,९४०	०	०
७	३१२००१०८ सहकारी विकास कार्यक्रम	१९,०८४	१९,०८४	०	०	१९,३०६	१९,३०६	०	०	१९,५३३	१९,५३३	०	०

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आव. २०८३/८४ को सोत अनुमान				आव. २०८४/८५ को सोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को सोत प्रक्षेपण			
			कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाँड
८	३१२००९०९	प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन, रैथाने बाली तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम	६७,०४९	६७,०४९	०	०	६८,०००	६८,०००	०	०	६८,५००	६८,५००	०	०
९	३१२००९१०	कृषि प्रविधि प्रवर्द्धन, कृषि प्रसार तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम	१०५,१२३	१०५,१२३	०	०	१०७,०००	१०७,०००	०	०	१०८,०००	१०८,०००	०	०
१०	३१२००९११	भूमि व्यवस्थापन तथा भू-उपयोग कार्यक्रम	३,१९६	३,१९६	०	०	३,२६०	३,२६०	०	०	३,३२६	३,३२६	०	०
११	३१२००९१२	उत्थानशील उच्च मूल्य कृषि कार्यक्रम (IR-HVAP)	२१,७९३	२१,७९३	०	०	२१,८००	२१,८००	०	०	२२,०००	२२,०००	०	०
१२	३१२००९१३	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत केन्द्र विकास कार्यक्रम	५१,०४३	५१,०४३	०	०	५२,०६९	५२,०६९	०	०	५३,११०	५३,११०	०	०
१३	३१२०१०११	कृषि विकास निर्देशनालय	३५,५०५	३५,५०५	०	०	३५,५१७	३५,५१७	०	०	३६,३०९	३६,३०९	०	०
१४	३१२०१०१६	कृषि विकास कार्यालयहरू	१९९,७२९	१९९,७२९	०	०	२०३,७२४	२०३,७२४	०	०	२०७,७९९	२०७,७९९	०	०
१५	३१२०१०१७	वागवानी विकास केन्द्रहरू	२०,१४१	२०,१४१	०	०	२०,५४४	२०,५४४	०	०	२०,९५५	२०,९५५	०	०
१६	३१२०१०१८	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	२०,०८५	२०,०८५	०	०	२०,४८७	२०,४८७	०	०	२०,८९६	२०,८९६	०	०
१७	३१२०१२०५	व्यवसायिक फलफुल बगैचा स्थापना तथा विकास कार्यक्रम	५२,२५२	५२,२५२	०	०	५२,५००	५२,५००	०	०	५२,७००	५२,७००	०	०
१८	३१२०१९०१	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१०७,६१७	१०७,६१७	०	०	१०९,७६८	१०९,७६८	०	०	१११,९६४	१११,९६४	०	०

क्र.सं.	व.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आव. २०८३/८४ को सोत अनुमान				आव. २०८४/८५ को सोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को सोत प्रक्षेपण			
			कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाडफाँड
१९	३१२०१९०२	साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	३४५,२३०	३४५,२३०	०	०	३५२,०८९	३५२,०८९	०	०	३५४,१२२	३५४,१२२	०	०
२०	३१२०१९०४	कृषि पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	७७,६५०	७७,६५०	०	०	७९,२०३	७९,२०३	०	०	८०,७८७	८०,७८७	०	०
२१	३१२०२०१९	पशुपन्थी विकास निर्देशनालय	२५,५९९	२५,५९९	०	०	२६,१११	२६,१११	०	०	२६,६३२	२६,६३२	०	०
२२	३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरू	१९१,११६	१९१,११६	०	०	१९४,९३८	१९४,९३८	०	०	१९८,८३७	१९८,८३७	०	०
२३	३१२०२०११	पशुपन्थी व्यवसाय प्रवर्द्धन, पशु स्वास्थ्य सेवा तथा प्रसार कार्यक्रम	१२१,७१६	१२१,७१६	०	०	१२४,१५१	१२४,१५१	०	०	१२६,६३४	१२६,६३४	०	०
२४	३१२०२०२२	दुग्ध प्रवर्द्धन तथा पशुपन्थी आहारा विकास कार्यक्रम	२७,९५०	२७,९५०	०	०	२८,५०९	२८,५०९	०	०	२९,०८०	२९,०८०	०	०
२५	३१२०२०३३	मत्स्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१०,२००	१०,२००	०	०	१०,३००	१०,३००	०	०	१०,४००	१०,४००	०	०
२६	३१२०१९०२०	पशु सेवा विभाग (संघीय सशर्त)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२७	३१२०१९२९	कृषि विभाग (संघ सशर्त अनुदान)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२८	३१२०१९२३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (संघ सशर्त अनुदान)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

क्र.सं.	व्य.शीर्षक	आव. २०८३/८४ को सोत अनुमान				आव. २०८४/८५ को सोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को सोत प्रक्षेपण			
		कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्व बाडँफाँड
२९	पहाडी क्षेत्र काष्ठफल तथा फलफूल विकास आयोजना (संघ सशर्त अनुदान)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३०	उच्च मूल्य कृषिस्तु उत्पादक शील कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास													
१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	८०,४००	०	८०,४००	०	९०,४००	०	९०,४००	०	९९,४००	०	९९,४००	०
२	ग्रामिण सडक संजाल आयोजना	१०२,०००	०	१०२,०००	०	११२,०००	०	११२,०००	०	१३२,०००	०	१३२,०००	०
३	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार आयोजना	३०२,०००	०	३०२,०००	०	३२२,०००	०	३२२,०००	०	३५२,०००	०	३५२,०००	०
४	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	४५,०००	०	४५,०००	०	५०,०००	०	५०,०००	०	५५,०००	०	५५,०००	०
५	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु (चालु)	१५०,०००	०	१५०,०००	०	१५२,०००	०	१५२,०००	०	१५५,०००	०	१५५,०००	०
६	राजधानी एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	८००,०००	०	८००,०००	०	८००,०००	०	८००,०००	०	९००,०००	०	९००,०००	०
७	झोलुङ्गे पुल कार्यक्रम	३६५,०००	०	३६५,०००	०	४०५,०००	०	४०५,०००	०	४५५,०००	०	४५५,०००	०
८	सरकारी भवन, आवास तथा सामुदायिक भवन निर्माण र मर्मत कार्यक्रम	३०५,५००	०	३०५,५००	०	३३५,५००	०	३३५,५००	०	३६५,५००	०	३६५,५००	०

क्र.सं. ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८३/८४को सोत अनुमान				आ.व. २०८४/८५को सोत प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६को सोत प्रक्षेपण			
		कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड
१	३३७०१९०७ सडक मोटरवेल पुल कार्यक्रम	१००,०००	०	१००,०००	०	११०,०००	०	११०,०००	०	१२०,०००	०	१२०,०००	०
१०	३३७०१९०८ सडक निर्माण कार्यक्रम	४,०००,०००	०	४,०००,०००	०	४,५००,०००	०	४,५००,०००	०	५,०००,०००	०	५,०००,०००	०
११	३३७०१९०९ जनता आवास विपन्नको घर तथा एकिकृत वस्ती विकास कार्यक्रम	२००,०००	०	२००,०००	०	२५०,०००	०	२५०,०००	०	३००,०००	०	३००,०००	०
१२	३३७०२०११ यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	२५,०००	०	२५,०००	०	३०,०००	०	३०,०००	०	३५,०००	०	३५,०००	०
१३	३३७०२०१२ यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	२८,९३३	०	२८,९३३	०	३०,०००	०	३०,०००	०	३५,०००	०	३५,०००	०
जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय													
१	३०८००९०१ जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	६३,४४८	६३,४४८	०	०	६४,७१६	६४,७१६	०	०	६६,०११	६६,०११	०	०
२	३०८०१९०१ खानेपानी, सिंचाइ तथा उर्जा विकास निर्देशनालय	४०,०९६	४०,०९६	०	०	४०,८१८	४०,८१८	०	०	४१,७१७	४१,७१७	०	०
३	३०८०१९०२ खानेपानी, सिंचाइ तथा उर्जा विकास कार्यालयहरु	१८८,३७१	१८८,३७१	०	०	१९२,१३८	१९२,१३८	०	०	१९५,९८१	१९५,९८१	०	०
४	३०८०१९०३ सिंचाइ आयोजनाहरु	९८०,४७५	०	९८०,४७५	०	१,०००,०८५	०	१,०००,०८५	०	१,०२०,०८६	०	१,०२०,०८६	०
५	३०८०१९०४ नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन आयोजनाहरु	४९२,८९०	०	४९२,८९०	०	५०२,७४७	०	५०२,७४७	०	५१२,८०२	०	५१२,८०२	०
६	३०८०१९०५ खानेपानी तथा ससफाइ सम्बन्धी कार्यक्रम	८३१,१००	०	८३१,१००	०	८४७,७२२	०	८४७,७२२	०	८६४,६७६	०	८६४,६७६	०
७	३०८०१९०६ उर्जा विकास कार्यक्रम	९३,०००	९३,०००	०	०	९४,८६०	९४,८६०	०	०	९६,७५७	९६,७५७	०	०

क्र.सं. बडशी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आव. २०८३/८४ को सोत अनुमान				आव. २०८४/८५ को सोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६ को सोत प्रक्षेपण			
		कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाडफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाडफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाडफाँड
८	३०८९१११२१ राष्ट्रिय मूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	२,०००	०	२,०००	०	२,०४०	०	२,०४०	०	२,०८०	०	२,०८०	०
९	३०८९१११२१ खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	७,५००	७,५००	०	०	७,६५०	७,६५०	०	०	७,८०३	७,८०३	०	०
१०	३०८९१११२४ जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना (संघ शसर्त अनुदान)	९०,१००	०	९०,१००	०	९१,९०२	०	९१,९०२	०	९३,७४०	०	९३,७४०	०
११	३०८९१११२५ खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुस्तर्थापना कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	२०,४००	०	२०,४००	०	२०,८०८	०	२०,८०८	०	२१,२२४	०	२१,२२४	०
१२	३०८९१११२८ मर्मत सम्भार आयोजनाहरू	३०६,०८५	२९९,५६०	६,५२५	०	३१२,२०७	३०५,५५३	६,६५४	०	३१८,४५१	३११,६६२	६,७८९	०
१३	३२९०१११०८ जलवायु उत्थानशील भू-परीधी जीविकोपार्जन आयोजना (संघ शसर्त)	१७९,९१८	१७९,९१८	०	०	१८३,५९६	१८३,५९६	०	०	१८७,१८६	१८७,१८६	०	०
सामाजिक विकास मन्त्रालय													
१	३५००००११ सामाजिक विकास मन्त्रालय	२८५,०००	२८५,०००	०	०	२९०,७००	२९०,७००	०	०	२९६,५१४	२९६,५१४	०	०
२	३५००००१३ प्रदेश जमस्वस्थ प्रयोगशाला	१७,५००	१७,५००	०	०	१७,८५०	१७,८५०	०	०	१८,२०७	१८,२०७	०	०
३	३५००००१०१ प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	२००,०००	२००,०००	०	०	२०४,०००	२०४,०००	०	०	२०८,०८०	२०८,०८०	०	०
४	३५००००१०२ प्रदेश खेलकूद परिषद्	१४०,०००	१४०,०००	०	०	१४२,८००	१४२,८००	०	०	१४५,६५६	१४५,६५६	०	०
५	३५०००१०११ शिक्षा विकास निर्देशनालय	१८०,०००	१८०,०००	०	०	१८३,६००	१८३,६००	०	०	१८७,२७२	१८७,२७२	०	०

क्र.सं.	व.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०८३/८४को सोत अनुमान				आ.व. २०८४/८५को सोत प्रक्षेपण				आ.व. २०८५/८६को सोत प्रक्षेपण			
			कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजश्व बाईफाँड
६	३५००१०१२	सामाजिक विकास कार्यालयहरू	१,१०८,२१०	१,१०८,२१०	०	०	१,१३०,३७४	१,१३०,३७४	०	०	१,१५२,९८१	१,१५२,९८१	०	०
७	३५००२०११	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	५५,०००	५५,०००	०	०	५६,१००	५६,१००	०	०	५७,२२२	५७,२२२	०	०
८	३५००२०१२	अस्पतालहरू	७१७,०००	७१७,०००	०	०	७३१,३४०	७३१,३४०	०	०	७४५,९६७	७४५,९६७	०	०
९	३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू	६१९,२०४	६१९,२०४	०	०	६३१,५८८	६३१,५८८	०	०	६४४,२२०	६४४,२२०	०	०
१०	३५००२०१४	आयुर्वेद औषधालयहरू	१८५,३६७	१८५,३६७	०	०	१८९,०७४	१८९,०७४	०	०	१९२,८५५	१९२,८५५	०	०
११	३५००२१०२	एकिकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम	१३६,२५६	१३६,२५६	०	०	१३८,९८१	१३८,९८१	०	०	१४१,७६१	१४१,७६१	०	०
१२	३५००३०११	मानव संसाधन विकास केन्द्र	१२०,०००	१२०,०००	०	०	१२२,४००	१२२,४००	०	०	१२४,८४८	१२४,८४८	०	०
१३	३५००४०११	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	३०,८६३	३०,८६३	०	०	३१,४८०	३१,४८०	०	०	३२,९१०	३२,९१०	०	०
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय														
१	३०१०००११	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	३०१००१०२	मुख्यमन्त्री कार्याली रोजगार कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	३०१००१०३	प्रदेश कर्मचारी अभिलेखालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	३०१०११०१	कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	१,६००,०००	५,००,०००	१,१००,०००	०	३८२,९८८	३८२,९८८	०	०	१३२,९८८	१३२,९८८	०	०
५	३०११११२१	प्रदेश तथा स्थानीय शासन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

क्र.सं. ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आव. २०८३/८४को सोत अनुमान				आव. २०८४/८५को सोत प्रक्षेपण				आव. २०८५/८६को सोत प्रक्षेपण			
		कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाई	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाई	कुल	नेपाल सरकार	वित्तीय हस्तान्तरण	राजस्थ बाईफाई
	सबलीकरण कार्यक्रम												
प्रदेश सभा सचिवालय कर्णाली													
१	२०२००००१३ प्रदेश सभा (सभामुख र उपसभामुखको सेवा सुविधा)	७,८६१	७,८६१	०	०	७,९००	७,९००	०	०	८,०००	८,०००	०	०
२	२०२००००११३ प्रदेश सभा (प्रदेश सभा सदस्य र पदाधिकारी सेवा सुविधा)	६९,३००	६९,३००	०	०	७०,५००	७०,५००	०	०	७१,१००	७१,१००	०	०
३	२०२००००१२३ प्रदेश सभा सचिवालय (चालु खर्च)	६१,४८९	६१,४८९	०	०	६२,८००	६२,८००	०	०	६३,९००	६३,९००	०	०
४	२०२००००१२४ प्रदेश सभा सचिवालय (पूँजित)	७,८००	७,८००	०	०	७,९५६	७,९५६	०	०	८,११५	८,११५	०	०
प्रदेश लोक सेवा आयोग													
१	२१०००००११३ प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)	१००,०४०	१००,०४०	०	०	१०२,०४१	१०२,०४१	०	०	१०४,०८२	१०४,०८२	०	०
२	२१०००००११४ प्रदेश लोक सेवा आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत पुँजित)	५,०००	५,०००	०	०	५,१००	५,१००	०	०	५,२०२	५,२०२	०	०
मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय													
१	२१६००००११३ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	१७,३७७	१७,३७७	०	०	१७,७२५	१७,७२५	०	०	१८,०७९	१८,०७९	०	०
२	२१६००००११४ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	५००	५००	०	०	५१०	५१०	०	०	५२०	५२०	०	०

अनुसूची ५ : बहुवर्षीय आयोजनाहरूको विवरण

क्र. सं.	मन्त्रालय/निकाय	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	अवधि (वर्षमा)	अनुमानित लागत (रु. हजारमा)	संचालन हुने जिल्लाहरू	आ.व. २०८३/८४ विनियोजन	आ.व. २०८४/८५ को प्रक्षेपण	आ.व. २०८५/८६ को प्रक्षेपण
१	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२०१२	डिभिजन वन कार्यलय भेरी भवन निर्माण	३	२६,९५७,०५९	सुर्खेत	२०,०००	०	०
२	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०२	बुलबुले गुल्योजना कार्यान्वयन	२	११,२३६,८६४	सुर्खेत	४,०००	०	०
३	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०३	काक्रेविहार वरीपरि कम्पाउन्ड वाल निर्माण	३	११८,५४२,५६२	सुर्खेत	२०,०००	०	०
४	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०३	कुपिण्डे जलाधार संरक्षण विशेष आयोजना	३	४३,७१६,२५०	सल्यान	०	०	०
५	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०३	खारा जनयुद्ध संग्रहालय	१	१२८,९२६,७९३	रुकुम पश्चिम	०	०	०
६	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०३	चौहान पार्क निर्माण	४	२२,७००,०००	सुर्खेत	०	०	०
७	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	३०७०२९०३	रारा पर्यटकिय पर्यटकिय पुर्वाधार निर्माण	४	४५२,९१०,४७९	मुगु	०	०	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

८	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३१२०१९०४	प्रादेशिक रिफ्रल भेटेरीनरी अस्पताल निर्माण	३	१२९,८६५	सुर्खेत	०	०	०
९	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय भवन निर्माण कालिकोट	३	५६,३३६	कालिकोट	०	०	०
१०	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३१२०२०१३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय भवन निर्माण, जाजरकोट	३	५०,००९	जाजरकोट	०	०	०
११	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१८४७४	बारेकोट ८ सागुतरा र नलगाड ५ सिर्के जोड्ने मोटेरेबल पुल बहुबर्षिय	३	४८,१९१	जाजरकोट	५,०००	०	०
१२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	असुरेनी कोलखोला झो.पु.निर्माण वडा नं.९	२	३,३२०	सुर्खेत	१,८००	०	०
१३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	आल्लेखोला झो.पु.	२	४,९२९	मुगु	२,५००	०	०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	अखाडी झो.पु पलाता ८, कालिकोट	२	३,००१	कालिकोट	०	०	०
१५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	ओखरगाड खोला झो.पु निर्माण योजना	२	४,८३८	कालिकोट	२,०००	१,५००	०
१६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	कुकुरफाल्ना झुलुङ्गे पुल	२	७,९३९	हुम्ला	५,०००	०	०
१७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	खाडाचक्र ८ मा दलित टोलको छायाँढुंगी खोलामा झो.पु. निर्माण योजना	२	३,२४८	कालिकोट	१,०००	०	०
१८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	खारखोला ठाकुरसम्म (सारदा नदी) झो.पु. कालिमाटी ०४	२	९,६५९	सल्यान	४,५००	०	०
१९	भौतिक	३३७०१९०२	खुल्पी झुलुङ्गे पुल	२	५,५७९	जुम्ला	३,५००	०	०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	पूर्वाधार तथा शहरी विकास		निर्माण आयोजना						
२०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गमघट्ट देखि बाँटमाडु झो.पु.	२	५,७४२	मुगु	३,५००	०	०
२१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गरानी खोला पुदु देखि पाल्ता जोड्ने झो.पु. नलगाड ११	२	६,०१०	जाजरकोट	२,०००	०	०
२२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गहरा स्कूल -गैरीकटेरी जोड्ने झो.पु. (बालुवा संग्रहि खोला) ब.कु.न.पा.	२	१०,०४२	सल्यान	५,०००	०	०
२३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गाइतान्ना झो.पु निर्माण	२	५,२५२	कालिकोट	१,५००	१,०००	०
२४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गोठाले देखि सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण	२	३,३८८	कालिकोट	१,०००	०	०
२५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	गोर्लिगौडा नेहो झो.पु निर्माण	२	९,८९०	हुम्ला	३,५००	३,५००	०
२६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	घट्टेखोला टुष्ट पुल, सिंजा गा.पा. ३ पिगी, जुम्ला।	२	५,८४९	जुम्ला	३,५००	०	०
२७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	घुईयाबारी गंगटे जोड्ने झो.पू कालिमाटी ०७ सल्यान	२	२२,३४३	सल्यान	५,०००	४,०००	०
२८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	चामुण्डा २ लहरे देखि ठाटिकाथँ ३ सुइया जोड्ने झो.पु	२	५,७७२	दैलेख	५००	०	०
२९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	चुकेपाखा मानडाँडा भलाखर्क ब.कु.न.पा. ६	२	५,३२६	सल्यान	२,५००	०	०
३०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	चौड जोगीढुंगा झोलुङ्गे पुल निर्माण, निमाथल आ.न.पा. ३	२	६,२३९	दैलेख	४,०००	०	०
३१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	छेपाडी बाट पूर्ण झो.पु आठबिस न.पा. ९	२	५,६९९	दैलेख	१,०४३	०	०
३२	भौतिक पूर्वाधार तथा	३३७०१९०२	जोडुघट्ट मथेडा झु.पु. निर्माण सिंजा गा.पा. ६ जोडु जुम्ला।	२	५,६४९	जुम्ला	४,०००	०	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	शहरी विकास								
३३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	डिलघट्ट जिउला झो.पु.	२	६,६१३	मुगु	४,०००	०	०
३४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	डुङ्गेश्वर बजार त्रिवेकुलना झोलुङ्गे पुल निर्माण डुङ्गेश्वर गा.पा ६	२	४,६९५	दैलेख	२,७००	०	०
३५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	डोग्रेखोलाको तारे ढुंगामा झो.पु निर्माण रास्कोट-३, कालीकोट	२	२,४१७	कालिकोट	१,०००	०	०
३६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	तिपेडी खोला झो.पु महाबु गा.पा २,३	२	५,०६६	दैलेख	२,५००	०	०
३७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	त्रिवेणी दोवान झो.पु निर्माण नारायण ९ भवानी दैलेख	२	५,३०२	दैलेख	२,०००	०	०
३८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	दक्क्याल खोला झो.पु.	२	४,६५०	मुगु	२,५००	०	०
३९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	दुवला बाट रुकुमपश्चिम कालाघारी जोड्ने झो.पु. निर्माण	२	९,०९३,७७२	जाजरकोट	३,५००	३,५००	०
४०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	धनबोट खोरगडा खोला माडलेखोला झोलुङ्गेपुल पन्चपुरी-७	२	३,२०१	सुर्खेत	१,५००	०	०
४१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	ध्याप गोढीखोला झोलुङ्गे पूल निर्माण ठाँटिकाधुँ गा.पा ३	२	३,६७८	दैलेख	१,५००	०	०
४२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	नाइका टाकुरा झो.पु डुङ्गेश्वर गा.पा ३	२	५,०८६	दैलेख	३,०००	०	०
४३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	नुवाकोटी खोला झो.पु.	२	३,९३८	मुगु	४,०००	०	०
४४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २	२	५,७७७	रुकुम पश्चिम	२,०००	२,०००	०
४५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पानीगैरा झोलुङ्गे पुल निर्माण त्रिवेणी गापा २	२	५,७७७	हुम्ला, रुकुम पश्चिम	३,५००	०	०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

४६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पापु घट्ट झो.पु	२	३,८५२	मुगु	२,०००	०	०
४७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पिपलतरा झोलुङ्गे पुल निर्माण छेडागाड १ र ३	२	७,६८६	जाजरकोट	२,०००	२,५००	०
४८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पेरे भित्र झोलुङ्गे पुल निर्माण संकर झरना माथि	२	५,९८८	जुम्ला	४,०००	०	०
४९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	पैमा खोला झो.पु	२	५,९९५	हुम्ला	४,५००	०	०
५०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बडिला झो.पु. डुङ्गेश्वर गा.पा ३	२	५,८५९	दैलेख	२,२००	०	०
५१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बड्ढाखोला झो.पु निर्माण नरहरीनाथ ६	२	२,७२१	कालिकोट	०	०	०
५२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बबई हात्तिखाल बाटुल्ले झो. पु. भेरीगंगा ६	२	४६,५००	सुर्खेत	१०,०००	०	०
५३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बारगाउँ ताम्ति गाउँ जोड्ने झुलुगे पुल	२	५,९८४	जुम्ला	४,०००	०	०
५४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बालाखोला झोलुङ्गे पुल निर्माण योजना ठाँटिकाँध गा.पा ५	२	५,११६	दैलेख	२,५००	०	०
५५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	बिजुक्किया कटसाडि झो.पु.	२	६,३४२	मुगु	१,५००	०	०
५६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	भकभके पानी जुकानेपानी झो.पु निर्माण योजना आठबिस न.पा ९ दैलेख	२	४,३१७	दैलेख	२,५००	०	०
५७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	भदे कुइया पानि कर्णाली करीडेर जोड्ने झो.पु निर्माण	२	६,२८३	कालिकोट	२,५००	२,५००	०
५८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	भेरा खोला झो.पु निर्माण	२	६,०२४	कालिकोट	१,५००	१,०००	०
५९	भौतिक	३३७०१९०२	मलुका हितगल्छी झो.पु	२	५,६०६	दैलेख	३,६००	०	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	पूर्वाधार तथा शहरी विकास		भगवतीमाई गा.पा ५						
६०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	महामाघी जोडने झो.पु. मुगुक कार्मारोड	२	७२,८४६	मुगु	६०,०००	०	०
६१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	मुथीगाउँ खोलिबजार झो.पु	२	६,२३७	दैलेख	४,०००	०	०
६२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	मुलखोला झो.पु. पचालझरना -५, कालीकोट	२	३,९०७	कालिकोट	१,९००	०	०
६३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	युईटिङ्ग झो.पु.	२	७,६०९	मुगु	४,०००	०	०
६४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	रातोपानी झो.पु. निर्माण	२	५,९८५	हुम्ला	४,५००	०	०
६५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	रास्केकोट झो.पुल सान्नी त्रिवेणी १ र खाडाचक्र १	२	२,५५८	कालिकोट	०	०	०
६६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	लगाम तोक्मा झोलुङ्गेपुल पञ्चपुरि न.पा.-३	२	४,८८६	सुर्खेत	२,८००	०	०
६७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	लयाँटा विरिया झुझ झो.पु आठविस नपा १	२	५,७५५	दैलेख	१,५००	०	०
६८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	लिखावाड जिपसिङ्ग झो.पु बाँफिकोट गा.पा	२	७,७६२	हुम्ला, रुकुम पश्चिम	४,५००	०	०
६९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	साझा खेत झो.पु. निर्माण शिवालय ९ र छेडागाड १	२	५,४९१	जाजरकोट	३,०००	०	०
७०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	सियाला देउली सिम सम्म झोलुङ्गे पुल निर्माण ठाँटीकाँध ६	२	५,८५९	दैलेख	३,८००	०	०
७१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	सुकुमाला बत्तिसे खोला झोलुङ्गेपुल ब्राह्मताल गा.पा.-३	२	३,९८१	सुर्खेत	२,५००	०	०
७२	भौतिक पूर्वाधार तथा	३३७०१९०२	स्याउले गडाज्युला झो.पु भैरवी ४	२	८,०००	दैलेख	२,०००	०	०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	शहरी विकास								
७३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०२	हुक्काने खोला गोर्खे झो.पु. आठबिस ५	२	५,५२५	दैलेख	३,०००	०	०
७४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०४	कृष्ण प्रसाद भट्टराई स्मृति प्रतिष्ठान भवन निर्माण	३	१२३,०२९	सुर्खेत	५,०००	०	०
७५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०४	प्रदेश मन्त्रालयहरूको एकिकृत प्रशासनिक भवन तथा प्रशासनिक क्षेत्र कम्पाउन्ड पर्खाल निर्माण	३	४,६१८,९१५	सुर्खेत	१,०००,०००	१,०००,०००	१,०००,०००
७६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	अम्माडा वेली ब्रिज	३	४७,४८१	जुम्ला	१५,०००	०	०
७७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	कल्यान पक्कि पुल	३	३१,९४९	जाजरकोट	१०,०००	०	०
७८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	काउली बेलीबृज	२	४६,८१२	जाजरकोट	२०,०००	०	०
७९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	कार्कीज्यूला देखि सुवाकोट जोड्ने बेलीब्रिज	३	१८,६०८	जाजरकोट	९,०००	०	०
८०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	कालीन्चोक एयरपोर्ट जानेबाटोमा इत्राम्मखोला पुल	३	५९,९७२	सुर्खेत	२०,०००	१५,०००	०
८१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	कैलाशटोल करेखोला वडा कार्यालय जोड्ने देवस्थान टोल सुकौरा खोला पक्की पुल	२	१७,५८४	सुर्खेत	५,०००	०	०
८२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	कोलिबगर पक्कि पुल निर्माण, त्रिपुरासुन्दरी-०७, डोल्पा	२	६०,०००	डोल्पा	२५,०००	२५,०००	०
८३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	खुर्पाखोला पक्की पुल	२	४८,२९८	जाजरकोट	२०,०००	०	०
८४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	खोर्केखोला पुल वी.न.पा. ६ र ४	३	५८,६१२	सुर्खेत	२५,०००	२५,०००	०
८५	भौतिक	३३७०१९०७	गणेशचोक खारखोली पुल	२	१७,२०८	सुर्खेत	५,०००	०	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	पूर्वाधार तथा शहरी विकास		निर्माण						
८६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	घारीखोला सडक पुल आठविसकोट बाफिकोट	२	५४,६१८	रुकुम पश्चिम	२०,०००	२०,०००	०
८७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	चाँदनीचौक तल्लोपर्सैनी पक्की पुल वीरन्द्रनगर ९	३	४५,१५८	सुर्खेत	२०,०००	१५,०००	०
८८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	चिन्याथापा खोला आर सी सी पुल, आठविस न.पा, दैलेख	२	४९,९९९	दैलेख	८,०००	०	०
८९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	छिन्खेतखोला मोटेबल पुल बाफिकोट	२	६७,८१२	रुकुम पश्चिम	२५,०००	२५,०००	०
९०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	छेडागाड मनाघाट वेलिब्रिज छेडागाड नगरपालिका १ र १२ जाजरकोट	२	३८,६३०	जाजरकोट	०	०	०
९१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	छेरावगर पक्कीपुल निर्माण	३	७०,३११	रुकुम पश्चिम	२५,०००	०	०
९२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	जारकोट पक्की पुल	४	१,३३९,६९०	कालिकोट	९०,०००	०	०
९३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	जैरिगाड सडकपुल निर्माण, ठुलिभेरी-०१, डोल्पा	२	६०,०००	डोल्पा	२०,०००	०	०
९४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	जोगिवाडा पक्की पुल, हिमा ३	३	७९,९०२	जुम्ला	२०,०००	२०,०००	०
९५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	झुगला बेली ब्रिज वा मोटेबल पुल	४	२०५,०३५	मुगु	१००,०००	०	०
९६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	डिमुरेखोला पक्की पुल	३	३८,२००	सल्यान	१,०००	०	०
९७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	ढुगेधारा बेलीब्रिज	२	४९,३८१	मुगु	३०,०००	०	०
९८	भौतिक पूर्वाधार तथा	३३७०१९०७	ताउँले खोला सडक पुल (बाबियाचौर कुइने सडक)	३	५९,६९२	सुर्खेत	२०,०००	२०,०००	०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	शहरी विकास		पञ्चपुरी न.पा.११						
९९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	तराघाट खोला, महाबु गा.पा दैलेख	३	४९,९९७	दैलेख	०	०	०
१००	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	तिखाकुना खोला पक्की पुल	३	७९,२२५	सुर्खेत	५,०००	०	०
१०१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	तिल्चाखोला मोटेरेवल पुल, वाफिकोट ३	२	८६,९२८	रुकुम पश्चिम	२५,०००	२५,०००	०
१०२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	दाम्रीगाड पक्की पुल पलाता १	५	३३,५३५	कालिकोट	१०,०००	०	०
१०३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	दुई पिपल सडक पक्की, शिवालय गा.पा २ र ८	३	५०,६४३	जाजरकोट	१७,०००	१०,०००	०
१०४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	दुलिगाड सडक पुल आठविस ७	२	५९,९९९	दैलेख	२७,०००	०	०
१०५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	देउता खोला आर.सि.सि पूल	३	३९,९९७	रुकुम पश्चिम	१५,०००	१५,०००	०
१०६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	दोमुख पक्की पुल	४	१९५,८४२	मुगु	१०,०००	०	०
१०७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	न्याउरीगाड पक्की पुल (हिमा नदि)	३	७९,८५४	जुम्ला	७,०००	०	०
१०८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	पर्सनी स्कूल अलायचौर सडक पुल	३	३२,२२९	सुर्खेत	१०,०००	१५,०००	०
१०९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	पुमाखोला मोटेरेवल पुल, वाफिकोट ३	२	८९,२१०	रुकुम पश्चिम	३०,०००	३५,०००	०
११०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	फुगाड पक्की पुल निर्माण, कालीकोट	२	४०,५५७	कालिकोट	१५,०००	०	०
१११	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	बड्डि खहरे सडक पुल (बावियाचौर कुझे सडक) पञ्चपुरी न.पा.१०	३	०	सुर्खेत	८०,०००	६०,०००	६०,०००

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

११२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	भर्तागाड रिगि खोला पूल निर्माण कार्य	३	४४,७२१	कालिकोट	९,०००	०	०
११३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	भुत्तागाड खोला मोटर पुल ठाँटिकाँध १	२	५९,९९९	दैलेख	४५,०००	०	०
११४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	मछियायिना खोला पुल, चामुण्डाविन्द्रासैनी न.पा, दैलेख	२	३१,९६५	दैलेख	४,०००	०	०
११५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	मर्मखोला सानिपिप्ली मोटोरेबल पुल, कुमाख	३	९५,३२१	सल्यान	३०,०००	३५,०००	०
११६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	मोफ्ला लारदह पुल निर्माण हिमा ३	३	४७,५४०	जुम्ला	१५,०००	०	०
११७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	याँचु बजार(पालिका केन्द्र) देखि तुमलिक मोटोरेबल पुल,खार्पूनाथ गा.पा. हुम्ला सडक पुल	५	१७९,४९२	हुम्ला	५,०००	०	०
११८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	रबट छामघाट खोला पक्कि पुल	३	५४,४९९	दैलेख	१०,०००	०	०
११९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	लम्ती खोला सडक पक्की पुल	३	५१,८७५	जाजरकोट	१५,०००	०	०
१२०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	लामातडा वेलिब्रिज पुल निर्माण छेडागाड-६ र जुँनिचादे ५	२	३८,६३०	जाजरकोट	६००	०	०
१२१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	लालिबगर औलाथली मोटोरेबल पुल	५	१५०,२८३	हुम्ला	५,०००	०	०
१२२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	लुम पुल	३	७१,८९८	जुम्ला	१७,०००	०	०
१२३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	शान्तीनगर बुलबुले टोल जोड्ने सडक पुल वी न पा १०	२	१८,६६१	सुर्खेत	२,०००	०	०
१२४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	सांधे बिसाउना पक्की पुल, कुशे- ६	३	५९,९९५	जाजरकोट	२०,०००	०	०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

१२५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	साना खोला मोटेबल पुल	३	५२,८२८	जाजरकोट	२५,०००	०	०
१२६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०७	सेपुखोला बेलीबृज निर्माण बारेकोट ८	२	४७,९०७	जाजरकोट	५,०००	०	०
१२७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	ईन्द्र वि.सी. सडक (गोजी- आली-दुनी-दह) मदनभण्डारी राजमार्ग सम्म कालो पत्र र स्तरोन्नति र निर्माण	३	१५९,९५६	सुर्खेत	४२,५००	४२,५००	०
१२८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	काभ्रा कालिमाटी रामपुर लुहाम काभ्रा कालिमाटी रामपुर सडक कालोपत्रे	३	१५९,९४५	सल्यान	३०,०००	२८,०००	०
१२९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कालिमाटी-खाल्चौर- नेटिलेक सडक खण्डको सक्ला खारी बयाले लिम्सा सडक	३	२६४,९६६	जाजरकोट	२५,०००	०	०
१३०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्तडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	५	६,७५४	कालिकोट	१९,६००	०	०
१३१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कालीकोट सेरी पान्तडी पादघाट जुम्ला सडक (बहुवर्षिय योजना समेत)	४	४४९,०६०	कालिकोट	१९,८००	०	०
१३२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर भत्तरी जगलघाट सडक	३	२३९,९७४	सुर्खेत	२१,०००	०	०
१३३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कुइने जामु बाबियाचौर भत्तरी जगलघाट सडक	३	१९९,९९९	सुर्खेत	४५,०००	४५,०००	०
१३४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	कोप्ची कट्टी बेस्तडा रूम चौराठा देउली दैलेख सडक	५	४१९,९१३	दैलेख	२,०००	०	०
१३५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	खार्पू-सिमकोट (मानसरोवर प्रवेशद्वार) नमूना एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सिमकोट, हुम्ला	३	९७९,४६०	हुम्ला	२०,०००	१५,०००	०
१३६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	खुलालु-लालु-भेरिसाँगु- कुमालगाउँ-एपोट-मेहल्मुडी- मुर्मा-रास्कोट-लैफु सडक	३	१५९,७९२	कालिकोट	४५०,०००	४५०,०००	०
१३७	भौतिक	३३७०१९०८	गंगटे आरण्टुडा ढाटखेत थल	३	२९९,९९४	सुर्खेत	६०,०००	५०,०००	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	पूर्वाधार तथा शहरी विकास		जाजरकोट सडक						
१३८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	गमगढी ताल्चा कालोपत्रे सडक निर्माण, मुगु	३	१५९,९३८	मुगु	४०,०००	४०,०००	०
१३९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	गुम्बा-कोलाताचिन-शहरतारा-टूपातारा सडक निर्माण, काइके गा.पा., डोल्पा	३	१५०,०००	डोल्पा	३०,०००	२०,०००	०
१४०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	गुरासे - दोबाटा - सेरी - पातीकाल्ना - स्याउलीवजार सडक	५	१५९,९९३	दैलेख	४०,०००	४०,४३४	०
१४१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	घाट्याँउ गटु सालम कोरालाबास कुल्लीमोर सडक	३	६९९,८७२	सुर्खेत	२५,०००	०	०
१४२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	चीसापानी नदुवा राडी मूसिकोट सडक निर्माण	४	४८८,४८५	रुकुम पश्चिम	६०,०००	५,०००	०
१४३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	चुगाड देखि बलांग्रासम्म सडक स्तरउन्नति, त्रिपुरासुन्दरी-९,१०,११	३	१५०,०००	डोल्पा	३०,०००	३५,०००	०
१४४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट (सिंजा गाउँपालिका)-धापा-कोटघर-कुनौटा-लौरसिम-हाटसिंजा सडक	३	१५१,९९८	जुम्ला	३०,०००	३५,०००	०
१४५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	चुलेल गाउँ नाराकोट (सिंजा गाउँपालिका)-धापा-कोटघर-कुनौटा-लौरसिम-हाटसिंजा सडक	३	१५१,९९७	जुम्ला	४५,०००	४५,०००	०
१४६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	चौरजहरी-विजयश्वरी-बैरागीठाँटी सडक	३	१४९,९९५	रुकुम पश्चिम	४,५००	०	०
१४७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	छेडा- गढी लेखगाउँ-श्रीचौर कल्याण काँध सडक निर्माण	३	११९,९९८	सुर्खेत	३०,०००	०	०
१४८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	छेडा थालह सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक, जुनिचादे (सनाखोला चाँदे जुम्ला सडक खण्डको ३० कि.मि)	३	४२४,९७५	जाजरकोट	५,०००	०	०
१४९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	जिउ खोर खोला देखि सु हुदै रंग गाउँ सडक, त्रिपुरासुन्दरी	२	७०,०००	डोल्पा	२,०००	०	०

मध्यमकालीन सर्व संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	शहरी विकास		न.पा.डोल्पा						
१५०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	जुम्ला एअरपोर्ट, उर्थु, खालि न्यासीघाट, वुलवुले मुगु सडक	३	४००,०००	जुम्ला	६०,०००	०	०
१५१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	टोप्ला इमिल्चा जाजरकोट सडक सडक	३	१५९,८१३	जुम्ला	३५,०००	३५,०००	०
१५२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	ताराघाट खैरिगैरा गैडाबाज रानीबन टाकुरी काँशीकाँध सडक	५	२३८,१११	दैलेख	११,०००	०	०
१५३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	ताल्ला रारा सडक कालोपत्रे छायनाथ रारा न.पा	३	९९,५०२	मुगु	२०,०००	२२,०००	०
१५४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	त्रिपुराकोट बगर वडा नं.७ कार्यालय-छल हुदै मौरेलेख सम्म सडक स्तर उन्नति	२	२५०,०००	डोल्पा	२५,०००	०	०
१५५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	त्रिवेणी, नर्कु सर्मी, भालुलेक, जुम्ला सडक	२	२८०,०००	डोल्पा	२०,०००	०	०
१५६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	थलह बाटुले हुदै ब्युउली डुङ्गा जुम्ला जोडने सडक स्तरोन्नति/कालोपत्रे	३	३५९,५७६	जाजरकोट	६०,०००	५,०००	०
१५७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहार सडक (4th Package)	३	३८९,१३६	सल्यान	५,०००	०	०
१५८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	थारमारे बडागाउँ चौरजहारी सडक (3rd Package)	३	२६९,९९३	सल्यान	७०,०००	०	०
१५९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	दुनै सदरमुकाम भौतिक पूर्वाधार विकास, ठुलिभ्री- ०३, डोल्पा	३	१५०,०००	डोल्पा	३०,०००	४०,०००	०
१६०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	दुनै सरस्वती मन्दिर देखी तिप्ला गाँउ हुदै थरगाँउ – कांडाताली सम्म	२	६०,०००	डोल्पा	५,०००	०	०
१६१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	देवस्थल कैनकाडा चौरजहारी डोल्पा सडक निर्माण	४	६४०,०००	रुकुम पश्चिम	९०,०००	४०,०००	०
१६२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	दैलेख सदरमुकाम देखि नौमुले गा . पा . १ देखि ४ हुदै जुनी जाजरकोट जिल्ला	५	३६३,२९९	दैलेख	४०,०००	३०,०००	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

			जोड्ने सडक						
१६३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	दोमुख बाट नाक्चेलाम्न सडक स्तरोन्नती (धैन देखी दोमुख सडक खण्ड)	२	१७९,९१३	मुगु	५०,०००	०	०
१६४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	पातीहाल्ना परिलारह आखेखोला हुँदै शे- फोक्सुण्डो सडक शे- फोक्सुण्डो गा.पा.डोल्पा	२	१००,०००	डोल्पा	५०,०००	०	०
१६५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	पिना-गम्मगढी सडक निर्माण	३	१५९,८८७	मुगु	३०,०००	२९,०००	०
१६६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	बड्डीचौर बिम्रेनी बाबियाचौर विद्यापुर सडक निर्माण	३	७४५,८६१	सुर्खेत	१००,०००	१५०,०००	०
१६७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	बागचौर - पातीहाल्न सडक जगारखोला पूल	३	४८,२१२	सल्यान	१०,०००	०	०
१६८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	बालुवा संग्राही कुपिंदे खलंगा सडक	३	३३४,३८४	दैलेख	२०,०००	०	०
१६९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	मंगलगढी कांक्रेविहार सडक योजना	३	१८४,०७६	सुर्खेत	३,०००	०	०
१७०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	माथिल्लो डुगेश्वोर दुल्लु बेउली कालिकोट सडक	५	१६९,९४२	दैलेख	१०,०००	०	०
१७१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	मूलपानी-फ्लौट-रानिघाट सडक स्तरोन्नती वीरेन्द्रनगर २ र ३ सुर्खेत	३	३१८,५४१	सुर्खेत	३०,०००	०	०
१७२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	यांगर गेरुंग पनि देखि मुचु तुम्कोट सडक हुम्ला	३	४७,९९३	हुम्ला	३०,०००	०	०
१७३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	रातोपुल देखि हटलाइन सडक स्तरोन्नती, वीरेन्द्रनगर, न.पा.- ४	३	३५०,५९४	सुर्खेत	९०,०००	९०,०००	०
१७४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	रानीघाट तेलपानी भुरीगाउँ सडक	३	१८०,७३९	सुर्खेत	५०,०००	६०,०००	०
१७५	भौतिक पूर्वाधार तथा	३३७०१९०८	रिङ्ग (रिङ्गबो) बस्ती विकास कार्यक्रम शे-	२	३९०,०००	डोल्पा	८०,०००	८०,०००	०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	शहरी विकास		फोक्सुन्डो गा.पा. वडा नं.८, डोल्पा						
१७६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	रिम्ना पेदी गाराघाट पीपल सडक निर्माण	२	८७,९१३	रुकुम पश्चिम	१४,०००	०	०
१७७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	लखरपाटा खाम्बागाडे मुरमुरी जामु सुनागाढा सडक पंचपुरी	३	९९,८७२	सुर्खेत	३१,०००	०	०
१७८	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	लाम्ना लाहरा माझाफाल दुर्गाउ तालि सडक स्तर उन्नति कार्य ठुलिभेरी -०५ र ०६	२	५०,०००	डोल्पा	२०,०००	०	०
१७९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	वरातु सियालारेगिल रोड	४	५७,७६६	कालिकोट	१७,०००	०	०
१८०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	वीरेन्द्रनगर-करेखोला-भिञ्जुला सडक	३	१५९,९८७	सुर्खेत	४०,०००	४०,०००	०
१८१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	श्रीस्थान- डाडीमाडी-चामुण्डा राकम सडक (ग्राभेल/ खण्ड स्मिथ सडक)	५	२००,७९०	दैलेख	६०,०००	०	०
१८२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सर्केगाड-मारघारे-खार्पुनाथ-सिमकोट सडक	२	३२२,१०५	हुम्ला	४०,०००	०	०
१८३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सल्यान, खलंगा, कालिमाटी, घुइयाबारी, काप्रेचौर, खर्कबर, कोहलपुर सडक योजना	३	३९९,९५८	सल्यान	४८,०००	६,०००	०
१८४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सांगेतडा-ब्रिन्दासैनी - चामुण्डा बाटो निर्माण	५	१५९,९९४	दैलेख	३५,०००	०	०
१८५	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सान्ताडा मेहलतोली पातिहाल्ना जाजरकोट सडक	५	३४३,८०३	दैलेख	४०,०००	४०,०००	०
१८६	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सान्नीघाट देखी सिपखाना सडक योजना	४	३८४,९५८	कालिकोट	४०,०००	४८,०००	०
१८७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	साल्मा खोला पुल	३	८१,१५०	जाजरकोट	३०,०००	०	०
१८८	भौतिक	३३७०१९०८	सुयाडा कर्वाँलि तिनसल्ली	३	१९९,२८९	जाजरकोट	४५,०००	४५,०००	०

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

	पूर्वाधार तथा शहरी विकास		सडक स्तरोन्नति/कालोपत्रे						
१८९	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सुर्खेत उपत्यका चक्रपथ (नेवारे-धुलियाबिट र भुसालडाँडा मनिकापुर खण्ड)	३	२९९,९३०	सुर्खेत	६०,०००	६५,०००	०
१९०	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सेपुखोला कोल्यानी वण्डाला सुवाकोट लुहाग धुम तोलखान दह हुँदै जुम्ला सडक बारेकोट जाजरकोट	२	९९,७१८	जाजरकोट	२०,०००	२०,०००	०
१९१	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	सोलावाड रिम सडक स्तरोन्नति	३	१६१,५६४	सल्यान	१६,०००	०	०
१९२	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	हुङ्के ब्युरेनी माझघाट चेपाङ जामु सडक	३	९७२,४६०	सुर्खेत	१,०००	०	०
१९३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास	३३७०१९०८	हुम्ला कर्णाली र मुगु कर्णाली दोमुख देखी देखी गम्गढी नाक्चेलाग्ना सडक (गम्गढी तारापानी सडक खण्ड)	२	६३४,६३०	मुगु	५,०००	०	०
१९४	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०९	११.१.२.४८ कार्यालय भवन निर्माण	३	१८,४४१	सुर्खेत	२,५००	०	०
१९५	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०२	११.१.२.२७ कार्यालय भवन निर्माण, जाजरकोट	३	४०,९८३	जाजरकोट	१५,०००	१३,०००	०
१९६	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.१४९८ उठीलीया ऐनी सिंचाई योजना, तातापानी	४	९२,४११	जुम्ला	५,०००	५,०००	५,०००
१९७	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.२००९ डङ्गखोला भुडेभावर सिंचाई, चौकुने ४	२	७,४९३	सुर्खेत	४,०००	०	०
१९८	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.२६५५ घट्टे खोला सिंचाई योजना, जगदुल्ला ४, छाचु	२	७,९९९	डोल्पा	२,०००	०	०
१९९	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.२७६८ दुई पिपल देखि सिलाडी लोहा वाडाखेत सम्म सिंचाई योजना, सिवालय न.पा.८	३	११,८२२	जाजरकोट	१,०००	०	०
२००	जलश्रोत तथा उर्जा विकास	३०८०१९०३	११.४.१५.२९३२ तिलपुर सिंचाई योजना, वीरेन्द्रनगर	२	७,५९५	सुर्खेत	४,०००	०	०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	मन्त्रालय		न.पा.-९, सुर्खेत						
२०१	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.३०२१ घोक्रेनी सिंचाई योजना (९०हे), वीरेन्द्रनगर नपा-९, सुर्खेत	२	९,८६७	सुर्खेत	४,०००	०	०
२०२	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.३१३ ठुलाखोला गैरगाउँ सिंचाई योजना, ठाटिकाँध-४, दैलेख	२	२६,२८०	दैलेख	४,०००	०	०
२०३	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.४१८ भैरेखोला देखी घट्टेखोला सम्म सिंचाई	५	३६,६९२	कालिकोट	४,०००	०	०
२०४	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	११.४.१५.५५ भार्व खरिगौरा दबडा सिंचाई	२	३६,५४२	दैलेख	५,०००	०	०
२०५	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	खारखोला सिंचाई कुलो निर्माण योजना (९५हे), गुर्भाकोट न. पा.-१४, सुर्खेत	२	२०,०००	सुर्खेत	६,०००	४,०००	०
२०६	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	गल्फा सिंचाई, पंचपुरी-१०, सुर्खेत	२	१०,९००	सुर्खेत	५,९००	०	०
२०७	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	ढोरेनी लिफ्ट सिंचाई योजना (२५हे), गुर्भाकोट-१३, सुर्खेत	२	११,२००	सुर्खेत	५,०००	३,४००	०
२०८	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	नौधारा देखि बगौतिबिसौनासम्म सिंचाई, खार्पुनाथ ५, दुर्दा, हुम्ला	२	११,७७६	हुम्ला	५,०००	३,७७६	०
२०९	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	नौफेरी सिंचाई योजना, बारेकोट २ र ३, जाजरकोट (Phase II)	२	१९,८६३	जाजरकोट	६,०००	५,०००	३,८००
२१०	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	लमही पाल्स सिंचाई, अदानचुली गा. पा. ६, हुम्ला	२	१५,८४८	हुम्ला	५,०००	६,८००	०
२११	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०३	सिम्रेरी लिफ्ट सिंचाई योजना, कपुरकोट ५, सल्यान	२	२६,८४६	सल्यान	६,०००	८,०००	५,८००
२१२	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०४	११.४.१४.७४८ शान्तिटोल तटबन्धन, ठुलिभेरी ३	३	१९,७९५	डोल्पा	६,०००	०	०
२१३	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०४	निकाश खोला नियन्त्रण, वि.न.पा., सुर्खेत (Phase II)	२	११५,२५६	सुर्खेत	३०,०००	३०,०००	२५,५००

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग, सुर्खेत

२१४	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३१४२ ओखता मुलपानी काँडा लिफ्ट खानेपानी छेडागाड १२	२	२३,७००	जाजरकोट	१०,०००	३,०००	०
२१५	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३२३० गुणस्तर सुधार कार्यक्रम (रास्कोट बृहत खानेपानी प्रशोधन केन्द्र रास्कोट न.पा.)	२	२७,३९२	कालिकोट	७,०००	०	०
२१६	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३३४९ धारापानी लिफ्ट खा पा योजना वागचौर ५	३	११,८१८	सल्यान	२,०००	०	०
२१७	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३५४७ भालमारे सिमेनी हुँदै जिम्टाला खानेपानी योजना, कुसे-८, जाजरकोट	२	५,६०३	जाजरकोट	२,०००	०	०
२१८	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३६३० कालै गाउँ खानेपानी योजना, सोरु गा पा ९	२	५,५७०	मुगु	३,०००	०	०
२१९	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	११.४.१६.३६३२ बडाभिर थुमबाडा बाम गाउँ खानेपानी योजना, छायानाथ रारा न पा १४	२	५,७३३	मुगु	३,०००	०	०
२२०	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	खार्पुनाथ तथा लवासुर खानेपानी योजना, खार्पुनाथ ४, ५, हुम्ला	२	११,९४५	हुम्ला	९,०००	०	०
२२१	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	खेल्ले चौर खानेपानी, सुर्खेत	२	६,९२५	सुर्खेत	५,०००	०	०
२२२	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	गौर रानीपोखरी लिफ्ट खानेपानी योजना, छत्रेश्वरी २, सल्यान	२	१५,९००	सल्यान	११,९००	०	०
२२३	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	डोडारे खानेपानी योजना, भेरी न. पा. ८, ९ र १०, जाजरकोट	२	१६,०००	जाजरकोट	१२,०००	०	०
२२४	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	नर्कु देखि तल्लो नर्कुसम्म खानेपानी योजना, मुङ्केचुला गाउँपालिका, डोल्पा	२	१०,०००	डोल्पा	७,५००	०	०
२२५	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	बतासे मान्म सरू खानेपानी योजना, भैरवी गा.पा. ७, दैलेख	२	१०,०००	दैलेख	७,५००	०	०
२२६	जलश्रोत तथा	३०८०१९०५	बुन्तरी खानेपानी आयोजना,	२	१०,०००	डोल्पा	७,५००	०	०

मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. २०८३/८४-२०८५/८६)

	उर्जा विकास मन्त्रालय		त्रिपुराकोट ११, डोल्पा						
२२७	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	रिसाङ्ग सिचाई योजना, भेरी न. पा.-२, जाजरकोट	२	४२,०४४	जाजरकोट	११,५००	१०,०००	०
२२८	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	सेरीपाटा तथा भर्ने लिफ्ट खानेपानी योजना, कुमाख ३, सल्यान	२	१५,९४१	सल्यान	१२,०००	०	०
२२९	जलश्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	३०८०१९०५	हुडीखोला (जुमलसिम) बालेश्वर लिफ्ट खानेपानी योजना, दुल्लु न. पा. ८, दैलेख	२	१६,८००	दैलेख	७,०००	५,६००	०
२३०	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५०००९०२	सुर्खेतको वीरेन्द्रनगरमा प्रदेश रंगशाला निर्माण	४	१,७००,०००,०००	सुर्खेत	०	०	०
२३१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५००१०११	श्री अमरज्योति मावि विद्यालय, वीरेन्द्रनगर, गुप्तपुर को डिपिआर अनुसार विद्यालय भवन निर्माण	२	९३,९५२,५३९	सुर्खेत	०	०	०
२३२	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५००२०१२	प्रदेश अस्पताल सुर्खेतको भवनको तला थप	३	१,८३५,६२७,२२७	सुर्खेत	०	०	०
२३३	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५००२०१३	सल्यान अस्पताल भवन निर्माण	५	२४१,३०४,०००	सल्यान	०	०	०
२३४	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय रूकुम पश्चिमको भवन निर्माण	५	२८४,५८१,६००	रूकुम पश्चिम	०	०	०
२३५	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३५००२०१३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय हुम्लाको भवन निर्माण	५	२८०,०००,०००	हुम्ला	०	०	०

अनुसूची ६ : विकास बजेटका आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू

योजनावद्ध विकासद्वारा दिगो, फराकिलो र उच्च आर्थिक वृद्धिका लागि आयोजनाहरूको छनौटको आधार तय गर्नु बाञ्छनीय भएकाले निम्न सूचकहरूको आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गर्ने गरी आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ। यसरी प्राथमिकता निर्धारण गर्दा कुल प्राप्ताङ्क ७५ भन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने आयोजनालाई पहिलो प्राथमिकता (P1) र ५० देखि ७५ अङ्क सम्मको अङ्क प्राप्त गर्ने आयोजनालाई दोस्रो प्राथमिकता (P2) र ५० अङ्क भन्दा कम अङ्क प्राप्त गर्ने आयोजनालाई प्राथमिकता सूचीमा समावेश गर्नुपर्ने छैन।

क. प्राथमिकीकरणका आधारहरू

विकास आयोजना/कार्यक्रमलाई प्राथमिकीकरण गर्नका लागि समग्र विषयगत क्षेत्रलाई ५ क्षेत्रमा बर्गीकरण गरिएको छ।

क्र.सं.	प्रमुख क्षेत्रहरू
१	आर्थिक
२	भूमि व्यवस्था, कृषि र सहकारी
३	सामाजिक
४	पूर्वाधार
५	सुशासन तथा अन्य अन्तरसम्बन्धित विषयहरू

ख. बजेटको भार प्रदान गर्ने तरिका

क्र.सं.	योगदान	अङ्क
१	अति उच्च सहयोग पुग्ने	५
२	उच्च सहयोग पुग्ने	३.५
३	सहयोग पुग्ने	२
४	सहयोग नपुग्ने	०

ग. विकास बजेटका प्राथमिकताका आधारहरू

क्र.सं.	सूचक	अङ्क	प्राप्ताङ्क	प्राथमिकता
१	दिगो तथा द्रुत आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने आयोजना	१५		
२	जनताको आमदानी र रोजगार बढाउने आयोजना	१४		
३	उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्ने आयोजनाहरू	१३		
४	स्थानीय स्रोत, साधन र सीपको अधिकतम् प्रयोग हुने आयोजनाहरू	१२		
५	आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन हुने	११		
६	लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू	१०		

क्र.सं.	सूचक	अङ्क	प्राप्ताङ्क	प्राथमिकता
७	सुशासन वृद्धि गर्न सघाउ पुऱ्याउने आयोजनाहरू	७		
८	समावेशी विकासमा योगदान पुऱ्याउने आयोजनाहरू	७		
९	विपद् व्यवस्थापन तथा वातावरणीय संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने आयोजनाहरू	६		
१०	कर्णालीको मौलिक विशेषतालाई झल्काउने र प्रवर्द्धन गर्ने आयोजनाहरू	५		
	जम्मा	१००		

घ. कूल प्राप्ताङ्क

क्र.सं.	योगदान	अङ्क
१	७५ वा सो भन्दा बढी अङ्क प्राप्त भएमा	P1
२	७५ भन्दा कम अङ्क प्राप्त भएमा	P2

ङ. साधारण बजेट प्राथमिकीकरणका आधारहरू

क्र.सं.	आधारहरू	अङ्क
१	जनतालाई प्रत्यक्ष सेवा गर्न सहयोग गरेमा	५
२	सुशासन कायम गर्न योगदान गरेमा	५
३	राजस्व वृद्धिमा सहयोग हुने कार्यहरू गरेमा	५
४	विकास कार्यमा योगदान गरेमा	५
५	मानव संसाधन विकास, वातावरण संरक्षण र क्षेत्रीय सन्तुलनमा योगदान गरेमा	५

च. कूल प्राप्ताङ्क

क्र.सं.	योगदान	अङ्क
१	१७.५ वा सो भन्दा बढी अङ्क प्राप्त भएमा	P1
२	१७.५ भन्दा कम अङ्क प्राप्त भएमा	P2

अनुसूची ७ : लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको वर्गीकरण र मापनका प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमाका लागि निर्धारण गरिएका सूचकहरूका आधारमा पहिचान गरिएका लैङ्गिक आवश्यकता र सरोकारहरूको सम्बोधन गर्ने, लैङ्गिक अन्तर कम गर्न र महिला सशक्तीकरणमा सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रमहरूको छनौट गर्नुपर्दछ। यस कार्यका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको वर्गीकरण र लैङ्गिक सूचक तथा उपसूचकहरू निम्न अनुसार रहेका छन्:

लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको वर्गीकरण

वर्गीकरणका आधार	उपादेयता	लैङ्गिक सङ्केत
विभिन्न सूचकका लागि निर्धारण गरिएका अङ्कभारको कुल योग ५० प्रतिशत भन्दा बढी भएमा	प्रत्यक्ष लैङ्गिक उत्तरदायी	१
विभिन्न सूचकका लागि निर्धारण गरिएका अङ्कभारको कुल योग २० वा सो भन्दा माथि तर ५० भन्दा कम भएमा	अप्रत्यक्ष लैङ्गिक उत्तरदायी	२
विभिन्न सूचकका लागि निर्धारण गरिएको अङ्कभारको कुल योग २० भन्दा कम भएमा	लैङ्गिक दृष्टिकोणले तटस्थ	३

उल्लेख गरिएका विभिन्न पाँच ओटा सूचक र सो अन्तर्गत व्याख्या गरिएका उपसूचकहरूको कूल योगलाई १०० पूर्णाङ्क मानी तल उल्लेखित अङ्कभार प्रदान गर्नुपर्दछ।

क्र. सं.	प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू तथा परीक्षण सूची (चेक लिष्ट)	अङ्क भार
१.०	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा महिला सहभागिता	२०
१.१	योजना कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमामा महिला सहभागिताको व्यवस्था	
	योजना, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाको क्रममा निम्न बमोजिमको व्यवस्था भएमा	९
	● निर्णायक तहमा महिला कर्मचारी र लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिको संलग्नता ३३ प्रतिशत वा सो भन्दा बढी भएमा	६
	● निर्णायक तहमा महिला कर्मचारी र लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिको संलग्नता २०-३२ प्रतिशतसम्म भएमा	५
	● निर्णायक तहमा महिला कर्मचारी र लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्तिको संलग्नता २० प्रतिशतसम्म भएमा	२
१.२	कार्यान्वयनमा महिला सहभागिताको सुनिश्चितता	१२
१.२.१	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा महिला सहभागिताको व्यवस्था	
	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा कर्मचारी वा व्यवस्थापन/समन्वय समितिमा निम्नानुसार महिलाका संलग्नता हुने व्यवस्था भएमा	
	● उत्तम (निर्णायक पदमा समेत ३३ प्रतिशत वा बढी)	४
	● मध्यम (निर्णायक पदमा समेत २० देखि ३२ प्रतिशतसम्म)	३

क्र. सं.	प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू तथा परीक्षण सूची (चेक लिष्ट)	अङ्क भार
	सामान्य (५ देखि १९ प्रतिशतसम्म)	२
१.२.२	कार्यान्वयनको (सरोकारवाला/उपभोक्ता समिति लगायत) निर्णायक तह लगायतमा महिलाको व्यवस्था	
	उत्तम (निर्णायक तह र समितिमा ३३ प्रतिशत वा बढी)	३
	मध्यम (निर्णायक तहमा ३३ प्रतिशत भन्दा कम तर समितिमा ३३ प्रतिशत वा बढी)	२
	सामान्य (निर्णायक तह र समितिमा १० प्रतिशत देखि ३२ प्रतिशतसम्म)	१
१.२.३	महिलाको अनिवार्य उपस्थितिको व्यवस्था	
	योजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन बैठकमा महिला पदाधिकारीहरूको अनिवार्य उपस्थिति हुन पर्ने व्यवस्था गरिएको भएमा	३
१.३.	अनुगमनमा महिला सहभागिताको व्यवस्था	
	अनुगमन योजनामा महिला वा लैङ्गिक विज्ञका सहभागिताका सुनिश्चितता	२
२.०	महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धि	२०
२.१	नीति निर्णय तथा कार्यान्वयन तहका महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था	
	समूह तथा समितिका महिला पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्न कार्यक्रमको व्यवस्था भएमा	
	कम्तीमा एक पटक निर्णय दक्षता अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमको व्यवस्था	६
	पुनर्ताजकी कार्यक्रमका व्यवस्था भएमा	५
	कार्यक्रममा विशेष वर्गका महिलाहरूलाई लक्षित गरिएमा	४
२.२	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रममा महिलाको सहभागिताको व्यवस्था	
	गोष्ठी, तालिम, सचेतना, सीप विकास आदि कार्यक्रममा निम्नानुसार महिला सहभागी हुने व्यवस्था भएमा	
	उत्तम (३३ प्रतिशत वा बढि)	६
	मध्यम (२० देखि ३२ प्रतिशतसम्म)	५
	सामान्य (५ देखि १९ प्रतिशतसम्म)	४
२.३	लैङ्गिक संवेदनशील विषयवस्तु/परिवेश	
	गोष्ठी, तालिम, सचेतना, सीप विकास कार्यक्रम आदिका विषयवस्तु लैङ्गिक संवेदनशील भएमा	
	लैङ्गिक सरोकारहरूलाई समेटिएका भएमा	८
	परिवेशजन्य/विशेष लैङ्गिक संवेदनशील प्रस्तुतिकरणको प्रावधान भएमा	६
३	कार्यक्रममा महिलाहरूको लागि लाभ तथा नियन्त्रणमा सुनिश्चितता (अन्य लक्षित वर्गका)	३०

क्र. सं.	प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू तथा परीक्षण सूची (चेक लिष्ट)	अङ्क भार
	कार्यक्रममा समेत)	
३.१	महिलाहरूलाई लाभको (लाभान्वित महिलाको) सुनिश्चितता	
	योजना तथा कार्यक्रमबाट तत्कालिन लाभ पाउने महिलाको अनुपात निम्नानुसार भएमा	
	● उत्तम (५० प्रतिशत वा बढी)	८
	● मध्यम (३० देखि ४९ प्रतिशतसम्म)	६
	● सामान्य (५ देखि २९ प्रतिशतसम्म)	४
३.२	महिलाहरूलाई लाभको सुनिश्चितताका लागि लैङ्गिक अन्तर, (gender gaps) महिलाको विशेष आवश्यकता र अवरोधहरूको पहिचान तथा सम्बोधन	
	क्षेत्रगत निकायको कार्य सम्पादनमा रहेका लैङ्गिक अन्तर (gender gaps), महिलाको विशेष रणनीतिक आवश्यकता र अवरोधहरूको (आर्थिक स्रोतमा कम पहुँच, कम शैक्षिकस्तर र हिँडडुलमा अवरोध) पहिचान गर्न र सो समाधान गर्ने कार्यक्रम भएमा	
	● उत्तम (माथि पहिचान गरिएका तीन ओटै अवरोध सम्बोधन हुने भएमा)	५
	● मध्यम (माथि पहिचान गरिएका कुनै दुई ओटा अवरोध सम्बोधन हुने भएमा)	४
	● सामान्य (माथि पहिचान गरिएका कुनै एक अवरोध सम्बोधन हुने भएमा)	३
३.३	महिलाहरूलाई लाभको सुनिश्चितताका लागि लैङ्गिकमैत्री कार्यान्वयन संयन्त्र तथा वातावरण नीतिगत, संरचनागत तथा कार्य वातावरणलाई लैङ्गिकमैत्री बनाउन निम्न व्यवस्था भएमा	
	● ऐन, नियम, विनियम, कार्यविधि, निर्देशिका आदिलाई लैङ्गिकमैत्री बनाउन (समानता प्रवर्द्धन गर्न र विभेदकारी प्रावधान हटाउन) तथा कार्यस्थललाई महिला हिसामुक्त बनाउन (आचार संहिता, उजुरी सुनुवाई व्यवस्था) पहल गर्ने व्यवस्था उल्लेख भएका	५
	● महिलाका विशेष आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न भौतिक सुविधाका व्यवस्था भएका भए (भिन्न शौचालय, बच्चालाई स्तनपान गराउने स्थान, महिलामैत्री कार्यालय लेआउट आदि)	४
	● कर्मचारीहरूलाई लैङ्गिक उत्तरदायी सेवा प्रवाह सम्बन्धी क्रियाकलाप (लैङ्गिक समानता प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रमहरूबारे जानकारीमूलक सूचना प्रवाहका व्यवस्था, नागरिक वडापत्र, भ्रमण, अभिमूर्खीकरण तालिम आदि) को व्यवस्था भएमा	३
३.४	महिलाहरूलाई लाभका सुनिश्चितताका लागि बजेटका सुनिश्चितता	
	● लैङ्गिक समानता तथा समता प्रवर्द्धनका लागि पहिचान भएका कार्यक्रमका लागि पर्याप्त रकम विनियोजन गरिएका	३

क्र. सं.	प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू तथा परीक्षण सूची (चेक लिष्ट)	अङ्क भार
	लैङ्गिक समानता तथा समता प्रवर्द्धक कार्यक्रमका लागि विनियोजन गरिएका रकम सोही काममा खर्च हुने सुनिश्चितता भएमा	२
३.५	लैङ्गिक खण्डीकृत लाभको सुनिश्चितताका लागि लैङ्गिक अनुगमन, परीक्षण तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको व्यवस्था	७
	आयोजना कार्यक्रमका सबै तहमा निम्नानुसार लैङ्गिक खण्डीकृत सूचना र तथ्याङ्कको अभिलेखन राख्ने तथा प्रभाव मूल्याङ्कनका लागि निम्न बमोजिमको व्यवस्था भएमा	
४.०	प्रतिफलमा महिला/पुरुषका भिन्न-भिन्न विवरण आउने गरी आयोजना/कार्यक्रमको अभिलेख राखेमा	२
	मन्त्रालय, विभाग र मातहत निकायको कार्यसम्पादनका वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा समिक्षामा लैङ्गिक समानता सम्बन्धमा भएका प्रगतिहरू निम्नानुसार समावेश भएमा	१
	(क) १ देखि ३.२ बुँदाका सूचक तथा उपसूचकहरूमा उल्लेखित सवालहरू सम्बोधन भएको नभएको समिक्षा गरिएमा	१
	(ख) लैङ्गिक समानता सुनिश्चित गर्ने विनियोजित बजेट सोही काममा खर्च भए नभएको लेखाजोखा गरिएमा	१
	समिक्षाबाट आएका सिकाइहरूका आधारमा आगामी वर्षका योजना/बजेट तर्जुमा गरिएमा	१
	सञ्चालित कार्यक्रमको लैङ्गिक परीक्षण (Gender audit), प्रभाव (Impact) मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था भएमा	२
	महिलाहरूको रोजगारी र आय आर्जन अभिवृद्धि	२०
४.१	महिलाहरूको लागि रोजगारीको अवसरको उपलब्धता	
	सञ्चालित कार्यक्रमबाट तत्काल सिर्जित रोजगारीमा सहभागिताको सुनिश्चितता निम्नानुसार भएमा	
	उत्तम (३३ प्रतिशत वा बढी)	८
	मध्यम (२० देखि ३२ प्रतिशतसम्म)	६
४.२	सामान्य (५ देखि १९ प्रतिशतसम्म)	४
	आय आर्जनको वैकल्पिक अवसर वा वृत्ति विकासका अवसर सिर्जना हुने भएमा	
	सञ्चालित कार्यक्रमबाट तत्काल सृजित रोजगारी बाहेक आय आर्जनको वा वृत्ति विकासका अन्य वैकल्पिक अवसरहरू सिर्जना हुन सक्ने अवस्था भएमा (जस्तै: विभिन्न प्राविधिक तथा सीप विकास सम्बन्धी कार्यक्रमबाट सिर्जना हुने वृत्ति विकास र बजार विकास लयायतका कारण	७

क्र. सं.	प्रमुख सूचक र उपसूचकहरू तथा परीक्षण सूची (चेक लिष्ट)	अङ्क भार
	सिर्जित वैकल्पिक अवसर आदि)	
४.३	समान ज्याला दर	
	उपलब्ध रोजगारीमा महिला र पुरुषका लागि समान ज्यालाका सुनिश्चितता भएमा	५
५.	महिलाहरूका समयको प्रयोगमा गुणात्मक सुधार तथा कार्य बोझमा कमी	१०
५.१	कार्यसम्पादनमा सहजता र समयको बचत तुरुन्त लाभ हुने तथा महिलाका समय बचत हुने नयाँ प्रविधि, तौर तरिकाको प्रयोगका व्यवस्था भएमा (जस्तै: घुम्ती बैंक, खानेपानी, सडक, सिंचाई, स्कूल जान नपाएका युवालाई अनौपचारिक शिक्षा, कार्य स्थलमा स्कुल, स्वास्थ्य सेवा, नयाँ महिलामैत्री प्रविधिहरू आदि)	४
५.२	परम्परागत भूमिका परिवर्तनका लागि दीर्घकालीन परिणाममुखी प्रयास भएमा	६
	परम्परागत भूमिका परिवर्तनका लागि निम्न बमोजिमका प्रयास भएमा	
	विभिन्न क्षेत्रमा परम्परागत रूपमा गरिने श्रम विभाजन भन्दा भिन्न प्रकृतिका कार्यमा (मूल्य तथा स्तर अभिवृद्धि सहित) महिलाहरूको भूमिकामा रूपान्तरण हुने व्यवस्था भएमा	२
	महिलाहरूको अवैतनिक कामको महत्त्व, घरायसी काममा महिलाका विशेष बोझ बारे प्रशिक्षण तथा प्रचार सामग्रीमा छलफल भएमा)	२
	यस्ता घरायसी काममा पुरुषको सहभागिता अभिवृद्धि गरी सहकार्यको भावनालाई प्रोत्साहन गर्न सकारात्मक व्यवस्था भएमा।	२

द्रष्टव्यः माथि विभिन्न उपसूचकहरूका लागि परीक्षण सूचीमा निर्धारण गरिएको प्रतिशतका हिसाव गर्दा दशमलवमा आएमा ०.५ भन्दा कम भएमा तल्लो पूर्ण अङ्कमा र ०.५ वा सो भन्दा माथि आएमा माथिल्लो पूर्ण अङ्कमा गर्नु पर्नेछ। मापदण्डका लागि तोकिएका न्यूनतम अवस्था पनि विद्यमान नभएको अवस्थामा कार्यक्रमले कुनै अङ्क पाउने छैन। उदाहरणका लागि प्रतिशत गणना गर्दा १५.४ आएमा सोलाई १५ पूर्ण अङ्कमा तर १५.५ वा दशमलव पछिका अङ्क सो भन्दा बढी भएमा १६ पूर्ण अङ्कमा गणना गर्नुपर्दछ।

अनुसूची ८ : जलवायु परिवर्तन बजेट कोड

क. पृष्ठभूमि

नेपालमा जलवायु परिवर्तन र त्यसका चुनौतीहरू देखा पर्न थालेको र यसबाट जलस्रोत, कृषि तथा खाद्यान्न, वन तथा जैविक विविधता, भौतिक पूर्वाधार, जनस्वास्थ्य र पर्यटन लगायत जीविकोपार्जनका संसाधनहरू अत्याधिक मात्रामा प्रभावित हुँदै गइरहेकोले जलवायु परिवर्तनको विषय महत्त्वपूर्ण र चिन्ताको विषय बनेको छ । यी समस्याको सामना गर्न राष्ट्रिय रूपमा तयार गरिएको जलवायु परिवर्तन नीति, २०६७ ले जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्दै जलवायु अनुकूलित हुँदै, न्यून कार्बन-उन्मुख सामाजिक-आर्थिक विकास पथलाई अवलम्बन गर्दै जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय संयन्त्रमा भएको प्रतिवद्धता अनुरूप सहयोग तथा सहकार्यको प्रवर्द्धन गरी जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्य लिएको छ। जलवायु परिवर्तनका दृष्टिकोणले कर्णाली प्रदेश अति नै संवेदनशील प्रदेश रहेकाले जलवायु परिवर्तन नीति, २०६७ ले समेटेका विषयहरूलाई अगाडि बढाउने सन्दर्भमा प्रदेश सरकारले आवश्यक संस्थागत संरचना र बजेट कार्यान्वयन पक्षलाई ध्यान दिनु आवश्यक छ।

जलवायु परिवर्तनले विकासका सबै क्षेत्रलाई असर गर्ने र ती असरहरू एक आपसमा सम्बन्धित र आधारित समेत हुने भएकोले जलवायु परिवर्तनको प्रभावको सामना गर्न समुदाय लगायत संस्थाहरूको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ। कुन-कुन संस्था वा संस्थाका कुन-कुन कार्यक्रम जलवायु परिवर्तनमा केन्द्रित छन् वा आगामी दिनमा जलवायु परिवर्तनमा कसरी केन्द्रित हुँदै जानेछन् भन्ने बारे जानकारी उपलब्ध हुन सकेमा अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धिका साथै लगानी समन्वयमा समेत सघाउ पुग्न सक्ने देखिन्छ। साथै जलवायु परिवर्तन र वातावरणका कार्यक्रमका बिच रहेको भिन्नता यकीन गरी जलवायु परिवर्तनमा मात्र भएको खर्च छुट्याउने आधारको विकास गर्नु पनि त्यत्तिकै जरुरी हुन आएको छ। यसको लागि “जलवायु परिवर्तन बजेट कोड” को प्रयोग गर्नु मनासिव हुने भएको र उक्त कोडको प्रयोगले जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी कार्यमा भएको लगानीको प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमनमा समेत सहयोग पुग्ने भएकोले जलवायु परिवर्तन बजेट कोडको प्रयोग आवश्यक हुन आएको छ।

ख. जलवायु बजेट कोडले सम्बोधन गर्ने विषयहरू

जलवायु परिवर्तन बजेट कोडको प्रयोगले जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी कार्यको कार्यान्वयनको सिलसिलामा आइपर्ने आर्थिक दायित्वको सन्दर्भमा निम्न प्रश्नहरूलाई सम्बोधन गर्न सघाउने छ:

- के कस्तो खर्चलाई जलवायु परिवर्तनमा भएको खर्च मान्ने,
- जलवायु परिवर्तनका सन्दर्भमा हुने पुँजीगत खर्च वा सालबसाली खर्चलाई जलवायु परिवर्तनमा भएको खर्च मान्ने कि नमान्ने ?
- जलवायु परिवर्तनका लागि हुने खर्च कार्यान्वयन स्तरसम्म पुगेको छ छैन भन्ने कुराको कसरी यकिन गर्ने?
- क्षेत्रगत (Sectorwise) जलवायु परिवर्तन कार्यलाई कसरी अघि बढाउने?
- जलवायु परिवर्तन कार्यको लागि प्रदेश तहमा आवश्यक पर्ने समन्वयलाई कसरी सरल र प्रभावकारी बनाउने?
- जलवायु परिवर्तनका लागि गरिने लगानीलाई दिगो बनाउन विभिन्न क्षेत्रबाट प्राप्त हुने सहयोगलाई कसरी हार्मोनाइज गर्ने ?

ग. जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू

निम्न कार्यक्रमहरूलाई जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित कार्य मानी ती कार्यक्रमहरूमा हुने वा भएको खर्च खाकामा उल्लेख भए बमोजिम निम्न बमोजिम “जलवायु परिवर्तन बजेट कोड” प्रयोग गरि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ।

- १) प्राकृतिक सम्पदाको दिगो व्यवस्थापन गर्ने तथा हरियाली अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम,
- २) भू-उपयोग योजना तथा जलवायु परिवर्तनको असरलाई थेग्न सक्ने (Resilient) भौतिक पूर्वाधारको बिकास कार्यक्रम,
- ३) जलवायु परिवर्तनको कारणबाट मानव स्वास्थ्यमा देखापर्ने नकारात्मक प्रभावलाई रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने कार्यक्रम,
- ४) जलवायु परिवर्तनको कारणबाट खतरामा परेका जीव (Endangered Species) र जैविक विविधता,
- ५) हरित गृह ग्याँसको उत्सर्जन कम गर्ने गरी गरिएको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्यक्रम,
- ६) ऊर्जा, सिंचाई र स्वच्छ खानेपानीका लागि जलस्रोतको दिगो उपयोग गर्ने कार्यक्रम,
- ७) खाद्य स्वच्छता (Safety) तथा सुरक्षा (Security) सँग सम्बन्धित कार्यक्रम,
- ८) जलवायु परिवर्तनका कारण उत्पन्न विपद जोखिमलाई न्यून गर्ने,
- ९) हरित गृह ग्याँसको उत्सर्जन कम गर्ने तथा न्यून-कार्वन उत्सर्जन गर्ने ऊर्जाको प्रयोग गर्नका लागि पुनर्विकरणीय एवम् वैकल्पिक ऊर्जाको उत्पादन, प्रयोग तथा यस सम्बन्धी प्रविधिको विकास गर्ने कार्यक्रम,
- १०) जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित सूचना, शिक्षा, सञ्चार, अनुसन्धान तथा विकास एवम् तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने कार्यक्रम,
- ११) जलवायु परिवर्तन सम्बन्धमा आवश्यक नीति, कानून एवम् कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यक्रम।

घ. जलवायु बजेट कोड

माथि उल्लेख गरिए अनुसारका कार्यक्रमहरू अर्थात हरित गृह ग्याँसको उत्सर्जन कम गर्ने वा बढ्न नदिने, वायुमण्डलमा भएको हरित गृह ग्याँस प्रसोचन गर्ने, जलवायु परिवर्तनको कारणबाट मानवीय तथा प्राकृतिक प्रणालीमा पर्ने प्रभावको सामना गर्ने, क्षमता अभिवृद्धि वा अनुकूलन गर्ने जस्ता कार्यहरूमा निम्न बमोजिम खर्च भएमा वा हुने भएमा निम्न बमोजिमको जलवायु बजेट कोड (सङ्केत) प्रयोग गर्ने।

खर्चको अनुपात	उपादेयता	बजेटमा उल्लेख हुने कोड (सङ्केत)
५० प्रतिशत भन्दा बढी खर्च हुने भएमा	अत्यन्त सान्दर्भिक	१
२० प्रतिशत देखि ५० प्रतिशतसम्म खर्च हुने भएमा	सान्दर्भिक	२
२० प्रतिशतभन्दा कम खर्च हुने भएमा वा प्रस्तावित कार्य जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित नभएमा	तटस्थ	३

अनुसूची ९ : असर र प्रभाव तहका सूचकहरूको विवरण

विषय क्षेत्र	सूचकहरू
१. आर्थिक क्षेत्र (१८ सूचकहरू)	
अ) मानव विकास/गरिबी	मानव विकास सूचकाङ्क
	प्रतिव्यक्ति कुल ग्राहस्थ आम्दानी
	मानव सम्पत्ति सूचकाङ्क
	आर्थिक जोखिम सूचकाङ्क
	गरिबीको रेखामुनिको जनसङ्ख्या (प्रतिशत)
आ) आर्थिक वृद्धि	कुल ग्राहस्थ उत्पादन वृद्धि (प्रतिशत प्रति वर्ष)
	कृषि क्षेत्रको कुल ग्राहस्थ उत्पादन वृद्धि
	गैर कृषि क्षेत्रको कुल ग्राहस्थ उत्पादन वृद्धि (प्रतिशत प्रतिवर्ष)
	प्रति व्यक्ति आयमा वृद्धि वास्तविक (प्रतिशत प्रतिवर्ष)
	मुद्रास्फीति दर
इ) उद्योग, व्यापार र आपूर्ति	वस्तुको निर्यात आयात अनुपात (प्रतिशत)
	व्यापार घाटामा वार्षिक परिवर्तन (प्रतिशत)
ई) श्रम	पूर्ण बेरोजगार (प्रतिशत)
	श्रमशक्ति सहभागिता दर
उ) पर्यटन	प्रतिदिन प्रति पर्यटक खर्च (अमेरिकी डलर)
	पर्यटक बसाई दिन
	पर्यटनबाट प्राप्त वैदेशिक मुद्रा रकम (अमेरिकी डलर)
२. कृषि, वन, भूमिसुधार तथा वातावरण क्षेत्र (६ सूचकहरू)	
अ) कृषि तथा सिंचाई	प्रमुख खाद्यान्न बालीको उत्पादन परिणाम (मे.टन)
	वर्षभरि सिंचाई सुबिधा प्राप्त क्षेत्रफल (हेक्टरमा)
आ) वन तथा भुसंरक्षण	वनले ढाकेको क्षेत्र (प्रतिशत)
	संरक्षित वनले ढाकेको क्षेत्र (प्रतिशत)
इ) वातावरण	प्रतिव्यक्ति ऊर्जाको खपत
	कार्बन-डाईअक्साईड उत्सर्जन मापन (हजार र मे.टन प्रतिशत)
३. पूर्वाधार क्षेत्र (५ सूचकहरू)	
अ) ऊर्जा शक्ति	ऊर्जा स्रोतबाट प्राप्त लाभान्वित जनसङ्ख्या घरधुरी (प्रतिशत)
	उत्पादित ऊर्जा (मेगावाट) जलविद्युत र अन्य
आ) सूचना तथा सञ्चार	टेलिफोन घनत्व (प्रतिशत)
	ईन्टरनेट घनत्व (प्रतिशत)
इ) सडक पूर्वाधार	आधा घण्टाको दूरीमा वर्षेभरी सडक पहुँच भएका जनसङ्ख्या (प्रतिशत)

विषय क्षेत्र	सूचकहरू
४. सामाजिक क्षेत्र (२१ सूचकहरू)	
अ) शिक्षा	कुल भर्नादर (प्राथमिक, आधारभूत, माध्यमिक, उच्च शिक्षा)
	खुद भर्नादर (प्राथमिक, आधारभूत, माध्यमिक)
	एक कक्षामा बालविकासको (ECD) अनुभव सहित भर्ना हुन आउने बालबालिकाको दर
	साक्षरता दर (६ वर्षभन्दा बढी, १५ वर्ष भन्दा बढी, १५ देखि २४ उमेर समूह)
	लैङ्गिक समता वा समानता सूचकाङ्क (प्राथमिक, आधारभूत, माध्यमिक, उच्च शिक्षा)
	सिकाईको दर (कक्षा ८ र १०, विषय - गणित, अङ्ग्रेजी, विज्ञान र नेपाली)
आ) स्वास्थ्य	जन्मदाको बेलाको आधारमा अपेक्षित आयु वर्ष
	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख)
	बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)
	शिशु मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)
	नवजात शिशु मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)
	कुल प्रजनन दर (१५ देखि ३९ वर्षको महिला)
	कम तौल भएका, कम उचाई र कुपोषित ५ वर्ष मुनिका बालबालिका (प्रतिशत)
इ) खानेपानी तथा सरसफाइ	सुरक्षित खानेपानीका स्रोतमा दिगो पहुँच हुने जनसङ्ख्या (प्रतिशत)
	सुधारिएको खानेपानी सेवामा पहुँच भएका जनसङ्ख्या (प्रतिशत)
	आधारभूत सरसफाइ (शौचालयमा पहुँच भएका जनसङ्ख्या प्रतिशत)
ई) लैङ्गिक विकास तथा सहभागिता	सशक्तिकरण सूचकाङ्क
	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क
	लैङ्गिक सशक्तिकरण मापक
	संसदमा प्रतिनिधित्व (सामाजिक समूह र महिलाको प्रतिशत)
	निजामती सेवामा प्रतिनिधित्व (सामाजिक समूह र महिलाको प्रतिशत)
५. शासकीय क्षेत्र	
सुशासन तथा सेवा प्रवाह	दुर्गम क्षेत्रका घरधुरीबाट १५ मुख्य सेवा (प्राथमिक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सडक यातायात, प्रहरीचौकी, बजार केन्द्र, कृषि केन्द्र, खानेपानीको स्रोत र पुस्तकालय जान लाग्ने औसत समय (मिनेटमा))

कर्णाली प्रदेश सरकार

कर्णाली प्रदेश योजना आयोग

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत